

Dato: 8. december 2022

J.nr.: 5600-60190-9-22

POLITIDIREKTØREN

Húsagøta 3
Postbox 3018
110 Tórshavn

Tlf. +298 351448

Lagmandskontoret

Epidemikommissionens besvarelse af spørgsmål til brug for evaluering af indsatsen mod COVID-19

Indledningsvis gør jeg opmærksom på, at nogle af de stillede spørgsmål ikke umiddelbart giver mening at svare på grundet Epidemikommissionens prædefinerede og centrale rolle i indsatsen mod COVID-19. I disse tilfælde vil det blot være anført, at spørgsmålet ikke besvares.

Jeg kan endvidere oplyse, at besvarelsen har været forelagt Epidemikommissionens medlemmer, der har haft lejlighed til at komme med bemærkninger til besvarelsen.

Del A

1. Besvares ikke. Kommissionen havde gennem en årrække ikke afholdt møder, men havde dog forud for detektion af det første tilfælde af COVID-19 afholdt to til tre møder, hvor det havde været drøftet, hvordan man skulle forholde sig, såfremt der måtte komme smitte til Færøerne. Formanden og landslægen havde endvidere gennemgået beredskabsplanerne.
2. Epidemikommissionen fik hurtigt en rådgivende rolle i forhold til landsstyret og i forhold til landsstyrets håndtering af situationen. I denne forbindelse rådgav kommissionen også om mulige tiltag, der kunne påvirke adfærden i en smittebegrænsende retning. Kommissionens formand og landslægen deltog endvidere i pressekonferencer og i interviews med henblik på at informere bedst muligt om situationen.
3. Først og fremmest må det siges, at situationen var meget uafklaret, idet vi på Færøerne lige så lidt som andre steder vidste, hvad vi stod over for. Kommissionen fik – lige som befolkningen fik gennem pressen – informationer om en høj smittefrekvens og en voldsom dødelighed, hvilket var en forudsætning, man måtte agere ud fra. Lovgivningsmæssigt har kommissionen kun en meget begrænset mulighed for aktivt at gribe ind, og kommissionen har derfor – som anført – primært anset sin rolle som rådgivende i forhold til den medicinske og den adfærdsregulerende indsats (der i sagens natur griber ind i hinanden).
4. Kommissionen har i flere tilfælde tilkendegivet, at det kunne have været ønskeligt, om det havde været muligt fx at forbyde større forsamlinger, idet dette i flere tilfælde var en kilde til (betydelig)

smittespredning. Når dette er sagt, skal det også siges, at kommissionen anerkender, at der har været en betydelig grad af efterlevelse af anbefalingerne.

5. Objektivt set fra Epidemikommissionens synsvinkel var der indledningsvis betydelige problemer med både det vertikale og det horisontale samarbejde. Det var åbenbart, at der manglede erfaring med arbejdet i en national krisesituation som pandemien hurtigt udviklede sig til. På den anden side var der en betydelig vilje til at udvikle samarbejdet og til at sikre, at der skete koordination af arbejdet. Med tiden – noget skete hurtigt, andet skete mindre hurtigt – lærte de forskellige aktører at agere inden for egne områder, men samtidig at koordinere med andre aktører, således at der blev både sammenhæng og sammenhængskraft i den samlede indsats. Kommissionen finder anledning til at bemærke, at det tætte samarbejde med det politiske niveau, der blev udviklet, bidrog til, at kommissionens strategiske planlægning og indsats i øvrigt fik en god sammenhæng med den politiske strategi.
6. Kommissionen udviklede løbende kontakter til landsstyret og landsstyrets institutioner og til forskellige interesseorganisationer, hvilket bidrog til kommissionens arbejde, ligesom det er opfattelsen, at det bidrog til samarbejdspartneres indsats.
7. Det har løbende været kommissionens opfattelse, at det ville have været hensigtsmæssigt, om kommissionen eller andre myndigheder havde haft mulighed for med baggrund i epidemiloven at regulere fx forsamlinger. Se i øvrigt besvarelsen af spørgsmål 4.
8. Kommissionen har ikke grundlag for at besvare dette spørgsmål.
9. Kommissionen har ikke grundlag for at besvare dette spørgsmål.
10. Pandemien medførte med kommissionens aktive rolle in mente naturligt en betydelig mødevirksomhed og et betydeligt aktivitetsniveau i øvrigt. Indsatsen har været lærerig for kommissionen som helhed men også for de enkelte medlemmer af kommissionen. Indsatsen i kommissionen har ikke haft direkte konsekvenser for de enkelte medlemmer af denne.
11. Intet at bemærke.

Del B

1. Epidemikommissionen tilpassede sin mødeaktivitet til den forbedrede situation, men mødtes fortsat regelmæssigt med det formål at tage nøje bestik af udviklingen i pandemien.
2. Kommissionen tilpassede mødeaktiviteten og anbefalingerne til landsstyret i takt med udviklingen i pandemien.
3. Kommissionen har ikke grundlag for at besvare dette spørgsmål.

4. Erfaringerne fra første bølge gjorde, at det var væsentligt nemmere at samarbejde både horisontalt og vertikalt i anden og tredje bølge.
5. Se besvarelsen af spørgsmål 4 og 7 i del A.
6. Kommissionen har ikke grundlag for at besvare dette spørgsmål.
7. Kommissionen har ikke grundlag for at besvare dette spørgsmål.
8. Se besvarelsen af spørgsmål 10 i del A.
9. Intet at bemærke.

Med venlig hilsen

Michael Boolsen

Besvarelse af spørgsmål fra Lagmandskontoret

Landslægen – Maj 2022

Del A: Krisehåndtering i første halvår af 2020

Beskriv hvordan jeres arbejde blev ændret da Covid-19 for første gang kom til Færøerne og samfundet lukkede ned. Blandt andet:

1. Hvilket beredskab havde I til epidemihåndtering, inden Covid-19 blev aktuelt?

- Landslægen er ansvarlig for håndtering, forebyggelse og smitteopsporing af smitsomme sygdomme. En række af disse sygdomme er telefonisk anmeldelsespligtige til Landslægen, idet de kræver hurtig indgriben fra myndighedernes side. Landslægen er en del af Styrelsen for Patientsikkerhed under det danske Sundhedsministerium, herunder hører også Statens Serum Institut, som bruges af Styrelsen for Patientsikkerhed ved spørgsmål om smitsomme sygdomme. Både Styrelsen for Patientsikkerhed og Statens Serum Institut har et døgnberedskab.

2. Hvilke tiltag, herunder ændrede procedurer, adfærdstyrende tiltag samt andre tiltag, blev etableret da krisen ramte første gang?

- Inden det første tilfælde af Covid-19 ramte Færøerne blev der etableret et dansk kriseberedskab i Styrelsen for Patientsikkerhed med daglige møder, hvor Landslægen deltog. På Færøerne var der etableret kontakt til sygehusvæsenet og til Heilsufrøðiliga Starvsstovan (HFS) for at etablere analysemuligheder for Covid-19, hvis dette skulle blive nødvendigt. Systemerne blev etableret inden det første tilfælde af Covid-19 blev konstateret den 3/3/2020. Landslægen udarbejdede procedurer og retningslinjer for håndtering af Covid-19, herunder smitteopsporing med kontakt til den smittede og dennes nære kontakter. Der var tæt kontakt til Landssygehusets infektionsmedicinere, som udarbejdede retningslinjerne til sundhedsvæsenet i tæt kontakt med Landslægen. Den færøske epidemikommission havde ikke haft et eneste møde i de seneste 6 år og havde det første møde før det første tilfælde blev konstateret på Færøerne. Det færøske kriseberedskab var etableret med regelmæssige møder, men blev også samlet i forbindelse med det første udbrud af Covid-19.

3. Hvilke rammer og/eller forudsætninger havde I til at håndtere krisen, da den ramte første gang?

- Landslægens arbejdsområde er bl.a. smitsomme sygdomme, hvor der for kendte smitsomme sygdomme er udarbejdet retningslinjer for håndtering. Når det gjaldt Covid-19 anvendte Landslægen initialt de retningslinjer, der blev udarbejdet af Sundhedsstyrelsen. HFS havde også sikret sig, at de kunne foretage PCR analyser for COVID-19 og med en stor kapacitet.

4. Hvilke organisatoriske eller andre udfordringer opstod?

- For Landslægens vedkommende var den største udfordring det store arbejdspress og mangel på arbejdskraft. Idet der var tale om en ny sygdom havde Landslægen ikke retningslinjer og der var derfor en meget tæt kontakt med flere møder dagligt med de danske myndigheder.

5. Hvordan fungerede samarbejdet med andre institutioner og organisationer, både horisontalt og vertikalt, herunder både færøske og evt. danske/udenlandske institutioner og organisationer?

- Inden det første tilfælde blev konstateret og efter at de første tilfælde dukkede op var der et tæt samarbejde mellem både danske og færøske institutioner. Landslægen spillede en central rolle i dette samarbejde, idet Landslægen havde den totale oversigt over testede og smittede, samt om deres kontakter, herunder de demografiske forhold. På den baggrund lavede Landslægen daglige udmeldinger med disse data, og ved specielle udbrud blev disse straks beskrevet og sendt til øvrige institutioner og det politiske system. Idet Landslægen i perioder havde problemer med at håndtere det store arbejde med smitteopsporingen ydede politiet og Rigsombuddet en stor hjælp med at allokere mandskab til hjælp (smittedetektiver).

6. I hvilken grad var der tale om samarbejde med institutioner og organisationer som ikke var samarbejdet med inden Covid-19?

- Den færøske epidemikommission havde tidligere ikke været samlet i 6 år, og de fleste af kommissionens medlemmer havde ikke arbejdet sammen tidligere. Landslægen fik relativt hurtigt meget tæt kontakt til Færøske ministerier, både via det færøske kriseberedskab, men også bilaterale kontakter. COVID-19 har været en katalysator for et meget frugtbart samarbejde.

7. Hvordan blev jeres arbejde påvirket af at landstyret brugte anbefalinger i stedet for lovgivning?

- Både Danmark og Færøerne havde stort set identisk lovgivning inden krisen brød ud. På Færøerne er der tale om et mindre samfund og der er tætte relationer mellem folk, og befolkningsopbakningen var meget stor - det var kun undtagelsen, at Landslægen erfarede, at anbefalingerne ikke blev overholdt. Desuden er der en udbredt social kontrol på Færøerne, som igen medførte at anbefalingerne blev overholdt. I forbindelse med nedlukningen den 12. marts var der på politisk side kun tale om anbefalinger, men disse blev så vidt Landslægen har erfaret overholdt uden at det var nødvendigt at lave juridiske påbud.

8. Hvilke formelle eller uformelle tilbagemeldinger fik I fra jeres ansatte og mellemledere om hvad fungerede godt og mindre godt i forbindelse med Covid-19 tiltag?

- På et relativt tidligt tidspunkt valgte Landslægen ikke at følge retningslinjerne fra Sundhedsstyrelsen, men udformede nationale færøske retningslinjer, der blev diskuteret og vedtaget i den færøske epidemikommission. Et eksempel er, at Færøerne fortsatte med en inddæmningsstrategi, selvom Danmark stoppede med det på et tidspunkt.

9. Hvilke formelle eller uformelle tilbagemeldinger fik I fra kunder/borgere om hvad fungerede godt og mindre godt i forbindelse med Covid-19 tiltag?

- Der var mange borgere som efterspurgte karantænepladser, hvilket var vanskeligt at imødekomme. Landslægen forsøgte på alle måder at minimere brugen af karantænepladser. Det var Heilsumáráðið som fandt de egnede karantænepladser og afholdt udgifterne til dem.

10. Hvilke økonomiske eller andre konsekvenser havde Covid-19 smitten og Covid-19 tiltag, i denne periode, for jer?

- Landslægen fik initialt ikke lov til at ansætte flere folk men havde dog i perioder hjælp fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Samtidig ydede politiet og ansatte fra Rigsombuddet hjælp til smitteopsporing under udbrud. Konsekvensen var en utrolig travl hverdag med lange arbejdsdage. Landslægens personale havde ligeledes mange overarbejdsdage. I perioder modtog Landslægen også hjælp fra læger, der arbejder under HMR.

11. Andet relevant?

Del B: Håndteringen fra sommer 2020 februar 2022

Beskriv jeres arbejde fra sommer 2020 til februar 2022, hvor samfundet åbnede op og lukkede ned i flere omgange. Blandt andet:

1. Hvordan organiserede I jeres arbejde efter at samfundet langsomt åbnede op i maj-juni 2020?

- I perioden maj-juni 2020 blev der ikke fundet nye Covid-19 tilfælde, og Landslægen kunne derfor varetage sine normale opgaver.

2. Hvordan tilpassede I arbejdet til tilbagevendende Covid-19 bølger?

- Landslægen ansatte i perioden sommer 2020 til marts 2022 mange nye medarbejdere til smittehåndtering. Specielt fra sommeren 2021 til marts 2022 blev mange ansat. Under større udbrud hjalp politiet Landslægen med mandskab og lokaler. Personalet ændrede sig fra 3 fuldtidsansatte til 18 fuldtidsansatte og i dag (maj 2022) er der fortsat 8 fuldtidsansatte.

3. Hvilke organisatoriske udfordringer opstod?

- Under større udbrud fik Landslægen mulighed for at bruge ansatte hos politiet til smitteopsporing. Fra slutningen af oktober til 16. november blev der etableret en kommandocentral i det nye politistation i Tórshavn, hvor Landslægens medarbejdere og politiet lavede smitteopsporing. I denne periode ansatte Landslægen yderligere en lang række medarbejdere og lejede lokaler i Tinganes, hvorefter funktionen kunne helt overtages i disse lokaler med det nye mandsskab fra den 16. november.

4. Hvordan fungerede samarbejdet med andre institutioner og organisationer i denne periode, både horisontalt og vertikalt, herunder både færøske og evt. danske/udenlandske institutioner og organisationer?

- I hele forløbet var der et meget tæt samarbejde med færøske og danske institutioner, herunder politiet, Rigsombuddet, Lagmandskontoret og Heilsumálaráðið. Der var naturligvis mange gange daglig kontakt med de Færøske laboratorier på LS, Thetis og HFS. Det var også Landslægen der organiserede hotelophold for smittede personer og havde kontakt til hotellerne.

5. Hvordan blev jeres arbejde påvirket af at landstytret brugte anbefalinger i stedet for lovgivning?

- Færøerne holdt fast i at anvende den ikke tidssvarende epidemilov og ikke sætte i kraft en nyere udgave af den danske epidemilov. Der var derfor ingen sanktionsmuligheder, men igen var opfattelsen at myndighedens anbefalinger blev fulgt. Det var Landslægens opfattelse, at efter 1. jan 2022 var det vanskeligere for befolkningen at følge anbefalingerne.

6. Hvilke formelle eller uformelle tilbagemeldinger fik I fra jeres ansatte og mellemedere om hvad fungerede godt og mindre godt i forbindelse med Covid-19 tiltag?

- Samarbejdet har været upåklageligt. Landslægen har ikke andet at anføre.

7. Hvilke formelle eller uformelle tilbagemeldinger fik I fra kunder/borgere om hvad fungerede godt og mindre godt i forbindelse med Covid-19 tiltag?

- En gennemgående holdning fra borgerene var, at de ville have hurtigt svar. I kraft med at Delta-varianten blev udbredt steg smitten, og det var vanskeligt at kontakte alle positive hurtigt. Det betød, at Landslægen fik mange henvendelser fra testede personer, som ønskede svar på deres prøver. Det blev

derfor besluttet på denne baggrund at ændre proceduren, så laboratorierne umiddelbart sendte svar direkte til de testede personer både angående positive og negative svar. Landslægen fik nogle henvendelser på, at der var nogle der undrede sig over, at der blev anvendt andre retningslinjer end Danmark, f.eks. kortere karantæne, men med resultater fra egne observationer og fra forskningsmiljøet på Færøerne kunne Landslægen lave anbefalinger ud fra færøsk evidens.

8. Hvilke økonomiske eller andre konsekvenser havde Covid-19 smitten og Covid-19 tiltag, i denne periode, for jer?

- Landslægens budget er blevet mere end tredoblet under Covid-19. Personalemæssige konsekvenser omfatter et voksende personale fra 3 personer før Covid-19 til 18 fuldtidsansatte. Alle Landslægens udgifter til personale og drift har været dækket af det danske Sundhedsministerium, herunder udgifter til leje af nye lokaler samt køb af computere, telefoner og andet udstyr.

9. Andet relevant?

-

Del C: Fremadrettet

Beskriv hvad I har lært af Covid-19 krisen og hvordan dette kan bruges i lignede kriser i fremtiden. Blandt andet:

1. Hvad er det mest interessante eller vigtige I har observeret under coronakrisen?

- Coronakrisen viste at myndighederne var parate til at håndtere en krise, herunder en pandemi, og at alle tog ansvar i arbejdet og samarbejdet var eksemplarisk. Befolkningen modtog alle anbefalinger om adfærdsændringer, herunder anbefalinger om isolation og karantæne uden spørgsmål og med stor accept. På Færøerne lykkedes inddæmningen i høj grad indtil slut december 2021, og der var mulighed for at opretholde et næsten normalt samfund med kun kortere perioder med begrænsninger. Samtidig var der meget få dødsfald. Der er et meget aktivt forskningsmiljø på Færøerne og resultaterne fra en række undersøgelser blev inddraget i Landslægens arbejde med at udforme retningslinjer

2. Hvilken lærdom har I fået ud af observationerne?

- Fra at ikke vide noget som helst om Covid-19 og håndteringen af Covid-19 findes der nu en stor del viden, som kan bruges i det fortsatte beredskab.

3. Hvilke forbedringer og tilpasninger vil I selv implementere?

- Hos Landslægen er der nu fortsat to fuldtidsansatte biomedicinere som udelukkende beskæftiger sig med beredskabet af Covid-19. I tilfælde af nye udbrud vil der med meget kort varsel blive ansat nye medarbejdere til at varetage Landslægens funktioner i forbindelse med udbrudshåndtering og smitteopsporing.

4. Hvilke forbedringer og tilpasninger synes I andre institutioner og organisationer bør implementere?

- Det er altid at foretrække at have en stor laboratoriemæssig kapacitet etableret i det offentlige system.

5. Andet relevant?

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

EFTIRMETING AV COVID-19 KREPPUHANDFARINGINI Í FØROYUM FRÁ MARS 2020 TIL FEBRUAR 2022

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrstu hálvu av 2020

Greidd frá, hvussu virksemd hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?
A Deildini fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu (DfAA) høvdu vit onga beinleiðis tilbúgving. Hinvegin er serkunnleikin hjá deildini umhvørvisheilsufroði, sum umfatar farsóttir og farsóttarstýring. Hetta merkir, at tann teoretiska tilbúgvingin var til reiðar og skuldi bara takast fram og nýtast í verki.
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
Fyrstu vikuna fóru øll til hús, arbeiddu heimanífrá. Eftir eina viku, valdu vit tó at koma aftur til arbeiðis og hava arbeitt vanligt alla tíðina síðani – sjálvandi við teimum reinfórisatlitum, sum farsóttin beyð – men hetta gekk væl og eingin gjørdist sjúkur.
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
Hetta høvdu ikki stórvegis trupulleikar av, tí vit vistu, hvat vit áttu at gera.
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
Ongar.
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
Samstarvið við onnur – ikki minst við Arbeiðs- og Brunaeftirlitið (hereftir, ABE), gekk fyrmyndarligt. Eisini við starvsfelagar innan fyri Heilsuverkið – bæði Sjúkrahúsverk og kommunulæknar – gekk uttan nakrar trupulleikar. Harumframt var tað eitt umfatandi samstarv við Kommunufelagið og við umsitingarnar hjá kommununum innan eldraðkið og umráðið av børnum. Meginparturin av hesum samstarvinum var umvegis telefon og t-post – men í undantaksforum eisini sum fysiskir fundir. Harumframt var umfatandi samstarv við Bakkafrost til tess at verja laksafraðsluna móti smittuni.
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
Samstarvið við Kommunufelagið var nýtt. Eisini var umfatandi samstarv við Strandfaraskip Landsins at skipa trygdina, bæði í bussum og fergum, sum var rættiliga umfatandi.
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemd hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
Tað høvdu vit ongar trupulleikar av, tí at tilmælini, í flestu forum, vóru í tráð við tað, sum serkunnleikin á deildini helt vera fakliga forsvarligt.
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Arbeðsplássið er lítið – her arbeidda uml. 15 fólk – so afturmeldingarnar vóru støðugar, tá vit hittust til kaffi um morgnarnar. Tað var eingin kreppustøða.
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

riggaði væl, og hvar riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltök?

Vit fingum óvurðis nokkrar jákvæðar afturmeldingar hvønn einasta dag, sum t.d. telefonsamræður og t-brög. Sérlega takkaðu fólk fyrir, at tey altíð finga svar aftur beinanveg – t.v.s. innanfyri fáar tímar. Og so takkaðu fólk og stovnar fyrir, at svarini vóru greið. Tað hendi eisini, at blómur og annað bleiv borið inn á gólv.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltök í hesum tíðarskeiði fyrri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Summar av teimum verkætlanum, sum vit standa fyrri, vóru tálmaðar, tí fólk ikki tordu at koma til kanningar av bygd og úr bý. Hetta hevur havt meiríðnað við sær, tí at ein verkætlan, har t.d. 600 barnakonur skulu luttaka innan eitt ávíst tíðarskeið, verður dýrari, tá avlýsingar koma vegna coronaátøk innan sjúkrahúsverkið. Hetta merkir, at verkætlanirnar tóku meira tíð og kostaðu tí meira í starvsfólkaútreiðslum.

11. Annað viðkomandi?

N/a

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
DfAA byrjaði Covid-19 granskingsvirksemi longu frá farsóttin byrjaði og vit hava nú útgivið uml. 5-6 greinir í altjóða vísindaligum tíðarritum um hesa granskning. Hetta varð stuðlað av privatnum grunnum og Granskingsráðnum.

Á vári 2020 varð koronaráðgevingin sett á stovn, sum er eitt samstarv millum ABE og DfAA. Mannagongdin var tann, at ABE tók ímóti spurningum og avgreiddi tað víðari til DfAA at svara. Í fyrstuni finga vit eyka skrivarahjálp – fíggað av ABE – soleiðis, at tá spurningarnir vóru óvurðis nokkrir, kunnu tveir skrivarar skriva samstundis eftir diktati. Seinni fall eyka skrivarahjálpin burtur – tað hevur verið á vári 2021 – og síðani tá blivu spurningarnir sendir beinleiðis til Pál Weihe, sum svaraði teimum – antin við at svara t-brævinum, ella við at tosa við fólk í telefonini. Spurningar gjøgnum telefon komu alt samdøgrið – um dagin, kvöldið og um náttina – eisini í vikuskiftinum. Tað vóru spurningar bæði av landi og frá skipum, privatpersónum og virkjum, bæði privatnum og almennum.

Umframta hesum uppgávum, bleiv tað frá juni 2020 skipað fyrri, at øll ferðandi skuldu kannast við landamarkið og tá bleiv yvirlæknin á DfAA, Pál Weihe (PW), tann, sum í lógarinnar merking, skuldi standa fyrri heilsukanningini av teimum, sum komu til landið. Hetta bleiv gjørt soleiðis, at øll blivu kannað við poting í hálsi við landamarkið. PW upplærði uml. 80 potarar, sum sendu potingarglösini til kanningsfyrirtekuna Thetis at greina. Sum rekvirerandi lækni av analysum frá Thetis góðkendi hann teirra starvsstovumannagongdir til tess at tryggja góðskuna. Tá svarini komu – vanligast aftaná midnátt – ringdi PW til hvønn einstakan, sum var positivur, til at tryggja sær, at diagnosan var røtt og var hon røtt, boðaði hann Landslækninum frá hesum, soleiðis at Landslæknin kundi skipa fyrri sóttarhaldi.

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

Í okkara verð var tað bert lítil munur á, um tað var ein bylgjutoppur, ella bylgjudalur, tí vit arbeiddu allar dagar út í eitt, eisini í vikuskiftinum.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Tað vóru ongar skipanarligar avbjóðingar, tí skipanin á DfAA er greið. Tað er yvirlæknin, sum leiðir DfAA og hevur rætt at taka tær ágerðir, sum DfAA stendur fyrri. Vóru ivamál samskipti yvirlæknin við landslæknin.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
Samstarvið virkaði eins og í byrjanini sera væl við allar stovnar, bæði horisontalt og vertikalt, serliga var samstarvið við Kommunufelagið tætt og álitisfult. Eisini hevur samstarvið við Landslæknan verið gott og uttan nakrar samskiftistrupulleikar yvirhøvur. Eitt annað høvuðsøki er ellisheimini, sum í stóran mun hava vent sær beinleiðis til PW og spurt um útgreining av ráðum og tilmælum. Tað skal eisini sigast, at samstarvið við kirkjurnar í Føroyum, serliga dómpróstin, men eisini tær stóru samkomurnar um landið, hevur verið fyrimyndarliga gott og tætt. Eisini ymisku ítróttarfeløgini høvdu brúk fyri nógvari ráðgeving, men á hesum øki hendi tað meira enn so at feløgini ikki fylgdu okkara tilmali. Kommunalir myndugleikar og átaksfyriskiparar bóðu ofta um ráð viðvíkjandi sökum, stevnum, festivalum og øðrum tiltøkum – og tey hava næstan uttan undantak fylgt tilmælinum frá okkum út í æsir.
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
Tilmælini riggaðu væl. Tað var møguligt hjá okkum at nuansera tilmælini, tí tað var eitt tilmæli og ikki ein lóg. Tað kom meira enn so fyri, at eftir fakliga meting vóru tilmælini bend eitt sindur, soleiðis at tey passaðu til veruleikan – t.d. hvussu jarðarferðir, konfirmationir, brúdleyp, rundir føðingardagar kundu skipast trygt.
6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Starvsfólkahópurin hevur verið samsintur og tað hava ikki verið nokur misljóð.
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Virkisleiðarar, stovnsleiðarar, privat feløg, arbeidsplass og einstaklingar hava – næstan uttan undantøk – givið okkum rósandi orð fyri neyvleika og skjótleika. Sjálvandi hava verið fólk, sum hava sett fram truplar spurningar, sum høvdu sína grund í, at tey t.d. vóru móti koppseting, ella bildu at Covid-19 ikki var vandamikið fyri menniskju. Tað bar tó til at tosa hesi til rættis, uttan at tað gjørdist til ein trupulleika ella illstøðu. Tað skal tó sigast, at onkrar persónligar bóttanir hava verið – men tað er ikki annað enn kann vantast, tá ið tú sigur fólki ímóti á einum øki, sum upptekur tey nóg.
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
Einasta var, at summar av okkara verkætlanum blivu seinkaðar t.d. er Cohorta 6, sum hevur 600 nýfódd børn, vorðin eitt sindur dýrari og vit hava verið noydd at søkja National Institute of Health í USA um uml. 1 mió. kr. meira. Í tí dagliga kliniska virkseminum, hava tað eisini verið ávísir trupulleikar at fólk hava útsett viðtalutíðir, soleiðis at tað hevur verið neyðugt at geva teimum nýggjar tíðir – men tann tíðin tey høvdu fingið kundi so altíð brúkast til annað virksemi. Í vár hava so tey flestu starvsfólkini skiftivís verið sjúk av Covid-19 og tað hevur tikið millum 1 viku og 14 dagar, áðrenn tey hava verið fult virkisfær aftur – tað hevur sjálvandi verið ein tálming av virkseminum
9. Annað viðkomandi?
Maria Skaalum Petersen, granskari á DfAA, hevur skrivað hesa frágreiðing frá granskingarvirkseminum viðvíkjandi Corona farsóttini:

Á Deildini fyri Arbeids- og Almannaheilsu fóru vit, tá korona kom til landið, beinanvegin undir at hugsa um møguligar granskingarverkætlanir. Okkara fyrsti tanki var at gera eina myrktatalskanning, tvs. kanna um tað almenna talið av tilburðum svaraði til tað veruliga talið. Vit fóru tí beinanvegin í holt við at skriva verkætlanarfrágreiðing, søkja um loyvi frá Vísindasiðsemisnevndini (VSN) og Dátueftirlitinum. Hesin partur, sum ofta tekur langa tíð, var avgreiddur óvanliga skjótt og væl frá

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

øllum partum. Síðan søktu vit um fígging og fingi 800.000 kr frá Lundbeckfonden til ein part av hesum og síðan 1 mió frá Felagnum Nótaskip, sum av sínum eitingum kontaktaðu Pál Weihe og bjóðaðu at fígga restina.

Seinast í apríl fór so fyrsta kanning í gongd av myrkatalinum, og 1500 tilvildarligir føroyingar í øllum aldri vórðu bjóðað at luttaka. Luttøkan umfataði eina blóðroynd og eitt stutt spurnablað. Avtala skuldi gerast við øll tey, sum ynsktu at luttaka, soleiðis at vit kundu tryggja okkum, at ov nógv fólk ikki savnaðust í senn, og at vit kundu halda øll tilmælini. Tískil máttu flest øll starvsfólk á deildini hjálpa til við at samskifta, ringja til møguligar luttakarar o.s.fr fyri at náa at fáa samband við øll og fáa gjørt avtalur, tí allar blóðroyndir skuldu takast innan eina viku. Tískil var neyðugt við kanningarstøðum runt um í landinum, tvs. vit tóku blóðroyndir í Sigmundargøtu, í Vági og Tvøroyri, í Klaksvík, í Runavík, í Norðskála, Sandoy og á Strondum, men alt arbeiðið var samskipað á DfAA. Íalt 1012 persónar í øllum aldri luttóku í kanningini í apríl (1). Myrkatalskanning varð so endurtikin í Nov 2020, har sama mannagongd var nýtt, og nýggir tilvildarligir persónar fingi innbjóðing. Hesaferð var sindur lættari at gera kanningina, tí vit høvdu roynt tað áðrenn og lættari var at planleggja, tí vit høvdu betri tíð. Íalt 960 persónar luttóku í seinnu kanningini (2).

Samstundis við, at vit fóru í gongd við myrkatalskanningina, planløgdu vit aðra kanning, hvørs endamál var at fylgja sjúkugongdini hjá teimum, sum høvdu korona. Á sama hátt máttu vit skriva verkætlanarfrágreiðing, fáa loyvi frá VSN og Dátueftirlitinum, og hendan kanning var stuðla av sp/F Krúnborg og Borgaratún við 500.000 kr. Her vóru læknar settir at ringja vikuliga til tey, sum høvdu korona, fyri at vita, hvussu teirra sjúkueyðkenni vóru sum tíðin leið (3). Eisini vóru tey bjóðað til kliniska kanning uml. hálvt ár eftir sjúku (6,7). Her luttóku mestsum allir sjúklingar frá fyrstu og aðru bylgju, íalt yvir 400 persónar. Leggjast kann afturat at vit, í Nov 2021 til Jan 2022, hava ringt aftur til allar koronasjúklingar frá fyrstu bylgju at vita, um tey eru komin heilt fyri seg eftir 2 ár (7).

Í Juni og Juli 2020 bjóðaðu vit so teimum, sum Landslæknin hevði viðmælt at fara í sóttarhald at luttaka fyri at kanna, hvussu nógv teirra høvdu havt korona uttan at vita av tí – tvs kanna um tey høvdu andevnir. Íalt 722 vórðu bjóðað at luttaka og 584 luttóku (5). Hesi vóru boðin til kanningar á DfAA, í Klaksvík, í Runavík, á Sandoyinni og í Suðuroy.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Samlað hava vit sostatt verið sera upptikin av gransking alt árið 2020 og víðari, tí granskingin hevur hildið fram, serliga í mun til andevnir hjá teimum, sum hava verið sjúk í fyrstu og aðru bylgju (6,8). Seinast hava vit sett í gongd nýggja verkætlan um immunverju hjá teimum, sum eru koppsett og ikki koppsett í mun til korona. Data innsavnan var frá januar 2022 til April 2022, og vit bíða nú eftir teimum úrslitinum.

Í samband við koronagransking hava vit samstarvað tætt við Heilsufrøðiligu Starvsstovuna og Landslæknan, men eisini við Setrið, Landssjúkrahúsið, Klaksvíkar og Suðuroyar Sjúkrahús. Umframt tað hava vit bjóðað fleiri ungum læknum og læknalesandi at luttaka í kanningararbeiðinum, og við hesum hava tey fingið eitt høvi at síggja, hvussu gransking innan heilsuøkið kann ganga fyrri seg.

Almannakunngjördar greinar

1. Petersen MS, Strøm M, Christiansen DH, Fjallabak JP, Eliassen EH, Johansen M, Veyhe AS, Kristiansen MF, Gaini S, Møller LF, Steig B, Weihe P. **Seroprevalence of SARS-CoV-2-Specific Antibodies, Faroe Islands.** Emerg Infect Dis 2020;26(11). doi: 10.3201/eid2611.202736.
2. Petersen MS, Strøm M, Fjallabak JP, Hansen JL, Larsen S, Eliassen EH, Johansen M, Veyhe AS, Kristiansen MF, Weihe P. **Low Seroprevalence among Undetected COVID-19 Cases, Faroe Islands, November 2020.** Emerg Infect Dis 2021 Nov 10;28(1). doi: 10.3201/eid2801.210917.
3. Petersen MS, Kristiansen MDF, Hanusson KD, Danielsen ME, á Steig B, Gaini S, Strøm M, Weihe P. **Long COVID in the Faroe Islands - a longitudinal study among non-hospitalized patients.** Clinical Infectious Diseases, ciae1792, 2020. <https://doi.org/10.1093/cid/ciae1792>
4. Petersen MS, Kristiansen MF, Reinert HW, Fjallabak JP, Christiansen DH, Gaini S, Steig B, Møller LF, Strøm M, Weihe P. **Seroprevalence of SARS-CoV-2-Specific Antibodies among Quarantined Close Contacts of COVID-19 Patients, Faroe Islands, 2020.** Emerg Infect Dis. 2021;27(11); doi: 10.3201/eid2711.204948

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

5. Petersen MS, Hansen CB, Kristiansen MF, Fjallsbak JP, Larsen S, Hansen JL, Jarlhelt I, Pérez-Alós L, Steig BÁ, Christiansen DH, Møller LF, Strøm M, Andorsdóttir G, Gaini S, Weihe P, Garred P. **SARS-CoV-2 Natural Antibody Response Persists for at Least 12 Months in a Nationwide Study From the Faroe Islands.** Open Forum Infect Dis. 2021;8(8):ofab378; doi: 10.1093/ofid/ofab378

Greinar, sum eru undir javnlíkameting

6. Petersen MS, Hanusson KD, Kristensen MF, Foldbo BM, Danielsen ME, á Steig B, Gaini S, Strøm M, Weihe P. **Prevalence of long COVID and associated factors in a national cohort: longitudinal measures from disease onset until 8 months follow-up.** Under review in International Journal of Infectious Diseases 2022
7. Helmsdal G, Kristensen MF, Hanusson KD, Foldbo BM, Danielsen ME, á Steig B, Gaini S, Strøm M, Weihe P, Petersen MS. **Long COVID in the long run - 23 months follow-up study of persistent symptoms.** Under review in Open Forum Infect Dis 2022
8. Petersen MS, Pérez-Alós L, Armenteros JJA, Hansen CB, Fjallsbak JP, Larsen S, Hansen JL, Jarlhelt I, Kristiansen MF, Streym F, á Steig B, Christiansen DH, Møller LF, Strøm M, Andorsdóttir G, Gaini S, Garred P. **Factors influencing the immune response over 15 months after SARS-CoV-2 infection: a longitudinal population-wide study in the Faroe Islands.** Under review in Journal of Internal Medicine 2022

Partur C: Framlítandi

Greidd frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
Ein eygleiðing er, at samskiptið við almenningin gjøgnum miðlarnar, verið tað seg portalar, avísir, útvarp og sjónvarp, hevur havt alstóran týðning. Hetta samskiptisvirksemið til almenningin tyktist at hava síssandi árin á fólki og var viðvirkandi til at minka um íva, ótta og trýstøður.
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

LØGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Vit hava lært týðningin av greiðum og einfaldum samskipti, har orðavalíð er soleiðis, at meginparturin av fólkinum skilir hvat sagt verður – tvs. at passa verður uppá ikki at brúka torskild hugtøk, men heldur at vera ítøkiligur. Trupulleikin er sjálvandi, at við ítøkiligari talu, gerst tú óneyvur og kanska á markinum til tað fakliga ikki heilt rætta.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
Vit halda ikki, at tað er nakað við kundu gjort betur, enn vit hava gjort tað. Vit funnu stevið stórt sæð frá fyrsta degi og vildu endurtikið tað, um kreppan kom á aftur eina aðru ferð.
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
Vit hava ikki uppskot til aðrar stovnar.
5. Annað viðkomandi?
N/a.

Vinarliga

*Pál Weihe, yvirlækni, professari
Deildin fyri Arbeids- og Almannabeilsu
Sjúkrahúsværk Føroya
Sigmundargøta 5, FO-100 Tórshavn
Tlf. 316696, fartlf. 216696, fax 319708
Teldupostur: pal@health.fo; www.health.fo*

Hava tit spurningar ella viðmerkingar til eftirmetingina, ring ella skriva til:

Rógvi Olavson
Fulltrúi / Adviser
+298 224353
rogvio@tinganes.fo

FØROYA LANDSSTÝRI
The Government of the Faroe Islands

LØGMANSSKRIVSTOVAN
The Prime Minister's Office
Tinganes / FO-100 Tórshavn / Faroe Islands Office:
+298 306000 / lms@lms.fo / www.lms.fo

HEILSUFRØÐILIGA
STARVSSTOVAN

Faroese Food and Veterinary Authority

LØGMANSSKRIVSTOVAN
TINGANES
POSTBOX 64
110 TÓRSHAVN
FØROYAR

Tórshavn, hin 4. juli 2022
Málnr.: 22/00612-2
Tykkara málnr.:

Einans sent sum tpostur til rogvio@tinganes.fo.

Viðvíkjandi: Eftirmeting av koronastøðuni, í mun til kanningarstovuvirksemið á Heilsufrøðiligu starvsstovuni

Sí hjálagt fyriskjal, svar uppá koronaspurningarnar, í mun til kanningarstovuvirksemið á HFS.

Vinarliga

Bárður Enni
Stjóri

Smyrilsvegur 7, 2. hædd
FO-100 Tórshavn
Faro Islands

HØVUÐSSKRIVSTOVA / HEAD OFFICE
Falkavegur 6
FO-100 Tórshavn
Faro Islands

KANINGARSTOVUR / LABORATORIES
V.U. Hammershaimbsgøta 11
FO-100 Tórshavn
Faro Islands

www.hfs.fo • hfs@hfs.fo
Tel. +298 55 64 00 Tel. +298 556 400
Fax +298 55 64 01 E-mail: hfs@hfs.fo
Homepage: <http://www.hfs.fo>

F A R O E S E F O O D & V E T E R I N A R Y A U T H O R I T Y

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

- 1) Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Frá uppgávuunum hjá HFS, eru vit í einari tilbúgvingarstøðu alla tíðina – hetta í mun til fiska- og djórasjúkur og matvørubornar tilburðir.

Vit hava eina innanhýsis tilbúgvingarmannagongd – í mun til smittandi sjúkur millum djór og matvørubornar sjúkur, har landsdjóralæknin og Heilsufrøðiliga starvsstovan eru myndugleiki.

- 2) Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Kanningarstovan á HFS bleiv ein centralur aktørur frá dag 1, at kannað sýnir fyri corona. HFS fór ikki niður í ferð, tvørurímóti, fór kanningarstovan upp í ferð. Arbeiðið varð skipað útfrá hvussu vit fyrirbyggja at fólk blivu sjúk av corona og hvussu vit kundu fáa so nógv sýnir ígjøgnum sum gjørligt.

Arbeiðið var skipað í toymir, ið arbeiddu 1 dag og høvdu frí í 1 dag fyri at fyrirbyggja smittuspjæðing millum starvsfólk.

Gjørd varð innanhýsis mannagongd – um fyrirbygging av smittu millum starvsfólk, frástøðu, tal av fólki per rúm, spritting, atgongd til starvsstovuhúsið (bert starvsfólk høvdu loyvi at koma inn).

Starvsfólk vóru viðmæld at hava avmarkaða kontakt privat.

- 3) Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Karmar og fortreytir vóru klárar.

- 4) Hvørjar skipanarlígar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Kanningarstovan á HFS var ein tænaðstuveitari av koronakanningum. Skipanaðarlíga vóru tað EPK, Landslæknin, LS, HMR og UVMR ið man skuldi fyrihalda seg til.

Í tilgongdini vóru fløskuhálsar við veitingum – at fáa tilfar til Føroya ið skuldi brúkast til kanningarnar.

Starvsfólkaavbjóðingar – ov fá starvsfólk. Tey ið vóru í starvi beinleiðis við korona gjørdu ein stóran óvanligan innsats, eisini onnur starvsfólk á HFS.

Við nógvu kanningum, var stórir tørvur á uppskalering.

Ynski var eisini frá privatum virkjum at kanna síni starvsfólk fyri koronu. Hetta hevði týðning fyri at halda samfelagshjólini malandi. Tá var tað í byrjanini ein andsøgn millum tað at kannað fyri tey privatu virkini, - at brúka orku uppá tey – í mun til at gera kanningar fyri LS (tvs kanningar fyri tað almenna).

Eftir uppskalering var hetta ein minni trupulleiki.

Tá kanningarnar fyri corona byrjaðu, var umhugsað um HFS og LS skuldu fremja poding, og hugt varð eftir umstøðum bæði á Búnaðarstovuni (brúka teirra bilhús) og á LS. Hetta fakliga “poditoymi” ið skuldi kanna spurningin, varð ikki brúkt víðari til støðutakan.

HFS var um reppið at fara inn í arbeiðið við podingum – hetta var ikki sett í verk, av tí at eingin játtan var, og av tí at HFS metti at LS átti hesa uppgávuna.

Tá LS “bakkaði” út, við argumentinum “vit kannað ikki frísk fólk” – fór HFS ikki víðari við ætlanini um poding, tí læknafakligi førleikin ikki var til staðar. Hetta var heldur ikki kjarnuøki hjá HFS, men ein tænasta ið vit helst høvdu kunna veitt saman við LS

Sæð í bakspeglinum, var tað nokk gott at HFS ikki kom inn í hetta við podingum.

Upplæring av “nýggjum” starvsfeløgnum – var ein avbjóðing – lat seg næstan ikki gera eftir vanligum mannagongdum í stöðuni ið var.

- 5) Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

Samstarvið við LS var fyrimyndarligt og sera gott samstarvið við danska SSI.

Samstarvið við DFAA var sera gott, í mun til myrkatøl og andevniskanningar, ið eisini vóru gjørdar á HFS kanningarstovuni.

Tað gjørdist ein stór avbjóðing at skaffa heim alt tilfar til corona kanningar (tí eftirspurningur bleiv so stórur alla staðni í verðini).

Várið 2020 kendist órógv frá øðrum veitarum av kanningum, har spurnartekin varð sett við hví kanningarstovan á HFS framdi hetta arbeiðið fyri LS. Hetta merktist hjá HFS við nógvum samskipti serliga við kjaki um prís á kanningum. Hetta órógvaði okkara virksesemi óneyðugt. Eisini var hetta viðgjørt í miðlunum, og fleiri viðmerkingar vóru eisini á facebook.

Kendist sum um HFS var undir álopi frá fleiri síðum, meðan roynt var av øllum alvi at loysa uppgávuna so gott og effektivt sum gjørligt.

- 6) Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Serliga var nógv samstarvað við LS. Hetta var nýtt og sera gott samstarv.

DFAA bleiv eisini eitt nýtt samstarv.

- 7) Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Vit settu innanhýsis mannagongdir í gildi – ið fylgdi tilmælunum hjá Landsstýrinum. So hvørt tilmælini broyttust, dagfórdu vit mannagongdirnar, fílt 9 útgávur av mannagongdini.

So, í mun til tilmæli ella lógir var ongin munur innanhýsis hjá HFS.

- 8) Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Av tí at HFS gjørdist so stórir beinleiðis partur av kanningararbeiðinum, fingtu vit mest afturmeldingar frá starvsfólki, ið vóru meira beinleiðis knýttar at arbeiðinum við koronakannigum heldur enn covid-19 tiltøk.

Vit fingtu sera kraftigar afturmeldingar frá starvsfólki um at arbeiðsbelastningurin var ekstremur. At alt var so ósikkert, og at heimalív og arbeiðslív bleiv blandað alt ov nógv saman. Tingini broyttu seg so skjótt – privat kundur fólk ikki planleggja privatlív uppá nakran máta.

Sáttmálaviðurskiptini stuðlaðu ikki í nógv stóran mun uppundir óvanliga dynamisku støðuna ið var.

Eyðkennið var ad hoc leiðsla – ið skapti ónøgd millum starvsfólk. Starvsfólkini kendu ikki støðuna langt fram. Fyri kapasitetin var tað “heppið” at samfelagið lokaði niður – tí so kundur starvsfólkini á kanningarstovuni arbeiða meira.

Tilmælið um at arbeiða heima, ber ikki til í mun til kanningarstovur.

Várið 2022 varð framd ein APM kanning (arbeiðspláss meting) á HFS (framt av donskum arbeiðsmiljø konsulentum), og har merktist týðulig ávirkan á úrslitið av APM kanningini frá korona arbeiði í 2020, 2021 og fyrst í 2022.

- 9) Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Kanningarstovan var fysiskt til arbeiðis hvønn dag – og fingtu óalmindiliga positivar afturmeldingar frá borgarum (gávur komu til hurðina), frá miðlum, á facebook osv.

Tað hevði stóran aljóða áhuga at frætta um, hvussu ein veteriner kanningarstova í einum so lítlum samfelag, kundi verða klár, áðrenn smittan kom til landið.

- 10) Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Beint áðrenn korona kom til Føroya, var vaktarskipan sett í gongd á kanningarstovuni soleiðis at læknar á landssjúkrahúsinum í døgndrift kundi fáa fatur á starvsfólki – kostnaðurin av hesum bleiv ikki loftaður í skipanini uppá tað tíðspunktið. Hetta var adresserað, men ikki loftað “í støðuni” og seinni vísti tað seg so, at fíggarligu karmarnir vóru góðir at hetta vaktarvirksemi var dekkja av inntøkum.

Uppskaleringin gjørdi, at eindarprísurin kundi haldast niðri til frama fyri føroyska skattgjaldaran. Alt korona virksemið á HFS var fíggað við kanningunum – tá samanum kom var alt fíggað væl og virðiliga, m.a. tí at seriurnar blivu so stórar.

- 11) Annað viðkomandi?

Innanhýsis á HFS, var tað stórir munur á arbeiðsumstøðum hjá starvsfólkunum. Nøkur arbeiðdu fysiskt hvønn dag (og nátt) á kanningarstovuni, og nøkur kundur arbeiða heima.

Starvsfólkastøðan var sera avbjóðandi – arbeiðstrýsti var ikki eins á HFS – og skapti hetta innanhýsis tvístøður.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greidd frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

- 1) Hvussu skipaðu tit virksemini eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Vanligt virksemini kom spakuliga í gongd aftur á kanningarstovuni samstundis sum at talið av podingar frá LS minkaði. Tó fingi vit fleiri podingar frá virkjum og eldraðlinum. Vit fóru spakuliga burtur frá at arbeiða í toymum 2. hvønn dag. Men vit hildu fast í frástøðu, sóttreinsing við spritt og avmarkingum á okkara felagsøkjum.

- 2) Hvussu tillagaðu tit virksemini til afturvendandi covid-bylgjur?

Fyrst í august 2020 brast ein nýggj koronabylgja á aftur og vit máttu uppskalera okkara kanningarvirksemini munandi. . Hetta var mitt í hægstu summarferiutíð, so fólk ið vóru í feriu, máttu koma inn at arbeiða – onnur ið høvdu arbeið í langa tíð, máttu og skuldu hava feriu.

Atgongd til poding var gjørd frí, so talið av podingum bleiv nakrar dagar í august størri enn kapasiteturin á kanningarstovuni..

Sum fyrireiking til hvussu nógv sýnir fóru at koma, hugdi man eftir bilkøum – og herfrá uppskaleraði kanningarstovan arbeiðsorkuna. Fleiri starvsfólk vóru sett fyr í klára stöðuna við teimum skjótt vaksandi prodingum. .

- 3) Hvarjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Effektivisering var alneyðug – nógv nýggj starvsfólk ið skuldu upplæra.

Loytpandi í coronastöðuni, vóru fakfólk sett í starv at gera coronakanningar.

Stórar avbjóðingar við sáttmálaviðurskiftum og tíðaravmarkaðum störvum.

- 4) Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

Sí omanfyri

Fyri vanligu rakstraruppgávurnar á kanningarstovuni, hava tað verið longri svartíðir, serliga í korona bylgjunum (bæði vegna nógvar korona kanningar, og avmarkingar í starvsfólkatali vegna tálman av smittuspjalding á arbeiðsplássinum.

- 5) Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virksemini hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Sí omanfyri.

- 6) Hvarjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Sí omanfyri. Í fyrstu kreppustöðu góðtaka fólk alt við góðum pioner anda. Í fylgjandi bylgjum var eisini góður pioner andi, hóast troytt, meðan síðsta langa omikron bylgjan frá oktober 2021 til februar 2022 var strævin og slítandi fyr í øll.

Í rakstrinum er eftirstøða við uppspardi yvirtíð, og vanligum uppgávum ið ikki hava verið røktar nøktandi í korona skeiðinum.

Á positivu síðuni er tað sera gott, at vit í korona tíðini gjørdur aðrar uppgávur á øðrvísð hátt. Hetta hevur skapt innanhýsis førleika og royndir.

- 7) Hverjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Sí omanfyri.

- 8) Hverjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Sí omanfyri – fíggarliga var tað sera gott og svaraðu vit hvørjum sítt.

Yvirskot í 2021 á næstan 2 mió. kr, fór í landkassan og avseting er gjørd fyri skyldur í 2021, ið kunnu koma til útgjald í 2022.

- 9) Annað viðkomandi?

HFS hevur víst í verkið, hvussu ein almennur stovnur skjótt og effektivt kann vera klárur at loysa eina samfelags kritiska uppgávu – í góðum samstarvi við aðrar stovnar og tá serliga LS.

Afturat vanligu koronakanningunum, framdi kanningastovan eisini genomsekventering av koronavirus í.s.v. smittuuppsporing hjá landslækninum. Hetta varð gjørt uttan kostnað fyri tað almenna. Hetta var ein útreiðsla hjá HFS á ½ mió. kr...

At hava verið ein so týðandi partur av at tálma koronakreppuni í Føroyum eru vit øll á HFS sera errin av.

Partur C: Framlítfandi

Greidd frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brikast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

- 1) Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

HFS hevur klárað at hildið kostnaðarstöðinum á koronakanningum í Føroyum niðri.

Undir stórum arbeiðstrýsti, hava vit effektiviserað frá í fyrstu bylgju at klára 300 – 400 podingar um dagin, til at vit í seinastu bylgju kundu klára 4.000 – 5.000 podingar um dagin.

Nøkur starvsfólk vóru sjúkrameldaði, vegna strongd. Fólk eru framvegis merkt av stóra arbeiðstrýstinum sum var í seinastu sera longu bylgju. Mentala yvirskotið er ikki heilt komið uppá pláss enn.

Í byrjanini visti man ikki um tað komu 500 ella 3.000 prøvar, og hetta var ein stór logistisk avbjóðing. Tá bookingin til podingar byrjaði, hjálpti hetta munandi uppá støðuna hvat planlegging viðvíkur.

Um starvsfólkini ikki vóru so dugnalig og ekstremt flexibul, hevði tað als ikki gingið.

Við okkara príspolitikki fyri kanningar – har prísurin leypandi bleiv settur niður í mun til vøksturin á podingum – hava vit haft ein týðandi leiklut at tálma almennu útreiðslunum til koronakanningar.

- 2) Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Sáttmálaøkið var og er ein avbjóðing – álitisfólk og stjóri, skuldu havt tikið sær av hesum uppá ein nógv betri máta, skilt soleiðis at hetta skuldi verið gjørt í friðartíð.

Ein av avbjóðingunum vóru tey sum vóru sett í tíðaravmarkað starv. leyst settu – skal gerast nemmari.

Tað gekk væl at mobiliserað starvsfólk til slíka kreppustøðu – yvir tíð kendist tað tó møtimikið fyri allar partar, serliga síðsta bylgjan frá oktober 2021 til februar 2022.

- 3) Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Vit hava skjalfesta tilbúgvingar mannagongd, í mun til myndugleika uppgávur ið liggja hjá HFS og landsdjóralæknanum.

Allarhelst eigur ein innanhýsis slík mannagongd eisini at gerast fyri tænastrur ið er veitt av kanningarstovuni.

Fyri at verða klár til MØGULIGT útbrot heystið 2022, eru eyka starvsfólk í fyribils starvi á HFS, soleiðis at vit eru klár.

- 4) Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

LS eigur at kunna skalerast upp at klára sín part av podingum og kanningum – og kanningarstovan hjá HFS skal í hesum samband verða ein týðningarmikil viðspælari í eini framtíðar tilbúgving. At hetta riggar væl hava vit prógvað í korona tíðasskeiðinum.

- 5) Annað viðkomandi?

HEILSUFRØÐILIGA
STARVSSTOVAN
Faroese Food and Veterinary Authority

LØGMANSSKRIVSTOVAN
TINGANES
POSTBOX 64
110 TÓRSHAVN
FØROYAR

Tórshavn, hin 4. juli 2022
Málmnr.: 22/00612-3
Tykkara málmnr.:

Einans sent sum tpostur til rogvio@tinganes.fo.

Viðvíkjandi: Eftirmeting av koronastøðuni, í mun til fyrisitingar- og eftirlitsvirksemið á Heilsufrøðiligu starvsstovuni

Sí hjálagt fyriskjal, svar uppá koronaspurningarnar, í mun til myndugleikauppgávurnar hjá HFS.

Eisini er hjálagdur ein generellur partur.

Vinarliga

Bárður Enni
Stjóri

Generellur partur:

Lúsateljingar

Alarar vildu ikki hava so nógv fólk inn, og bad derfor om undtalgelse jf. § 10 i lúsakunngerðin, om at Fiskaaling skal lave alle lusetællinger, så at alarin kunde tælle selve (kravdi kunngerðabroyting, ið var framd).

Veterinerdeildin så ikke nogle bemærkelsesværdige afvigelser ift. at tællinger ikke kom til tiden, eller at alle ringe ikke blev talt.

Vegleiðingar til virkir

Arbeiðseftirlitið yvirtók tað

Djór í mun til covid 19

Tilmælir – kelidjór – fólk ið eru í karantenu og hvat ger man við húsdjór – samstarv millum norðurlond

Eftirlit

HFS fóru ikki á fysiskt eftirlit.

Matvørudeildin ringdu runt og tosaðu við matstovur, ið broytti virksemini til ”heim við veiting”.

Veterinerdeildin var ikke på fysisk tilsyn i en afgrænset tidsperiode. Tilsyn med brakklegging efter § 63, stk. 4 i rakstrarkunngerðin blev lagt ud til autoriseret personale for respektive virksomhed. Rapport over kontrol af brakk blev sendt ind til HFS.

Útflutningur til Kina

Krav bleiv sett til upplýsingar á heilsuváttan um sjúkustøðu hjá starvsfólki á virkjum ið kunnu útflyta til Kina.

Nógv samskipti við hini londini í Norðanlondum, londini vístu á CODEX.

HFS var fyrsti myndugleiki ið gjørði sum kinverjar ynsktu.

Fiskavørur úr Russlandi

Russiskt skip lá við bryggju í Klaksvík har manningin var sjúk vegna corona. HFS tók støðu til hvørt vøran kundi koma í land og mannagongdir í tí sambandi.

Innanhýsis starvsfólkaumbýti o.a.

For at klare alle opgaver på laboratoriet var det nötig innanhýsis starvsfólkaumbýti. Her kom en del ordinere opgaver til at falde mellem stolerne, hvilket gjorde at opgaver efterfølgende blev nød til at rydes op i.

Arbeiðið á Smyrilsvegi blev skipað soleiðis – so t.d. at heilsuváttanir o.a. kundi avgreiðast til tíðina – eisini tá øll vóru biðin um at arbeiða heimanífrá. Én person var tilstede fysisk på arbejdet á Smyrilsvegi. Telefoner og andet blev sprittet og lagt på bordet i vagtrummet, så at neste person

Fysiskar heilsuváttanir blev hentet indenfor personaleindgangen uden kontakt med personale inde på HFS.

Generelt. Í fyrstu bylgju, var bara eitt starvsfólk fysiskt til arbeiðis á HFS á Smyrilsvegi – arbeiðið koordinerað soleiðis at fólk ikki komu í kontakt við hvønn annan. Hvis nogen havde behov for at printe noget ud eller hente noget på arbejde blev dette koordineret med nærmeste ledere.

Fyrirspurningur frá Fødevarestyrelsen

Fyrirspurningur frá Fødevarestyrelsen um at fáa djóralæknar frá HFS – ella aðrar djóralæknar í FO – at koma til DK at hjápa FVST til við avlíving av minkum, hvat myndugleikauppgávum viðvíkur og sum djóralæknar skulu standa fyri.

Flere møder var på HFS om, bland andet at, om vi havde kapacitet at sende personale (og hvis så hvem/hvilke) samt betydelsen af at hjælpe andre nærliggende lændere. Det endede med at vi ikke sende nogen afsted.

Efteruddannelse

I den APV (arbejdsplads vurdering)-undersøgelse som HFS for nylig gjort visedes stor utilfredshed ift. at det ikke været muligt med efteruddannelse. Det har været diskuteret meget i ledelsen at det under to år, nesten ikke været mulighed for at deltage i nogen efteruddannelse og at, det nu bliver stor efterspørgsel som er svær at håndtere.

Spurnarbløð

Nr	Eftirmeting
PARTUR A	
1	Ikki eina tilbúgving ið var rætta móti corona smittu, tí tann myndugleika uppgávna liggur hjá landslækninum. Í mun til djórasjúku- og matvørueitan hevur HFS tilbúgvingarskipan, tvs tilbúgvingarskipan á tí øki ið HFS varðar av.
2	Øll ið kundu arbeiða heima, arbeiðdu heimanífrá. Mannagongd fyri atferð var gjørt, gjøgnum pandemiina vóru íalt 9 útgávur gjørdar. Fysiskt eftirlit o.a. var ikki framt, eftirlit var gjørt sum telefonuppringarir og rapporter blev sendt ind til HFS sum umbiðið av HFS. Kunngerðabroyting um lúsateldingar, so alarin sjálvur kundi gera tær. Se også under “Generellur partur” ovenfor.
3 + 4	Tær myndugleikauppgávur ið HFS hevur, er at verða tilbúgvín. At slík støða uppstendur – er ikki óvanlig fyri HFS. Innanhýsis viðgerð/diskussión av hvussu langt vit skuldu fara i forhold til almenna tilmæli, og hvørt vit á nokrum økjum skuldu gera meira enn tilmæli.

Nr	Eftirmeting
PARTUR A	
	Mange interne diskussioner – hvussu nógv skal verða upp til ein sjálvan at avgerða – og hvussu nógv skal stovnurin avgerða. Veterinerdeildin havde to personer som startet lige inden folk blev sendt hjem. Det var store udfordringer med oplæring og at sætte dem i arbejde hjemmefra, da store dele af oplæringen er sidemandsoplæring. Dette gjorde at oplæringsprocessen tog meget længere tid end den burde gøre. Ferðing uttanlanda í privatum ørindum í mun til corona – og tað at koma millum starvsfólk beinanvegin – tað var partur av mannagongdini á HFS. Alt í mun til sáttmálaviðurskifti var avbjóðandi – eisini alt eftir hvussu fólk handlaðu privat. Heimaarbeiðið – og tey ið hava børn – var ein avbjóðing, da de ikke kunde udføre sit arbejde samtidigt som de skulle undervise, eller tage hånd om sine børn. Høvdu innspæl til corona.fo.
5	Samstarv við norðurlenskar systurstovnar, virkaði sera væl. HFS eftirltisdeildir havde ikki samstarv við aðrar myndugleikar í FO. Almen tilmæli – tey tilmælini góvu ov stóran mun fyri tolking – skapaði órógv og tvístøður. Ledelsen brugte alt for meget tid til at diskutere hvordan tilmælini skulle tolkes. Den tiden kunde blevet brugt til andet som stod på.
6	Einki samstarv við aðrar stovnar tá umræður myndugleikauppgávnar hjá HFS. Stjóri og landsdjóralækni eru partur av epideimikommisjónini – eins og leiðarin fyri patologisku kanningarstovuna var ráðgevi í kommisjónini.
7	Tilmæli vóru ógreið, góvu móguleika fyri tulking. Skrivligu tilmælini og tað man tosaði um i tíðindunum, samsvaraði ikki altíð og førði tilmæli vóru ikki altíð “dagførd”, hetta skapti óró um hvat var galdandi. Hvørt tað skal verða tilmæli ella kunngerðir/lógir – innanhýsis var der ymiskar meiningar
8	Nógv vóru ótilpass við at verða isoleraði í so langa tíð. Ójavnt innanhýsis á HFS millum arbeiðsumstøður hjá starvsfólki (nøkur mátti verða til arbeiðis tí arbeiðið bert kann gerast á t.d. kanningarstovuni, onnur kundu arbeiða heimanífrá, júst tí at arbeiðið kann gerast heimanífrá).

Nr	Eftirmeting
PARTUR A	
	HFS gjørði mannagongd og fleiri útgávur, nøkur dæmdu hetta, onnur hildu tað var ov nógv. Umorganisering, t.v.s. fólk ið hjálptu aðrastaðni enn teirra vanliga arbeiðið, tað merkti at tað tey vóru sett til, ikki bleiv gjørt eina tíð. Eftirfylgjandi kravdi hetta nakað av upprudding. APV kanningin frá várið 2022 segði at vit hava handfarið tað væl á Smyrilsvegi, tvs fyri eftirltisdeildirnar.
9	Innanhýsis umraðfestingar viðfórði at okkara viðskiftir ikki finga loyst ting ímt myndugleikauppgávur, tí fólk hjálptu til á kanningarstovuni. Broyting í kunngerð um lús -> veitari av tænastu (Fiskaaling) var ónøgdur. Positivar afturmeldingar alarum viðv. at telja lús selve. Virkir vildu ikki hava HFS á eftirlitsvitjan – tí at tey vildu ikki hava fremmand fólk inn – hetta kundi skapa serliga støður, skilt soleiðis, at HFS ikki kundi røkja sínar eftirltisskyldur og er tað ok sæð við myndugleikaeygum (nokta atgongd) ? Positivar afturmeldingar frá matstovum viðv. telefontirliti.
10	Ósikkuerheit um fígging av vaktum, serliga í fyrstuni, áðrenn man visti hvat hetta bleiv til (=kanningarstovan). Seinni, var tað fíggjarliga als eingin trupulleiki. Sáttmálaviðurskifti vóru sera ógreið og ikki egnaði til slíkar støður. Alt virkseimi so sum skeið o.a. var avlýst -> hevur týðning fyri menning og kontaktir o.a. Útflutningur og heilsuváttanir koyrði sum vanligt (umbøn var um eykajáttan var gjørd, tí í byrjanini sá tað sera svart út, men umbøn fall burtur vegna ikki tørv á fígging)
11	Se under “Generellur partur” ovenfor.

PARTUR B	
1	Tilpassaðu mannagongdina til nýggju støðuna
2	Tilpassaðu eftir umstøðunum
3	Sí omanfyri – www.corona.fo var eitt sera gott tiltak – dog var det tilfælder hvornår det skirftlige ikke passede sammen med det som blev sagt ud til folket alment.
4	Sí omanfyri
5	Sí omanfyri, tó fólk blivu troytt av tingunum, verri at halda tilmælini
6	Sí omanfyri Tað ið riggaði illa, var kommunikatióin – ein orsök kann verða, at man ikki var saman fysiskt.
7	Sum omanfyri, ikki gjørt telefonfirlit tá
8	Sí omanfyri
9	

	Partur C
1	Hvussu broytingarsinnaður man er, sera positivt. Týdning av netverkan í norðurlandskum og altjóða høpi, som var meget begrænset eller ikke var muligt under denne periode. Vi lærte os at bruge TEAMS fundir – og hava tingini koyrandi hóast man ikki er saman. Ósikkurheitin yvir tíð – hvussu leingi er corona aktivt var en stor udfordring. Við corona, tosaðu øll í samfelagnum sama mál – hevði tað verið eins um sjúkuútbrot í alivinnu ella matvørueitan ? Tvs hvussu skuldi HFS í slíkari støðu raðfest. Eftirltispartur hjá HFS kundi verið brúktur meira í ráðgevinging.
2	Tá fólk samstarva so kemur man sera langt. Umstilling hendur sera skjótt – hetta vita vit av royndum . Týdningarmikið við greiðari kommuniaktión – fáa greiðar avgerðir. Det er også meget vigtigt at få greið boð frá skipanini, så at det ikke er plads for for mange tolkinger (brugt for meget tid på at diskutere hvad som blev sagt og hvordan det skulle udføres i praksis).
3	HFS er ”føddur” sum ein stovnur ið kann handara slíkar støður. Gott at vit fóru útum comfort sone Vit avgreiddu allar uppgávur sum vanligt – og við at taka atlit til korona.
4	Sektorábyrgd. Í mun til corona, so er tað ikki ein greið leiðsla í mun til tilbúgving generelt, t.d. krígsstøðan í Ukraina Corona.fo virkaði gott til corona. Hevur man slíka kunning t.d. í mun til UKRAINA, tað hevði verið ynskiligt við sama slag kunning í mun til kríggið í Ukraina.
5	Innanhýsis fundir – uppfylging í tilbúgvingarstøðum á HFS

Løgmansskrivstovan

Att. Rógvi Ólavsson

Eftirmeting av covid-19 kreppuhandfaringini í Føroyum frá mars 2020 til februar 2022

Landsstýrið hevur sett sær fyri at eftirmeta handfaringina av covid-19 kreppuni til tess at tryggja, at skipanir og mannagongdir, sum hava riggað væl, verða varðveittar, og at aðrar verða tillagaðar. Eftirmetingin skal virka sum útgangsstøðið fyri skynsamaru stýring, tá ið líknandi kreppur stinga seg upp í framtíðini.

Hetta er íkastið frá Sjúkrahúsverkinum. Sjúkrahúsverkið er í ferð við at gera eina innanhýsis eftirmeting av handfaringini av koronufasróttini til nú, sum skal vera grundarlagið fyri einari nýggjari og dagførdari pandemiætlan fyri tey trý sjúkrahúsini. Svar okkara til landsstýrið er ein komprimerað útgáva av teimum úrslitum, sum vit fyribils eru komin til í innanhýsis eftirmetingini.

PARTUR A: Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020

Tað kom ikki óvart á í Sjúkrahúsverkinum, tá fyrsti tilburðurin av koronusmittu varð staðfestur í Føroyum. Í samráð við Landslæknan hevði Sjúkrahúsverkið tillagað relevantu leiðreglurnar, fyri at tryggja eina so góða tilbúgvung sum gjørligt. Støðan við og vitanin um koronusmittuna broyttist tó allatíð og leiðreglurnar vórðu tí broyttar nærum dagliga fyrstu tíðina.

Ítøkiliga fór Sjúkrahúsverkið niður í ferð á Grækarismessu 12. mars í 2020 til tess at minka um smittuspjadingina á millum sjúklingar og starvsfólk á sjúkrahúsunum. Harvið vildu vit tryggja, at tilbúgvingin altíð varð klár til akuttar støður. Hetta hevði við sær, at alt planlagt virksemi, sum kundi bíða, varð útsett. Stórar avmarkingar vóru gjørdar fyri vitjandi og ein serlig koronadeild varð skipað, í fyrstu syftu á B7.

Sjúkrahúsverkið átók sær beinanvegin stóru uppgávuna at gera hópkanningar fyri covid-19, sum annars var ein uppgáva, sum lá aðrastaðnis í heilsuverkinum í okkara grannalondum. Í fyrri hálvu av 2020 vóru allar kanningarnar gjørdar frammanfyri kapellið á Landssjúkrahúsinum. Heilsufrøðiliga starvstovan greinaðu/analýsaraðu kanningarnar.

Yvirskipað átti landsins ovasta leiðsla avgerðina um, at Sjúkrahúsverkið skuldi fara niður í ferð. Men tað var leiðslan í Sjúkrahúsverkinum, sum tók avgerð um, hvussu hetta skuldi gerast. Sama gjørdi seg galdandi, tá latið varð upp aftur.

Leiðslan í Sjúkrahúsverkinum vóru nógv saman hetta tíðarskeiðið og allar avgerðir vóru umrøddar, vígaðar og í síðsta enda tiknar av ovastu leiðsluni. Tey høvdu tó onnur at ráðgeva.

Ein Smittuverjueind varð beinanvegin sett at ráðgeva um smittuverju og nógvir fundir vóru millum partarnar. Smittuverjueindin ráðførði seg við infektiónsmedisinaran á Landssjúkrahúsinum, sum eisini hevði ábyrgdina av at framleiða klinisku covid-19 leiðreglurnar í heilsuverkinum.

Samstundis voru dagliga fundir um koronutilbúgvingina við luttøku av sjúkrahúsleiðslunum á teimum trimum sjúkrahúsunum, depilsleiðslum og stápum, men fundirnir fækkaðust so líðandi, tá smittan hasaði av. Tað var í hesum fora, at avgerðirnar hjá sjúkrahúsleiðsluni voru umrøddar, formaðar og tillagaðar.

Samanumtikið framleiddu vit í Sjúkrahúsleiðsluni eina ørgrynnu av leiðreglum, mannagongdum og vinarligum áheitanum til stavsfólkin, umframt plakatar, tilfar á heimasíðu, sjónvarpslýsingar, tilfar til kunningarskermar, sum alt hevði til endamáls at fyrbygja smittuspjallingini á sjúkrahúsunum og í samfelagnum annars.

Fakliga grundarlagið undir avgerðunum var í høvuðsheitum læknafrøðiligt. Høvuðsuppgávan hjá leiðsluni í hesum tíðarskeiðinum var fyrst og fremst at halda koronasmittuni burtur frá sjúkrahúsunum og næst at tryggja, at kom smittan inn um sjúkrahúsgátt, so gjørdist talið av fólki, sum blivu rakt av covid-19, avmarkað. Hetta var altíð útgangsstøði. Men sjálvsagt voru onnur atlit tikin: fólk fingtu tær viðgerðir og kanningar, sum serlækni metti IKKI kundu bíða. Sum dømi kann nevast, at øll við - ella við illgruna um - krabbamein fingtu viðgerð.

Eisini voru avgerðirnar alla tíðina vígaðar við atlit til persónliga frælsi hjá tí einstaka, sáttmálaviðurskifti og lögfrøðilig viðurskifti annars. Somuleiðis høvdu vit etisk atlit, eitt nú í mun til spurningin um avvarðandi, sum voru og vitjaðu ella voru við sjúklingum á sjúkrahúsinum. Heldur enn at banna øllum vitjandi, so var mannagongdin tann, at avvarðandi skuldu gera avtalu við deildina, har vitjað varð. Á hendan hátt voru undantøk gjørd, so avvarðandi kundu koma at vitja álvarsliga sjúk, sum lógu á sjúkrahúsunum. Sama mannagongd var galdandi hjá teimum, sum komu til ambulantar kanningar ella viðgerð, sum ikki kundu bíða.

Hetta er eitt av mongum dømunum um, at sjúkrahúsleiðslan setti karmarnar, men delegeraði tær útførandi uppgávurnar til onnur at meta um og taka avgerð.

PARTUR B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Í Sjúkrahúsverkinum broyttist hátturin at handfara koronusmittuna longu mánaðarskiftið apríl/maí. Endamálið við handfaringini var allatíð at hava sjúkrahúsini so opin sum gjørligt, men við skynsomum atlitum til smittuverju.

Frá í maí var mannagongdin soleiðis, at smærri tillagingar í smittuverndini voru gjørdar innanhýsis, so hvørt smittan øktist í samfelagnum. Millum tiltøkini kunnu nevast, at av og á voru krøv um masku, avmarkingar voru fyri vitjandi og okkurt hendinga tíðarskeið var neyðugt at avmarka planlagdar kanningar og viðgerðir.

Eftir summarfrítíðina 2020 tóku hópkanningarnar veruliga dik á seg. Sjúkrahúsverkið gjørdi tí munandi tillagingar í hvussu koronukanningarnar vorðu skipaðar og eftir at kanningar eitt stutt tíðarskeið høvdu verið á Eirargarði voru koronukanningarnar á Landssjúkrahúsinum fluttar oman á Eystaru bryggju í oktober 2020. Tá tóku vit eisini ein nýggja bókingarskipan í nýtslu, sum Sjúkrahúsverkið hevði ment saman við Smyril Line. Eisini í Klaksvík og á Tvøroyri fluttu kanningar á meira hóskaði stöð.

Samanumtikið royndust hópkanningarnar væl, hóast ávísar avbjóðingar voru, tá illfýsi veður var. Somuleiðis máttu upplatingartíðirnar leggjast eftir virkseminum á Eystaru bryggju. Í november 2021 flutti koronukanningarnar í Havn niðan í Hoydalar vegna vánaliga vetratveðrið. Um sama mundi tók nýggjur sera smittsami Omikronvarianturin yvir og talið av kanningunum vaks ógvusligt. Tá voru umstøðurnar í Hoydølum betur hóskaði, tí til bar at tillaga upplatingartíðirnar eftir tørvinum sum var, samstundis sum tað var skjótari at fáa fólk kannaði, tá ið tey voru til gongu og ikki sótu í bili.

Beint fyri ársenda í 2020 varð farið undir at koppseta færoyingar fyri koronu. Sjúkrahúsverkið stóð eisini fyri hesari uppgávu. Hesa tíðina til nú eru fleiri enn 100.000 koppsetingar gjørdar í Føroyum – nógv tær flestu á teimum trimum sjúkrahúsunum, men eisini á bústovnum, skúlum, hallum og bygdarhúsum kring landið. Seinastu tíðina hevur koppsetingin verið skipað saman við Apoteksverkinum og gongur nú fyri seg á ávísam apotekum í Føroyum.

Tá nýggja koronafrábrigdið, omikron, tók yvir um ársskiftið 2021/22 bleiv Sjúkrahúsverkið ógvusliga rakt. Sjúkrameldingarnar vóru nógv og talið av kontaktum, sum skuldu í sóttarhald, enn hægri. Tillagingar vórðu gjørdar í sóttarhaldsreglunum innanhýsis á sjúkrahúsunum, sum vóru mildari enn í samfelagnum annars, fyri at megna at halda virksemd koyrandi.

Í fleiri vikur stóð sera nógv á hjá bæði leiðslum og starvsfólkum, sum máttu renna skjótari og arbeiða meira og viðhvørt var neyðugt at útseta kanningar og viðgerðir. Tíðarskeiðið við koronu hevur verið tungt hjá øllum, men neyvan var nakað tíðarskeið strævnari enn hetta á sjúkrahúsunum. Bæði tí starvsfólkatrotið bleiv so ógvusligt, men hugsandi er eisini, at tað kendist uppáttur meira stríggið, tí fólk í heila tikið av álvara vóru farin at møðast av koronu og tí sum hoyrði til. Á sjúkrahúsunum hasaði smittan av, tá triggir fjórðingar av øllum starvsfólkunum høvdu havt omikronfrábrigdið síðst í februar.

PARTUR C: Frameftirlítandi

Í tveimum av teimum fyrstu pørtunum hava vit í stuttum lýst hvussu Sjúkrahúsverkið ageraði og reageraði meðan Covid-19 kreppan herjaði. Yvirskipað lærdu vit beinanvegin, at sjúkrahúsini vóru noydd at fylgja neyvt við gongdini og so laga eftir umstøðunum. Í byrjanini lærdu vit hvønn dag og tillagingar í leiðreglunum vóru sera títtar í hesum tíðarskeiði. So hvørt royndirnar gjørdust fleiri og vitanargrundarlagið betri gjørdist longri ímillum tær týðandi tillagingarnar.

Samanumtikið vilja vit taka fram fyra viðurskifti, sum frameftirlítandi kann brynja okkum enn betur til eina møguliga nýggja pandemi. Hesi eru:

- Fleiri og betri tól til kanningar í Sjúkrahúsverkinum. Neyðugt at dagføra ranssóknarstovuna
- Størri samstarv í heilsuverkinum. Neyðugt við størri samstarvi um hópkanningar og hópkoppsetingar
- Styrkja medisinsku tilbúgvina á sjúkrahúsunum. Neyðugt er við størri grundmanning á seingjardeildunum

Tá tann allarfyrsta koronukanningin var gjørd á Landssjúkrahúsinum, varð royndin flutt til Danmarkar á Serumsinstituttið í Keypmannahavn at verða greinað. Allar hinar gott koronukanningarnar vórðu greinaðar í Føroyum, nógv tær flestu á Heilsufrøðiligu Starvsstovuni og á privatu kanningarstovuni Thetis. Landssjúkrahúsið hevur tólbúna og útgerð at greina nakrar fáar kanningar um samdøgrið og var hendan nýtt til at kanna innlagdar sjúklingar við. Kanningarorkan hjá Sjúkrahúsverkinum eigur avgjørt at vera størri og til tess er neyðugt við einar dagføring av verandi tólum umframt íløgur í nýggj tól.

Hesin spurningur er eisini umrøddur gjølla í “Virkisætlan fyri mótstøðuføri móti antibiotika í heilsuverkinum”, sum varð handað landsstýrinum í oktober 2018. Í virkisætlanini verður mælt til at gera íløgur í eitt PCR-tól, sum kann gera mikrobiologiskar kanningar fyri lívshóttandi sjúkuelvandi smáverur, umframt at dagføra verandi tól. Fyri at tryggja skjótari svartíðir í sambandi við sjúkuavgerð verður mælt til at uppraðfesta arbeðsorkuna í mikrobiologiini í sjúkrahúsverkinum.

Í grundini eru kanningar fyri krímsjúkur og koppseting uppgávur, sum primeri geirin valiga tekur sær av. Koronakreppan var tó als ikki vanlig og tá neyðugt var at agera í knappari vend, hevði Sjúkrahúsverkið neyðugu organisatorisku og manningarligu orkuna at átaka sær uppgávnar at standa fyri bæði hópkanningunum og hópkoppsetingunum. Tað gekk eisini væl. Men hetta vóru eyka uppgávur, sum í roynd og veru ikki eru kjarnuppgávur hjá sjúkrahúsunum og sum tíðin leið, sleit tað sera nógv uppá starvsfólkini. Havast skal í huga, at hjá fleiri komu hesar uppgávur omaná vanliga arbeiðið.

Í dag er koppsetingin flutt til Apoteksverkið at taka sær av í samstarvi við sjúkrahúsini. Í løtuni er talið av koppsetingum lágt, men sannlíkt fara tær at taka dik á seg aftur í heyst. Neyðugt er, at landsstýrið saman við stovnunum á heilsuøkinum finna ein leist, sum byggir á samstarv millum, so fleiri herðar vera at bera uppgávuna.

Tey sløku tvey árin, ið koronakreppan til nú hevur herjað, hevur Landssjúkrahúsið havt medisinsku tilbúgvingina í sambandi við smittuútbrot virkna. Tað krevur starvsfólk, bæði læknar og sjúkrarøktarfrøðingar. Neyðugt hevur verið at seta fleiri sjúkrarøktarfrøðingar í tíðaravmarkaði størv hesa tíðina, bæði til at røkta mongu sjúklingarnar, sum hava verið innlagdir, og annars at tryggja at tilbúgvingin allatíð var tøk. Havandi í huga trotið á arbeiðmegi í heila tikið á vælfæðarøkinum, so er tað alt annað enn lætt at fáa fólk í tíðaravmarkaði størv, og í enn minni mun starvsfólk, sum hava royndir. Tað hava sjúkrahúsini eisini merkt og tí hava fleiri av teimum somu starvsfólkunum verið noydd at taka fleiri og longri vaktir, fyri at tryggja medisinsku tilbúgvingina.

Mælt verður til, at ein føst tilbúgving verður skipað svarandi til áleið 12 nýggj sjúkrafrøðilig ársverk verða sett á medisinska deplinum allir sjúkrarøktarfrøðingar á deplinum gerast partur av tilbúgvingini. Somuleiðis má vaktarlagið hjá læknum á Medisinska deplinum styrkjast.

Løgmansskrivstovan
Tinganes
100 Tórshavn

Tórshavn, tann: 11. mai 2022
J.nr.: 002.G01-0120/22-4
(at tilskila í svari)

Viðgjørt: Durita Djurhuus

Eftirmeting hjá Almannaverkinum av Covid-19-kreppuhandfaringini

Løgmansskrivstovan hevur 31. mars 2022 sent Almannaverkinum spurnablað í sambandi við eftirmeting av Covid-19-kreppuhandfaringini í Føroyum frá mars 2020 til februar 2022.

Svarini frá Almannaverkinum kunnu lesast frá síðu 2.

Vinarliga

Edvard Heen

Stjóri

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvørja tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19-kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Almannaverkið hevði onga tilbúgving, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Yvirhøvur fylgdi Almannaverkið almennu tilmælunum, og innan- og uttanhýsis kunning varð lögð út, so hvørt sum tilmælini dagførdust.

Fundarvirksemið hjá ovastu leiðslu og millumleiðslu varð umskipað frá degi til dags, og fundirnir vórðu hildnir á netinum við stuttum millumbilum. Samskiftispallurin varð eisini umskipaður ígjøgnum allan stovnin, eitt nú varð innannetið nógv brúkt.

Niðanfyri er ein tíðarrøð av tiltøkum og broytingum í mannagongdum.

04.03.20

- Kunning verður lögð á innannet, heimasíðu og sosialu miðlar, har mælt verður til, at starvsfólk, avvarðandi og onnur ikki koma á stovnar hjá Almannaverkinum í fyrstu 14 dagarnar eftir heimkomu úr útlandi, og at fundir og aðrar avtalur bert eru í telefonini ella á netinum.

06.03.20

- Arbeiðið at gera eina heilsutilbúgving byrjar. Arbeitt varð eftir kjarnuuppgávunum á s. 14 í [Planlægning af sundhedsberedskab](#) hjá Sundhedsstyrelsen.
- Vegleiðing frá Fíggjarmálaráðnum um starvsfólka- og lønarviðurskipti í sambandi við Covid-19 verður lögð á innannetið.

11.03.20

- Almannaverkið luttekur á fundi í Heilsumálaráðnum, har avgjørt verður, at Almannaverkið ger sína egnu tilbúgvingarætlan, ið skal sendast Heilsumálaráðnum og Landslækninum til góðkenningar.

12.03.20

- Kunning verður lögð á innannet, heimasíðu og sosialu miðlar um tiltøk, sum verða sett í verk frá 16.03.20 og 14 dagar fram.

13.03.20

- Heilsumálaráðið og Landslæknin góðkenna tilbúgvingarætlanina hjá Almannaverkinum, og tilbúgvingarætlanin verður lögð fram fyri eindarleiðarum í Trivnaðardeplunum.

16.03.20

- Tilbúgvingarætlanin verður sett í verk og lögð á innannetið.
- Allar móttøkur hjá Almannaverkinum steingja. Tó eru starvsfólk til arbeiðis, ið avgreiða umsóknir um stuðul til uppihald. Veitingar og pensjónir koyra sum vant.
- Virksemið á bústovnum heldur fram sum vanligt, men í ávísum førum er neyðugt at skipa fyri serligum bráðfeingis loysnum.

- Øll dagtilboð, frítíðartilboð og umlættingarstovnar lata aftur. Talan er um umleið 30 tilboð, sum veita tænastrur til góðar 500 borgarar.
- Stuðulsvirksemið, sum fevnir um 250 borgarar, verður bert gjørt, tá ið tað er alneyðugt. Ein faklig meting verður gjørd í teimum einstøku eindunum.
- Teknmálstulking verður einans gjørd á netinum og annars í sambandi við neyðstøðu og tilbúgving.
- Øll endurvenjing verður avlýst.
- Deildin Hjálpartól letur aftur, men starvsfólk eru til arbeiðis til bráðfeingis umsóknir og veiting av hjálpartólum.
- Øll starvsfólk, sum kunnu, skulu arbeiða heima.
- Allar vitjanir og fundir tvørtur um tænastrur og stovnar verða avlýst.
- Allar avtalur um, at fólk koma til Almannaverkið á fund ella líknandi, verða avlýstar.
- So fá fólk sum gjørligt savnast á sama stað, og fólk skulu halda seg minst tveir metrar frá hvørjum øðrum.
- Kantinan á Staravegi 18 í Havn steingir.
- Øll uttanlandsferðing verður avlýst.
- Starvsfólk, sum hava verið uttanlands og koma heim til Føroya næstu 14 dagarnar, verða biðin um at halda seg heima í tvær vikur.
- Starvsfólk, sum fara at ferðast privat uttanlands, skulu ikki koma til arbeiðis fyrr enn 14 dagar eftir heimkomu.

16.03.20 – 27.03.20

- Ovasta leiðsla hevur stöðufundir um Covid-19 hvønn dag.

17.03.20

- Trivnaðardeplarnir seta í verk regluligar fundir á netinum við eindarleiðarar.

18.03.20

- Fyrisitingin setur í verk regluligar fundir á netinum við deildarleiðarar.
- Farið verður undir at gera innanhýsis frágreiðingar av Covid-19-stöðuni, dagliga til 06.04.20 og vikuliga í tíðarskeiðinum 06.04.20 – 29.06.20. Frágreiðingarnar verða sendar Almannamálaráðnum so hvørt.

19.03.20

- Heimasíðan hjá Almannaverkinum verður dagførd við nýggjum sniði, sum ger tað lætt og einfalt at miðla kunning.
- Kunning til leiðarar um at læna út starvsfólk í sambandi við Covid-19 verður lögð á innanetið. Um onnur arbeiðspláss koma í ta stöðu, at starvsfólk ikki eru tøk orsakað av sóttarhaldi ella øðrum, ber til at spyrja Almannaverkið um at læna starvsfólk.
 - Mannagongd:
 - Umbøn skal sendast avvarðandi depilsstjóra. Umbønin skal innihalda nøvn á starvsfólkum, starv, og hvar tey arbeiða í Almannaverkinum.
 - Almannaverkið boðar frá, um umbønin verður játtað, og fyri hvørji starvsfólk játtanin er galdandi.
 - Viðkomandi, sum lænir starvsfólk, skal senda Almannaverkinum kunning um, nær starvsfólkini arbeiða.
 - Um so er, at starvsfólk eru til arbeiðis í tíðarskeiðum, har tey annars skuldu vera til arbeiðis í Almannaverkinum, mótroknar Almannaverkið tað í lönini frá teimum.
 - Fyriveri má takast til, at hesi starvsfólk móguliga skulu vera tøk til starv sítt í Almannaverkinum.

20.03.20

- Almannaverkið luttekur á tíðindafundi í Kringvarpi Føroya, har kunnað verður um Covid-19-stöðuna í Almannaverkinum.

27.03.20

- Kunning verður lögð á innannet og heimasíðu um, at tiltøkini, ið vórðu sett í verk frá 16.03.20, halda fram til 14.04.20. Nakrar tillagingar eru:
 - Viðskiftadepilin
 - Á høvuðsskrivsstovuni á Staravegi 18 í Havn verður ein skiftisskipan sett í verk.
 - Borgarar, sum eftir ítøkiligari meting hava bráðneyðugan tørv á endurvenjing, fáa endurvenjing aftur.
 - Trivnaðardepilin TDS
 - Í Eind 3, Eind 4 og Eind 8 fáa nakrir borgarar tilboð um stuðul í heiminum.
 - Trivnaðardepilin TDM
 - Í Eind 2 og Eind 7 fáa nakrir borgarar tilboð um stuðul í heiminum.
 - Í Eind 9 fara nøkur starvsfólk at arbeiða á bústovnum og/ella við stuðulsuppgávum.

30.03.20 – 14.04.20

- Ovasta leiðsla hevur stöðufundir á netinum um Covid-19 triggjar ferðir um vikuna.

09.04.20

- Kunning verður lögð á innannet og heimasíðu um, at Covid-19-tiltøkini linka frá 20.04.20.

14.04.20 – 04.05.20

- Ovasta leiðsla hevur stöðufundir um Covid-19 á netinum tvær ferðir um vikuna.

20.04.20

- Almannaverkið letur varisliga upp aftur.
 - Trivnaðardeplarnir
 - Ein skipan verður gjørd, sum letur upp fyri vitjanum á búfyriskipanum undir tryggum viðurskiftum. Meginreglan er, at fysisku karmarnir loyva tí, og at borgarar eru heilsusterkir og ikki í vandabólki.
 - Frítíðartilboð til børn og ung lata upp aftur.
 - Fýra umlættingarstovnar lata upp aftur í dagtímunum. Talan er um Dáan í Klaksvík, Mýrusóljuna í Runavík, Frítíðarheimið í Havn og Depilin á Sandi.
 - Fýra vard verkstøð lata upp aftur. Talan er um Verkstaðið á Brekku í Klaksvík, Verkhúsið Stíggjur í Runavík, Verkstaðið Vón í Havn og Verkhúsið Virkni í Havn. Byrjað verður við fáum borgarum í senn. Hetta er ikki galdandi fyri borgarar í vandabólki.
 - Dagtilboðini Gloym meg ei í Klaksvík, Fjálvi í Havn og dagtilhaldið Skotarók í Havn lata upp eftir einum skipaðum leisti, har eitt ávíst tal av borgarum kunnu vera inni í senn.
 - Viðskiftadepilin
 - Latið verður upp fyri samrøðum við borgarar á skrivstovum hjá Almannaverkinum, tá ið tað er neyðugt fyri at kunna avgreiða málið.
 - Heimavitjanir og uppleitandi arbeiði er avmarkað til einans tað mest bráðneyðuga.
 - Hjálpartól avgreiða tað, sum ikki krevur heimavitjan ella fysiska samrøðu.
 - Venjing fer varisliga í gongd aftur. Ein ítøkilig meting verður gjørd um tørvin í hvørjum føri sær.
 - Teknmálstulkatænastan tulkar bert á netinum og tað, sum er bráðneyðugt, so sum tíðindasendingar, tíðindafundir og fjartulking.

24.04.20

- Almannaverkið hevur fund við Almannamálaráðið um, hvussu virkseimið kann latast enn meira upp.

27.04.20 – 05.05.20

- Eindarleiðsla hevur stöðufundir um Covid-19 á netinum tvær ferðir um vikuna.

30.04.20

- Almannaverkið luttekur á tíðindafundi í Kringvarpi Føroya og greiðir frá stöðuni á stovninum.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyrri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Í øllum Almannaverkinum vórðu fundir hildnir á netinum, t.d. á Teams, Zoom og Skype. Hetta riggaði væl, og hesin arbeiðshátturin varð brúktur aftur, tá ið tørvur var á tí.

Fyrisitingin og Viðskiftadeplin

Karmar og fortreytir vóru góð. Ovasta leiðsla og starvsfólk í Fyrisitingini og Viðskiftadeplinum kundu arbeiða heima, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð. Tó vóru avmarkingar við málsviðgerð, sum kravdi samrøðu við borgarar.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Tað var avbjóðandi at samskipa arbeiðið í Trivnaðardeplunum, tí roynt varð at avmarka fysiskt samband. Starvsfólk og borgarar vóru von við tætt samband. Nógvir av borgarunum í Almannaverkinum høvdu torført við at halda almennu tilmælini, og tí var neyðugt at avmarka, hvussu nógvir borgarar savnaðust.

Leiðslan í Trivnaðardeplunum kundi ikki hittast, men hildu fundir á netinum. Av tí at alt samfelagið var niðri í ferð hetta tíðarskeiðið, vóru avleiðingarnar ikki so stórar.

Í einstøkum førum vóru ivamál um, hvussu starvsfólk í Trivnaðardeplunum skuldu lønast í sambandi við Covid-19.

Skeiðsvirksemi og førleikamenning vórðu í flestu førum flutt til at vera á netinum. Í summum førum komu danskir skeiðshaldarar til Føroya at vera í sóttarhaldi, sum teir sjálvir rindaðu fyri.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Samstarvið við aðrar stovnar og feløg virkaði væl. Almannaverkið hevði gott samstarv og samskipti við heilsugeiran, kommunur, fakfeløg og áhugabólkar. Samstarvið við stjórnarráðini var somuleiðis gott.

Almannaverkið fekk góða hjálp frá sjúkrahúsverkinum viðvíkjandi verndarútgerð.

Almannaverkið hevur ikki kritiskt samstarv við veitarar í útlondum, og til bar at samstarva við hesar á netinum.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

At byrja við hevði Almannaverkið nógva samskipti við Landslæknan og seinni við Coronaráðgevingina. Bæði við Landslæknan og Coronaráðgevingina virkaði samstarvið fyrimyndarliga væl, og Almannaverkið fekk holla ráðgeving, tá ið ivamál komu í.

Eisini var gott samstarv við Thetis í sambandi við kanningar fyri Covid-19.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Almannaverkið fylgdi tilmælunum frá landsstýrinum, men ábyrgdin lá í stóran mun hjá Almannaverkinum, t.d. tá ið avgerðir skuldu takast um, hvørjir stovnar skuldu hava opið, nær og hvussu. Harumframt í hvønn mun avvarðandi kundu vitja stovnar, og í hvønn mun búfólk kundu vitja avvarðandi. Orsakað av hesum stúrði stovnurin onkuntíð fyri, um loysnir og avgerðir vóru tær røttu. Tað vóru ofta ivamál um tulkningina av tilmælunum.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Almannaverkið hevur ikki biðið um formligar afturmeldingar frá starvsfólki og millumleiðarum.

Fyrisitingin og Viðskiftadepilin

Starvsfólk vóru glað fyri møguleikan at arbeiða heima.

Trivnaðardeplarnir

Í Trivnaðardeplunum hevði Covid-19 stórar avleiðingar fyri starvsfólkini. Vaktir máttu umskipast, og starvsfólk vórðu flutt til aðrar eindir. Hetta ørkymlaði summi starvsfólk. Eisini stúrdu starvsfólk fyri at verða smittað ella fyri at smitta onnur, serliga veikar borgarar.

Fyri borgarar í vandabólki hevði Almannaverkið strangari tilmæli enn tey almennu, so starvsfólk, ið arbeiða við hesum borgarum, vóru leingi eyka varin. Afturmeldingar hesum viðvíkjandi hava verið góðar, og starvsfólkini hava dugað væl at tillaga seg.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Almannaverkið hevur ikki biðið um formligar afturmeldingar frá viðskiftafólki/borgarum.

Trivnaðardeplarnir

Nakrar fáar klagur hava verið frá avvarðandi í sambandi við, at avmarkingar vóru í vitjan á sambýlum og búfelagsskapum.

Afturmeldingarnar vóru góðar, tá ið latið varð upp aftur á vardum verkstøðum, øðrum dagtilboðum og umlættingarstovnum fyri borgarar, ið búgva heima hjá foreldrum ella avvarðandi.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Politiskar avgerðir høvdu fíggarliga ávirkan á Almannaverkið:

- Sjálvstøðug vinnurekandi kundu tekna sjálvbodna dagpeningatrygging og harvið fáa rætt til fulla dagpeningaveiting dagin eftir, at umsókn um sjálvbodna trygging varð

latin Almannaverkinum. Treytin var, at tann sjálvstöðugt vinnurekandi var smittaður við corona ella var í sóttarhaldi.

- Rætturin til dagpening vegna sjúku varð víðkaður til at fevna um persónar, ið av heilsumyndugleikunum vórðu settir í sóttarhald ella av heilsumyndugleikunum fingur tilmæli um at fara í sóttarhald.
- Um starvsfólk, ið hevur rætt til løn undir sjúku, varð sjúkt av corona, varð sett í sóttarhald av heilsumyndugleikunum ella fekk tilmæli um at fara í sóttarhald av heilsumyndugleikunum, kundi arbeiðsgevarin fáa endurrindað lønarútreiðslur, ið arbeiðsgevarin hevði til hesi starvsfólk.

Útgjöld í krónum í tíðarskeiðinum mars og apríl 2020:

Sjálvstöðug vinnurekandi	207.850
Dagpeningur	3.055.604
Harav endurgjald arbeiðsgevara	1.530.477

Legg til merkis, at í talinum fyri dagpening er endurgjald til arbeiðsgevara íroknað.

Fyrisitingin og Viðskiftadeplin

Fyrisitingin og flestu deildir í Viðskiftadeplinum arbeiða á skrivstovu, og teldur vórðu keyptar til starvsfólk, sum fóru heim at arbeiða. Sosialráðgevar og starvsfólk á deildini Hjálpartól hava tó vanliga nógv fundir og samrøður við borgarar og samstarvsfelagar. Arbeiðið hjá Venjing og Teknmálstulkatænastuni er somuleiðis merkt av nógvum sambandi við borgarar, ofta uttan fyri Almannaverkið.

Tey øki, sum tí serliga merktu avleiðingarnar av Covid-19-tiltøkunum vóru hesi:

- Øll endurvenjing av borgarum.
- Øll tekniástulking á staðnum.
- Allar samrøður, heimavitjanir og fundir.

Á deildini Heimaráðgeving var neyðugt at umskipa undirvísingina fyri foreldur. Fleiri avlýsingar hava verið. Tó hevur virkseimið verið í gongd alla tíðina, og mett verður ikki, at familjur við átrokandi tørvi hava bíðað eftir at fáa ráðgeving.

Á deildini Børn og ung vórðu allir fundir í sambandi við avtaluna "Tann góða tilgongdin" avlýstir, og mett varð, at hesir fundir ikki kundu innheintast eftir summarið 2020. Tó varð avgerð tikin um, at nakrir fáir fundir kundu haldast, har stóðan var so mikið álvarsom, at mett varð, at tað var alneyðugt at halda fundin. Hetta hevði ta avleiðing, at umleið ein triðingur av árligu fundunum varð avlýstur, og fingur hesar familjur ongan fund í 2020, men máttu bíða til 2021. Almannaverkið kundi ikki halda sín part av avtaluni, og familjur fingur ikki tað tilboð, tey eiga at fáa.

Trivnaðardeplarnir

Tað hevði stóra fíggarliga ávirkan, at nógv starvsfólk vóru í sóttarhaldi ella sjúk. Ofta var torført at manna vaktirnar, og tað var strævið bæði hjá leiðarum og starvsfólkum. Nógv starvsfólk arbeiddu eyka vaktir. Hetta ávirkaði mannagongdir og relatióinir til borgarar. Neyðugt var at nýta alla orku upp á kjarnuuppgávuna, sum er at veita sosialnámsfrøðiliga tænaðu til borgararnar. Aðrar uppgávur máttu niðurráðfestast.

Í búfyriskipanunum vórðu vaktirnar umskipaðar á tann hátt, at so fá starvsfólk sum gjørligt vóru um borgararnar, og at starvsfólkini í minst møguligan mun høvdu samband við hvørt annað. Hetta hevði ta avleiðing, at vaktirnar vóru longri enn vanligt.

Í nøkrum førum fóru borgarar heim til avvarðandi. Hetta snúði seg serliga um borgarar í búfelagsskapum, men eisini í sambýlum. Gjörð var ein arbeiðsætlan til teir borgarar, ið hava serligan tørv á røkt, og avvarðandi vóru eisini sjálv um borgararnar ein part av degnum. Í

øðrum færum, serliga hjá teimum, sum búgva í búfelagsskapum, vóru borgarar heima hjá avvarðandi uttan nakran stuðul.

Av tí at avvarðandi ikki sluppu á vitjan í búfyriskipanum, vóru aðrir hættir fyri samveru nýttir. Talan var um talgilt samskipti, serliga við teldlum, og um vitjan, har avvarðandi stóðu uttan fyri vindeygad. Seinni var eisini møguleiki at ganga túrar í frástøðu.

Stuðulsøkið varð skipað á tann hátt, at ringt varð til borgararnar, í staðin fyri at fara inn til teirra. Í øðrum færum kundi mann ganga túrar. Tað vóru nógv, ið ikki fingi stuðul, og tey hava gjørt vart við, at tey saknaðu tað.

Víst verður annars til tíðarrøðina í parti A, spurningi 2.

11. Annað viðkomandi?

Almannaverkið hevur ikki meira at leggja afturat í hesum parti.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið, eftir at samfelagið spakuliga læt upp aftur í mai-juni 2020?

Yvirhøvur fylgdi Almannaverkið almennu tilmælunum, og innan- og uttanhýsis kunning varð lögð út, so hvørt sum tilmælini dagførdust.

Niðanfyri er ein tíðarrøð av tiltøkum og broytingum í mannagongdum.

04.05.20

- Almannaverkið hevur fund við Almannamálaráðið um, hvussu virkseimið skal latast meira upp.

06.05.20

- Almannaverkið luttekur á tíðindafundi í Kringvarpi Føroya, har greitt verður frá ætlanini at lata meira upp.

07.05.20

- Almannaverkið letur upp aftur við nærum fullum virkseimi. Miðað verður eftir fullum virkseimi 30.06.20.
 - Viðskiftadepilin og Fyrisitingin
 - Starvsfólk koma aftur á skrivstovurnar. Talgilt samskipti verður nýtt til fundir, har pláss ikki er fyri øllum fundarluttakarum í nóg góðari frástøðu.
 - Trivnaðardeplarnir
 - Yvirhøvur verða serlig atlit framhaldandi tikin til borgarar í vandabólki.
 - Starvsfólk arbeiða eftir vanligari arbeiðsætlan. Arbeiðið verður í mest møguligan mun skipað við frástøðu, men har námsfrøðiligu umstøðurnar ikki loyva tí, verður størri denture lagdur á reinføri.
 - Latið verður upp fyri vitjanum á búfyriskipanum eftir nærri avtalu.

17.06.20

- Almannaverkið koyrir við fullum virkseimi.

23.06.20

- Almannaverkið setur í verk kanningskipan á stovnum, har borgarar í vandabólki eru, og fevnir hon um hesar hendingar:
 - Starvsfólk á stovni ella tænastru, sum hava verið uttanlands.
 - Starvsfólk á stovni ella tænastru, sum fáa vitjan av fólki, ið hava verið uttanlands.
 - Starvsfólk á stovni ella tænastru, har ein í húskinum starvast uttanlands og kemur til Føroya.
 - Búfólk hjá Almannaverkinum, sum búa saman við fólki í vandabólki, skulu eisini kannast í sambandi við uttanlandsferð á sama hátt sum starvsfólk.
- Starvsfólk, ið hava verið uttanlands, eiga at lata seg kanna dag 0, 3 og 6 eftir heimkomu til Føroya. Kanningin dag 0 fer fram við innkomu til landið. Kanningarar dag 3 og 6 fara fram hjá Thetis.
- Starvsfólk, sum fáa útisetar, maka ella ferðafólk heim, eiga at lata seg kanna dag 2 og 6 eftir samveru við hesi, um tey skulu til arbeiðis í hesum tíðarskeiði.

- Almannaverkið heitir á starvsfólk, sum ætla sær uttanlands, um at leggja sær frídagarnar soleiðis til rættis, at tey eru heima í Føroyum í umleið eina viku, áðrenn komið verður aftur til arbeiðis.

25.06.20

- Innanhýsis eftirmeting av handfaringini av Covid-19-støðuni higartil verður gjørd.

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

06.08.20

- Tiltøk verða sett í verk, tí smittutøluni vaksa. Kunning verður lögð út á innannet og heimasíðu.
 - 14 stovnar og tilboð lata aftur fyri vitjanum, og tænastrnar frá Venjing og Hjálpartól avmarkast.
 - Verkhús, verkstaðir og øll frítíðar- og dagtilboð, sum eru í summarfrítíð, lata ikki upp fyribils.
 - Starvsfólk verða eggjað til at lata seg kannar, um tey meta, at tey hava verið fyri smittu.
 - Borgarar, sum hava verið í frítíð, skulu kannast, áðrenn komið verður aftur á stovn.
 - Verandi kanningarleistur er framvegis galdandi, og serlig kanningarskipan er sett í verk í samráð við Landslæknan fyri stovn, sum er raktur av Covid-19.
 - Veitingar og pensjónir koyra sum vanligt.

10.08.20

- Starvsfólk, sum starvast sum stuðlar og vitja ymisk heim, skulu nýta munnbind. Almannaverkið útflýggjar hesi.
- Uttanhýsis persónar, sum veita tænastr á stovnum hjá Almannaverkinum, t.d. reingerðarfólk ella handverkarar, skulu hava frástøðu og nýta munnbind og annars leggja ørindini til rættis í samráð við leiðsluna á staðnum.
- Ovasta leiðsla hevur stöðufundur um Covid-19 á netinum hvønn dag.
- Eindarleiðsla hevur stöðufundur um Covid-19 á netinum hvønn dag fram til 17.08.20 og síðan annanhvønn dag.
- Dagligar innanhýsis frágreiðingar av Covid-19-stöðuni verða settar í verk aftur. Frágreiðingarnar verða sendar Almannamálaráðnum.

11.08.20

- Kunning verður lögð út á innannetið um sóttarhald og lønarrættindi hjá avloysarum.

14.08.20

- Kunning verður lögð út á innannetið um, at tilboð og tænastr eru avmarkað til 31.08.20:
 - Flestu vardu verkstöð lata ikki upp við fullum virkseimi fyrr enn 31.08.20. Heimabúgvandi borgarar fáa tó tilboð sum vanligt.
 - Frítíðar-, klubb- og umlættingartilboð lata partvíst upp, og tænastran verður skipað eftir førleika og tørvi.
 - Vitjan á stovnum verður avmarkað.
 - Lokal undantøk eru, har smittutøluni eru lítil.

17.08.20

- Ovasta leiðsla hevur stöðufundur um Covid-19 tríggjar ferðir um vikuna.

20.08.20

- Kanningarleisturin verður tillagaður:
 - Starvsfólk verða býtt í tríggjar bólkar:

- Starvsfólk, ið starvast við borgarum í vandabólki.
- Starvsfólk, ið hava tætt samband við borgarar.
- Onnur starvsfólk.
- Heitt verður á vitjandi um at lata seg kanna, áðrenn tey koma á vitjan fyrstu ferð og við jøvnum millumbilum.
- Vitjandi, sum hava verið uttanlands, skulu bíða í 14 dagar eftir heimkomu, áðrenn tey vitja.
- Í serligum førum ber til at vitja 7. dagin eftir heimkomu, treytað av, at vitjandi hevur negativt úrslit frá 6. degi.

24.08.20 – 30.08.20

- Innanhýsis frágreiðingarnar av Covid-19-støðuni gerast trýggjar ferðir um vikuna. Eftir hetta eina ferð um vikuna fram til 31.03.21. Frágreiðingarnar verða sendar Almannamálaráðnum.

31.08.20

- Avmarkingar í tilboðum og tænaðum verða tiknar av.
- Serlig atlit verða framvegis tikin fyri at tryggja, at borgarar í vandabólki eru vardir fyri smittu.

04.11.20

- Kanningarleisturin verður tillagaður:
 - Starvsfólk, sum hava verið uttanlands, skulu lata seg kanna og ikki møta til arbeiðis, fyrr enn negativ kanning fyriliggur. Starvsfólk, sum hava negativa kanning, kunnu møta til arbeiðis sama dag, úrslitið fyriliggur. Somuleiðis skulu starvsfólk lata seg kanna á sætta degi.
 - Starvsfólk sum hava maka, ið arbeiðir uttanlands, ella fáa gestir frá útlandinum, kunnu møta til arbeiðis, tá ið makin ella gestirnir hava fingið negativt úrslit.
 - Heitt verður á starvsfólk, sum hava hildið feriu uttanlands, og sum í sínum arbeiði eru um borgarar í vandabólki, um at leggja sína feriu soleiðis til rættis, at tey ikki møta til arbeiðis, fyrr enn tey hava fingið svar upp á kanningina frá sætta degi.
 - Øll starvsfólk skulu lata seg kanna, um tey hava sjúkuveyðkenni.
 - Tað er ikki neyðugt hjá borgarum at lata seg kanna, eftir at teir hava verið heima á vitjan, ella áðrenn teir koma til eitt nú umlætting. Undantiknar eru tó tær einstaklingafyriskipanir, har læknafakliga tilmælið er, at borgarin er avbyrgdur.

13.11.20

- Kanningarleisturin verður tillagaður:
 - Starvsfólk hjá Almannaverkinum, sum fara at ferðast privat uttanlands, kunnu ikki koma til arbeiðis fyrr enn kanningarúrslitið frá sætta degi er tøkt, uttan so, at tey kunnu vera avskorin frá fólki.
 - Starvsfólk, sum fara uttanlands, verða biðin um at leggja ferðina soleiðis til rættis, at tíðarskeiðið, sum hildið verður frí, røkkur fram til, tá úrslitið frá kanningini sætta dagin er tøkt.
 - Almannaverkið fer, í tann mun tað letur seg gera, at játta starvsfólkum at halda feríudagar, serstakar frídagar ella avspáking í sambandi við privata ferðing uttanlands.

07.12.20

- Kanningarleisturin verður tillagaður. Umframt omanfyristandandi:
 - Starvsfólk verða kannað eina ferð um vikuna fram til hálvan januar 2021.
 - Vitjandi á stovnunum eiga at lata seg kanna eina ferð um vikuna.

- Búfólk, sum vitja heima á jólum, skulu lata seg kanna, áðrenn tey koma aftur á stovnin.

15.12.20

- Fyri at byrgja fyri smittubreiðslu á jólum verða serlig tilmæli send starvsfólki, avvarðandi og borgarum.

12.01.21

- Almannaverkið sendir Heilsumálaráðnum upplýsingar um, hvør skal koppsetast og í hvørji raðfylgju. HR-deildin samskipar arbeiðið við koppsetingini.

15.01.21

- Fyrstu starvsfólkini í Almannaverkinum verða koppsett fyri Covid-19.

Januar 2021 – februar 2022

- Innanhýsis tilmælini verða dagførd, so hvørt tey almennu tilmælini verða dagførd. Tó eru tilmælini hjá Almannaverkinum, tá ið tað snýr seg um borgarar í vandabólki, strangari enn tey almennu.

November 2021

- Innanhýsis potitoymið, sum ger PCR-kanningar, verður sett á stovn. Toymið er samansett av starvsfólkum í Almannaverkinum. Royndirnar latast inn hjá Thetis.

28.02.22

- Allar avmarkingar fara úr gildi.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Tað var avbjóðandi at samskipa arbeiðið í Trivnaðardeplunum, tí roynt varð at avmarka fysiskt samband. Starvsfólk og borgarar vóru von við tætt samband. Nógvir av borgarunum í Almannaverkinum høvdu torført við at halda almennu tilmælini, og tí var neyðugt at avmarka, hvussu nógvir borgarar savnaðust.

Tá ið starvsfólk vóru í sóttarhaldi ella sjúk, var trupult at manna vaktirnar í Trivnaðardeplunum.

Viðskiftadepilin fekk nógvar fyrispurningar um dagpengar í sambandi við Covid-19.

Í einstøkum førum vóru ivamál um, hvussu starvsfólk í Trivnaðardeplunum skuldu lønast í sambandi við Covid-19.

Skeiðsvirksemi og førleikamenning vórðu í flestu førum flutt til at vera á netinum. Í summum førum komu danskir skeiðshaldarar til Føroya at vera í sóttarhaldi, sum teir sjálvir rindaðu fyri.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Samstarvið við aðrar stovnar og feløg virkaði væl. Almannaverkið hevði gott samstarv og samskipti við heilsugeiran, kommunur, fakfeløg og áhugabólkar. Samstarvið við stjórnarráðini var somuleiðis gott.

Almannaverkið fekk góða hjálp frá sjúkrahúsverkinum viðvíkjandi verndarútgerð.

Almannaverkið hefur ekki kritískt samstarv við veitarar í útlondum, og til bar at samstarva á netinum við hesar.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?

Almannaverkið fylgdi tilmælunum frá landsstýrinum, men ábyrgdin lá í stóran mun hjá Almannaverkinum, t.d. tá ið avgerðir skuldu takast um, hvørjir stovnar skuldu hava opið, nær og hvussu. Harumframt í hvønn mun avvarðandi kundu vitja stovnar, og í hvønn mun búfólk kundu vitja avvarðandi. Orsakað av hesum stúrði bæði stovnur og starvsfólk onkuntíð fyri, um loysnir og avgerðir vóru tær røttu. Tað vóru ofta ivamál um tulkingina av tilmælunum.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Almannaverkið hefur ekki biðið um formligar afturmeldingar frá starvsfólki og millumleiðarum.

Trivnaðardeplarnir

Í Trivnaðardeplunum hevði Covid-19 stórar avleiðingar fyri starvsfólkini. Vaktir máttu umskipast, og starvsfólk vórðu flutt til aðrar eindir. Hetta ørkymlaði summi starvsfólk. Eisini stúrdu starvsfólk fyri at verða smittað ella at smitta onnur, serliga veikar borgarar.

Fyri borgarar í vandabólki hevði Almannaverkið strangari tilmæli enn tey almennu, so starvsfólk, ið arbeiða við hesum borgarum, vóru leingi eyka varin. Afturmeldingar hesum viðvíkjandi hava verið góðar, og starvsfólkini hava dugað væl at tillaga seg.

Sum frá leið vandu starvsfólk seg við Covid-19-støðuna, og hon fylti ikki eins nógv í arbeiðsdegnum, sum hon gjørði í byrjanini.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Almannaverkið hefur ikki biðið um formligar afturmeldingar frá viðskiftafólki/borgarum.

Trivnaðardeplarnir

Nakrar fáar klagur hava verið frá avvarðandi í sambandi við, at avmarkingar vóru í vitjan á sambýlum og búfelagsskapum.

Fyri summar borgarar var tað gott at koma niður í ferð, meðan tað fyri aðrar var trupult, tí tann vanligi gerandisdagurin broyttist. Fleiri borgarar, sum búgva í egnum bústaði, og sum fáa stuðul, vóru sera einsamallir, tí teir vóru avbyrgdir. Hetta tola teir illa, serliga borgararnir við sálarsjúku.

Afturmeldingarnar vóru góðar, tá ið latið varð upp aftur á vardum verkstøðum, øðrum dagtilboðum og umlættingarstovnum fyri borgarar, ið búgva heima hjá foreldrum ella avvarðandi.

Yvirhøvur var samstarvið við avvarðandi gott. Onkuntíð varð neyðugt hjá avvarðandi at hjálpa til, tá ið nógv starvsfólk vóru í sóttarhaldi ella sjúk, og ringt var at manna vaktirnar.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Politiskar avgerðir um rættin til dagpening og endurrindan av lønarútreiðslum høvdu fíggarliga ávirkan á Almannaverkið:

- Sjálvstøðug vinnurekandi kundu tekna sjálvbodna dagpeningatrygging og harvið fáa rætt til fulla dagpeningaveiting dagin eftir, at umsókn um sjálvbodna trygging varð latin Almannaverkinum. Treytin var, at tann sjálvstøðugt vinnurekandi var smittaður við corona ella var í sóttarhaldi.
- Rætturin til dagpening vegna sjúku varð víðkaður til at fevna um persónar, ið av heilsumyndugleikunum vórðu settir í sóttarhald ella av heilsumyndugleikunum fingtu tilmæli um at fara í sóttarhald.
- Um starvsfólk, ið hevur rætt til løn undir sjúku, varð sjúkt av corona, varð sett í sóttarhald av heilsumyndugleikunum ella fekk tilmæli um at fara í sóttarhald av heilsumyndugleikunum, kundi arbeiðsgevarin fáa endurrindað lønarútreiðslur, ið arbeiðsgevarin hevði til hesi starvsfólk.

Útgjöld í krónum í tíðarskeiðinum mai 2020 til mai 2022:

Sjálvstøðug vinnurekandi	467.278
Dagpeningur	30.549.428
Harav endurgjald arbeiðsgevara	10.220.554

Legg til merkis, at í talinum fyri dagpening er endurgjald til arbeiðsgevara íroknað.

Fyrisitingin og Viðskiftadeplin

Fyrisitingin og flestu deildir í Viðskiftadeplinum arbeiða á skrivstovu. Tó hava sosialráðgevar og starvsfólkini á deildini Hjálpartól nógv fundir og samrøður við borgarar og samstarvsfelagar. Arbeiðið hjá Venjing og Teknmálstulkatænastuni er somuleiðis merkt av nógvum sambandi við borgarar, ofta uttan fyri Almannaverkið.

Tey øki, sum tí serliga merktu avleiðingarnar av Covid-19-tiltøkunum vóru hesi:

- Øll endurvenjing av borgarum.
- Øll teknmálstulking á staðnum.
- Allar samrøður, heimavitjanir og fundir.

Á deildini Heimaráðgeving var neyðugt at umskipa undirvísingina fyri foreldur. Fleiri avlýsingar hava verið. Tó hevur virkseimið verið í gongd alla tíðina, og mett verður ikki, at familjur við átrokandi tørvi, hava bíðað eftir at fáa ráðgeving.

Á deildini Børn og ung vórðu nógvir fundir í sambandi við Ta góðu tilgongdina avlýstir, og tá ið til bar at halda fund, var ofta neyðugt at finna størri høli, m.a. gjøgnum samstarv við kommunu og skúlar. Almannaverkið kundi ikki halda sín part av avtaluni, og familjur hava ikki fingið tað tilboð, tey eiga at fáa.

Trivnaðardeplarnir

Tað hevði stóra fíggarliga ávirkan, at nógv starvsfólk vóru í sóttarhaldi ella sjúk. Ofta var torført at manna vaktirnar, og tað var sera strævið bæði hjá leiðarum og starvsfólkum. Nógv starvsfólk arbeiddu eyka vaktir. Hetta ávirkaði mannagongdir og relatióir til borgarar. Neyðugt var at nýta alla orku upp á kjarnuuppgávuna, sum er at veita sosialnámsfrøðiliga tænaðu til borgararnar. Aðrar uppgávur máttu niðurráðfestast.

Í búfyriskipanunum vórðu vaktirnar umskipaðar á tann hátt, at so fá starvsfólk sum gjørligt vóru um borgararnar, og at starvsfólkini í minst møguligan mun høvdu samband við hvørt annað. Hetta hevði tað avleiðing, at vaktirnar vóru longri enn vanligt.

Í nøkrum førum fóru borgarar heim til avvarðandi. Hetta snúði seg serliga um borgarar í búfelagsskapum, men eisini í sambýlum. Gjörd var ein arbeiðsætlan til teir borgarar, ið hava serligan tørv á røkt, og avvarðandi vóru eisini sjálv um borgararnar ein part av degnum. Í øðrum førum, serliga hjá teimum, sum búa í búfelagsskapum, vóru borgarar heima hjá avvarðandi uttan nakran stuðul.

Av tí at avvarðandi ikki sluppu á vitjan í búfyriskipanum, vóru aðrir hættir fyri samveru nýttir. Talan var um talgilt samskipti, serliga við teldlun, og um vitjan, har avvarðandi stóðu uttan fyri vindeygad. Seinni var eisini møguleiki at ganga túrar í frástøðu.

Stuðulsøkið varð skipað á tann hátt, at ringt varð til borgararnar, í staðin fyri at fara inn til teirra. Í øðrum førum kundi mann ganga túrar. Tað vóru nógv, ið ikki fingi stuðul, og tey hava gjørt vart við, at tey saknaðu tað.

Almannaverkið hevði útreiðslur til verndarútgerð og kanningartænastu og -útgerð.

Víst verður annars til tíðarrøðina í parti B, spurningi 2.

9. Annað viðkomandi?

Almannaverkið hevur ikki meira at leggja afturat í hesum parti.

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

Fyrisitingin og Viðskiftadepilin

Tilmælini um ikki at mæta til arbeiðis, um sjúkueyðkenni eru, hóast mann er førur at mæta til arbeiðis, hava riggað væl til at forða aðrari smittubreiðslu, og starvsfólkini hava verið glað fyri møguleikan at arbeiða heima. Góðu royndirnar hava lært okkum at vera meiri smidlig við at loyva fólki at arbeiða heima, tá ið tørvur er á tí.

Vit lótu ov nógv aftur. Fleiri kundu sitið og arbeitt á skrivstovunum, tó við týðandi avmarkingum og neyðugari smittuverju.

Vit áttu at verið skjótari at staðfesta, hvar arbeiðstrýstið var størst, og flutt starvsfólk millum deildir.

Fjarleiðsla, har øll eru heima, høvdu vit ikki roynt áður. Serliga týðningarmikið er tað, at leiðarin hugsar um ymisleikan í starvsfólkahópinum og tillagar leiðsluháttan til tann einstaka, t.d. eftir tørvi á samskihti, greiðum boðum ella hugi og evni at arbeiða sjálvstøðugt. Tað setur størri krøv til yvirlit og samskipan at leiða arbeiði, tá ið starvsfólk arbeiða heima.

Fyri tey starvsfólk, ið høvdu børn heima samstundis, var tað ein størri avbjóðing at leggja arbeiðið til rættis um dagin og kunna røkja uppgávnar, tí tey eisini skuldu ansa eftir børnunum.

Tað var ymiskt, hvussu fólk trivust við at arbeiða so leingi heima. Hetta var tó ongantíð ein avgerandi trupulleiki, heldur ikki fyri sjálvstøðugt arbeiðið.

Samskihti á netinum (Teams) varð sett í verk at kalla beinanvegin, og hetta vísti seg at vera ein avgerandi skipan, ið varð nógv brúkt. Vit megnaðu at taka nýggja tøkni til okkum við skjótari ferð.

Trivnaðardeplarnir

Fyri summar borgarar var tað gott at koma niður í ferð. Serliga varð lagt til merkis, at summi búfólk vóru nógv róligari enn annars. Hildið verður, at tað hevur havt eina positiva ávirkan, at tey somu starvsfólkini vóru til arbeiðis til at taka tey upp og at leggja tey um kvøldið. Hetta ger seg serliga galdandi, har tað snýr seg um eldri borgarar og borgarar á einum lægri menningarstigi. Eisini er sagt frá, at tað hevur verið meiri kontinuitetur í lívinum hjá teimum, tí vaktirnar hava verið skipaðar soleiðis, at færri starvsfólk hava verið um tey. Nakrir borgarar hava gjørt framstig hesa tíðina.

Fyri aðrar borgarar var tað trupult, at tann vanligi gerandisdagurin broyttist. Fleiri borgarar, sum búgva í egnum bústaði, og sum fáa stuðul, vóru sera einsamallir, tí teir vóru avbyrgdir. Hetta tola teir illa, serliga borgararnir við sálarsjúku.

Ábendingar eru um, at tað er gott hjá summum borgarum, sum nýta verkstaðar- og virknisøkið, at teir ikki hava ov langar dagar á verkstaði.

Skúlabørnini hava havt gleði av, at dagarnir vóru styttri. Tað hevði positiva ávirkan á tey, at krøv til gerandisdag og sosiala lívið vóru avmarkað. Hetta er lærdómur, ið kann nýtast í viðgerðini, vit bjóða.

Leiðslan læt væl at regluligu fundunum á netinum (Teams), og samskiptið hefur riggað væl.

Yvirhøvur var Almannaverkið ført fyri at taka skjótar avgerðir frá degi til dags. Tá ið Covid-19-støðan var ring, tillagaðu vit okkum beinanvegin, eins og vit tillagaðu okkum til dagførdu tilmælini, tá ið tey broyttust. Starvsfólk í øllum Almannaverkinum hava verið ábyrgdarfull, fleksibul og hava dugað væl at tillaga seg. Leiðsla, starvsfólk og borgarar eru vorðin meira tilvitað um reinføri.

Covid-19-støðan hefur havt stúringar við sær, men hefur eisini latið upp fyri nýhugsan av kjarnuuppgávunum.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Víst verður til svarini í parti C, spurningi 1.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Fyrisitingin og Viðskiftadepilin

Heimaarbeiðspláss vísti seg at rigga væl, og starvsfólk vístu áhuga fyri møguleikanum at arbeiða heima, tá ið tað ber til. Avgerð er tikin um, at tað er loyvt at arbeiða heima tíðaravmarkað, t.d. vegna serliga tungar uppgávur, ið krevja frið at miðsavna seg í longri tíð, stuttar freistir o.a., ella tá ið serligar umstøður tala fyri at loyva tí.

Almannaverkið leggur stóran týðning í at bjóða øllum borgarum til samrøðu í sambandi við umsóknir, men tá ið Covid-19-tiltøkini vóru galdandi, noyddust vit at ringja til borgaran. Tað riggaði eisini væl, umframt at tað gevur skjótari málsviðgerð. Vit fara tí í størri mun at ringja til borgaran í ávísum førum, heldur enn bert at brúka samrøður.

Trivnaðardeplarnir

Mannagongdir vórðu gjørdar, sum hildið verður fram við, t.d. at skipa starvsfólk í smærri bólkar.

Yvirhøvur verður talgilt samskipti nýtt í størri mun; hetta vísir seg at vera effektivt og tíðarsparandi. Spurningurin um nýtslu av vælførdartøkni er samstundis vorðin meira aktuellur.

Víst verður annars til svarini í parti C, spurningi 1.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Almannaverkið heldur, at aðrir stovnar kundu havt skipað øðrvísi fyri, so at starvsfólk, sum arbeiddu á øðrum stovnum, ið høvdu afturlatið, kundu hjálpt meiri til aðrastaðni.

5. Annað viðkomandi?

Almannaverkið hefur ikki meira at leggja afturat í hesum parti.

Eftirmeting av Covid-19 kreppuhandfaringini. Heilsutrygd

Sum innleiðing til eftirmetingina, verður fyrst greitt frá, at Heilsutrygd varðar av Kommunulæknaskipanini, Gigni (heilsufrøðingar) og Økisheilsuskipanini (kliniskir dietistar). Harafturat eru eisini aðrir privatir veitarar, sum hava avtalu við Heilsutrygd. Her kann m.a. nevast tannlæknar, fysioterapeutar og sálarfrøðingar.

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greidd frá, hvussu virksemd hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?
 - ❖ Heilsutrygd hevði onga tilbúgving áðrenn Covid-19 kreppuna, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring.
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
 - ❖ Tá kreppan rakti fyrstu ferð, vórðu skipanirnar og veitararnir hjá Heilsutrygd raktir. Roynt varð at avmarka smittuvandan, og hetta varð gjørt við at minka sum mest um fysisku kontaktina, og annars brúka smittuverju sum munnbind, spritt o.t.
 - ❖ Kommunulæknaskipanin skipaði tað soleiðis, at fólk mest møguligt ikki skuldu møta í kommunulæknaviðtaluni. Alt sum kundi avgreiðast umvegis telefon, skuldi avgreiðast har. Tá sjúklingur mátti síggjast av lækna, varð stílað soleiðis fyri, at sjúklingurin kom sum minst í samband við onnur. Onkuntíð varð viðtalan gjørt í túninum/bílinum.
 - ❖ Dietistarnir og heilsufrøðingarnir avmarkaðu eisini kontaktina við borgarar. Heilsufrøðingarnir stytta viðtaluna í eitt tíðarskeið, og avgreiddu eisini nakrar vitjanir umvegis telefon. Alt fyri at avmarka fysisku kontaktina og smittuvandan.
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
 - ❖ Í skipanunum hjá Heilsutrygd eru vælútbúgvin heilsustarvsfólk, og hesi brúktu sjálvandi vit og skil fyri at minka um smittuvandan. Annars vórðu tilmælini frá landsstýrinum fylgd, og nógv samskipti var við Landslæknan, og tilmælini haðani vórðu eisini fylgd.
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
 - ❖ Serliga fyri Kommunulæknaskipanina, men eisini í ávísan mun fysioterapeutarnar, var ein avbjóðing sum stakk seg upp, hvussu tænastan skuldi avroknast og hvat hon skuldi kosta. Kommunulæknarnir eru í føstum starvi hjá Heilsutrygd, men nógv tann stórsti parturin av inntøku teirra stavar frá veitingargjöldum, sum teir fáa fyri tær heilsutænasturnar teir veita borgarunum. Hetta er skipað í sáttmála við einari atknýttari takst-skipan. Tá arbeiðið nú varð umskipað, ávirkaði hetta eisini inntøkuna hjá kommunulæknum. Teir finga nú minni, tí at færri borgarar komu í viðtaluna. Tó vóru fleiri tænastur gjørdar umvegis telefon, men har var taksturin nógv minni. Fyri at fáa hetta at virka væl, og at borgararnir skuldu fáa so góða tænastu sum gjørligt, mátti avtala gerast millum Fíggjarmálaráðið og Kommunulæknafelag Føroya um nýggjan takst fyri telefonviðtalu, við ávísam treytum.
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
 - ❖ Heilsutrygd og okkara veitarar, hava samstarvað mest við føroyskar stovnar sum Heilsumálaráðið, Landslæknan, Sjúkrahúsverkið o.o. Hetta samstarvið hevur virkað væl, tó at tað sjálvandi merktiskt, at trýst var á skipanini.
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
 - ❖ Samstarvað varð við stovnar og feløg, sum samstarv var við áðrenn Covid-19. Samstarvið og samskiptið við verandi stovnar øktist í vavi.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

❖ Tað ávirkaði ikki stórvegis. Kommunulæknaskipanin, Gigni og Økisheilsuskipanin hildu seg til tilmæli frá Landslækninum,

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

❖ Vit fingi ikki nógvar afturmeldingar, men ein afturmelding frá okkara starvsfólkum var, at tað gekk ov seint, og var ov langrøkið og roksut at broyta avtalurnar/sáttmálarnar við Fíggjarmálaráðið. Her er talan um kommunulæknar og aðrar veitarar.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

❖ Heilsutrygd hevur ikki fingið formligar ella óformligar afturmeldingar frá borgarum um hvat riggaði væl og hvat riggaði minni væl, men kommunulæknarnir vóru nøgdir við at avtalur, líknandi teimum í Danmark á kommunulæknaøkinum eisini vóru settar í verk her. Serliga takstir og skipan av tænaðum.

❖ Nakað av avbjóðingum var við hvør skuldi rinda fyri ávísar tænaður, sum Sjúkrahúsverkið átti at rinda fyri, men sum kommunulæknar í útjaðaranum framdu í tí trúgv, at arbeiðið var fevnt av avtalum og sáttmálum á kommunulæknaøkinum.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggjarliga ella á annan hátt?

❖ Fíggjarliga hevði Covid-19 smittan ikki so stóra ávirkan. Virkseimið var umskipað nakað, men kostnaðurin av virkseminum broyttist ikki stórvegis.

11. Annað viðkomandi?

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

❖ Vit halda ikki at stýringin var øðrvísi og ei heldur, at avbjóðingarnar vóru tað enn í fyrra umfarinum.

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
9. Annað viðkomandi?

Partur C: Framlítandi

Greidd frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
- ❖ At tað fyrisitingarlíga var lættari og skjótari at seta fyriskipanir í verk. Her hugsa vit serliga um avrokning av veitingum á primera heilsuøkinum – herundir kommunulæknaøkinum.
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?

Partur A - svar:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Onga, men vit fyrireikaðu okkum í tíðarskeiðnum uppundir, at korona kom til Føroya, sí svar 2.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Vit fylgdu væl við í altjóða miðlum, hvussu farsóttin kom alsamt nærri, og hvussu hon hóttaði sær. Evnið var afturvendandi á leiðslufundum í januar og februar 2020. Vit gjørdur av at seta umfatandi tiltøk í verk galdandi frá 11 mars 2020 (sí viðhefta skjal). Dagarnir aftaná vórðu tiltøkini tillagað og herd (sí viðheft skjøl). Hendan gongdin við tillagingum og kunning helt fram restina av fyrru hálvu 2020.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Sum so høvdu vit ikki nakrar fyritleytingar. Eg hevði frætt, at stjórin í Betri Banka arbeiddi við nøkrum mannagongdum, um stórar kreppur – sum henda – rakti. Hetta var við íblástri ella kravi úr Finanstilsynet. Eg setti meg í samband við stjóran í Betri Banka í februar fyri at kunna meg um teirra mannagongdir. Við stóði í hesum gjørdi vit okkara egnu mannagongdir, sum tær síggjast í viðheftu skjølunum.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Ongar nevniðar.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

Talan var ikki um nakað samstarv sum so um korona. Vit gjørdur eina avtalu við landsstýrið um, at tíðindafundirnir kundu haldast í forhøllini í Kringvarpinum. Hetta var ein fyrimunur fyr báðar partar, Landsstýrið kundi kunnað við stuttum skotbrái, og vit kundu varpa út við stuttum skotbrái.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Ikki nakað nevnið.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimi hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Tað hevði onga ávirkan.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Tað vóru ongar nevniðar afturmeldingar um almennu Covid-tiltøkini. Tey blivu fylgd uttan stórvegis hóvasták.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Ongar sum so. Vit høvdu okkara egnu átøk, sum í høvuðsheitum eru lýst í viðheftu skjølunum. Vit fingur heldur ikki nakrar stórvegis afturmeldingar uppá okkara egnu átøk.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Sum partur av tilbúgviningini var yvirskipaða málið, at Kringvarpið mátti ikki steðga lyklasendingum. Her var raðfestingin neyvt tann, at útvarpstíðindini, Góðan Morgun Føroyar og Dagur og Vika máttu verða í luftini. Tað merkir, at um sjúka rakti stovnin meint, so vórðu fólk flutt av øðrum sendingum og deildum inn á hesar triggjar nevndu. Um illa vildi til, høvdu vit steðga við Degi og Viku, tí hon er manningarliga tungast at lyfta. Orsøkin til at Góðan Morgun Føroyar varð raðfest frammanfyri Dag og Viku var, at sendingin krevur lutfalsliga lítla manning at hava í luftini, og hon er eitt gott amboð at røkka føroyingum og hoyra, hvussu føroyingurin hevði tað í koronatíðini. Útvarpstíðindini høvdu fremstu raðfesting, og tey skuldu vera í luftini.

Koronatíðin ávirkaði nógvar mannagongdir á stovninum. Arbeðsgongdir vórðu broyttar og nógv fólk arbeiddu heima. Alt í alt megnaði Kringvarpið avbjóðingarnar væl. Framleidnið minkaði eitt stutt skifti, men stovnurin lagaði seg skjótt til broytingarnar. Tá árið var av, kundu vit staðfesta, at útboðið av føroyskum tilfari í einum ári hevði ongantíð verið størri enn tað sama. Vøksturinn var 5 prosent. Fíggarligu viðurskiftini vóru ikki í stóran mun ávirkað av korona.

11. Annað viðkomandi?

Nei.

Partur B - Svar:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

So hvørt sum ferðin varð sett upp og niður tillagaðu vit okkara egnu átøk (sí viðhefta dømi frá ultimo apríl 2020). Sum nevnt í hesi kunningini skipaðu vit eisini fyri eini spurnarkanning millum starvsfólkini um royndirnar av at arbeiða í korona-tíðini. Hesar royndir kundu vit brúka, tá ætlanir vórðu lagdar. Úrslitið av spurnarkanningini er viðheft.

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

Vit settu átøk í verk og tóku tey av samsvarandi gongdini í smittutølunum og tilmælunum frá landsstýrinum. So hvørt vit finga fleiri royndir við arbeðsgongdunum tillagaðu vit hesar, soleiðis at stovnurin kundi virka optimalt undir broyttu fortreytunum.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Ongar nevneverdar. Ymsu deildirnar lagaðu seg til viðurskiftini.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Sama svar sum 5 í A. Samstarvið um tíðindafundir í forhøllini helt fram.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Tað hevði onga ávirkan.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar finga tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Tað vóru ongar nevniðar afturmeldingar um almennu Covid-tiltøkini. Tey blivu fylgd uttan stórvegis hóvasták.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Ongar sum so. Vit høvdu okkara egnu átøk, sum í høvuðsheitum eru lýst í viðheftu skjølunum. Vit fingi heldur ikki nakrar stórvegis afturmeldingar uppá okkara egnu átøk.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggjarliga ella á annan hátt?

Sí svar 10 í A.

9. Annað viðkomandi?

Nei.

Partur C – Svar:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

At samskipti er altavgerandi, og at smidleikin er størri enn hildið var áðrenn.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

At samskipti er altavgerandi, og at smidleikin í skipanunum er størri enn upprunaliga hildið. Tað gekk sera skjótt at umstilla stovnin til nýggju avbjóðingarnar. Nakrar loysnir, sum vit komu til í korona-tíðini kunnu vit brúka víðari.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Vit hava mannagongdir klárar, um líknandi støður stinga seg upp.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Tað er torført hjá okkum at siga, men øll eiga at hyggja at samskiftispartinum. Um ikki annað, so fyri at staðfesta, at tann parturin er optimalur.

5. Annað viðkomandi?

Tað tóktist undrunarvert, at tilbúgvingin ikki var meira sjónlig í øllum tíðarskeiðnum. Kringvarpið er partur av tilbúgvingini, men ongin samskipti við okkum um tilbúgving. Sum nevnt vóru okkara átøk grundað á loysnir úr øðrum – eisini útlenskum – sektori. Tá ein so stór kreppa rakar, eiga at vera eitt samskipti á sentralum stað um, hvussu átøkini rigga, og um hvat næsta stigið eiga at verða í mun til tilbúgving í breiðari merking.

Vinaliga,

Ivan Hentze Niclasen

Til Løgmansskrivstovuna

Dagfesting
14. sept 2022

Okkara j.nr.
022

Málsviðgeri
Eyðun Christiansen

Tygara j.nr.

Eftirmeting Korona

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Kommunurnar høvdu eins og restin av landinum millum lítla og onga heilsufaklig tilbúgving.

Tó vóru onkrar lokalar tilbúgvingar á eldraðkinum, har t.d. búfólk vóru/høvdu verið smittað við resistantum bakterium

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Fyri eldraðkið

- Umlættingardeildir vóru stongd
- Dagtilhald vórðu stongd
- Venjingarhøll vóru stongd
- Heimataænastan avmarkað
- Stongt varð fyri vitjandi á búeindum
- Arbeitt varð í bólukum
- Skeiðsvirksemi steðgað
- Fundir vórðu bara á netinum
- Tilbúgvingarmannagongd orðað og støðugt tillagað

- Teststrategi varð orðað og støðugt tillagað
- Stórt arbeið varð lagt í at skaffa verndarútgerð
- Reinførið varð raðfest hægri
- Búnar útvegaðir.

Smittuverjutiltøk - hondreinføri- eyka reingerð á heimum, dagtilboðum, dagtilhaldum, venjingar støðum.

Arbeiðið varð lagt um til "cellir". vaktir komu ikki í samband við hvørja aðra. Heimataenastan, fys og ergo ótu frokost við hús. Starvsfólk í heimataenastuni/heilsuhúsinum vóru býtt upp og skild sundur.

Mannagongdir vóru gjørdar yvir alt reinføri/hygjeinu og reingerð. Hondspritt og yvirflatuspritt var hongt/ sett upp á startegisk viktig støð.

Arbeiðsgongdir hjá starvsfólkum vórðu lagdar um. Starvsfólk fingi ikki loyvið at arbeiða fleiri støð, skuldu halda seg til eitt arbeiðspláss/deild. Arbeiðsbúnar vórðu tiknir í nýtslu í heimataenastuni/fys/ergo. Atburður varð reguleraður við mannagongdum

Relativt tíðliga (primo juli 2020) varð sett inn við test (screening) av starvsfólkum. Ein screeningsstrategi varð gjørd. Eisini vóru ásetingar settar í mun til vitjandi.

Plakatir vóru framleiddar soleiðis at starvsfólk vistu hvussu tey skuldu lata seg í smittverju klæði. (Sí fylgiskjal 1 sum dømi)

12. mars gav landsstýrið kommununum boð um, at dagstovnarnir skuldu steingja frá mánadegnum 16. mars. Fólk sum høvdu fyri neyðini at arbeiða høvdu rætt til neyðansing sum kommunurnar skipaðu.

Dagstovnarnir vóru í hesum tíðarskeiði sera topstýrdir. Borgarstjóri, eindarleiðslur saman við Kommunufelagnum og heilsufakligum myndugleikum, vóru í samráð, men einkulta kommunustýrið tók avgerðir í hvønn mun stovnurin var opin.

Ávís ósemja var um tulkingina av omanfyrinevndu skilmarking av, hvør hevur rætt til ansing sambært hesi neyðskipan.

Neyðansing í viku 13 var sambært upplýsingunum frá kommununum hendan:

Øki í landinum	Í ansing
Norðoyggjar	6
Eystur Eysturoy	3
Skálafjørður	21
Norðstreymoy/sund	6
Vágar	3

Sandoy	5
Suðuroy	10
Tórshavn	32
Tilsamans	86

1

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyrri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Karmar/fortreytir vóru avbjóðandi. Kommunurnar høvdu onga heilsu fakliga tilbúgvng. Hinvegin visti heldur eingin heilsufakligur myndugleiki, at siga kommununum hvør heilsufakligur myndugleiki hevði ábyrgd av eldraðkinum. Landslæknin segði seg ikki hava ábyrgd og heilsumálaráðið/heilsuverkið ella almannaverkið sum er yvirskipaður myndugleiki søgdu seg heldur ikki hava ábyrgd.

Kommunurnar vóru noyddar at skipa seg sjálvar.

Neyðugt varð hjá kommununum at gera avtalu við Pál Weihe, yvirlækna, og við Tórshavnar kommunu um at Naina Túgvustein, fakligur dygdarmennari hjá Heilsu- og umorganartænastuni, røktu ávísar uppgávur fyrri kommunufelagið, so sum at standa fyrri tilevning av mannagongdum, sparring og ráðgeving.

Tá tað kom til at skaffa verndarútgerð var sami trupulleiki. Eingin heilsufakligur myndugleiki hevði ábyrgd fyrri, at tryggja at eldraðki og heimatænasta høvdu nøktandi verndarútgerð. Eldraðki var við sviðið so. Sjúkrahúsið sum vanliga hevur eina felagsgoymslu, sum vit væntaðu eisini skuldi forsýna primera øki, tilskilaði sær, at leggja seg á alla verndarútgerð tey skaffaðu. Eldraðkini noyddust út at keypa málaradraktir og maskur, sum vóru ætlað til málaraarbeiðið o.l. Eingin heilsumyndugleiki kendi ábyrgd fyrri eldraðkinum. Avbjóðandi varð at fáa mannagongdir út til øll økini. Avgjört varð at taka eina digitala dokumenthondteringsskipan í nýtslu. Kommunurnar keyptu í felag MyMedCards, ein digitalur pallur har allar vegleiðingar og mannagongdir vóru lagdar og regluliga dagfórdar.

Tað var sera óheppi, at eldraðki ikki var umboða í epedemikommisjónini. Nógvar avgerðir sum raktu eldraðki beinleiðis og í summum føri bara eldraðki, vóru tískil ofta tiknar yvir høvdi á eldraðkinum og aðrar tíðir vóru avbjóðingar á eldraðkinum ikki tiknar við í avgerðum.

Kommunufelagið víst á hetta yvirfyri Heilsumálaráðnum.

Sama vísti seg seinni í samband koppsetingar ætlanir.

¹ Talan er um miðaltøl. Fleiri eru meldaði til, men møta ikki upp. Onnur er bara partvíst á stovni, annaðhvørt ikki heilan dag ella ikki heila viku. Í DK eru ímillum 1,2% og 2 % í neyðansing.. Í Føroyum er samsvarandi talið 1,9 %.

Góðu fakliga førleikarnir á eldraðkinum gjørdur at økini væl ígjøgnum kreppuna.

Tá ið talan var um dagstovnaðkið, so var heldur lættari at byrjað við, tí stovnar vóru meir og minni stongdir. Undir 2 % av børnunum vóru á stovni.

Tó var ávís ósemja um hvør kundi koma í neyðansing. Millum annað partar av vinnuni/ vinnuhúsið metti at øll sum høvdu uppgávur sum vóru truplar at erstatta, bæði í framleiðslu og tænastu vinnu, átti at kunna send børn síni stovn. Nógva kommunur metti hinvegin at talan var børn hvørs foreldur arbeiddu innan heilsuverk ella eldraðkið v.m.

Í flestu førum var forstáisi millum foreldur og myndugleikar.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Støðan við Cov19 hevði við sær, at serliga eldraðkið men eisini dagstovnaðkið hevði tørv á ráðgeving í sambandi við starvsfólkaviðurskipti. Kommunala Arbeiðsgevarafelagið fekk í hesum sambandi nógvar fyrispurningar um rættindi og skyldur hjá ávikavist starvsfólkum og arbeiðsgevarum.

Seravtalur vóru gjørdar fyri eldraðkið – m.a. heimild at tilrættisleggja 12 tíma vaktir og yvirtíð

Eitt nú hevur verið neyðugt at broyta arbeiðsætlanir hjá starvsfólkunum, sum virka á økinum. Í hesum sambandi hevur Kommunala Arbeiðsgevarafelagið gjørt avtalur við fakfeløg, sum virka á økinum um, at tað í coronatíðarskeiðinum skal verða møguligt at umleggja vaktir til 12 tíma vaktir – og at til rættarleggja yvirtíð í tíðarskeiðinum. Tó so, so skal ein arbeiðsvika ikki fara upp um 60 tímar.

Nógv samskipti var eisini við fakfeløg um “rættin til løn frá ávikavist arbeiðsgevaranum ella frá dagpeningaskipanini”, tá hesar støður verða staðfestar:

- Starvsfólk gerast sjúk av COVID-19
- Starvsfólk verða send í sóttarhald grundað á COVID-19
- Starvsfólk verða send til hús, tí einki arbeiði er til teirra

Undir Kommunufelagnum var beinvegin skipaður ein virtuellur pallur, har fundarvirksemi og ráðgeving kundi skipast. (Sí fylgiskjal 2)

Hetta riggaði sera væl á eldraðkinum, sum er skipað, í 8 fyrstingarligar og fakliga sterkar eindir. Teir 8 leiðslurnar høvdu vikuligar fundir fyrstu tíðina, har møguleiki var at sparra, gera felags vegleiðingar v.m.

Í mun til dagstovnaðkið var truplari. Dagstovnaðkið er lagt út til 29 einstakar kommunur. Í mun til dagstiovna ðkið var skipað eitt minni forum har bert tær kommunurnar luttóku, sum síðani kundi koma við uppskotum um vegleiðingar v.m. til restina av kommununum.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Eldraðkini gjørdur í samstarvi við Kommunufelagið felags tilbúgvingarætlan og teststrategi fyri Covid-19. Pál Weihe, professari í fólkaheilsu var ein sera hollur læknafakligur ráðgevi hjá bæði Kommunufelagnum og eldraðkjunum einsæris eisini Naina Túgvustein og annars dygdarmennarar á eldraðkinum í størri kommunum

Tað hevur verið sera trupult hjá eldraðkinum at fáa neyðuga vegleiðing og kunning frá føroyskum og donskum heilsumyndugleikunum. Partvíst tí at tað er ógreitt, hvørjar uppgávur liggja hjá føroyska heilsuverkinum ávikavist hjá donskum myndugleikum. Somuleiðis tykjast báðar skipanir at vera avmarkaðar í mun til starvsfólkaorku.

Í byrjanin var eisini ógreitt, hvussu ábyrgdarbýti var ímillum myndugleikar á økinum, herundir hvørjar uppgáurnar liggja hjá kommununum. Tí hevur nógv arbeiði ligið á eldraðkinum sjálvum, at framleiða tilfar og vegleiðingar - ofta eftir danskari fyrmynd.

Í byrjanini var eisini ógreitt, hvør skuldi taka sær av ítøkiligum og praktiskum uppgávu, so sum at tryggja fysiskar karmar til sóttarhald og at skipa fyri innkeypi og mattænastu fyri teimum, sum vóru í sóttarhaldi. Uppgáurnar vóru partvíst røktar av HMR, LS og KF. Síðani hava privatir felagsskapir, eitt nú Reyði krossur tikið á seg fleiri av teimum praktisku uppgávnunum, HMR hevur í høvuðsheitum tikið sær av at gera avtalur við eitt nú hotell um høli til sóttarhald.

Eftir áheitan frá leiðslunum á eldraðkinum, skipaði Kommunufelagið eina sálarfrøðiliga tilbúgving/ráðgeving fyri starvsfólk á eldraðkinum, seinni eisini fyri dagstovnaðkið. Avtala er gjørd við fakkfólk, sum vanliga starvast á Barnavendarøkinum. (sí fylgiskjal 3)

Samstarvið um verndarútgerð var sera trupult. danskir veitarir finga nokta at senda til Føroyar, tí staturin yvirtók disponeringina av aallari verndarútgerð í Danmark.

Í Føroyum átti at verið gjørt tað sama, so verndarútgerð varð stýrd sentralt og ikki setti øll upp ímóti hvørjum øðrum. Tað var avbjóðandi at fylgja við og avgerða hvørjar mannagongdir (fakligar) skuldu galda í FO. So skjótt sum startegiin hjá DK og føroyum gjørdidt ymisk við test, sporing og isolering, gjørdist tað ógreitt hvat vit skuldu halda okkum til í Føroyum. mannagongdir vóru ikki gjørdar, í sama mun í Føroyum, sum heilsustýrið og Serum Institutti gjørdur í DK.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Fyri kommunurnar var hendan upplivingin sum heild positiv. Samskipti við landsstýrið var sum heild gott og vit vóru alloftast í dialog um tey tilmæli sum høvdu við kommunurnar at gera.

Vit vóru tó langt í frá altíð samd um tilmælini. Oftani var talan um tilmæli sum vóru treytað av politiskum semjum og kanska ikki heilsu fakliga grundað. Eisini vóru tilmælini ofta orða í síðstu løtu áðrenn t.d. ein tíðindafund.

Givið at tað bæði fyri landsstýrið og fyri kommunala geiran hevði verið stórir fyrimunir um primeri geirin í størri mun var umboðaður bæði í farsóttarnevnd, koppsetingarbólum v.m.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Tað sálarliga arbeidsumhvørvið var serliga tungt undir covid-19. Starvsfólk vóru bangin fyri, at tey bóru smittuna víðari serliga á eldraðkinum.

Eisini á dagstovnaðkinum vóru nógvar frustratióinir, móttvegis arbeidsgevara.

Av tí at fólk vóru so ójovn á málið og høvdu so ymiska áskoðan viðv. Covid, so slepst ikki undan at fólk eru ónøgv við generellu boðin sum koma frá sentralum myndugleikum.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Flest øll búfólk, ið kundu siga sína hugsan, tóku undir við okkara avmarkingum viðv. vitjandi á eldraðkinum.

Heimabúgvandi skiltu eisini sum heild, at tað ikki bar til at hava dagtilhaldini og venjingarhølið opið.

Tað var sum heild stórt forstáðils millum búfólk/borgarar/viðskiftafólk um tiltøkini, sum blivu gjørd.

Men sum sagt omanfyri. Fólk vóru so ójovn á málið og høvdu so ymiska áskoðan viðv. Covid, so slepst ikki undan at fólk eru ónøgv við generellu boðin sum koma frá sentralum myndugleikum.

Men sum heild eru allir partar samdir um at greið boð eru ein stóru fyrimunir í kreppustøðum.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Kommunufelagið brúkti nakað av peningi til skipa virtuel fundarúm, og til keyp av heilasufakligum tænaðum og smittuverndarútgerð.

Eldraðkið brúkti eisini pening til lónir, smittuvernd v.m..

Hinvegin so spardi nóg seg innaftur við minni virksemini, mini sjúku v.m.

11. Annað viðkomandi?

Mett verður í dag, at vit skuldu havt hugsað um kritiskar funktiónir hjá borgarum beinanvegin. Onkur fekk verri lívskvalitet av restriktiónunum, og virkisførleikin versnaði møguliga meira av restriktiónunum, enn hann møguliga hevði gjørt, um hesir borgarar gjørdust sjúkir av koronu.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Yvirskipað vóru gjørd 3 tilbúgvingarstig (ljósregulering), sí viðfest skjal 1 b
Hetta var gjørt longu í juli 2020, langt áðrenn landsstýrið kom við líknandi skipan.

Áðrenn hetta var ein ætlan gjørd sí skjal 3 b.

Í byrjani var eins um landið. Sum tíðin gekk so vóru lokalar tillagingar gjørdar, tí smittustøðan var so ymisk um landið. Samstundis var roynt at tillagaðu tilmælini, soleiðis at tey ikki vóru í stríð við tey almennu.

Hetta støðan var so ymisk skapti ávísar frustratióinir, millum starvsfólk eins væl og borgarar.

2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur?

Heimasíðan corona.fo vísti góð smittutøl fyri einstøku økini, og økini reglugaðu restriktiónir eftir teimum. Var smittutrýstið t.d. høgt í Norðoyggjum, vóru tilmæli har stundum strangari enn í øðrum eldraøkjum, t.d. í Tórshavn

Teststrategiir vóru alla tíðina tillagar eftir aktuella støðuni í landinum. Í mun til testingina, so testaðu vit nógva tál smittutrýsti var høgt og minni tál talið var minni, sí dømi í skjali 2 b.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Talan var yvirskipað um tilmæli

Í samráð við heilsufakliga myndugleikan varð skilt ímillum koppsett og ikki koppsett starvsfólk, tá ið koppsetingin kom. Hendan diskriminering var eisini galdandi fyri avvarðandi, og vóru øll avvarðandi ikki glað fyri tað.

Sum frá leið, partvíst orsaka av ymiskum smittutrýsti men eisini orsaka av ymiskum tulkningum so gjørdist sera ymiskt hvussu tey ymisku eldraøkini tolkaðu tilmælini. Hetta kundi skapa forvirring millum fólk.

Tað vísti seg eisini at avvarðandi "tulkaðu" tilmælini ymiskt - tí kundi tað verða strýggi, at stýra hjá deildarleiðarum.

Hetta sama gjørdi seg galdandi fyri dagstovnar. Leiðslurar tulkaðu ymiskt í einstøku kommununum og runt landi.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg? Samstarvið virkaði sum heild væl við landsstýrið, tilbúgvingsráðið landslækna og ríkisumboð.

Framvegis vóru trupulleikar við samstarvinum við Heilsumálaráðið/Heilsuverkið.

Hetta serliga ímun til test strategiir og koppsetingarætlanum.

Ímeðan vit heilt greitt sóu at í øllum grannalondunum so var byrjað við teimum eldru og teimum veik, so var í Føroyum byrjað við frískum starvsfólki í heilsverkinum. Talan var ikki frontpersonale, men alt um alt starvsfólk innan heilsverkið. Hetta henda áðrenn nøkur vaksina var latin fólki á eldraøkinum.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir? Jú leysari tilmæli vóru, tess størri var ørkymlanin millum starvsfólk og borgarar.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? Sama sum í parti A

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? Sama sum í Parti B

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt? Við fleiri fyribyrkjandi og heilsufremjandi átøkum hevði tað áðrenn koronutíðina eydnast okkum at stýtt um bráðfeingisbíðilistan til búpláss. Restriktiónirnar høvdu við sær, at tað ikki læt seg gera at arbeiða fyribyrkjandi/heilsufremjandi í bólkum undir koronatíðini, og hevur tað elvt til, at bíðilistin til búpláss er munandi longdur. Tørvurin á hjálp til heimabúgvandi borgarar er eisini nógv øktur í hesum tíðarskeiðnum, helst orskað versnandi virkisfórleika.

9. Annað viðkomandi?

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

Føroyska samfelagið og serliga kommunurnar eru sera fleksiblar. Kunnu steingja niður og lata upp aftur eftir stuttari tíð. Vit finga eftir stuttari tíð skipað ein tilbúgvingsareind við sálfrøðingum, lögfrøðingum og við fakligari ráðgeving til arbeiðsmarknaðin.

Vit skipaðu eftir stuttari tíð vegleiðingar til eldraðkið. Teststrategiir, koppsetingarætlanir, vegleiðingar fyri vitjanir og røktarheimum v.m.

Góðar fakligar leiðslur og ábyrgdarfull starvsfólk hava ovurstóran týðning fyri økið. Serliga eldraðkið hevði fyrimum av at hava stóra fakligheit.

At tað var ein fyrimumur at hava 8 eindir á eldraðkinum í mun til 29 á dagstovnaðkinum.

At gerst truplari at stýra, tá ið eindir gerast minni. Á dagstovnaðkinum og á skúkaðkinum er ein rúgva av stovnum og fyrisitingarligum eindum, sum ger tað trupult at stýri í tilbúgvingsarligum høpi.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Vit skulu sjálvandi í mun til eina aðra farsótt at skipa virkseimið eftir smittuverjandi meginreglum, men alt eftir, hvussu álvarsom, farsóttin verður eiga vit at stremba eftir, at

- Búfólk kunnu fáa vitjan
- Heilsufremjandi og sjúkufyribyrgjandi tænastr og tilboð ikki verða niðurlagað, men kunnu halda áfram eftir skipaðum leisti
- At børn og ungdómar sleppa á skúla og á dagstovnar.

Tað er tørvur á smittuverjuføðingi í primera geiranum eins væl og í sekunder geiranum

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Fyri okkum sum Kommunufelag er umráðandi at fáa skipa eitt væl virkandi netverk fyri dagstovnaðkið, eftir áleið sama leisti sum var gjørt á eldraðkinum.

Møguliga eisini at seta ein sentralan persón við heilsufakligari baggrund um stóðan endurtrkur seg.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Heilsustýrið eigur at verða á Føroyskum hondum og undir einum myndugleika. Undir líknandi altjóða kreppu eiga landsins myndugleikar at taka ábyrgd fyri øllum heilsuðkinum, bæði primera og sekundera økinum, soleiðis at tilfeingið, bæði vitan og útgerð og annað tilfeingi verður deilt og raðfest út frá einari yvirskipaðari heilsufakligari heildarætlan, og ikki soleiðis at hvør í sínum lag raðfestur til egnan fyrimum.

Primera øki eigur at verða tikið við í raðfestingarnar.

At stjórar fyri TAKS og Gjaldstovuna, at djóralækni, Fúti og aðalstjórar eru sjálvskrivaðir í Farsóttarnevndini, samstundis sum eldraðkið, hóast umbøn ikki fær innivist í Farsóttarnevndini er átaluvrt. Her ganga reglur framum vit og skil.

5. Annað viðkomandi?

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

**EFTIRMETING AV COVID-19 KREPPUHANDFARINGINI Í FØROYUM FRÁ MARS
2020 TIL FEBRUAR 2022****Endamál og arbeiðssetningur**

Landsstýrið fer at eftirmeta Covid-19 kreppuna fyrri at tryggja, at skipanir og mannagongdir, sum hava riggað væl, verða varðveittar, og at aðrar verða tillagaðar. Eisini verður hugt at møguligum viðurskiftum og samfelagseginleikum uttanfyri sjálva stýringina, sum hava havt negativa og positiva ávirkan á smittustýringina. Eftirmetingin skal virka sum útgangsstøðið fyrri skynsamari stýring, tá ið líknandi kreppur stinga seg upp í framtíðini.

Mannagongd

Tilfar verður savnað inn frá mest viðkomandi aktørum í sambandi við Covid-19 kreppuna. Hesi svara einum spurnablaði (sí niðanfyri á síðu 3-5) og senda skrivliga svarið til Løgmansskrivstovuna.

Í teimum førum, har viðkomandi luttakari skal hoyra aðrar aktørar, sendir luttakarin víðari til viðkomandi hoyringarpartar. Luttakarin ger sjálvur eina meting av, hvør og hvussu nógvir undirliggjandi stovnar eisini fáa spurnablaðið. Luttakarin sendir síðani svarið hjá sær sjálvum og viðkomandi hoyringarpørtum aftur til Løgmansskrivstovuna.

Luttakararnir í eftirmetingini eru:

- ❖ Landsstýrið (hoyringar frá aðalráðunum)
- ❖ Farsóttarnevndin
- ❖ Landslæknin
- ❖ Kreppuráðið
- ❖ Løgreglan
- ❖ Arbeiðs- og brunaeftirlitið (koronaráðgevingin)
- ❖ Almannaverkið
- ❖ Apoteksverkið
- ❖ Sjúkrahúsverkið
- ❖ Strandfaraskip Landsins
- ❖ Kringvarpið
- ❖ Fróðskaparsetur Føroya
- ❖ Undirvísingarástýrið (hoyringar frá viðkomandi skúlum)
- ❖ Kommunufelagið (hoyringar frá kommunum, eldraðkinum, dagstovnaðkinum)
- ❖ Fakfelagsráðið (hoyringar frá fakfeløgum)
- ❖ Vinnuhúsið (hoyringar frá vinnugreinafeløgum)

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Spurnablaðið er býtt í triggjar partar:

- A) Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020
- B) Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022
- C) Framlítandi – hvat vit kunnu læra av kreppuni

Vit heita á luttakarar um at svara so gjølliga sum til ber uppá spurningarnar. Vit eru kortini tilvitað um, at tað kann vera ymiskt, hvussu viðkomandi ymisku spurningarnir eru fyri ymiskar stovnar og feløg. Er onkur av spurningunum óviðkomandi, greiði stutt frá, hví so er, og leyp hann so um.

Freistin at lata svar inn er hósdagin 12. mai!

Svarini frá luttakarunum verða bulurin í eftirmetingini. Í endaligu frágreiðingini verður eisini ein samanumtøka og ein samandráttur av, hvussu Føroyar sum heild handfóru kreppuna.

Eftirmetingin verður liðug á sumri 2022.

Sí spurnablaðið á næstu síðum.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálfu av 2020

Greið frá, hvussu virksemd hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?
Sv.: Almannamálaráðið hevði onga beinleiðis tilbúgving í sambandi við eina pandemi. Men trygdarumboðini hava javnan fund, fyri at tryggja arbeiðsumhvørvið. Er nakað áfatt, ella skal okkurt rättast inn, so eru trygdarumboðini altíð til reiðar at viðgera málið. Hetta var eisini tað sum hendi, tá Korona kom til Føroyar, og eisini rakti Almannamálaráðið. Trygdarumboðini skipaðu, saman við leiðsluni, beinanvegin fyri vegleiðingum og tillagingum, sambært almennu tilmælunum.
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
Sv.: Starvsfólkini í Almannamálaráðnum vórðu send heim at arbeiða, sum eisini er í tráð við almenna politikkin.
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
Sv.: Fortreytirnar og karmarnir vóru góðir. Trygdarbólkurin arbeiddi við vegleiðingum, og saman við aðalstjóranum vórðu vegleiðingarnar sendar út til starvsfólkini, og skeltir vórðu prentaði og sett upp á ymiskum støðum í húsinum. Vegleiðingarnar vóru í tráð við almennu tilmælini.
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
Sv.: Ein avbjóðing var siðvenja. Ikki er vanligt hjá starvsfólki at arbeiða heiman. Men leiðsla og starvsfólk vandu seg skjótt til nýggjar arbeiðsgongdir.
Ein avbjóðing var at venja seg við Teams, tí allir fundir blivu hildnir á Teams fyrstu tíðina.
Ein greið avbjóðing fyri organisatiónina var, at summi starvsfólk fingu nógvar eyka uppgávur - serliga í sambandi við Korona, meðan onnur avgreiddu sínar vanligu dagligu uppgávur, sum í fleiri førum vóru tarnaðar orsakað av koronastøðuni og einari leiðslu, sum raðfesti kreppuna fram um alt annað, og kanska ikki í nóg stóran mun dugdi at gagnnýta alt tilfeingið í organisatiónini líka væl. Hetta rættaði seg tó eftir nakrar mánaðir. Kreppan setti krøv til raðfestingar í organisatiónini.
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
Sv.: Samstarvið við aðrar stovnar og feløg virkaði væl, men samstarvið við útlenskar stovnar steðgaði heilt upp í nakrar mánaðir.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Almannamálaráðið hevði eitt gott og tætt samstarv við stovnar undir ráðnum. Eisini var eitt sera gott samstarv við Lögtingið. Toymisardeiðið við lógarpakkunum í sambandi við Korona virkaði væl.

Vertikalt riggaði samstarvið eisini sera væl. Almannaaverkið var árvakið, og bar skjótt at, hvørja ferð nýggjar vegleiðingar og tilmæli vóru fráboðað.

Almannaaverkið hevði góðan ryggdekning frá Almannamálaráðnum, og kunnaði javnan ráðið.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
Sv.: Kreppuráðið bleiv virkjað, og aðalstjórin var nakrar ferðir í kreppuráðnum.
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
Sv.: Tað ávirkaði ikki Almannamálaráðið í nakran mun, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir.
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Sv.: Samstarv millum trygðarumboð, leiðslu og starvsfólk virkaði væl. Vegleiðingar blivu gjørdar, og starvsfólk sum heild tóku væl ímóti vegleiðingunum, og føldu seg hoyrd. Starvsfólk høvdu viðmerkingar og hugskot til vegleiðingarnar, sum so blivu viðgjørd av trygðarumboðunum. Sigast skal, at kanska varð borið ov seint av, tá tilmælini skuldu setast úr gildi aftur.
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Sv.: Spurningurin er ikki viðkomandi, tí Almannamálaráðið hevur, sum útgangspunkt ikki beinleiðis borgarakontakt.
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, figgjarliga ella á annan hátt?
Sv.: Ein beinleiðis avbjóðing var vandin fyri, at fólk kundu blíva arbeiðsleys. Almannamálaráðið skuldi koma við amboðum, sum so skuldi hjálpa tí einstaka. Lógin kostaði 19 milliónir í januar og februar í ár. Hon kostaði 8 milliónir í øllum 2021. Almannamálaráðið framleiddi lógir, sum skuldu bota um hjá vinnulívi og borgarum annars. Korona hevur ikki beinleiðis figgjarligar avleiðingar fyri Almannamálaráðið.
11. Annað viðkomandi?
Sv.: Almannamálaráðið lat skrivstovur aftur, sum ikki høvdu beinleiðis samband við borgaran. Starvsfólkini sótu við hús og arbeiddu. Hetta var ikki nakar trupulleiki, tí leiðslan kundi samskipa arbeiðsuppgávurnar á netinum og gjøgnum telefon.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjögnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
Sv.: Arbeitt varð sum vanligt, við nøkrum fáum tillagingum. Í 2022 hevur Almanamálaráðið arbeitt sum vanligt, og starvsfólkini hava annars fylgt almennu tilmælunum.
2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?
Sv.: Smávegis tillagingar vórðu gjørdar í eitt styttri tíðarskeið. Leiðslan var meira jalgig sinnað viðvíkjandi heimaarbeiði, enn áðrenn korona.
Leiðslan bjóðaði starvsfólkunum skjótar kanningar hjá Thetis, um ivamál um smittu stungu seg upp.
3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?
Sv.: Ongar skipanarligar broytingar stungu seg upp.
4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
Sv.: Sí svar fyri punkt 5 í parti A.
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðinum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
Sv.: Ávirkanin var ikki stór. Almanamálaráðið arbeiddi sum vanligt, og starvsfólkini sum heild lagaðu seg til umstøðurnar.
6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Sv.: Almanamálaráðið bjóðaði sær at gjalda fyri korona kanningar, so fólk skjótari kundu fara til arbeiðis. Keyptar vórðu sokallaðar “quick test’s”, sum vóru til taks hjá starvsfólkunum.
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Sv.: Sí svar til punkt 8 í parti A.
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
Sv.: Ikki stórar avleiðingar í ráðnum. Fólk vóru sum heild sera vinalig og skiljandi.
9. Annað viðkomandi?
Sv.: Trygdarbólkurin arbeiddi tætt saman við leiðsluni, og gjørdi koronavegleiðingar, sum vórðu settar upp runt húsið. Vegleiðingarnar vórðu gjørdar samsvarandi almennu

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

tilmælunum.

Útreiðslurnar til ferðing hava verið lægri enn vanligt seinastu tvey árini, við tað at alt norðurlandskt samstarv hevur verið á netinum.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Partur C: Framlítandi

Greidd frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
Sv.: Starvsfólki í Almannamálaráðnum er sett meira inn í tøkni, og møguleikar við tøkni. Eisini verður tað nú í størri mun góðtikið, at hugsa alternativt, og alternativar loysnir á avbjóðingum. Tøknin verður brúkt meira í dag, hetta krevur samstundis meira av leiðsluni, ið má hava meira struktur í tilrættaleggingini av arbeiðinum í húsinum.
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
Tá ið á stendur, so finna vit felags loysnir og vit duga at umstilla okkum.
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
Sv.: Framyvir verður tað uttan iva lagaligari at arbeiða heiman. Tað krevur kanska ein formligari leiðslustíl, har samskiftið millum leiðslu og starvsfólk er so týðiligt sum gjørligt.
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?

Hava tit spurningar ella viðmerkingar til eftirmetingina, ring ella skriva til:

Rógvi Olavson

Fulltrúi / Adviser

+298 224353

rogvio@tinganes.fo

FØROYA LANDSSTÝRI

The Government of the Faroe Islands

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

The Prime Minister's Office

Tinganes / FO-100 Tórshavn / Faroe Islands

Office: +298 306000 / lms@lms.fo / www.lms.fo

Fíggjarmálaráðið gav munnligt svar. Endurgevingin í skjali 2.

Heilsumálaráðið

Innleiðandi viðmerking frá Heilsumálaráðnum:

Heilsutrygd, ið er stovnur undir Heilsumálaráðnum, hevur eisini svarað spurnarblaðnum. Svarskrivið frá Heilsutrygd verður sent Løgmansskrivstovuni sum sjálvstøðugt skjal saman við hesum svarinum frá Heilsumálaráðnum. Viðmerkingar frá Heilsutrygd eru tí ikki partur av hesum svarinum frá Heilsumálaráðnum.

Undir korona tíðini hevði Heilsumálaráðið læknafakligan ráðgeva knýttan at aðalráðnum. Ráðgevin hevur eisini havt spurnarblaðið til viðmerkingar. Svarini/viðmerkingarnar frá ráðgevanum eru partur av hesum svarinum frá Heilsumálaráðnum, lutvíst, sum integreraður partur av samlaða svarinum, og lutvíst sum egin viðmerking undir “11. Annað viðkomandi” í parti A.

Partur A: Kreppustýringin í fyrstu hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð.

Millum annað:

1. Hvørja tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

- Heilsumálaráðið hevði ikki ítøkiliga tilbúgving beinleiðis at handfara Covid-19 farsóttarstýring. Tilbúgvingarætlanin fyri Føroyar, ið byggir á lóg nr 61 um tilbúgving frá 2012, fevnir tó eisini alment um slíkar støður. Tilbúgvingarráðið virkar sambært hesi lóg.
- Lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (farsóttarlógin/epidemilógin) er galdandi fyri Føroyar, herundir heimildir hjá farsóttarnevndini. Lógin heimilar átøk móti slíkari støðu.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

- Skipaðu fyri, at smittukanningar av ferðafólki til landið vórðu settar í verk.
- Broyttar/nýggjar arbeðsuppgávur.
 - Korona telefonlinja til upplýsing til borgarar. Dagførdu so hvørt QnA.
 - Onnur kunningarátøk um m.a. sóttarhaldstilmæli til ferðandi og frítíðarsiglarar, ið komu til landið.
 - Heimasíða stovnað til kunning og spurningar.
 - Gjördu avtalur um sóttarhaldsstøð og avrokning.
 - Flutningur av smittaðum til sóttarhaldsstøð, kanningarstøð o.a. ikki tøkur. Fingu skipan í lag.
- Starvsfólk í aðalráðnum arbeiddu í stóran mun heima.
- Fundir umvegis Teams/video í størri mun.

- Vikuligir innanhýsis stöðulýsingarfundir í aðalráðnum.
- HMR fékk tilknýttan læknaflakligan ráðgeva, sum hjálpti til við m.a.:
 - At skipa mannagongd í samband við sóttarhald.
 - At finna pláss til fólk í sóttarhaldi.
 - At fygja gongdini hjá teimum, ið vóru í sóttarhaldi.
 - At gera kliniskar metingar, hvørt innlegging móguliga var neyðug.
 - At ráðgeva Løgmansskrivstovuni og Uttanríkis- og Mentamálaráðnum vm.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

- Støðan var nýggj, so upplæring ella fyrireiking hevði ikki verið mógulig. Lærast mátti so hvørt, sum støður íkomu. Starvsfólk vístu fleksibilitet.
- Avbjóðandi at samskifta við fólk í vandabólki, smittað og tættar kontaktir, ið vóru ótrygg um støðuna.
- Fakkið ókent. Fingu heilsufakligar spurningar, men høvdu ikki heilsufakligar førleikar í ráðnum. Borgarar væntaðu at tosa við heilsufaklig starvsfólk á koronalinjuni.
- Tilmæli frá td farsóttarnevndini tóku atlit til karmarnar, so handfaringin varð gjørd við teimum móguleikum, sum vóru til taks ella settir í verk.
- Manglaðu tekniskan førleika (Teams) og útgerð.
- Starvsfólkahópur kýtti seg og var fleksibul.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

- Uppgáurnar vóru nógv og ymiskar, ið stungu seg upp hjá fleiri myndugleikum. Avbjóðingin varð loyst við góðum samstarvi, eitt nú millum Heilsumálaráðið og landslæknaembættið, tvørtur um vanliga ábyrgdarbýtið í gerandisdegnum annars.
- Manglaðu læknaflakligan førleika í ráðnum, men fingi lækna tilknýttan beinleiðis. Tað var neyðugt at skipa fyri einari praktiskari handfaring av kreppuni. Í fyrstuni var hetta bert læknafligi ráðgevin hjá Heilsumálaráðnum, men tað var ómøguligt at handfara samrøður, sum kundu vera yvir 200 í tali um dagin, mail, finna innivist á hotel og gistingarhúsum, umframt at fylgja klinisku gongdini hjá fólk í sóttarhaldi. Tískil var ein sóttarhaldsbólkur av yngri læknum stovnaður, sum fylgdi teimum, ið vóru í sóttarhaldi. Praktiskt vísti tað seg ómøguligt at vera í samband við øll fólk í sóttarhaldi hvønn dag. Tí varð samskiptið broytt til, at fólk sjálvi kundu venda sær til sóttarhaldsbólkin. Í fyrstani varð eisini syrgt fyri mati v.m. til fólk í sóttarhaldi, men her kom skjótt ein skipan frá vinnuni og handlum um koyring.
- Kunningartilfarið og at svara koronutelefonini varð stovnað í Heilsumálaráðnum, og seinni víðkað til øll aðalráð. Avgjørt varð so, at TAKS tók sær av callsentrinum. Standard svar varð útlegerað til hesi starvsfólk frá læknafligum ráðgeva.
- Vanligu, dagligu uppgáurnar máttu í stóran mun leggjast til síðis, tí starvsfólkaorkan varð brúkt til koronu handfaringina.
- Fíggjarlig játtan var ikki tøk til støðuna. Tilgongdin at útvega játtan var drúgv.
- Ógreitt, hvør geiri hevði ábyrgd av t.d. flutningi og uppihaldi til fólk, sum skuldu í sóttarhald.
- Heitini korona ráðgeving og koronalinja ørkymlaðu borgarar í ávísan mun. Tað kundi til tíðir vera torført at skilja ímillum, hvat var hvat.

- Borgarar vístu á, at tað ikki altíð var lætt at vita, hvørjum boðum frá myndugleikunum, tey skuldu fylgja, tí útmeldingarnar samsvaraðu ikki altíð.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

- Gott samstarv við sjúkrahúsverkið. Tey tóku stóra ábyrgd beinanvegin. Somuleiðis gott samstarv við Apoteksverkið, Hvíldarheimið Naina, Fólkaheilsuráðið, KVF, lýsingafyrirðkur og TAKS.
- Kommunulæknar frásøgdu sær uppgávuna at hava telefonlinju at svara borgarum.
- Fíggjarmálaráðið – skjótt at fáa fyrsta sáttmálan við kommunulæknar, men trekt at fáa næsta sáttmálan um telefonviðtalur.
- Reyði Krossur bjóðaði seg fram at hjálpa við flutningi av teimum, ið skuldu í sóttarhald. Bjóðaði eisini sálarfrøðiliga tænaðu oa.
- Gott samstarv við hotellvinnuna, serliga í miðstaðarøkinum og í Vágum
- Andin í samfelagnum var yvirhøvur, at korona skuldi basast, og tí høvdu flest øll eitt felags mál. Tann góði viljin lætti um á nógvan hátt.
- Gott samstarv við Thetis og Smyril Line um kanningar og greiningar av koronu kanninum. Stórir fleksibilitetur sýndur.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

- Thetis, Smyril Line, hotell, flogvøllin, løgreluna, Reyða Kross, havnaskrivstovur, Arbeids- og Bruna-eftirlitið, TAKS (koronalinjan).

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

- Hóast flest fólk sum heild tóku undir við tilmælunum, ynsktu ikki øll at fylgja tilmælinum um at lata seg kanna við komu til landið, og heldur ikki fylgdu øll tilmælunum um sóttarhald. Tað hjálpti ivaleyst, at fólk sóu meiningina við at fylgja tilmælunum og eisini í ávísan mun fingur endurgjald fyri mista inntøku.
- Tilmæli hava sínar avmarkingar, men eisini fyrimunir við at vera meira fleksibul.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

- Trivnaðarkanning um sama mundi bendi ikki á, at korona kreppan hevði gjørt trivnaðin verri í aðalráðnum – heldur tvørtur ímóti.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

- Ein ávís frustratió/ónøgd var við ymiskar avmarkingar (t.d. tá sjúkrahúsverkið innførði vitjunarforboð).
- Ónøgd við at tilmæli í nøkrum førum vóru ógreið.
- Onkrir borgarar vóru ónøgdir við, at fólk, sum eftir teirra tykki áttu at verið í sóttarhaldi, gingu úti millum fólk.
- Ávís frustratió um, at tað ikki altíð var lætt at upplýsa borgarum, ið vendu sær til koronulinjuna, hvørjar reglur vóru ella fóru at verða galdandi í øðrum londum í samband við ferðing.

- Fólk, sum ferðaðust nógv (td sjómenn) sóknaðust leingi eftir talgilda koronu passinum, tí tað gula vaksinatiónskortið var ikki góðkent alla staðni.
- Tá vaksinan kom og var skamtað, vóru ikki øll nøgd við, at tey ikki vóru millum tey, ið vórðu mett at hava serligan tørv. Eisini ónøgd við, at tað ikki altíð var so lætt hjá teimum at fáa at vita, hví so var.
- Borgarar takksamir fyri at fáa sóttarhaldsuppihald.
- Trupult hjá summum at vera avbyrgd í sóttarhaldi.
- Ongin skipaður flutningur av smittaðum.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

- Tað hevði stórar fíggarligar avleiðingar – umleggingar á sjúkrahúsum, koronukanningar, kunningarátøk, sóttarhaldsinnivist. Tó alt játtað við eykajáttan á fíggarlógini.
- HMR gjørdi avtalur við Løgmannsskrivstovuna, TAKS, Arbeids- og Brunaeftirlitið, landslæknan, Thetis og Smyril Line. Hetta hevði nógva umsiting við sær.

11. Annað viðkomandi?

Viðmerking frá læknafakliga ráðgevanum hjá Heilsumálaráðnum:

- Tað var gott samstarv millum stovnar, so øll gingu í takt. Her skal hugsast um ráðgeving í fyrstuni frá Sundhedsstyrelsen og Statens Serum Institut. Hetta kom farsóttarnevndini og Landslæknastovninum sera væl við, so strategi kundi gerast. Aðrir stovnar, sum vóru undir aðalráðunum, høvdu eisini møguleika at spyrja seg fyri og vóru ofta drigin við í felags niðurstøðu og strategi. Hetta hevði serliga stóran týðning fyri kunningina til almenningin, sum var einsljóðandi frá heilsumyndugleikum.
- Afturmeldingin lá sum føst evaluering í Heilsumálaráðnum við regluligum fundum, har afturmeldingarnar vóru frá starvsfólki í Heilsumálaráðnum umframt aðalstjóra og landsstýrismanni. Her var serliga dentur lagdur á at dagføra kunningarartilfar. Eisini var umráðandi, at landsstýrismaðurin fekk vitan um nýggjar smittuvariantar og eisini, hvørji tiltøk kundu koma upp á tal. Hetta var serliga av týðningi fyri farsóttarnevndina.

Ein akutt nýggj støða við einari pandemi hevur altíð trupulleikar við sær. Ein kundi ynskt, at tað organisatoriskt eftir eina tíð var týðiligari fyri tey ymisku í skipanini, hvørjar heimildir vóru, og serliga kundi vera ógreitt, hvat aðalráð stýrði. Tað var ongantíð meldað klárt út, at løgmaður var ráðandi, men í praksis var hetta so, og løgmaður var eisini tann, ið boðsendi ekspertisu og var fremstur á tíðindafundum. Tað var tó ikki væl koordinerað millum stýrini, og har var serliga ein fatan av, at Heilsumálaráðið ikki átti alt økið innan heilsu. Hetta tí, at Mentamálaráðið setti sín ráðgeva. Tað var tianbetur ongantíð nøkur ósemja millum heilsufakligar myndugleikar um strategi, smittuvanda og tiltøk. Til seinni evaluering er tað tó óheppið, at heilsa ikki er 100% undir Heilsumálaráðnum.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

- Vanliga virkseimið hjá summum starvsfólkum í ráðnum byrjaði aftur, meðan onnur brúktu stórt sæð alla tíð upp á korona tengd átøk.
- Samstarvið við politiska myndugleikan var í tveimum. Farsóttarnevndin gav síni tilmæli til politisku skipanina, sum tók avgerðir grundað á hesi tilmæli. Undir Heilsumálaráðnum var skipað fyri kunningartilfari, alt eftir um samfelagið lat upp ella aftur. Tað kundi føra við sær nógv arbeiði.

Góð kunning var týðandi. Her var t.d. umráðandi, at skúlar, ellis- og røktarheim, hotell og gistingarhús, ítróttur, festivalar fingtu greiða kunning um, hví tey ikki kundu virka og serliga, at sumt ikki bar til, so sum náttarlív og festivalar, meðan skúlar kundu spakuliga lata upp. Her var greið kunning av størsta týðningi.

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

- Korona tengdu arbeiðsuppgávurnar í ráðnum hildu áfram.
- Virkseimið undir teimum komandi COVID-19 bylgjunum var betri organiserað. Leisturin við tí praktiska arbeiðinum hevði funnið sítt skap.

Tað var eisini komið tilfar frá t.d. gransking og eisini útheiminum um, at sóttarhald kundi lættari vera í heiminum. Tá sóttarhald í størri mun kundi vera heima, var tørvurin á hotell sóttarhaldi minni, enn hann annars hevði verið.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

- Somu sum frammanundan.
- Fyribils bygnaður fyri koppseting mátti finnast í bráðskundi.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

- Í ávísan mun sama sum frammanundan.
- Koppsetingarbólkur varð settur við umboðum fyri landslæknan, Apoteksverkið, Sjúkrahúsverkið, Heilsutrygd og HMR. Virkaði væl.
- Tá ið samfelagið ávíkavist lat upp og lat aftur í fleiri umførum, var neyðugt at hava eitt tættari samstarv millum teir ymisku partarnar. M.a. varð ráðið undir Mentamálaráðnum, sum bjóðaði Landslæknan og læknaliga umboðið fyri Heilsumálaráðið, týðningarmikið forum at ráðgeva um skúlar.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

- Sama sum frammanundan

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

- Sama sum frammanundan

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

- Tá vaksinan kom og var skamtað, vóru ikki øll nøgd við, at tey ikki vóru millum tey, ið vórðu mett at hava serligan tørv. Ikki altíð lætt hjá teimum at fáa at vita, hví so var.
- Borgarar í sóttarhaldi á hotelli væl nøgdir við móguleikan sum heild.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

- Sama sum frammanundan

9. Annað viðkomandi?

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini.

Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir korona-kreppuni?

- Tørvur er á føroyskum Fólkaheilsustýri, og koronakreppan undirstrikaði tørvin á at fáa styrkt tað fakliga kring heilsuøkið. Eitt toymi var stovnst við læknaligum ráðgeva, sóttarhaldsbólki, embætisfólki úr Heilsumálaráðnum og Heilsufrøðiligu Starvsstovuni. Ein stovnur undir Heilsumálaráðnum manglaði, sum kundi líkst einum Sundhedsstyrelse, sum vit kenna tað í Danmark. Eitt Serum Institut er ikki í Føroyum, sum vit kenna tað úr Danmark, men í samstarvi millum rannsóknarstovuna á Landssjúkrahúsinum og Heilsufrøðiligu Starvsstovuna, Landslækna, Infektiónsmedisinara á Landssjúkrahúsinum, læknaliga ráðgevan fyri koronaráðgevingina og læknaliga ráðgevan fyri Heilsumálaráðið vóru líknandi kanningar og niðurstøður gjørdar. Hetta gjørdi Føroyar førar fyri at kunna staðfesta nýggjar variantar skjótt og harvið kunna farsóttarnevndina og politisku myndugleikarnar. Hetta fekk eisini týðning í miðlingini í Kringvarpinum og øðrum miðlum.
- Tað skal ei heldur gloymast, at ein granskarabólkur varð stovnaður millum hesar stovnar og fólk, sum gjørdi seg galdandi á altjóða granskarapalli. Langtíðarárin av COVID, antistofsmátningar og aðrar greinar eru høgt í meti og nógv siteraðar av øðrum granskarum. Granskingin gav eisini ábendingar um nýggj symptomir m.a. manglandi lukti- og smakksans hjá einum COVID-19 varianti og kundi eisini staðfesta langtíðar árin hjá summum fólki fleiri mánaðir eftir infektió. Tað vera framhaldandi send úrslit til tíðarrit og granskað í immuniteti fyri nýggjar variantar.
- Tørvur er á greiðum ábyrgdar- og uppgávubýti millum myndugleikar og stovnar.
- Hóast stórt arbeiðstrýst, var trivnaðurin í aðalráðnum góður.
- Starvsfólk høvdu sum heild lætt at umstilla seg til nýggjar og broyttar uppgávur.
- Samstarv millum almenna og privata geiran kann væl lata seg gera í heilsuverkinum.
- Fokus og kreativitetur at loysa avbjóðingar. Ikki hanga fast í gomlum vanum og skipanum
- Hjálpssemi millum borgarar stórt.

- Ymist, hvussu væl fólk tola at vera avbyrgd í sóttarhaldi.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

- Tilfeingið í landinum kann brúkast effektivt, tá umræður – eisini tvørtur um geirar.
- Sóttarhaldsskipan kann eftirmetast við atliti til, at tað er ymist, hvussu fólk tola at verða avbyrgd.
- Talgildu førleikarnir mentir.
- Nýggir arbeiðshættir mentir.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

- Støðugt menninga talgildar førleikar og arbeiðshættir sum heild.
- Gera skipanir og mannagongdir meira smidligar, har tað ber til.
- Finna hvør eigur ábyrgdina av uppgávum, har ongin eigur hana, sum er (td flutningur í sóttarhald).
- Samtykt er at stovna eitt Fólkaheilsustýri. Tørvurin á hesum kom týðiliga til sjóndar undir farsóttini. Fólkaheilsustýrið verður ovasti fyri at gera tilbúgvingarætlanir, fylgja granskingarpartinum, fyriskipa heilsutiltøk, fylgja sjúkraeyðkennum í Føroyum og í umheiminum og serliga vera ráðgevandi til politisku skipanina, tá ið tað kemur til tiltøk. Hetta veri seg akutt tiltøk við t.d. pandemium, men eisini innan fólkaheilsu.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

- UMMR - taka størri ábyrgd at kunna borgarar um viðurskifti í sambandi við uttanlands ferðing
- Boðskapur til borgarar og stovnar eigur at vera eintýðugur (ein at hava ábyrgd, ikki fleiri talurør)

5. Annað viðkomandi?

Løgmannsskrivstovan gav munnligt svar. Endurgeving í skjali 2.

Covid-19 lóggáva. Løgfrøðiligar avbjóðingar

Tann 12. mars 2020 boðaði løgmaður frá, at Føroyar fóru niður í ferð. Hetta hendi eftir at heimsheilsustovnurin WHO hevði bólkað koronusmittuna sum eina alheimsfarsótt, og støðan í londunum rundanum okkum var álvarsom.

Í tingárinum 2019 vóru í tíðarskeiðnum 18. mars 2020 til 2. juli 2020 samtyktar 20 løgtingslógir orsakað av Covid-19. Harumframt voru 22 kunngerðir givnar út. Løgtingslógirnar og kunngerðirnar hava til felags, at tær seta í gildi serligar reglur í sambandi við støðuna, sum er íkomin av Covid-19.

Slík kreppulóggáva hevur lögfrøðiligar avbjóðingar við sær, við tað at tað má víkjast frá vanligu grundreglunum o.a.

Virknaður aftur í tíð

Allar Covid-19-løgtingslógirnar høvdu vanligu ásetingina um gildiskomu, t.e. at lógin kemur í gildi dagin eftir kunngerð. Tað var fokus á at kunngera løgtingslógirnar so skjótt sum møguligt, og tær eru tí kunngjördar sama dag, sum tær eru samtyktar. Nakrar av lögtingslógunum høvdu eisini *virknad aftur í tíð*, í teimum flestu frá 12. mars. Orsøkin til at 12. mars 2020 var virknaðardagfesting fyri flestu løgtingslógirnar var, at hetta var dagurin, tá landsstýrið boðaði frá, at Føroyar vóru settar niður í ferð og tiltøk vóru sett í verk fyri at avmarka smittuspjæðing.

Í nr. 3.3. í rundskrivi um lógarsmíð er greitt frá, at afturvirkandi virknaður í lógum gongur ímóti grundleggjandi meginreglum í einum rættarsamfelagi – sum er, at ein borgari bara er bundin av galdandi rætti – og tí eiga ásetingar um afturvirkandi virknað bara at verða nýttar í undantaksfæri. Tað skal altíð verða grundgivið fyri, hví tað verður mett at vera neyðugt, at ásetingar skulu hava afturvirkandi virknað. Eru ásetingarnar tyngjandi fyri borgaran, krevur hetta enn gjøllari grundgeving. Ásetingar um at áleggja ella hækka revsing kunnu ikki hava afturvirkandi virknað.

Støðan, sum Føroyar komu í vegna Covid-19, er ógvuliga serlig og uttan fordømi í nýggjari tíð. Støðan kom eisini í bráðliga, og tí var tað ikki møguligt at fyrireika lóggávu frammanundan, sum kundi taka hædd fyri støðuni, sum landið kom í. At fleiri av lögtingslógunum hava ásetingar um afturvirkandi virknað, er tí væl innanfyri teir vanligu lögfrøðiligu karmarnar.

Viðmerkjast skal, at allar løgtingslógirnar, sum hava ásetingar um afturvirkandi virknað, eru til fyrimuns fyri borgaran. Var í eini kreppustøðu neyðugt at smíða lóggávu, sum hevði virknað aftur í tíð, og sum var tyngjandi fyri borgaran, kundi støðan verið ein onnur.

Sólsetursásetingar

Flestu av samtyktu lögtingslógunum høvdu sokallaða sólsetursáseting. Hetta merkir, at løgtingslógirnar uttan víðari fara úr gildi ein ásettan dag.

Í nr. 3.1.10. í rundskrivi um lógarsmíð verður í útgangsstøðinum mælt frá at nýta sólsetursásetingar í lögtingslógum. Orsøkin er m.a., at ein sólsetursáseting inniber, at lógin fellur burtur ein ávísan dag, sum kann hava við sær, at tað uppstendur eitt lögfrøðiligt tómrúm, um einki nýtt verður sett í staðin. Slík tómrúm kunnu hava við sær størri trupulleikar, enn at ein lóg sum ikki er tíðarhóskandi el.tíl. framhaldandi er galdandi.

Hóast mælt verður frá at nýta sólsetursásetingar í lögtingslógum, er einki lögfrøðiliga til hindurs fyri at nýta slíkar ásetingar. Serliga í kreppustøðum, sum Føroyar hava verið í seinastu tíðina orsaka av Covid-19, kann tað enntá vera serliga skilagott at nýta sólsetursásetingar. Hetta m.a. tí at tað kann verða brúk fyri víttgangandi átøkum, sum einans skulu verða galdandi í styttri tíðarskeið, at tað er lættari at fáa politiskan meiriluta fyri einum tíðaravmarkaðum uppskoti, og tí at lögtingslógir, sum eru skrivaðar í skundi, og tí møguliga kunnu innihalda feilir og eina óhepna rættarstöðu í longdini, fara úr gildi av sær sjálvum, uttan at politiski myndugleikin aftur skal fyrihalda seg til lógina.

Víðar heimildir til landsstýrismannin at áseta reglur í kunngerð

Vanligi lóggávuhátturin við at landsstýrið leggur uppskot fyri Løgtingið, sum skal viðgera uppskotið triggjar ferðir og annars fylgja teimum ásetingum, sum eru í tingskipanini um lógararbeiði – umframt mannagongdirnar hjá landsstýrinum frammanundan tingviðgerðini – hevur við sær, at tað kann taka (ov) langa tíð at seta lóggávu í gildi, sjálvt um møguleiki er fyri afturvirkandi virknaði. Samstundis kann hendan mannagongdin tykjast møtimikil í teimum førum, tá ið tað er neyðugt at tillaga lóggávu so hvørt. Tí kann tað umhugsast, um lögtingslógin skal innihalda eina heimild til landsstýrið at áseta nærri reglur í kunngerð.

Tá heimildir til landsstýrið verða umhugsaðar, eigur serliga valdsbýtið at vera tikið við. Stýrisskipanarlógin ásetur, at lóggávuvaldið hjá Løgtinginum og lögmanni í felag. Tó kann landsstýrið ella stovnur undir landsstýrinum í nærri ásettan mun við lögtingslóg fáa heimild til við kunngerð at áseta rættarreglur av almennum slagi. Stýrisskipanarlógin avmarkar sostatt, hvørjar reglur landsstýrið kann fáa heimild at áseta.

Sum greitt frá í nr. 1.4 í rundskrivi um lógarsmíð eru kunngerðir eins og lögtingslógir beinleiðis bindandi fyri bæði borgarar, vinnulív o.o. Meðan lögtingslógir kunna hava ásetingar um alt, sum ikki gongur í móti hægri yvirskipaðari lóg, so sum grundlóg, heimastýrslóg ella stýrisskipanarlóg, so kunnu kunngerðir bert áseta almennar rættarreglur í nærri ásettan mun, sum eru innan fyri heimildina í lögtingslógini.

Hetta merkir, at grundleggjandi reglur eiga ikki at ásetast í kunngerð. Hóast ein heimild í lögtingslóg kann vera heilt víð, so eiga grundleggjandi reglur ikki at ásetast í kunngerð, tí hetta er ikki í tráð við stýrisskipanarlógina. Kunngerðir kunnu sostatt bert nágreina tað, sum longu er ásett í lögtingslógini. Ásetingar um grundleggjandi reglur fyri borgaran, vinnulív o.o. skulu standa í lögtingslógini.

Fleiri av teimum samtyktu kreppulógunum innihalda víðar heimildir til landsstýrismannin. Serliga kunnu lögtingslóg nr. 46 frá 7. apríl 2020 um heimildir at víkja frá skyldum hjá fyrirøkum á vinnu-

felagaøkinum og roknskaparøkinum orsakað av Covid-19 og løgtingslóg nr. 48 frá 7. apríl 2020 um serligar reglur um próvtøkur orsakað av Covid-19 takast fram. Felags fyri fleiri av heimildunum er, at tær heimila landsstýrismanninum í kunngerð at víkja frá ásetingum í øðrum løgtingslógum.

Slíkar ásetingar, sum geva landsstýrismanninum heimild at víkja frá øðrum løgtingslógum, eru víttgangandi og eiga tí at verða nýttar við varsemi, soleiðis at tað kann verða tryggjað, at galdandi lóggáva altíð er innanfyri teir karmar – og tað valdsbýti – sum stýrisskipanin setur.

At tað er Løgtingið, sum samtykkir tær heimildir, sum landsstýrinum verða givnar, er sjálvsagt við til at tryggja, at landsstýrið ikki fær ov víðar heimildir. Tað kann tó í ávísum førum vera torført at meta um, hvussu ein heimild fer at verða nýtt, og hvussu hon fer at verða tulkað, serliga tá ið tað, tá lógin verður samtykt, ikki er greiða á t.d. júst hvørjum ásetingum landsstýrið vil víkja frá.

Covid-19 lóggáva. Fyrireikingararbeiði og broytingar í broytingum

Løgmaður boðaði á grækarismessu, hósdeginn 12. mars 2020, frá, at Føroyar skuldu niður í ferð fyri at tálma spjaðingini av Covid-19. Seks dagar seinni – mikudaginn 18. mars 2020 – var hjálparpakki I viðgjørdur í løgtinginum. Talan var um fýra broytingarlógir. Av tí, at álvarsama støðan við Covid-19 kom í rættuliga bráðliga, er eingin ivi um, at lógarfyrireikandi arbeiði við løgtingslógunum, sum vórðu samtyktar 18. mars 2020, var sera stutt. Stundir hava t.d. ikki verið til at senda uppskotini á vanligan hátt til *ummælis*.

Løgtingið viðgjørði fyrst í apríl 2020 hjálparpakka II. Her vóru fimm nýggjar høvuðslógir og tríggjar broytingarlógir samtyktar. Tvær av broytingarlógunum og ein høvuðslóg (løgtingslógirnar nr. 42, 43 og 44 frá 7. apríl 2020), sum vóru við í hjálparpakka II, innihildu tillagingar av broytingum, sum vóru gjørdar í sambandi við hjálparpakka I.

Í juni 2020 varð hjálparpakki III samtyktur. Talan var um fimm nýggjar høvuðslógir. Eisini vóru tríggjar broytingarlógir, sum eins og tað var galdandi við hjálparpakka II, innihildu tillagingar av broytingum, sum fyrr vóru gjørdar í sambandi við hjálparpakka I og II.

Tað ber illa til at draga endaligar niðurstøður grundað á hetta, tó at hetta er ein ábending um, at tá ið lógararbeiðið skal ganga so skjótt, og tá ið vikið verður frá teimum mannagongdum, sum vanliga eru í sambandi við lógarsmið, undir hesum ummæli og vanligu tíðarfreistirnar í Løgtinginum – eru størri sannlíkindi fyri, at okkurt verður gloymt, og at feilir verða gjørdar. Hetta hevur við sær, at nýggj lóggáva er neyðug, og at øll lóggávugongdin skal ganga av nýggjum.

Hóast tað í hesi serligu undantaksstøðu hevur gingið so skjótt, at onkur feilur av misgáum er íkomin, vísa tær royndir, sum eru gjørdar hesa tíðina, at tað er møguligt hjá landsstýri og Løgtingi at bera skjótt at og at seta heilt nýggjar serskipanir í gongd innan sera stutta tíð. Hetta er – hóast onkran feilin – at frøast um.

Umhvørvis- og vinnumálaráðið gav munnligt svar. Endurgeving í skjali 2.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

EFTIRMETING AV COVID-19 KREPPUHANDFARINGINI Í FØROYUM FRÁ MARS 2020 TIL FEBRUAR 2022

Endamál og arbeiðssetningur

Landsstýrið fer at eftirmeta Covid-19 kreppuna fyrri at tryggja, at skipanir og mannagongdir, sum hava riggað væl, verða varðveittar, og at aðrar verða tillagaðar. Eisini verður hugt at møguligum viðurskiftum og samfelagseginleikum uttanfyri sjálva stýringina, sum hava havt negativa og positiva ávirkan á smittustýringina. Eftirmetingin skal virka sum útgangsstøðið fyrri skynsamari stýring, tá ið líknandi kreppur stinga seg upp í framtíðini.

Mannagongd

Tilfar verður savnað inn frá mest viðkomandi aktørum í sambandi við Covid-19 kreppuna. Hesi svara einum spurnablaði (sí niðanfyri á síðu 3-5) og senda skrivliga svarið til Løgmansskrivstovuna.

Í teimum førum, har viðkomandi luttakari skal hoyra aðrar aktørar, sendir luttakarin víðari til viðkomandi hoyringarpartar. Luttakarin ger sjálvur eina meting av, hvør og hvussu nógvir undirliggjandi stovnar eisini fáa spurnablaðið. Luttakarin sendir síðani svarið hjá sær sjálvum og viðkomandi hoyringarpørtum aftur til Løgmansskrivstovuna.

Luttakararnir í eftirmetingini eru:

- ❖ Løgmansskrivstovan
- ❖ Fígghjarmálaráðið
- ❖ Fiskimálaráðið
- ❖ Umhvørvis- og vinnumálaráðið
- ❖ Uttanríkis- og mentamálaráðið
- ❖ Heilsumálaráðið
- ❖ Almannamálaráðið
- ❖ Farsóttarnevndin
- ❖ Landslæknin
- ❖ Kreppuráðið
- ❖ Løgreglan
- ❖ Arbeiðs- og brunaeftirlitið (koronaráðgevingin)
- ❖ Almannaverkið
- ❖ Apoteksverkið
- ❖ Sjúkrahúsverkið
- ❖ Heilsufrøðiliga Starvsstovan

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

- ❖ Thetis
- ❖ Strandfaraskip Landsins
- ❖ Smyril Line
- ❖ Kringvarp Føroya
- ❖ Fróðskaparsetur Føroya
- ❖ Fólkakirkjan
- ❖ Ítróttarsamband Føroya (hoyringar frá ítróttarfeløgum)
- ❖ Undirvísingarástýrið (hoyringar frá viðkomandi skúlum)
- ❖ Kommunufelagið (hoyringar frá kommunum, eldraðkinum, dagstovnaðkinum)
- ❖ Fakfelagsráðið (hoyringar frá fakfeløgum)
- ❖ Vinnuhúsið (hoyringar frá vinnugreinafeløgum)
- ❖ Reyði Krossur Føroya

Spurnablaðið er býtt í triggjar partar:

- A) Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020
- B) Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022
- C) Framlítandi – hvat vit kunnu læra av kreppuni

Vit heita á luttakarar um at svara so gjølliga sum til ber uppá spurningarnar. Vit eru kortini tilvitað um, at tað kann vera ymiskt, hvussu viðkomandi ymisku spurningarnir eru fyri ymiskar stovnar og feløg. Er onkur av spurningunum óviðkomandi, greiði stutt frá, hví so er, og leyp hann so um.

Freistin at lata svar inn er hósdagin 26. mai!

Svarini frá luttakarunum verða bulurin í eftirmetingini. Í endaligu frágreiðingini verður eisini ein samanumtøka og ein samandráttur av, hvussu Føroyar sum heild handfóru kreppuna.

Eftirmetingin verður liðug á sumri 2022.

Sí spurnablaðið á næstu síðum.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvørja tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring? **Onga**
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð? **Vit tvs. uttanríkistænastan royndu at fáa skil upp á, hvat vit kundu hjálpa við, hvat vit ikki kundu hjálpa við, og hvat vit ikki skuldu ráðgeva um. Tvs. vit kundu hjálpa føroyingum uttanlands, ella sum skuldu uttanlands, men vit kundu ikki ráðgeva um Covid. Fyrsta vikuskifti við lockdown, var bara ein vakt tvs. eitt telnummar alt vikuskiftið. Tað var alt ov lítið. Síðan gjørdur vit rullandi vaktarskema við tveimum ella trimum vaktum. Vit samskiftu um ráð og vitan á messenger. Vit tosaðu við FT um telefonsvarara, sum segði, hvat vit kundu svara upp á. Vit gjørdur eisini eina t-post adressu. Tað hjálpti nógv, tá ið avgerð var tikin um at gera eina felags koronulinju. Eg vildi tó ynskt, at tey við fakligari vitan vóru drigin inn í hetta skjótari og at man skjótt hevði sett ein samskipandi bólk. Nógv av samskiftinum fór umvegis leiðsluna (sum er rætt), men har vóru nógvir fløskuhálsar á vegnum niður til restina av starvsfólkunum, sum skuldu gera arbeiðið.**
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð? **Vit høvdu ongar karmar, og royndu at finna út av tí upp á bestan hátt. Haldi øll starvsfólk fóru fús at hjálpa og stuðla. Leiðslan royndi eisini sítt besta at tillaga arbeiðið eftir nýggju umstøðunum.**
4. Hvørjar skipanarlígar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp? **Ein avbjóðing var, at vit ikki vistu í byrjanini, hvør stýrði. Tvs. eg sakni, at vit beinanvegin blivu partur av LMS toyminum. Harumframt var tað nógv leiðslan, sum fundaðist, men operativi parturin fekk lítla kunning, og kunningin kom oftani seint. Eftir tíðindafundirnar.**
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg? **Eg haldi, at samstarvið virkaði væl. Nógv vóru forvirrað og vistu ikki heilt, hvussu man skuldi gera. Tó haldi eg, at øll royndu at tillaga seg og at fáa eina skipan at rigga.**
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir? **Tað gjørdi, at man ikki kundi siga nakað absolutt, og at vegleiðingin ikki altíð var neyv.**
8. Hvørjar formlígar ella óformlígar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? **Samstarvið riggaði væl. Samskiftið kundi tó verið betri. Við tað meinast, at tað kundi verið skjótari og greiðari. Sum nevnt omanfyri, hevur tað týdning, at operativi parturin far skjót boð, um hvat skal gerast, hvørjar heimildirnar eru, hvør ger hvat, og hvar man skal venda**

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

sær, um man hefur spurningar. Tað var ógreitt, hvør tók sær av ensku kunningini, hvat var galdandi, tá tilmæli blivu broytt, og hvussu tilmælini skuldu skiljast.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, figgjarliga ella á annan hátt?
11. Annað viðkomandi?

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020? **Vit arbeiddu heima og fóru so spakuliga til arbeiðis aftur.**
2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur? **Vit hildu okkum til tilmælini. Vitjanir, ferðir og fundir blivu útsett, og annars arbeiddu vit við at planleggja sum vant, men væntaðu, at tað møguliga bleiv avlýst. Øll stór tiltøk vóru tó avlýst.**
3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp? **Summi málsøki vóru meira rakt enn onnur av minkandi aktiviteti. Vit lærdu tó at fundast nógv á netinum, sum vit kunnu halda á fram við.**
4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir? **Tá ið man bara arbeiðir við tilmælum, var tað upp til tann einstaka at planleggja og meta um, hvørs nakað var ráðiligt ella ikki. Um vit ivaðust ringdu vit til Pál. Ábyrgdin var stór hjá tí einstaka starvsfólkinum. Eg haldi ikki, at man innanhýsis í fyrisitingini fekk nóg greið boð um, hvat man skuldi gera, og hvussu hetta skuldi gerast.**
- 6.
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? **Tað vóru ikki nógv leypandi afturmeldingar.**
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? **Tað vóru ikki nógv leypandi afturmeldingar.**
9. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, figgjarliga ella á annan hátt?
10. Annað viðkomandi?

LØGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Partur C: Framlítandi

Greidd frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni? *At fólk duga at tillaga seg skjótt. At tað er alneyðugt, at hava eina samskipandi eind, sum stýrir, og sum man kann venda sær til við spurningum. At greitt og skjótt samskipti er týðningarmikið. At man má taka operativa partin við so skjótt, sum til ber. At leiðslan skal kommunikera skjótt og greitt til øll starvsfólkini og at neyðugt er at justera ætlan, um støður broytast.*
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?

Hava tit spurningar ella viðmerkingar til eftirmetingina, ring ella skriva til:

Rógvi Olavson

Fulltrúi / Adviser

+298 224353

rogvio@tinganes.fo

FØROYA LANDSSTÝRI

The Government of the Faroe Islands

LØGMANSSKRIVSTOVAN

The Prime Minister's Office

Tinganes / FO-100 Tórshavn / Faroe Islands

Office: +298 306000 / lms@lms.fo / www.lms.fo

Eftirmeting av Covid-19 kreppuhandfaringini í Føroyum frá 2020 til februar 2022.

Partur A: kreppustýring í fyrstu hálvu av 2020

1. *Hvørja tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring.*

Heilsufrøðiliga starvstovan hevði ein tilbúgving, ið teir beinanvegin brúktu saman við Landssjúkrahúsinum.

Vit høvdu onga tilbúgving frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring.

2. *Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?*

Alt samfelagið lukkaði niður. Røktarheimini blivu stongd soleiðis, at avvarðandi ikki sluppu at vitja, somuleiðis varð nógv gjørt burtur úr at nýta munnbind, spritta og annars reinføri.

Starvsfólkini vóru deild upp í bólkar, og tá vaktin var liðug, skuldi mann ikki møtast og geva rapport, men skuldi alt skrivast í bókur, ið lógu inni hjá búfólkunum. Um tað var nakað serligt til næstu vaktina, skuldi hetta skrivast í eina bók á skrivstovuni.

Allar yvirflatir skuldu sprittast av áðrenn vaktarskifti.

Fyri borgaran merkti hetta, at tey kundi ikki fáa vitjan og høvdu heldur ikki møguleika fyri, at fara út sum tey plaga. Okkurt heim keypti teldil til hvørja eind, so at starvsfólkini kundu hjálpa borgarunum at ringja til teirra avvarðandi á messenger, og hetta var ein góð hjálp. Deildirnar vóru stongdar á tann hátt, at starvsfólk og búfólk ikki sluppu at fara úr einari deild í aðra. Tá vaktarskiftið varð, skuldi vaktin ið møtti ringja og boða frá, at hon var uttanfyri. Tey sum vóru á vakt fóru út gjøgnum eina aðra hurð.

Gerandisdagurin hjá starvsfólkunum broyttist nógv

Børnini kundu ikki longur fara út at spæla við onnur børn orsakað av smittuvandanum. Starvsfólkini máttu ansa eftir, at tey ikki komu við smittuni inn á stovnarnar, og merkti hetta, at tey fyri tað mesta hildu seg heima tá tey høvdu frí.

Øll tiltøk vóru avlýst, eisini aðalfundur felagsins.

3. *Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?*

Tað gekk skjótt hjá leiðslunum at handfara støðuna og gera reglur fyri, hvussu farast skuldi fram.

Fakfeløgini tóku beinanvegin stig til, at seta eitt kreppuráð á stovn, tí tey hildu tað vera neyðugt at báðir partar av arbeiðsmarknaðinum vóru umboðaðir í tilbúgvingini av landinum.

4. *Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?*

Hetta var heilt nýtt fyri okkum øll og mátti alt skipast í mun til nýggju støðuna.

5. *Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?*

Samstarvið virkaði væl. Farsóttarnevndin gjørði eitt framúr gott arbeiði, ið skapti álit millum manna. Neyðugt var at leggja alla orku í, at samskipa arbeiði og tryggja, at mann hevði tamarhald á støðuni, og at skapa ró í einari ókendari støðu.

Fakfeløgini arbeiddu saman gjøgnum nýstovnaða kreppuráðið, og øll feløg og stovnar samstarvaðu.

6. *Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?*

Fyri at fáa alt at ganga og fyri at halda almennu tilmælini, máttu øll samstarva, eisini har mann vanliga ikki samstarvar, bæði stovnar og feløg.

Fakfeløgini gjørdur eina sonevnda Covid-19 semju við arbeiðsgevarar, og mann hetta vera ein søgulig semja, har fakfeløgini vóru samd um, hvussu arbeiðið skuldi skipast og lønast undir Covid-19 kreppuni.

7. *Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?*

Tilmælir eru ikki líka strong sum lógarverk, og vil tað altíð vera ymiskar fatanir av, hvat er rættast at gera. Við tilmælum, gav mann einstaka føroyinginum møguleika at vísa ábyrgd ella ikki. Hetta merkti, at onkur ikki helt tilmælini, førði hetta ikki til, at viðkomandi varð revsaður. Føroyingar sum heild stóðu saman, og vóru tilmælini í flestu førum hildin.

8. *Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?*

Tilmælini um reinføri, spritt og munnbind vóru yvirhildin og riggaði hetta væl. Starvsfólkini vóru rættiliga sperd, tí tey tóku ábyrgdina á seg, at verja borgaran ímóti smittu og var tað ikki altíð lætt. Hetta merkti, at starvsfólkini og teirra avvarðandi máttu seta alt til síðis fyri, at tryggja, at mann ikki kom at bera smittuna inn á stovnarar.

9. *Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?*

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Fyri okkara limir var avleiðingin tann, at tey máttu liva í sóttarhaldi alla tíðina. Tey kundu ikki fara til familju tiltøk ella fáa vitjan, tí vandi var fyri, at tey komu at bera smittuna við til arbeiðis. Tey máttu liva í sóttarhaldi alla tíðina,

11. Annað viðkomandi?

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Vit broyttu ikki so nógv í mun til, tá samfelagið lukkaði niður. Vit nýttu munnbind, spritt og reinføri. Um vit høvdu fund, var tað altíð við frástøðu í mun til almennu tilmælini.

Starvsfólkini, ið vit umboða, hildu seg til almennu tilmælini og annars tær skipanir, ið vóru gjørdar fyri tey ymisku arbeiðsplássini.

2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur?

Vit hugsaðu ongantíð, at nú er yvirstaðið, tí vit vistu alla tíðina, at ein nýggj bylgja kundi koma. Hetta gjørdi, at tá ein nýggj bylgja kom, vóru vit fyrireikað.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Hesa tíðina lærdu vit veruliga at skipa fundir o.l. við frástøðu og tað bar til at virka í frástøðu.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Covid-19 lærði okkum øll at samstarva, bæði horisontalt og vertikalt.

5. *Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?*

Haldi ikki at vit hugsaðu so nógv um munin millum tilmælir og lóg. Farsóttarnevndin skapti veruliga ró millum manna, og høvdu vit álit á tað, ið tey førdu fram. Pál Weihe, var altíð góður at ringja til og geva góð ráð, ið vóru yvirhildin.

6. *Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?*

Samfelagið var væl fyrireikað eftir fyrstu Covid-19 bylgjuna og beinanveg tølini fóru óvanliga nógv upp, vóru tiltøk sett í verk. Tað, ið var strævið fyri starvsfólkini, var tann stóra ábyrgdin fyri, ikki at bera smittuna inn á røktarheimini. Somuleiðis var tað strævi, at síggja tey gomlu, ið búðu á ymisku heimunum, ikki fáa vitjan í langa tíð.

7. *Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?*

8. *Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?*

Sum áður nevnt, gjørdur fakfeløgini eina sokallaða Corona-semju, har lønarviðurskiftir, longd á vaktum og hvílitíð vóru ásett. Hendan semjan var galdandi bæði fyri fastlønt og tímalønt starvsfólk.

Annað viðkomandi

Partur C: Framlíandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. *Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?*

Ein tað mest týðningarmesta var at uppliva, hvussu fólk tóku ábyrgd og royndu alt tey kundu, at verja bæði seg sjálv og onnur.

Vit upplivdu ongan, ið gekk lætt yvir tær skipanir, ið arbeiðsplássið setti, men hoyrdu vit aftur og aftur um fólk, ið livdu í sóttarhaldi alla tíðina.

2. *Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?*

Tá veruliga ástendur, standa vit saman sum tjóð/fólk.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?

Listafólkasamband Føroya
Lützenstrøð 4
FO 110 Tórshavn
lisa@lisa.fo
Tel +298220197

Tórshavn tann 11.09.2022

Til
Rógva Olavson
Fulltrúi / Adviser
+298 224353
rogvio@tinganes.fo

1. Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð.

Á listaøkinum var eingin tilbúgving sum vendi sær beinleiðis til farsóttarstýring.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

LISA lokaði sínar skrivstovur á Lützenstrøð.

Alt úttinnandi virksemi á listaøkinum stöðgaði fullkomuliga. Tað bar ikki til at upptakka, listaframsýningar vóru lukkaðar.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Vit høvdu ongar karmar at handfara tilíkt við. Starvsnevndin hjá LISA gjørdist beinanvegin sera ørkymla um fíggarligu viðurskiftini hjá limunum í limafeløgnum og fór í stundini í holt við at seta seg í samband við mynduleikarnar fyri at tryggja at listafólkini ikki vóru gloymd. Hvørki ovastu politisku mynduleikin, løgmaður, ella journalistar nevndu listina á tíðinda fundum. Hetta var sera ørkymlandi og tað stóð okkum greitt at vit máttu byrja okkum við toli og áhaldandi arbeiða fyri at trupulleikarnir á listaøkinum finga uppmerksemi í fjølmiðlunum og frá politisku skipanini.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Listafólk hava ongar tryggingar. Tey eru ofta sjálvstøðu vinnurekandi og viðhvørt í non-profit konstruktiónum. Tað var umráandi at fáa listafólkini við á ALS- hjálparpakkan. Forfólkið hjá LISA, Marita Dalsgaard setti seg tískil í samband við vinnumálaráðið. Vinnumálaráðið loftaði tí og listafólkini komu við í ALS hjálparpakkan.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Vit fylgdu væl við í hvørji tiltøk vóru sett í verk í øðrum londum. Tað gav ikki meining fyri okkum at taka upp beinleiðis samband við norðurlensku systurfeløgini so sum Dansk Kunsterråd, KLYS (sum er tað svenska LISA) tí teirra paraplyorganisatiónir arbeiddu ikki beinleiðis við

Listafólkasamband Føroya
Lützenstrøð 4
FO 110 Tórshavn
lisa@lisa.fo
Tel +298220197

koronatrupuleikunum, tað gjørdu undirfeløgini. Vit gjørdu onkra roynd at taka upp samband við t.d. Dansk Skuespillerforbund, men tey vóru sætt at siga so upptikin av teirra egnu støðu at tað fekst ikki samband. Hartil vóru okkara trupulleikar tað fyrstu tíðina so ymskir. Vit vendu okkum til Vinnumálaráðið og vóru tikin við í ALS pakkan, meðan Dansk Skuespillerforbund enn hevði torført við at fáa danska kulturministeran á tal. Úviklingurin var so eftirfylgjandi soleiðis at okkara hjálparpakki 2 kom seint og tá ið hann kom riggaði hann ikki. Hjúkarpakki 3 og 4 hjá okkum riggaðu væl og vóru grundleggjandi øðrvísi skipaðir enn ymsu dansku hjálparpakkarnir.

Samanumtikið: LISA hevur ongar samstarvsfelagaðar haft í hesum út yvir tey vit hava arbeitt beinleiðis saman við um hjálpinu t.e.: Vinnumálaráðið, uttanríkis- og mentamálaráðið og TAKS.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19? Vit samstarvaðu sindur við VMR um at koma við á LAS hjálparpakkan. Vit hava ikki fyrr samskipt við VMR. Vit samstarvaðu við TAKS um hjálparpakka 3 og 4 og um kunning í samband við hesar. Tílíkt samstarv hava vit ikki haft fyrr við VMR og TAKS.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?

Listafólkini virdu tilmælini so tað hevur ongan mun gjørt. Av tí at listafólkini beinanvegin virdu tilmælini hava vit eisini hugsa at viðurkenningin hinvegin, í fyrstu atløgu, kundi verið størri. Løgmaður hevur ikki nevnt listaðkið. Vit halda tað hevði heri hósكىligt um hann gjørði tað.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Vit hav aikki starvsfólk. Vit hava leigarar og tøttum samstarvið við tey hava tilmælini verið fylgd.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggjarliga ella á annan hátt? Listaðkið og listafólkini hava verið hart rakt fíggjarliga. Tað er ymsíkt hvussu stór tapini hjá tí einstaka eru. Tey sum eru harðast rakt eru tey sum arbeiða fulla tíð sum úttinnandi listafólk. Summi á tónleikaøkininum hava verið heilt illa fyri. LISA fekk uppringingar sum vitnaðu um socialar avbjóðingar sum beinleiðis stóðust av at korona átøkini beindu fyri móguleikanum at vinna sær til lívsins uppihald og ALS hjálparpakkin var útgingin. Við socialar trupuleikar meinast: Ikki pengar til mat, húsaleigu, telefon. Relatiónin til partnara og børn undir trýsti. Starvsnevndin hjá LISA er ikki í

Listafólkasamband Føroya
Lützenstrøð 4
FO 110 Tórshavn
lisa@lisa.fo
Tel +298220197

iva um at børn hava ligið undir at inntøkugrundarlagið hjá øðrum ella b'ðaum foreldrum við eitt varð rivið burtur.

11. Annað viðkomandi?

4

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð.

Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Virkseimi hjá lisafólkunum hevur verið í stop-go mode alla corona tíðina. LISA fekk frá heilsumálaráðnum eitt yvirlit yvir øll tilmælini tá ið vit seta hesi upp á rað sæst hetta stop-go sera væl.

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

Tiltøk vóru flutt til onnur tíðspunkt, studiotónleikur. Tey útinnaði listaolkini sum hav afleiri sløg av førleikum skiftu til annað virkseimi so sum at skriva og umseta - tað ber tó illa til at vinna pening upp tað tíðina man er í studio, skrivar ella framleiður myndlist.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Í fyrstu atløgu var tað ein avbjóðing at listafólk ikki eru við í LAS. Hendan avbjóðing beliv loyst. Í aðru atløgu var tað ein avbjóðing at ov lítið innlit var í hvussu listaligt virkseimi er skipa, tí riggaði 2.hjálparpakki ikki. Hetta bleiv loyst í 3. og 4 hjálparpakka til listaðkið.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg? Vit høvdu einki nevndurdurgt samstarv við danskar stovnarog/ella feløg. Í danmark tóku undirfeløgini hetta upp á seg, meðan í Føroyum tók LISA uppá seg at royna at skaffa listafólkini við í hjálparpakkar. Hetta merkti at LISA skuldi arbeiða fyri nógv ymisk sløg av virkseimi í senn og at arbeiði ha LISA var heilt øðrvísi enn tað hjá t.d. dansku systirfeløgnum hjá okkara limafeløgum.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Listafólkini hava virt tilmælini eins og var tað talan um lógir. Vit vita ikki um nakað dømi har t.d. avmarkaða talið av áskoðarum/áhoysrarum ikki hevur verið yvirhildi ella at tað t.d. hevur verið hildin ein konster ella spældur einsjónleikur undir umstøðum sum gingu ímóti tilmælunum.

Listafólkasamband Føroya
Lützenstrøð 4
FO 110 Tórshavn
lisa@lisa.fo
Tel +298220197

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Tað riggaðu út av lagi illa at tað ikki beinanvegin var tiki hædd fyri at útinnaði listaligt virksemini ikki ber til í eini tilílkari stöðu, at fólk eru friyrkisfólk og tí virka undir heilt øðrum fortreytum enn eitt nú fastansett. Hesin stættarmunur gjørdist sera sjónligur.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Korona hevur haft bæði fíggarligar og socialar avleiðingar fyri listafólk.

9. Annað viðkomandi?

Vit gleðast um at hava fingið hetta spurnarblaðið og vóna at hetta merkjur at listaðkið, sum starvsøki er komi longri inn í sjónarringin hjá lögmanni og lögmannsskrivstovuni.

5

Partur C: Framlíftandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini.

Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

At listaðkið og listafólkini duttu heilt og aldeilis burtur í almenna rúminum eitt tíðarskeiða har hvørt mannsbarn læs, hoyrði tónleik og sá sjónleik á skíggjanum. Har var felagssangur - men listafólk vóru ikki tikin uppá tungu á tíðindafundunum.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Við halda út og halda saman koma vit longst - men tað vistu vit nokk frammanundan.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Listafólkasamband Føroya
Lützenstrøð 4
FO 110 Tórshavn
lisa@lisa.fo
Tel +298220197

Hetta fer ikki at ávirka okkara virksesemi frammyvir.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Politiska skipannin eigur at tryggja karmarnar ið listafólkini virka undir betur.

5. Annað viðkomandi?

Hava tit spurningar ella viðmerkingar til eftirmetingina, ring ella skriva til:

Listaøkið við í næsta hjálparpakkan

Í hesum corona tíðum eru vit øll rakt av avlýsingum og broytingum, ið fylgja við tiltøkunum hjá mynduleikunum í sambandi við smittuvandan.

Listaligar verkætlanir, listafólk og bólkar í øllum listagreinum, úttinnandi eins og skapandi, verða fíggarliga hart rakt av avlýsingum av framsýningum og framfærslum og harvið væntandi sølu av verkum og atgongumerkjum.

Tað er sannlíkt, at hendan kreppan, heimssamfelagið er í, fer at ávirka innkeyp av verkum og atgongumerkjum langt fram í tíðina.

Listafólkasamband Føroya, LISA, vil við hesum skrivi heita á tykkum, at gera ein hjálparpakka og soleiðis fyrbyggja, at fíggarligu avleiðingarnar hjá listafólkunum gerast ov álvarsligar og sleppast kann undan, at listaøkið tekur ov stóran skaða. Tað er umráðandi, at hjálparpakkin veitur hjálp, soleiðis at stuðulskipaninar kunna gera undantøk og at landið økjur um síni innkeyp av úttinnandi og skapandi list og á henda hátt stuðlar upp undir at listaliga virksesemi ikki dettur niður fyri.

Hjálparpakkin eigur at innihalda hesi átøk:

- Peningur verður játtaður til at fígga tann meirkostna, ið kann standast av at verkætlanir verða útsettar ella detta niðurfyri.
- At kravið um afturgjald av peningastuðli skal fella burtur, um verkætlanin, ella tað, ið stuðulin er søktur til, ikki kann fremjast til tíðina, ella als ikki kann fremjast.
- Eykajáttan á fíggarlógina 2020 til innkeyp av úttinnandi og skapandi list.

Blíðar heilsur

Listafólkasamband Føroya
Lützenstrøð 4
FO 110 Tórshavn
lisa@lisa.fo
Tel +298220197

Starvsnevndin

Marita S. Dalsgaard, forfólk, Hansina Iversen, næstforfólk og Jóhan Martin Christiansen,
starvsnevndarlimur

Løgmansskrivstovan

att. Rógvi Ólavsson, fulltrúi

Tórshavn, tann 17.05.2022

Eftirmeting av Covid-19 kreppuhandfaringini í Føroyum

Hetta eru viðmerkingarnar hjá Starvsfelagnum.

2020 var eitt øðrvísi ár í fakfelagshøpi. Friðarligari á summum økjum, men buldrasligari og merkt av stórum avbjóðingum á øðrum. Tað var sum at stíga út í mjørkan. Fleiri túsund fólk vóru send til hús, fleiri hundratals limir í Starvsfelagnum og teirra millum tey fimm starvsfólkini á skrivstovuni. Men virksemið í felagnum steðgaði ikki, heldur tvørturímóti. Tað øktist.

Partur A: Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020

Fyrstu vikurnar hevði felagið úr at gera við at tryggja rættindini hjá limunum. Støðan var nýggj og nógv ivamál vóru.

Greiða skuldi fáast á, hvørji rættindi fólk høvdu, sum vóru stødd uttanlands, og sum vóru send heim í sóttarhald, sjálvboðin ella tvungið. Greiða skuldi fáast á, hvussu ferja skuldi avgreiðast, og hvussu støðan var hjá teimum, sum onga barnaansing høvdu.

Tað var góð hjálp í vegleiðingini, sum Fíggjarmálaráðið rímiliga skjótt lat gera, men tað vóru fleiri ivasurningar, og tí avgjórði felagið rættuliga skjótt at gera sínar egnu vegleiðingar um starvsfólkarættindi undir koronakreppuni.

At byrja við var ivi m.a. um, hvussu boðini frá landsstýrinum um heimaarbeiði skuldu tulkast. Tað tóktist at vera ein andsøgn millum tað, sum stóð at lesa á heimasíðuni korona.fo, og tað, sum lögmaður og onnur umboð fyri landsstýrið meldaðu út. Boðini á heimasíðuni lögdu í størri mun upp til, at høvuðsreglan var, at fólk skuldu arbeiða heimanífrá, og hetta gav avbjóðingar, tí at fólk kundu koma sær í støður, har arbeiðsgevarin ynskti, at tey skuldu vera á arbeiðsplássinum, men har heilsutilmælið bendi á, at tey skuldu arbeiða heima. Ivi var millum annað um, hvat ið skiltist við "kritiskar samfelagsfunctiónir." Tað gjørði ikki støðuna lættari, at talan var um tilmælir og ikki kravboð.

Tá summarferian 2020 nærkaðist, bleiv tað ein avbjóðing, tá Fíggjarmálaráðið sendi skriv út til landsins stovnar um at avgreiða feriu og avspáking, meðan fólk vóru heimsend. Her var neyðugt hjá felagnum at gera vart við, at myndugleikarnir ikki máttu bróta regluna um, at ferja og avspák er fyri starvsfólkið, og at tað ikki var sambæriligt við reglunar at trýsta ferju og avspáking ígjøgnum einvegis. Tað skuldi avtalast millum leiðslu og starvsfólk, og avtalunar skuldu vera sjálvbodnar. Í hesum sambandi er vert at nevna, at í Danmark vóru viðurskifti sum hesi lutvíst avtalað í 3.partaavtalum millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum. At vit ikki høvdu nakrar

avtalur um hesi viðurskifti, var tískil eisini óheppið í hesum sambandi, sí nærri um 3.partasamstarv niðanfyri.

Avbjóðingar á arbeiðsplássum

Á summum arbeiðsplássum vóru stórar avbjóðingar. Í Rúsdrekkasøluni fingi limirnir boð um at fara til arbeiðis, tá ið onnur vóru send heim, og felagið mátti inn at tryggja, at hetta varð gjørt undir heilsuliga forsvarligum umstøðum. Um hetta mundi valdaði ótti millum starvsfólk um, hvørt tað var trygt at fara til arbeiðis ella ikki. Neyðug trygdarútgerð manglaði og Arbeiðseftirlitið var inni í málinum. Støðan var merkt av óvissu og at alt var so nýtt, og starvsfólk kendu seg kroyst av støðuni.

Á Akstovuni vóru eisini setanarligir trupulleikar, tá leiðslan fekk boð frá sjálvum løgmanni um, at starvsfólkini skuldu til arbeiðis undir afturlatingini, hóast høvuðstilmælið frá heilsu myndugleikunum var at arbeiða heima.

Støðan á Heilsufrøðiligu Starvsstovu

Serliga á Heilsufrøðiligu Starvsstovu (HFS) vóru boð eftir okkara limum, eftir at stovnurin skjótt gjørdist ein kjarnufunktið í tilbúgvingini móti Covid-19.

Samantikið hevur koronakreppan havt stórar avleiðingar fyri starvsfólkini á HFS, og sambært álitisfólkunum eru stórar gjáir íkomnar millum starvsfólk og leiðslu av støðuni.

Longu tíðliga kom stovnurin undir trýst av øllum kannungunum, sum skuldu gerast. Leiðslan royndi at finna loysnir, men álitisfólk og samstarvsnevnd vórðu ikki tikin við á ráð, soleiðis sum sáttmálin leggur upp til. Støðan gjørdist spent. Starvsfólk vóru troytt og útkoyrd av ómenniskjansligum arbeiðstíðum, av arbeiðstíðum, sum vóru broyttar frá degi til dags, uttan at starvsfólkini fingi at vita, nær tey skuldu hava frí. Tað lá í luftini, at fólk skulu arbeiða av "samfelagssinni".

Starvsfólkini vórðu deild upp og skuldu arbeiða skiftisvís 2. hvønn dag og eitt "koronatoymi" varð sett á stovn. Fólk arbeiðdu drúgvar og langar vaktir, og fakfelagið mátti á banan at tryggja, at sáttmálin varð hildin í samband við allar broytingarnar.

Samstundis vóru nógvar nýggjar starvssetanir á HFS til nýggju uppgávarnar.

Eisini sáttmálin var undir trýsti hesa tíðina, og javnan vóru boð eftir fakfelagnum.

Eisini kom tað sum ein serlig avbjóðing, tá Fíggjarmálaráðið um várið sendi boð út til stovnarnar um at avgreiða feriu og uppsparda avspáking áðrenn nýggja feríarið 1. mei. Hetta var sum steinur omaná byrðu hjá starvsfólkunum.

Ein onnur avbjóðing var, at starvsfólk á HFS vóru biðin um at koma aftur til arbeiðis í summarferiuni 2020. Eisini her var neyðugt, at Starvsfelagið kom uppí leikin til tess at gera leiðsluni greitt, at eftir frítíðarlógini er neyvan heimild yvirhøvur at bróta feriu av hjá starvsfólki, og at slíkt undir ongum umstøðum kann gerast uttan greiðar avtalur um góða lønarsamsýning. Hesin trupulleikin endurtók seg í summarferiuni 2021, sí niðanfyri.

Trupulleikar á privata arbeiðsmarknaðinum

Meðan starvsfólk á almenna arbeiðsmarknaðinum vóru vórðu send heim við løn í fleiri vikur, vóru aðrar avbjóðingar á privata arbeiðsmarknaðinum, har Starvsfelagið hevur limir í almennu partafeløgnum Posta og Føroya Tele, umframt einstakar limir á flogvøllinum í Vágum.

Longu tá tað á vári 2020 koma fram, at ALS skuldi fígga endurgjaldsskipanina til teirra, ið vóru send heim á privata arbeiðsmarknaðinum, mótmælti Starvsfelagið. Tá gjørdi felagið vart við, at ALS-upphæddin var ov lítil partur av samlaðu lønini.

Tað vísti seg skjótt fyri Starvsfelagnum, at ALS-skipanin als ikki var nøktandi. Starvsfólk vóru heimsend á privata arbeiðsmarknaðinum við koronastuðli, uttan at arbeiðsgevararnir rindaðu munin upp til teirra vanligu løn. Úrslitið var, at fleiri starvsfólk upplivdu ein ógvusligan inntøkumiss, tá tey vóru heimsend.

Tað eydnaðist Starvsfelagnum at fáa avtalu við Føroya Arbeiðsgevarafelag um, at starvsfólk á Føroya Tele og Posta ikki skuldu vera fyri lønarmissi, um tey vóru heimsend. Í Vága Floghavn (VF) vildi leiðslan ikki góðtaka hetta, og tí stevndi Starvsfelagið VF eftir muninum, og á vári 2021 gekk leiðslan loksins undir endurgjaldskravið.

Hvussu støðan hevur verið uttanfyri sáttmálaøkini hjá Starvsfelagnum, vita vit ikki. Vit hava tó varhugan av, at tað kann hava verið eitt rættuliga stórt tal av løntakarum, sum vóru sendir heim á vári 2020 við stórum lønarmissi. Hetta er vert at kanna nærri.

Manglandi 3.partasamstarv

Tað hevur verið ein grundleggjandi trupulleiki, at tilbúgvingin og tiltøkini undir koronakreppuni hava verið einvegis átøk frá myndugleikunum; ikki í samstarvi við arbeiðsmarknaðin, soleiðis sum vit hava sæð í t.d. Danmark.

Starvsfelagið heldur, at krepputiltøkini, sum vóru gjørd, áttu at verið gjørd í samstarvi við partarnar á arbeiðsmarknaðinum – í 3.partasamstarvi. Loysnin við at nýta ALS var okkum kunnugt burturav ein politisk loysn (uppskotið kom frá Vinnumálaráðnum). Ein loysn, sum meira ella minni varð kroyst omanyvir fakfeløg (og arbeiðsgevarar). Uppskotið frá Vinnumálaráðnum varð viðgjørt í ALS-stýrinum, men tað var eingin verulig viðger av krepputiltakinum í fakfelagsrørsluni.

ALS-loysnin var kanska ein snild loysn fyri politisku skipanina, men tilgongdin var ódemokratisk og loysnin elvdi til ein hóp av trupulleikum fyri løntakararnar, m.a. omanfyrenevnda lønarniðurskurð, sum fakfelagsrørslan sjálvsagt átti at fingið høvi at viðgjørt.

Úrslitið var, at vit finga kreppuloysnir, sum skaptu óneyðugan ófrið og trupuleikar fyri fakfeløg og løntakarar. Trupuleikar, sum ikki høvdu verið íkomnir, um loysnirnar høvdu verið kjølfestar í einum 3.partasamstarvi, soleiðis sum tað eigur at vera gjørt í einum norðurlenskskum vælferðarsamfelagi.

Virksemið í felagnum

Koronakreppan ávirkaði virksemið í felagnum. Skrivstovan varð stongd í fleiri vikur at byrja við, og øll ørindi vóru avgreidd gjøgnum telefon og Teams. Leiguvirksemið, sum gevur felagnum góðar inntøkur, lá lamið; somuleiðis sosial tiltøk og samstarvið við norðurlensksku fakfeløgini.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Eftir summarferiuna 2020 vóru øll aftur til arbeiðis á skrivstovuni hjá Starvsfelagnum. Nógva trýstið, sum hevði verið fyrstu tíðini, var nakað avhæsað, men virksemið í felagnum hevur verið ógvuliga skert líka fram til februar 2022.

Tá ið samfelagið lat uppaftur í 2020, var tað ein stór avbjóðing, at upplatingin hjá dagstovnunum ikki var synkoniserað við upplatingina av samfelagnum annars. Starvsfólk, sum høvdu arbeitt heimanífrá og høvdu kunnað ansa sínum børnum heima, komu nú í eina sera trupla støðu. Tey finga boð at koma til arbeiðis, men finga samstundis at vita, at manglandi barnaansing ikki var lóglig fráverugrund, eins og t.d. sjúka er. Dømi var um, at eitt starvsfólk ikki fekk farið til arbeiðis av hesi grund, og endaði málið við uppsøgn. Hetta var sera harmiligt og átti sjálvsagt ikki at komið fyrri.

Starvsfelagið vendi sær á sumri 2020 til Fíggjarmalaráðið og gjørdi vart við hendan trupulleikan, uttan at hetta gav nakað úrslit. Nakað seinni, í 2021, var dagpeningalógin og Covid-19 vegleiðingin hjá FMR tó broytt, soleiðis at hædd varð tikið fyrri trupulleikanum. Starvsfelagið heldur tó, at tað gekk ov long tíð, fyrr enn hetta varð gjørt, og tað elvdi til óneyðugar trupulleikar á arbeiðsmarknaðinum.

Fakfelagsráðið

Umleið 30 fakfeløg á føroyska arbeiðsmarknaðinum skipaðu seg í 2020 í Fakfelagsráðið, sum var eitt bráðfeingis krepparáð millum føroysk fakfeløg. Hetta varð gjørt sum ein reaktión uppá, at feløgini í stóran mun vóru sett uttanfyri ávirkan, tá ið fyrstu krepputiltøkini og tey eftirfylgjandi vórðu sett í verk, sí lýsingina omanfyri.

Endamálið við Fakfelagsráðnum var at geva fakfeløgnum eina felags rødd í koronakreppuni. Royndirnar hava víst, at fakfeløgini hava verið tikin við uppá ráð í størri mun enn tey høvdu verið, um eingin felags rødd hevði verið. Fakfelagsráðið hevur fingið uppskot til krepputiltøk til hoyringar og hevur havt møguleika at geva eitt felags tilmæli. Men hóast Fakfelagsráðið hevur verið eitt framstig, so hevur tað kortini ikki havt tann leiklut, sum feløgini kundu fingið í einum 3.partasamstarvi á arbeiðsmarknaðinum.

Tiltøkini, sum eru sett í verk í Føroyum, hava verið myndugleikatiltøk, sum fakfeløgini hava fingið til hoyringar. Initiativíð hevur tó eina og aleina verið hjá myndugleikunum. Feløgini hava í stóran mun bert verið kunnað, men hava ikki havt møguleika at seta sítt fingramerki á tiltøkini, sum tey vildu fingið, um talan var um eitt javnbjóðis samstarv millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum. Hetta hevur eisini havt nakað at siga fyrri legitimitetin og trúvirði av tiltøkunum, umframt, at samstarvið hevði kunnað tryggja betri og meira haldførar loysnir enn tær, vit hava sæð á arbeiðsmarknaðinum.

Sæð frá sjónarhorninum hjá løntakarum hevur seinna periodan verið meira stabil. Nógva teimum ivamálum, sum vóru at byrja við, vórðu greidd. Í tíðarskeiðnum hevur felagið m.a. verið upptikið av sakarmáli móti Vága Floghavn, um endurgjald fyrri lønarmiss, sum ikki varð avgreitt fyrr enn í 2021.

Heilsufrøðiliga Starvsstovan

Á Starvsstovuni hava tey áhaldandi verið darvað av øllum teimum samfelagsligu kjarnuuppgávunum, sum hava ligið á stovninum; uppgávur, sum hava sett starvsfólk og sáttmála undir trýst. Álitisfólkini boða frá misnøgd millum starvsfólk og leiðslu, og at samstarvið kundi verið betri. Støðan á HFS er ikki so trupul, sum hon var at byrja við, men avbjóðingar hava verið eisini í seinnu perioduni.

Álitisfólkini hava havt kensluna av, at leiðslan hevur verið strongd av støðuni, og hinvegin hava álitisfólkini kent seg trýst millum starvsfólk og leiðslu fyrri at fáa alt at ganga upp.

Álitissfólkini hava eisini sett spurnartekin við sálarliga arbeiðsumhvørvið, og í hesum sambandi hevði verið áhugavert at funnið út av, hvussu trygdarskipanin á HFS hevur

virkað í koronakreppuni.

Eisini í 2021 hava avbjóðingar verið á HFS við, at leiðslan hevur ynskt at at innkalla fólk úr feriu. Álitisfólkaskipanin hevur verið í støðugum samskipti við leiðsluna um ymsar avbjóðingar, t.d. um vaktarskipanir og vaktarsamsýningar.

Partur C: Framlítandi

Tað er alneyðugt, at føroyski arbeiðsmarknaðurin verður betur samskipaður og tilbúgvinn til eina kreppu næstu ferð. Norðurlendsku vælferðarsamfeløgini byggja á eitt samstarv millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum og myndugleikarnar, og hetta samstarv virkaði ikki sum tað skuldi undir koronakreppuni í Føroyum.

Leisturin við 3.partasamstarvi má fáast at virka her á landi. Partarnir á arbeiðsmarknaðinum og myndugleikarnir eiga, áðrenn ein líkandi kreppa rakar aftur, at seta seg saman at gera eina virkisætlan fyri, hvussu vit handfara eina kreppu næstu ferð, har partarnir á arbeiðsmarknaðinum eru við. Fakfeløgini hava longu skipað Fakfelagsráðið, og harvið skuldi verið lættari at fingið gongd á hetta arbeiðið.

Tey tiltøk, sum verða sett í verk, eiga somuleiðis ikki at koma einstaklingum og familjum út í ta støðu aftur, at starvsfólk missa ein týðandi part av síni inntøku, tá ið tey vera heimsend. Her eiga vit at læra av 3. partasamstarvinum í øðrum londum, har funnar vóru smidligar loysnir, so at fólk ikki vóru fyri stórum inntøkumissi av kreppuni.

Sum tað síðsta mæla vit til, at myndugleikarnir taka stig til eina ráðstevnu, har aktørarnir á arbeiðsmarknaðinum deila sínar royndir og gera síni tilmæli um, hvussu føroyski arbeiðsmarknaðurin saman kann gera tað betri næstu ferð.

Vinarliga

Súni Selfoss, formaður

Starvsfelagið

Partur A: Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvørja tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Tó at Reyði Krossur Føroya (RKF) ikki hevur eina tilbúgving, sum beinleiðis vendir sær til farsóttarstýring, so hevur RKF eina tilbúgving, sum vendir sær til tann menniskjansliga partin av einhvørjari kreppustøðu.

RKF er partur av altjóða Reyða Kross rørsluni, og hevur harvið serliga ábyrgd at virka fyri Genevekonventiónunum. Ein av høvuðsleiklutunum hjá felagsskapinum er at vera [stuðulseind](#) hjá almennum myndugleikunum í viðkomandi landi, og sostatt at stuðla myndugleikunum í handfaringini av humaniterum kreppum í landinum.

Tilbúgvingin hjá RKF hongur nógv saman við vanliga virkseminum, og umfatar serliga:

- Samarittar og fyrstuhjálparuppávur,
- Psychososialan stuðul, so sum sálarlig fyrstahjálp og menniskjaligur stuðul
- Praktiskar uppgávur og logistikkur
- Handfaring av spontanum sjálvbodnum

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Tá korona rakti, var alt vanligt virksemi beinanvegin antin lagt niður ella tillagað. Samstundis varð tilbúgvingin *Hjálparnetverkið* íverksett fyri fyrstu ferð. Hjálparnetverkið hevur til endamáls at stuðla og hjálpa borgarum í Føroyum, tá kreppur raka.

Skrivstovan hjá RKF stóð fyri menning og rakstri av tænastrunum í Hjálparnetverkinum og arbeiddi áhaldandi við at menna mannagongdir fyri nýggju hjálpartænasturnar, og tryggja, at allar tænastrurnar vórðu hildnar á dygdargóðum stigi. Hetta var gjørt í góðum samstarvi við ábyrgdarlækna hjá RKF, sjálvboðin (serliga innan samarittar og fyrstuhjálp), við spontant sjálvboðin, við nevnd, við onnur Reyða Kross landsfeløg, stovnar og fyrirkur í Føroyum og við landsins leiðandi serfrøðingar og læknar.

Tá samanum kom vóru 135 sjálvboðin partur av Hjálparnetverkinum, harav 76% vóru spontant sjálvboðin, sum merkir, at tey vóru nýggj sjálvboðin, ið púra spontant meldaðu seg til at hjálpa, tá RKF lýsti eftir sjálvbodnum. Øll, sum teknaðu seg sum sjálvboðin í Hjálparnetverkinum fingu kunning um sálarliga fyrstuhjálp (frá sálarfrøðingi) og sóttarhaldshandfaring (frá Íslenska Reyða Krossi). Harumframt fingu tey í boði at taka ókeypis víðkað skeið í kropsligari og sálarligari fyrstuhjálp.

Tilbúgvingarnummarið 1818 varð aktiverað, og vaktarskipan, sum var samansett av 18 sjálvbodnum, einum starvslesandi og báðum starvsfólkunum á skrivstovuni, var sett at svara telefonini. Hjálparnetverkið fekk nógvar áheitanir umvegis 1818, ið svaraði allar dagar frá kl. 8-22 í fyrstu mánaðirnar. Tænastrurnar, ið vóru bodnar út, vóru:

- Sálarfrøðilig ráðgeving frá løggildum sálarfrøðingi.
- Koyring til og frá sóttarhaldi og heimauppihaldi (serliga í tíðini, tá hvørki taxabilar ella bussar koyrdu til flogvøllin).
- Vitjanartænasta umvegis telefon.

- Praktiskar uppgávur, sum eitt nú við innkeypi.
- Vegleiðing til tilflytarar, ið ikki skilja føroyskt.
- Sóttarhaldsráðgeving.
- Mat- og klædnahjálp til fíggjarliga sperdar familjur.

Í summarfrítíðini 2020 fekk RKF áheitan frá heilsumyndugleikum um at seta á stovn eina sóttarhaldsráðgeving til borgarar, og avvarandi til borgarar, ið skuldu í ella sótu í sóttarhaldi ella heimauppihaldi. Sóttarhaldslinjan varð hareftir lögð afturat Hjálparnetverkinum.

Tá Landssjúkrahúsið setti vanligar viðgerðir í gongd aftur síðst í apríl 2020, samstarvaðu Reyði Krossur og Landssjúkrahúsið um at vegleiða og kunna vitjandi í forhøllini á Landssjúkrahúsinum um reinføri, frástøðu og almennu tilmælini, soleiðis at starvsfólk á Landssjúkrahúsinum kundu hugsavna seg um aðrar týðandi uppgávur.

Á jólum vóru hølini hjá Reyða Krossi á Bryggjubakka 10 skipað sum bíðiðki fyri ferðandi, sum komu heim úr útlandum, og sostatt skuldu í beint í heimauppihald, og skuldu bíða eftir at sleppa við Smyrli til Suðuroyar.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Reyði Krossur er kendur kring heimin fyri at handla skjótt, tá menniskjaskaptar ella náttúruskapar vanlukkan raka. Bygnaðurin er smidligur, og tillagingar, so sum upp- og niðurskaleringar, kunnu skjótt setast í verk.

RKF hevði frammanundan drúgvar royndir at skipa sjálvboðið arbeiði, og sostatt var handfaring av spontanum sjálvbodnum relativt lætt.

Harumframt hevur RKF eitt breitt altjóða netverk, sum kann deila vitan og tilfar – millum annað fekk RKF innlit í eitt felagsskjal, sum var deilt ímillum fleiri Reyða Kross landsfeløg, um hvussu tey handfóru koronukreppuna. Eisini hevur RKF eitt arktiskt netverk – í 2019 var umboð frá RKF á skeið í arktiskari tilbúgving hjá Reyða Krossi í Finlandi. Og RKF hevur nógv samskipti við Danska Reyða Kross og Íslenska Reyða Kross, sum kunnu deila royndir, tilfar og vegleiðingar. At kunna byggja uppá royndirnar hjá Reyða Kross landsfeløgum kring heimin skapar sera góðar fortreytir fyri at handfara slíkar kreppur.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

RKF hevur ongargar formligir karmar ella avtalur við almennu myndugleikarnar í Føroyum, sum kundi staðfest konkretar mannagongdir ella heimildir at hjálpa við ávísam hjálparátøkum. Flestu Reyða Kross feløg kring heimin hava fastar avtalur við myndugleikarnar, sum er sett í lóg, politikkum, ætlanum ella samstarvsavtalam, og sum gevur Reyða Kross felagnum í tí landinum heimild at útinna ávíst hjálparvirksemi, og sum lýsir rættindi og skyldur hjá felagnum¹.

Slíkir formligir karmar høvdu skapt eitt nógv betri grundarlag fyri Reyða Kross at hjálpa, tá á stendur, og at finna markamót til aðrar ábyrgdarar.

¹ IFRC. 2021. Guide to Strengthening the Auxiliary Role through Law and Policy.
https://www.ifrc.org/sites/default/files/20210201_AuxiliaryRole_ONLINE_NEW.pdf

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Longu tíðliga í tilgongdini hevði RKF eitt gott samstarv við myndugleikar og serføðingar í Føroyum, sum góvu sera góða vegleiðing at handfara og fyribyrgja smittuspjaðing, serliga í mun til flutningstænastur.

Sum heild hevði RKF gott samstarv við aðrar stovnar í sambandi við tiltøk, sum RKF varð biðin um at hjálpa við:

- Í sambandi við vegleiðing á Landssjúkrahúsinum var gott samstarv við starvsfólkadeildina á LS um at skipa fyri sjálvbodnum vaktum í forhøllini. Samstarvið virkaði so, at LS gav okkum tíðirnar, har tey kundu hugsað sær at havt vaktir, og síðan fann RKF sjálvboðin, ið høvdu tíð og umstøður at taka sær av arbeiðinum.
- Í sambandi við, at RKF bjóðaði sálarliga ráðgeving var eitt sera gott samstarv við felagið Føroyskir Sálarfrøðingar (FS). Samstarvið virkaði so, at áhugaðir limir í FS meldaðu seg tøkan til ráðgevingina, og Reyði Krossur gjørði eitt vaktarskema, soleiðis at sálarfrøðingarnir vistu, nær teir skuldu vera tøkir til telefonráðgeving. Tá borgari ringdi á RKF nummarið 1818, og bað um at tosa við sálarfrøðing, gav RKF upplýsingarnar víðari til vakthavandi sálarfrøðing, sum ringdi aftur til borgaran. Samstarvið var sera gott, og FS vístu stóra vælvild og góvu RKF avsláttur á viðtalurnar.
- Samstarvið við heilsumyndugleikar viðvíkjandi sálarfrøðiligari ráðgeving haltaði eitt sindur, og var í ein vissan mun merkt av misskiljingum. RKF fekk upprunaligt eina umbøn frá heilsumyndugleikum um at seta á stovn eina sálarfrøðiliga ráðgeving, og var RKF av tí fatan, at myndugleikarnir fóru at lata RKF eina upphædd til hetta endamál – men tá avtornaði var eingin ætlan um at gjalda fyri sálarfrøðiligu ráðgevingina.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Í ávísan mun.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?

Í nøkrum førum førði tað til ivamál, men tað ávirkaði ikki stórvegis stýring ella virkseimi hjá RKF.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Talgilt eftirmetingarskjal varð sent til øll sjálvboðin í Hjálparnetverkinum. Sjálvboðin vóru í stóran mun væl nøgd við hvussu Hjálparnetverkið varð stýrt, og høvdu ávísar smærri viðmerkingar til broytingar í mun til samskipti o.tíl.

Eftirmetingarskjal varð eisini sent til allar sálarfrøðingarnar, sum vóru við í Hjálparnetverkinum. Sálarfrøðingarnir vóru nøgdir við gongdina og høvdu ongar viðmerkingar til broytingar.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

RKF fekk ómetaliga nógvar positivar afturmeldingar frá privatpersónum, fyrítøkum og feløgum um hjálpartænasturnar, sum RKF veitti undir koronu.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

RKF hevði stóran miss í føstum inntøkum, av tí at allir endurnýtsluhandlar vóru stongdir, og eingin inntøka var frá fyrstuhjálparskeiðum ella samarittatænastu í hesum tíðarskeiði. Tó fekk RKF fleiri peningagávur frá privatfólki, fyrirkum og feløgum enn vanligt í hesum tíðarskeiði.

11. Annað viðkomandi?

Um RKF hevði formligar avtalur (sum nevnt í spurningi 4) og fekk eina størri upphædd á løgtingsfíggarlógini (sum nú er 350.000 kr.), hevði RKF havt betri umstøður at viðlíkahalda tilbúgvina og varðveita førleikar í felagnum og harvið havt betri fortreytir fyri eitt nú at uppskalera ísv. kreppur.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Tillagingar vóru gjørdar í mun til flestu virksemisøkini hjá RKF, herundir at útvega meir pláss í endurnýtsluhandlunum, geva maskur og handskar til øll, og syrgja fyri, at spritt var til staðar í øllum hølum. Tá koppsetingar vóru komnar so langt, varð sett um treyt, at sjálvboðin í RKF, ið hava nærsamband við onnur, skuldu verða liðugt koppsett. Mælt varð somuleiðis til, at kundar í handlunum og til fyrstuhjálparskeið kundu vísa á koronupass.

2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur?

Endurnýtsluhandlarnir lótu regluliga aftur, tá nógv smitta varð í landinum, nøkur fyrstuhjálparskeiðskeið vórðu útsett, og tiltøk, so sum Familjulegan, vóru avlýst. Nøkur trivnaðartiløk vóru avlýst og onnur vóru umskipað til smærri bólkar.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Sí svar í spurningi 4 í parti A.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

Gott samstarv varð við Thetis, sum bjóðaði sjálvbodnum í Hjálparnetverkinum ókeypis koronutest.

Í sambandi við Sóttarhaldslinjuna var gott samstarv við heilsumyndugleikar (Bjarna á Steig) og coronulinjuna (TAKS), sum syrgdi fyri, at RKF altíð fekk nýggjastu dagføringar í tilmælum og spurningum ísv. sóttarhald, sum varð brúkt til Sóttarhaldslinjuna hjá RKF.

Í samstarvi við coronuráðgevingina, hevði RKF eina lýsingarherferð fyri at eggja fólki til at lata seg koppseta.

5. **Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?**

Sí svar í spurning 7 í parti A.

6. **Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?**

Sí svar í spurningi 8 í parti A.

7. **Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?**

Sí svar í spurningi 9 í parti A.

8. **Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?**

RKF hevði stóran miss í føstum inntøkum, av tí at allir endurnýtsluhandlar vóru regluliga stongdir, fyrstuhjálparskeið vórðu avlýst og samarittatænsta var nærum als ikki umbiðin í hesum tíðarskeiði. Men á hinari hondini var covid-19 smittan orsök til, at RKF broytti Landsinnsavningina frá at vera hurð-til-hurð til at vera ein sjónvarpssending, sum gav eitt væl hægri úrslit enn vanligt er fyri Landsinnsavningina.

9. **Annað viðkomandi?**

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. **Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?**

At føroyingar eru fúsir at melda seg til at hjálpa, tá á stendur. Bæði tey, sum vanliga eru sjálvboðin og nýggj, spontan, sjálvboðin vóru ómetaliga skjót at melda seg til at hjálpa við øllum hugsandi. Hetta sóu vit undir koronu, og hetta sóu vit aftur nú, tá kreppan í Ukraina tók seg upp.

Tað er sera umráðandi at fáa skjalfest mannagongdir ísv. kreppuhandfaring, soleiðis at øll fylgja somu leiðreglum og at førleikarnir sum verða bygdur upp ísv. kreppustýring vera varðveittir.

Tað var eitt sindur ógreitt júst hvørji hjálparátøk RKF skuldi seta í verk, tí markamótini til aðrar instansir vóru ikki greið – hetta kundi verið fyribyrgt, um karmarnir, sum kundu ásett hvønn leiklut RKF hevur í sambandi við kreppur, vóru avtalaðir (sum nevnt í spurningi 4, parti A).

2. **Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?**

Tað ræður um at seta inn skjótt, tá ein kreppa stingur seg upp - tá vit reagera skjótt, fáa vit spontant sjálvboðin, fyrirøkur og feløg við. Tað er týðningarmikið at halda sjálvboðin leypandi dagførd og kunnaði, og bjóða teimum førleikamennandi skeið og tilfar, soleiðis at tey eru betri íklødd til at handfara kreppuna og ikki missa áhugan.

Vit síggja longu nú, við flóttafólkatilbúgvingini, sum beinleiðis byggir á royndirnar vit finga undir koronu, at tilbúgvingin er nógv ment, og at RKF beinanvegin var klárur at átaka sær týðandi leiklut.

Framlítandi kann RKF vera ein natúrligur partur av tilbúgvingini, men tað hevði kravt, at okkurt slag av avtalu varð gjørd í friðartíðum, sum ásetti heimild hjá RKF at hjálpa í eini neyðstøðu.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Síðan korona, er tilbúgvingin í RKF longu ment nógv, av tí at felagsskapurin gjørði sær drúgvar royndir undir hesi kreppu. Royndirnar kundu eitt nú brúkast til flóttafólkatilbúgvingina, sum var sett í verk fyrr í ár. Samstundis er tað vorðið týðiligt, at tilbúgvingin hevði verið munandi betri, um tað vóru fastari karmar og avtalur við myndugleikar um hvussu RKF kann virka sum stuðulseind, og tað er nakað, sum RKF ynskir at virka fyri í framtíðini.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Ein almenn váðameting fyri allar Føroyar hevði verið hent. Slík váðameting kundi víst á tørvir ella manglar, har RKF kundi traðka inn.

5. Annað viðkomandi?

L Ö G M A N S S K R I V S T O V A N

Prime Minister's Office

1

EFTIRMETING AV COVID-19 KREPPUHANDFARINGINI Í FØROYUM FRÁ MARS 2020 TIL FEBRUAR 2022

Endamál og arbeiðssetningur

Landsstýrið fer at eftirmeta Covid-19 kreppuna fyri at tryggja, at skipanir og mannagongdir, sum hava riggað væl, verða varðveittar, og at aðrar verða tillagaðar. Eisini verður hugt at møguligum viðurskiftum og samfelagseginleikum uttanfyri sjálva stýringina, sum hava havt negativa og positiva ávirkan á smittustýringina. Eftirmetingin skal virka sum útgangsstøðið fyri skynsamari stýring, tá ið líknandi kreppur stinga seg upp í framtíðini.

Mannagongd

Tilfar verður savnað inn frá mest viðkomandi aktørum í sambandi við Covid-19 kreppuna. Hesi svara einum spurnablaði (sí niðanfyri á síðu 3-5) og senda skrivliga svarið til

Løgmansskrivstovuna.

Í teimum førum, har viðkomandi luttakari skal hoyra aðrar aktørar, sendir luttakarin víðari til viðkomandi hoyringarpartar. Luttakarin ger sjálvur eina meting av, hvør og hvussu nógvir undirliggjandi stovnar eisini fáa spurnablaðið. Luttakarin sendir síðani svarið hjá sær sjálvum og viðkomandi hoyringarpørtum aftur til Løgmansskrivstovuna.

Luttakarnir í eftirmetingini eru:

- ❖ Landsstýrið (hoyringar frá aðalráðunum)
- ❖ Farsóttarnevndin
- ❖ Landslæknin
- ❖ Kreppuráðið
- ❖ Løgreglan
- ❖ Almannaverkið
- ❖ Apoteksverkið
- ❖ Sjúkrahúsverkið
- ❖ Strandfaraskip Landsins
- ❖ Kringvarpið

- ❖ Fróðskaparsetur Føroya
- ❖ Undirvísingarástýrið (hoyringar frá viðkomandi skúlum)
- ❖ Kommunufelagið (hoyringar frá kommunum, eldraðkinum, dagstovnaðkinum)
- ❖ Fakfelagsráðið (hoyringar frá fakfeløgum)
- ❖ Vinnuhúsið (hoyringar frá vinnugreinafeløgum)

L Ö G M A N S S K R I V S T O V A N

P r i m e M i n i s t e r ' s O f f i c e

2

Spurnablaðið er býtt í trýggjar partar:

- A) Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020
- B) Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022
- C) Framlítandi – hvat vit kunnu læra av kreppuni

Vit heita á luttakarar um at svara so gjølliga sum til ber uppá spurningarnar. Vit eru kortini tilvitað um, at tað kann vera ymiskt, hvussu viðkomandi ymisku spurningarnir eru fyri ymiskar stovnar og feløg. Er onkur av spurningunum óviðkomandi, greiði stutt frá, hví so er, og leyp hann so um.

Freistin at lata svar inn er hósdagin 12. mai!

Svarini frá luttakarunum verða bulurin í eftirmetingini. Í endaligu frágreiðingini verður eisini ein samanumtøka og ein samandráttur av, hvussu Føroyar sum heild handfóru kreppuna.

Eftirmetingin verður liðug á sumri 2022.

Sí spurnablaðið á næstu síðum.

L Ö G M A N S S K R I V S T O V A N

P r i m e M i n i s t e r ' s O f f i c e

3

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
11. Annað viðkomandi?

L Ö G M A N S S K R I V S T O V A N

Prime Minister's Office

4

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp

og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?
3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?
4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggjarliga ella á annan hátt?
9. Annað viðkomandi?

L Ø G M A N S S K R I V S T O V A N

Prime Minister's Office

5

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini.

Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?

Hava tit spurningar ella viðmerkingar til eftirmetingina, ring ella skriva til:

Rógvi Olavson

Fulltrúi / Adviser

+298 224353

rogvio@tinganes.fo

L Ø G M A N S S K R I V S T O V A N

The Prime Minister's Office

Tinganes / FO-100 Tórshavn / Faroe Islands

Office: +298 306000 / lms@lms.fo / www.lms.fo

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrstu hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Onga.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Farsóttin rakti ferðavinnuna meint beinanvegin, sum hon rakti. Nevndin í Ferðavinnufelagnum hittist fyrstu tíðina hvønn morgun á Teams at umrøða støðuna. Síðani vóru regluligir fundir og stutt millum fundirnar. Felagið hevði tætt samband við limirnar. Boðað var beinanvegin frá, at felagið var til taks at svara spurningum eftir fòrimuni og ringt var regluliga til limirnar fyri at kanna støðuna í ferðavinnuni.

Vinnuhúsið sendi javnan dagføringar til Umhvørvis- og vinnumálaráðið um støðuna í ymsu vinnugreinunum, eisini ferðavinnuni. Tað var ómetaliga gott fyri ferðavinnuna, at myndugleikarnir og partarnir á arbeiðsmarknaðinum bóru skjótt at og fingi sett hjálparpakka 1 í verk sum eitt alneyðugt tiltak.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Eingin hevði roynt eina tílíka støðu áður. Í Vinnuhúsinum bleiv alt annað virkseimi lagt til síðis, og øll orka fór til koronuráðgeving. Tað var eyðsæð, at ferðavinnan var ein tann meinast raktað vinnan, og henni var givin alla ta tíð og orku tað kravdist fyri at stuðla henni sum best.

Felagið arbeiðdi fyri at fáa hjálp frá myndugleikunum ferðavinnuna. Tað eydnaðist, síðst í juni var hjálparpakki til ferðavinnuna samtyktur í lögtinginum.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Ferðavinnufelagið hevði ikki trupulleikar av hesum slag.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

Í arbeiðnum um hjálparpakka til ferðavinnuna hevði Ferðavinnufelagið eitt gott samstarv við Landsstýrið og serliga Vinnumálaráðið. Samstarvið við Taks hevur eisini verið gott.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Hesi eru vanligir samstarvspartar hjá Ferðavinnufelagnum, men samstarvið er vanliga ikki so tætt, sum tað var í hesum tíðarskeiðnum.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Tað var trupult í tann mun, at limirnir í Ferðavinnufelagnum vóru trýstir at seta tiltøk í verk uttan at hetta var heimilað í lóg. Hetta hevði við sær inntøkumiss, sum lógargrundarlag ikki var fyri at fáa aftur og gjørði støðuna hjá ferðavinnuni viðkvæmari í samráðingunum um hjálparpakka. Talan bleiv um stuðul heldur enn endurgjald.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Tað var forstáilisi fyri, at landið gjørði skjótt av og stongdi alt niður 12. mars, tá ið vitanin var lítil og avleiðingarnar púra ókendar. Føroyar lótu upp fyri ferðafólki 15. juni, og tað var í tøkum tíma, um nakað skuldi fáast burtúr háárstíðini í 2020.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Í hesum tíðarskeiðnum vóru boðini rættiliga greið, men tá ið farið var undir at linka tiltøkini manglaði grundgevingar fyri, hví avmarkingarnar vóru linkaðar á ávísam økjum og ikki øðrum. Tað tóktist tilvildarligt og ikki sum saklig viðgerð lá aftanfyrir avgerðirnar.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Hetta tíðarskeiðið mistu tey at kalla 100%. Landið stongdi niður, og Føroyar vóru stongdar fyri ferðafólki. Nærum øll starvsfólk vóru send heim og nógvar vóru søgd úr starvi. Einki grundarlag var fyri vinnuligum ferðavinnuvirksemi. Einasta virksemi var at handfara avlýsingar, endurrindanir og umbókingar, hendan uppgávan lá á nøkrum heilt fáum fyri at spara lønargjaldingar.

11. Annað viðkomandi?

L Ö G M A N S S K R I V S T O V A N

Prime Minister's Office

4

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp

og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

So skjótt sum boðini komu um, at Føroyar lótu landamørkini upp 15. juni var farið í holt við at selja Føroyar sum ferðamál. Roynt var at hava so nógva virksemi sum yvirhøvur møguligt. Samstundis royndu tey, sum høvdu møguleika fyri tí at venda sær móti heimamarknaðinum og at fáa føroyingar at ferðast í egnum landi.

2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur?

Tað var torført tí tilmælini gjørdist ógreiðari og ógreiðari og nógva legði upp til egna tulking. Tað hjálpti tó, at koronaráðgevingin kundi leiðbeina. Sóttarhaldsreglurnar við komu til Føroya blivu so strangar, at tær forðaðu fyri ferðavinnuvirksemi í Føroyum. Ábyrgdin av at sóttarhaldsreglurnar vóru hildnar var ógreið, helst tí talan var um tilmæli og ikki reglu, sum var heimilað í lóg. Tá ið nýggjar savningaravmarkingarnar

vóru tilmældar, valdaði ofta ógreiða, inntil koronaráðgevingin hevði tikið støðu til, hvussu tilmælini skuldu skiljast.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Ongar

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði

horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Ferðavinnufelagið hevði eitt gott samstarv innanhýsis millum nevnd og limir og í Vinnuhúsinum millum Ferðavinnufelagið og Føroya Arbeidsgevarafelag. Felagið royndi at streingja á við at leingja hjálparpakkan til ferðavinnuna, men tað var torført at fáa undirtøku fyri tí í politisku skipanini. Tað var ikki forstálsí fyri, at tilmælini og tiltøkini hjá landinum, sum høvdu serliga stórar avleiðingar fyri ferðavinnuna, góvu landinum eina moralska ábyrgd móttvegis ferðavinnuni, sum var tann vinnan, sum rindaði prísir fyri, at føroyska samfelagið kundi virka so opið og frítt undir korona, sum nærur onga aðrastaðni í heiminum.

Hetta tíðarskeiðið ynsktu mong í ferðavinnuni at fáa greið boð um, hvørjar ætlanir landsstýrið hevði við ferðavinnuni, nú tá ið tilmælini raktu vinnuna so hart, og hugurin at rinda aftur var so lítill.

Ikki fyrr enn farið var út í almenna rúmið at gera eina roynd at ávirka almannahugsanina vóru dyrnar latnar upp aftur í politisku skipanini at tosa um at leingja hjálparpakkan til ferðavinnuna.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit

varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Tað gjørdi tað torført, tí tað var upp til ta einstøku fyrítøkuna at niðurlaga virkseimi í egnum virki og harvið at missa inntøku í stórt mál. Víst var til óskrivaðar reglur og moral heldur enn lóg og rætt, og peikifingurin var stundum havdur á lofti. Hetta gjørdi rættarstøðuna hjá fyrítøkunum torføra, og tað vísti seg eisini, at samráðingarstøðan hjá ferðavinnufyrítøkunum var veik í mun til at leingja hjálparpakkan til ferðavinnuna.

Einastu avmarkingarnar sum vóru gjørdar í lóg, vóru gjørdar í matstovulógini. Hetta var gjørt, hóast at hetta ikki var rætta lógin at basa smittu. Ilt var at skilja, hví júst hetta økið skuldi regulast við lóg, og ikki onnur minst so smittandi øki. Aftur her manglaðu grundgevingar, gjøgnumskygni og ikki minst saklig viðgerð. Hetta var ein býligur máti at raka eitt ávíst øki við lógarreguleringum, og samstundis sleppa undan at øll smittubasingin skuldi vera heimilað í lóg og sleppa undan endurgjaldsspurningum.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og

millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Ikki viðkomandi fyri Ferðavinnufelagið.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um,

hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Ikki viðkomandi fyri Ferðavinnufelagið.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri

tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Fíggarligi smeiturin gjørdist enn størri hetta tíðarskeiðið. Í juli var ein skái, og til bar hjá ferðavinnuni at taka ímóti útlenskum gestum og fáa nakað av inntøku, men longu í august var stongt niður aftur, og tað var

greitt, at útlitini frameftir fyri ferðavinnuna vóru ring. Strongu sóttarhaldsreglurnar á 6 dagar við komu til Føroya stongdu ferðavinnuna niður, fult og heilt. Savningaravmarkingarnar tarnaðu størri fundum, ráðstevnum og veitslum, sum vanliga fyllir nógv í lágárstíð. Framgongdin í ferðavinnuni áðrenn korona hevði økt um íløguhugin, og fleiri stórar verkætlanir vóru í gerð, tá ið korona rakti, og høvdu tí nærur einki kastað av sær, og støðan var tí serstakliga ring hetta tíðarskeiðið, og útlitini sóu ikki góð út.

9. Annað viðkomandi?

L Ö G M A N S S K R I V S T O V A N

Prime Minister's Office

5

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini.

Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

At átøk skulu gerast við lóg og ikki tilmælum.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Ikki at líta á, at landið tekur somu ábyrgd, sum var umbiðin av fyrítøkum og borgarum og vænta, at landið harafturímóti syrgir fyri fyrítøkum ikki vera fyri ov stórum fíggjarligum smeiti av teimum tiltøkum og tilmælum, sum landið hevur sett í verk.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Ikki viðkomandi fyri Ferðavinnufelagið

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Tá ið landið setur átøk í verk má grundgevast fyri, hví júst hesi átøk eru vald. Somuleiðis má skil vera í, tá ið tiltøkini verða linkað, og grundgevast fyri hví júst tann valda mannagongdin er tann rættað.

Epidimikommisjónin má broytast, soleiðis at viðkomandi partar eru umboðaðir. Her er umboð fyri vinnuna og eisini umboð fyri kommunurnar eyðsæddar. Tað hava vit sæð í hesi heilsukreppuni.

5. Annað viðkomandi?

Hava tit spurningar ella viðmerkingar til eftir

Reiðarafelagið fyri Handilsskip

Partur A: Kreppustýringin í fyrstu hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Flestu reiðarí høvdu onga tilbúgvingarætlan ísv. farsóttarstýring.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Fyrsta uppgávan var at gera mannagongdir fyri av- og ámynstring á skipunum, og tryggja at sjófólkið hevði tryggjar umstøður, serliga í mun til ferðing millum lond.

Broytingarnar vóru samsvarandi nationalum treytum, sum londini hvør ísær settu.

Ítøkilig tiltøk vóru: Hurðarnar stongdar, summi arbeiddi heimanífrá, fólk spjadd fyri at skapa fjarstøðu, Sprittdispensarar settir upp, operatiónin/deildir vóru býtt upp, samband millum starvsfólk minimera - manningar ikki á land og starvsfólk ikki umborð.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Fyrirtreytirnar hjá reiðaríunum vóru ok. Broysingarnar vóru tó mest treytaðar av, at myndugleikarnar skjótt bóru greið boð um, hvørjar reglurnar fyri innferðing, sóttarhald og arbeiðið vóru.

4. Hvørjar skipanarlígar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Onki nevnivert.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Føroyskar myndugleikar: Væl.

Útlenskar myndugleikar: Væl - t.d. vendi russiska sendistovan í Kbh sær javnan hendavegin fyri at vita, hvussu støðan var – m.a. coronapatientar ísv. agency-virkseimið.

Veitarar/kundar: Væl.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Onki nevnið.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemd hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Sum heild gjørdur tilmælini, at reiðaríð stóð við tí endaligu avgerð. Men tað var gott at hava frælsi at skipa arbeiðið. Skapti nakað av diskussión internt, men einki at snakka um.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Starvsfólki hildu í stóran mun, at gerandisdagurin bleiv ógvuliga strævin, og tað var avbjóðandi at fáa tingini at hanga saman.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Onki nevnið. Feløgini skipaðu arbeiðið, soleiðis at tað merktiskt sum minst fyri kundarnar.

Ísv. agency virksemd var nógv óvissa, men ikki beinleiðis ónøgd. T.d. merktu russisku manningarnar væl ein "mótvilja" frá føroyska samfelagnum.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Tey, sum fóru undir ALS skipanina, merktu tað sjálvsagt. Útflutningur minkaði, innflutningurin vaks. Ongi cruise skip inni.

11. Annað viðkomandi

Onki at leggja afturat.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Fóru aftur til tað vanliga.

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

Bakkaðu nakað aftur, men ikki í saman mun, sum í 2020. Hesaferð var verri at fáa starvsfólkini við.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Ongar.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Sí omanfyri.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Støðan var lættari at hondtera.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Tungt at fara upp og niður í gear.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Onki nevnið.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Sum omanfyri.

9. Annað viðkomandi

Onki.

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

Feløgini hava lært, at umstillingsviljin hjá bæði starvsfólkum og viðskiftafólkum er størri enn tey høvdu væntað. Lærdu eisini at vera meira umstillingsklár – og hetta kann móguliga brúkast í øðrum sambandi frameftir.

Í neyðstøðum er heimaarbeiðspláss brúkiligt, men starvsfólk og leiðsla lærdu at virðismetastarvsfelagar og fysiska arbeiðsplássið.

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvørja tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?
Svar: Høvdu frammanundan lógarkravda krepputilbúgving í samband við serligar bendingar, men farsóttarstýring av slíkum slag var ikki umfata.
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
Svar: Kunning til ferðandi sett í verk MAR2020 um at vera sitandi til kabinumannig gevur boð um at fara í land (byrja við rekkju 1 og so aftureftir), eisini bleiv kunnað um vegleiðandi kunningarsskriv frá heilsu- og mynduleikunum um Covid-19 var tøk í komuhöllini. Í APR2020 bleiv kunningin umborð viðka við eisini at umfata setur og telefonnummar hjá tí einstaka skuldi latast lögreluni í komuhöllini.
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
Svar: Karmar og fortreytir vóru so gott sum ongar at handfara slíka kreppu, og var neyðugt við leypandi tillagingum í samráð við viðkomandi mynduleikar. Nevnt kann tó felagið hevur lógarkravda kreppuleiðslu ið er forð fyri leypandi tillagingum. Hetta kann geva og gav orkymlan bæði innanbýsis og fyri kundan.
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
Svar: Sera stórar avbjóðingar við leypandi at kunnað viðskiftafólk, broyta ferðaselar, svara spurningum. Stórt innanbýsis arbeiði var lagt í at framleiða og leypandi dagføra amboð/forrit.
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?
Svar: Samstarv við aðrar viðkomandi stovnar og feløg virkaði væl.
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
Svar: Dagligt samstarv við Landslæknan/Pál Weihe/Lögrelgu
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
Svar: Sum felag valdu vit í mest møguligan mun at fylgja tilmælunum sum um tað vóru lógir.
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Svar: Innanbýsis stýringini riggaði sum heild væl, men leypandi broytingar í tilmælum og tulkning færdi til orkymlan.
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Svar: Broytingar av ferðaselum riggaði væl. Í minni mun ónøgðsemi um ov nógv kunning mail/sms
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
Svar: Umleið 100 fólk yvir alt felagið søgd úr starvi. Sera stór minkean (yvir 50% samanborið við 2019) av ferðafólkatali.
11. Annað viðkomandi?

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjögnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
Svar: boðini um upplatingina í mai-juni 2020 komu ógvuliga seint, vit lótu nakrar rutur uppáftur og so spakuliga vaks virkseimið aftur upp ímóti umleið helvtini av tí, áðrenn Covid-19. Men beinanvegin krøv komu um heimaupphald í sambandi við uttanlandsferð, minkaði virkseimið aftur.
2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?
Svar: Hvørja ferð krøv komu um sóttarhald í sambandi við uttanlandsferð, minkaði eftirspurningurin ógvuliga nógv og vit vórðu noydd at tillaga túratal.
3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?
4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
Svar: Samstarvið við landslækna og aðrar myndugleikar virkaði væl.
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
Svar: Tilmælini vórðu í veruleikanum fatað sum lóg, orsakað av, at vit eru eitt lítið samfelag. Ti torðu fólk ikki at fara uttanlands í frítíðarorindum í t.d. vikuskiftinum, tí tey skulu vera heima í fjóra dagar, áðrenn tey kunnu fara aftur til arbeiðis.
6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, figgjarliga ella á annan hátt?
Svar: Bæði smitta, og serstakliga krøv um sóttarhald í sambandi við uttanlandsferð, høvdu risastórar búskaparligar avleiðingar fyri felagið. Virkseimið minkaði skjótt, ótryggleiki valdaði og neyðugt varð at uppsiga umleið 100 starvsfólk. Flogvinnan kom í sína størstu kreppu, síðan flogvinna tók seg upp, og felagið fekk risastórt hall í 2020 og eisini hall í 2021.
9. Annað viðkomandi?

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
Svar: Hvussu skjótt ein heimsfarsóttin rakar, og hvussu torført er at meta um framtíðina í tilílkari støðu
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?
Svar: Eftirmett eigur at verða, um neyðugt er at fara so ógvusliga fram eina aðru ferð.

Eftirmeting frá Smyril Line

Góðan dag Rógvi,

Orsaka seina svarið.

Partur A:

- 1) Vit høvdu ikki nakra tilbúgving, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring (annað enn vanligar raksrarligar mannagongdir viðv. reinføri og sjúku umborð á skipunum).
- 2) Vit tóku Norrønu úr sigling,- og tá ið vit fóru í gongd aftur, høvdu vit koronukanningar við fráferð úr Hirtshals og Seyðisfirði. Vit gjørdur nógvar nýggjar mannagongdir umborð, t.d. við frástøðu, spritting, handfaring av buffet, o.s.fr.
- 3) Vit høvdu ongar royndir, men tó eru vit von við at arbeiða við broyttum fortreytum. Tað gekk skjótt at fáa okkara mannagongdir góðkendar og implementeraðar.
- 4) Størsta avbjóðingin var, at londini høvdu ymisk tilmæli, sum broyttust ofta, og hetta var als ikki optimalt.
- 5) Okkara samstarv við feløg og stovnar gekk sum heild væl.
- 6) Á Smyril Line samstarvaðu vit við onkrar stovnar áðrenn korona, men samstarvið við hesar (LS, HFS) bleiv nógv víðkað. Somuleiðis samstarvaðu vit við t.d. Blæksprutten (potaðu í Hirtshals) og Ampexa (gjørdur analýsur í DK).
- 7) Tað riggaði fínt við tilmælum.
- 8) Tað var greitt, at talan *bert* var um tilmæli frá myndugleikunum. Tó skuldu øll testast, ið komu til landið, og vit kundu ikki góðtaka, at tey høvdu tikið eina snarrest, áðrenn tey komu til Hirtshals. Hetta hevur kostað Smyril Line **sera** nógv í mistari umborðssølu.
- 9) Sum heild riggaðu tiltøkini væl.
- 10) Vit mistu so gott sum alt grundarlagið fyri ferðavinnu, matstovu og hotel virksemini. Fíggjarliga var hetta ein álvarsamt fyri okkum sum felag. Eisini hevur hetta verið ein sera trupul tíð fyri starvsfólkini hjá okkum.

Partur B hevur sama svar suim partur A.

Partur C

- 1) Í sambandi við kanningar fyri LS føldu vit okkum eitt sindur illa. Vit á Smyril Line fóru við í samstarvið og lovaðu at vísa samfelagsatlit og gera arbeiðið ókeypis. Okkara starvsfólk fingu løn frá Smyril Line, sum síðani varð afturgoldin frá LS. Tað kom sera óvæntað á, at onnur privat fyrirkæpa eisini var við í samstarvinum, men tað var als ikki ókeypis. Eisini hildu vit, at alt ov nógv vórðu testað, og vit sóu, at tað bleiv heilt galið, tá vit góvust við at testa fyri LS. Sum heild hildu vit, at teir almennu stovnarir og politikkararnir als ikki valdu eina bíliga loysn. Vit kundu lættliga skaffað snarrestir fyri undir 10 krónur, men tað var ikki gott nokk í Føroyum - sjálvt um snarrestir vórðu nýttar um alt EU. Vit sóu at somu frísku familjur kannaðu seg "ókeypiss" fleiri ferðir um vikuna. Hetta var eftir okkara tykki ikki ein skilagóð nýtsla av ressoursum.

- 2) Vit fara neyvan at bjóða tænaŝtu út ókeypis aftur.
- 3) Vit koyra á sama hátt. Vit halda, at okkara átøk riggaðu fínt.
- 4) Vit meta, at vit sum land brúktu alt ov nógvan pening; alt ov nógv vórðu testað, og tann dýrasta loysnin varð vald.

Vinarliga / Med venlig hilsen / Best regards

Jens Meinhard Rasmussen

Stjóri / CEO

Mobile: +298 794910

Direct: +298 345902

Visit us at www.smyrilline.fo

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálfu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvørja tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Svar: Í sambandi við SARS og Ebola farsóttirnar fyrri nøkrum árum síðani, varð gjørd ein avtala millum Vága Floghavn, Landslæknan og sjúkrahúsverkið um handfaring av smittaðum ferðafólkum sum komu til landið, har tað m.a. varð ásett, at sjúkrahúsverkið skuldi veita verndarútgerð til flogvallarstarvsfólk, sum skuldu taka sær av smittaðum ferðafólkum.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Svar: Leiðslan í Vága Floghavn savnaði kreppuleiðsluna, har tað í samráð við Fíggiarmálaráðið var staðfest, at Vága Floghavn var at meta sum kritiskur infrastrukturur, og at øll neyðug tiltøk máttu setast í verk til tess at tryggja, at tað ikki bleiv neyðugt at steingja flogvøllin. Vága Floghavn setti 9. mars 2020 innanhýsis mannagongdir og atferðarstýrandi tiltøk í verk, til tess at tryggja starvsfólk hjá Vága Floghavn móti smittu og smittuspjalding, og samstundis at tryggja framhaldandi rakstur. Tiltøkini vóru galdandi fyrri starvsfólk og allar veitarar, sum høvdu sína gongd í Vága Floghavn, og fevndu m.a. um:

- Krav til starvsfólk um at nýta smittuverjuútgerð var sett í verk.
- Tollfría solan varð stongd
- Flogtíðir vóru broyttar, so komandi og farandi ferðafólk ikki komu í samband við hvønn annan í Farstöðini
- Avvarðandi, hýrúvognsførarar og onnur fingi ikki atgongd til at koma inn í Farstöðina, orsaka av plássviðurskiftum og frástøðutilmælunum frá myndugleikunum
- Útvegan av yvirleti yvir arbeiðs- og privatar uttanlandsferðir hjá starvsfólkum til økir við serligum smittuvanda, sambært ferðavegleiðingum hjá Udenrigsministeriet frá 3. mars
- Reglur um starvsfólk, sum koma heim frá ella ætla at ferðast til økir við serligum smittuvanda
- Avmarkingar av tænastráðum og fundarvirksemi uttanlands
- Um eitt av starvsfólkunum kom heim frá einum smitturaktum øki varð ásett, at starvsfólkið skuldi ikki mæta til arbeiðis í Vága Floghavn, men arbeiða heimanífrá í tann mun tað bar til, ella verður heima í 14 dagar frá heimkomudegnum.
- At starvsfólk sum ferðast uttanlands melda til tann tann sonevnda ”Danskerlisten” á heimasíðuni hjá Udenrigsministeriet, <http://danskerlisten.um.dk/> fyrri beinanvegin at fáa dagfórdar upplýsingar frá Udenrigsministeriet, um økið ein ferðast í.
- Starvsfólk fingi bann móti at taka ímóti gestum til fundir á flogvøllinum, um hesir komu frá økjum, ella høvdu ferðast í økjum, har Udenrigsministeriet mælti frá at ferðast orsakað av COVID-19

- Fyri tænastuferðir var fyribils ásett, at um viðkomandi starvsfólk starvaðist innan operativan/tekniskan rakstur, skuldi viðkomandi ikki ferðast uttan tað var neyðugt og avtalað við leiðsluna
- Onnur starvsfólk kundu tó fara á tænastuferðir, men tó ikki til økir, sum Udenrigsministeriet mælti frá.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Svar: Vága Floghavn hevur skipanir fyri handfaring av kreppustøðum. Innanhýsis fortreytirnar vóru tí nøktandi. Hinvegin var trupult at fáa samskipanina við uttanfyri standandi myndugleikar og samstarvsfelagar í gongd í byrjanini, tí tað tyktist sum at ábyrgdarbýtið hjá myndugleikunum var heldur ógreitt ella fløkt. Vága Floghavn hevði tó eitt tætt og gott samstarv við Landslæknan, sum vit høvdu beinleiðis samskifti við um praktiskar avbjóðingar og loysnir til handfaring av serliga smittaðum ferðafólkum, sum komu ella skuldu av landinum (m.a. russiskar skipsmanningar, útlendsk ítróttarfeløg og landslið o.l.)

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Svar: Starvsfólk hjá Vága Floghavn skulu vera trygdargóðkend og hava serligar útbúgvingar/certifiseringar, umframt at tað eru krøv til tal av starvsfólkum til trygdareftirlit, sløkkilið, tøkni, torn o.l. Tað ber tí ikki til at skifta starvsfólk út við nýggj fólk frá degi til dags. Við sóttarhaldskrøvum á minst 14 dagar, sum myndugleikarnir settu í verk beinanvegin, var tí mett neyðugt at uppbýta starvsfólkini í toymir, sum ongantíð komu í samband við hvønn annan. Hetta fyri at tryggja, at ikki ov nógv starvsfólk kundu gerast sjúk samstundis.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

Svar: Sí svar til pkt. 3

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Svar: Sí svar til pkt. 3

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Svar: Leiðslan hjá Vága Floghavn avgjórði beinanvegin at ganga á odda at fylgja almennu tilmælunum um m.a. sóttarhald, verjutiltøk o.l. Almennu tilmælini blivu handfarin sum vóru tey galdandi lóg. Tað var tó eisini ørkymlandi, at myndugleikarnir ikki høvdu stórvegis fokus á “front-line” uppgávuna hjá Vága Floghavn, har starvsfólk komu í tætt samband við bæði smittað og frísk ferðafólk, men einamest fokuseraðu uppá heilsu- og eldraðkið.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Millumleiðarar og starvsfólk høvdu forstålsu fyri støðuni og teimum tiltøkum sum blivu sett í verk. Tað sást eisini skjótt, at tiltøkini vóru effektiv, tí tað vóru nærum eingi starvsfólk sum blivu smittað á arbeidsplassinum í Vága Floghavn. Av tí at flogferðslan minkaði so ógvusliga eftir stuttari tíð, styttust arbeidssdagarnir munandi. Tað var tí samstundis ein ávís ørkymlan millum starvsfólk um, hvat kom at henda við manningartørvi og teirra starvssetanum

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Sum heild varð tikið væl ímóti Covid-19 tiltøkunum hjá Vága Floghavn. Tær flestu negativu viðmerkingarnar frá viðskiftafólkum snúðu seg um, at tað var so trongligt í viðførismóttøkuni, at frástøðutilmælini ikki kundu haldast. Vága Floghavn royndi at hjálpa uppá hesa avbjóðing við ikki at loyva ov nógvum ferðafólkum út til viðførismóttøkuna samstundis. Og hýrsvognsførarar vóru

misnøgdir um ekki at sleppa inn í Farstöðina eftir ferðafólkum, á sama hátt sum teir gjördu áðrenn Corona.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Svar: Flogferðslan minkaði ógvusliga fyrru helvtina av 2020, og inntøkurnar stóðu tí á ongan hátt mát við starvsfólkaútreiðslurnar og aðrar fastar rakstrarútreiðslur. Tað var eisini stór óvissa um hvussu leingi hendan farsóttin kom at vara. Nevnd og leiðsla mettu tað tí neyðugt at tálma útreiðslurnar, og steðgaðu tí øllum íløgum og innkeypum, sum ikki vóru avgerðandi neyðug. Og mett varð eisini, at neyðugt var at minka starvsfólkahópin niður til tað, sum var tað lægst møguliga í mun til galdandi krøv til manning á einum flogvølli. Starvsfólkatalið var tí minkað við uppsagnum av uml. 40% av starvsfólkahópinum í mai 2020.

11. Annað viðkomandi?

Svar: Hjálparpakki 1 viðv. lønum var ein góð hjálp, men var sera trupul at umsita, eins og hann lögfrøðiliga ikki var nóg greiður. Úrslitið av hesum er, at Vága Floghavn eftirfylgjandi var stevnd av fakfeløgum eftir muninum millum fulla løn og løn sambært hjálparpakka 1, hóast stórir partur av mánaðarløntum starvsfólkum høvdu arbeitt munandi minni tíð fyrsta hálvárið, av tí at flogferðslan minkaði so ógvusliga fyrru helvtina av 2020.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Svar: Flogferðslan byrjaði spakuliga aftur 15. juni, við regluligum túrum til Danmarkar, men var tó nógvar ferðir minni enn vanligt. Hildið varð fast við uppbytið av starvsfólkum og teimum smittuverjutiltøkum sum vóru sett í verk fyrra hálvár 2020. Ein stór avbjóðing fyri Vága Floghavn var, tá avgjört varð at Corona-kanningar skuldu gerast við landamørkini, tí plássviðurskiftini í farstöðini vóru langt frá nøktandi, samstundis sum roynt varð at halda tilmælini um frástøðu.

2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur?

Svar: Nøkur fá av uppsögdu starvsfólkunum vóru nokkso skjótt sett aftur í starv, av tí at talið av flogferðum øktist eitt lítið sindur sum tíðin gekk. Tað var hildið fast við smittuverjutiltøkini fyri starvsfólk hjá Vága Floghavn, og hvørja ferð nýggjar smittu-bylgjur komu, vóru herð tiltøk sett í verk, har eitt nú kantina, venjingarrúm o.l. bleiv stongt, eins og forboð varð sett óviðkomandi starvsfólkum at fara í Tornið, til Tøknideild, Verkstøð og aðrar funktiónir á flogvøllinum, fyri at fyrbygja at møgulig smitta bleiv borin til kritiskar funktiónir á flogvøllinum.

Tað at myndugleikarnir síðstu tíðina slakaðu uppá longdina á sóttarhaldstilmælunum gjørdi tað lættari fyri Vága Floghavn at tillaga virksemið, tá onkur starvsfólk gjørdust sjúk av Corona.

Tá illa smittandi Omikron-varianturin gjørdi um seg í desember 2021 til februar 2022, vóru sera nógvar starvsfólk hjá Vága Floghavn og øðrum aktørum á flogvøllinum smittað, meira heima ella úti í samfelagnum enn á arbeidsplassinum. Tað legði eitt sera stórt trýst á Vága Floghavn, tá uml. 1/3 av starvsfólkunum blivu sjúk samstundis. Um sóttarhaldstilmælini ikki høvdu verið stytta munandi tá, so hevði mest sannlíkt verið neyðugt at skert upplatingartíðina ella í ringasta føri stongt flogvøllin einstakar dagar, fyri at kunna mannað allar funktiónir sambært galdandi lógarkrøvum. Men við at trekkja óvanliga nógvar uppá starvsfólk sum vóru frísk hesa tíðina, og av tí at sóttarhaldstilmælini

vórðu stytt munandi, bar til at hava flogvøllin opnan sum vanligt, eisini hesa tíðina. Aftaná hesa seinastu smittubylgjuna høvdu uml. 90% av starvsfólkunum verið smittað og høvdu fingið andevni.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Svar: Starvsfólk í Vága Floghavn skulu hava neyðuga trygdargóðkenning og hava serligar útbúgvingar/certifiseringar, umframt at tað eru krøv til tal av starvsfólkum til trygdareftirlit, sløkkilið, tøkni, torn o.l. Tað ber tí ikki til at býta hesi starvsfólk um við nýggj fólk frá degi til dags. Við teimum sóttarhaldskrøvum sum myndugleikarnir settu í verk varð tí miðað eftir, í tann mun tað yvirhøvur var møguligt, at býta starvsfólkini í toymi, sum ongantíð komu í samband við hvørt annað. Hetta fyri at tryggja, at ikki ov nógv starvsfólk kundu gerast sjúk samstundis. Testing av starvsfólkum bleiv eisini sett í verk, og starvsfólk vísu sera góða disciplin og søgdu beinanvegin frá, um illgruni var um at tey høvdu verið í samband við smittað á arbeiðsplássinum, heima ella aðrastaðni í síni frítíð.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Svar: Vága Floghavn hevði eitt tætt og gott samstarv við Landslæknan og Pál Weihe, sum vit høvdu beinleiðis samskipti við um praktiskar avbjóðingar og loysnir til handfaring av serliga smittaðum ferðafólkum, sum komu til ella skuldu av landinum (m.a. russiskar skipsmanningar, útlenskt ítróttarfeløg og landslið o.l.). Samstarvið við Arbeiðs- og Brunaeftirlitið um praktisk viðurskipti í sambandi við testing av ferðandi var eisini gott. Samstarvið við Tolleftirlitið á flogvøllinum kundi verið meira smidligt, og hetta viðförði óneyðugar avbjóðingar í samband við viðförismóttøku og testing av ferðandi, sum eisini skuldu tollkannast í sama øki sum kanningarar vórðu gjørdar eitt skifti. Tað tyktist heldur ikki, sum at heilsumyndugleikarnir og politiska skipanin gjørdur sær greitt, hvussu stórar byrður og avbjóðingar tað legði á Vága Floghavn, at veita hølir og umstøður til kanningarar. Politiska skipanin tók ikki viðmerkingar og uppskot frá Vága Floghavn um skipan av kanningarumstøðunum til eftirtektar, og játtaði heldur ikki pening til at skapa betri umstøður. Hetta skapti nógva óneyðuga orkymlan hjá Vága Floghavn, Atlantic Airways, SAS, tollarum, hýrúvognsfeløgum, bussfeløgum og felagnum, sum stóð fyri testingini. Hóast Vága Floghavn og starvsfólk hjá flogvøllinum høvdu nógvar uppgávur í samband við kanningarar – t.d. reingerð í testhølunum, kanning og handfaring av smittaðum ferðafólkum o.l. – so fekk Vága Floghavn og starvsfólkini har ongantíð status sum “front-line” funktión frá myndugleikunum, sum tó boðaðu frá, at teir mettu Vága Floghavn sum kritiskan infrastruktúr. Vága Floghavn mátti tí sjálf rinda fyri alla testing av egnum starvsfólkum.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Svar: Sí svar til pkt. 7 í Parti A

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Millumleiðarar og starvsfólk høvdu forstålsu fyri støðuni og teimum tiltøkum sum blivu sett í verk. Tað sást eisini skjótt, at tiltøkini vóru effektiv, tí tað vóru nærum eingi starvsfólk, sum blivu smittað á arbeiðsplássinum í Vága Floghavn.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Sum heild varð tikið væl ímóti Covid-19 tiltøkunum hjá Vága Floghavn. Tær flestu negativu viðmerkingarar frá viðskiftafólkum snúðu seg um, at tað var so trongligt í viðförismóttøkuni, at frástøðutilmælini ikki kundu haldast. Flow’ið í gjøgnum terminalin var gjøgnum alt Corona tíðarskeiðið ein stór avbjóðing, tí bæði frástøðutilmæli, viðförismóttøkan og testingin gjørdur, at tað vóru langar bíðitíðir hjá ferðafólkum, og tað tí tók langa tíð at koma gjøgnum terminalin. Vága

Floghavn royndi at hjálpa uppá hesa avbjóðing við ikki at loyva ov nógvum ferðafólki inn í viðførismóttøkuna samstundis. Og tá myndugleikar settu telt upp uttanfyri terminalin á sumri í 2020 og 2021, hjálpti tað væl uppá møguleikarnar at halda størri frástøðu.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Svar: Flogferðslan minkaði ógvusliga orsakað av Corona, og inntøkurnar stóðu tí á ongan hátt mát við útreiðslurnar. Nevnd og leiðsla mettu tað tí framhaldandi neyðugt at tálma útreiðslurnar í mest møguligan mun, tí Vága Floghavn fekk ikki lut í teimum hjálparpakki sum komu aftaná hjálparpakka 1.

Vága Floghavn hevur havt sera nógv øktar lønarútreiðslur orsakað av korona, serliga tá afturvendandi bylgjur av Corona viðførdu smittu millum starvsfólk, og at onnur frísk starvsfólk tí máttu taka eyka vaktir fyri at manna allar funktiónir sambært galdandi lóggávu. Síðst í 2021 og fyrst í 2022, tá nógv starvsfólk gjørdust sjúk av Omikron-variantinum, var neyðugt at tey frísku máttu arbeiða sera nógvur eykatímar, og tað hevur kostað Vága Floghavn sera nógv bæði í beinleiðis lønarútreiðslum, men eisini til at innarbeiða kravdar venjingar og certífiseringar v.m. aftur, sum máttu útsetast orsakað av sjúku.

9. Annað viðkomandi?

Svar: Sí svar til pkt. 11 í Parti A

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

Svar: Tíðin frá tí at Corona-smittan byrjaði at breiða seg í Danmark, Noregi, Onglandi, Frankríki, Spania og Íslandi, til fyrsta smittaða ferðafólki kom til Føroya, kundi frá myndugleikunum verið brúkt betur til ítøkiligar fyrireikingar og ætlanir fyri hvussu móttøka, kanningar, sóttarhald og annað kundi verið samskipað og handfarið betur.

Seinni í 2020 og 2021, tá avgerðir vóru tiknar um ymisk tiltøk – herundir kanningar við landamarkið – var tíðin frá fráboðan til tiltøk skuldu setast í verk ofta ov stutt og órealistisk, í mun til tær praktisku fyrireikingar, sum skuldu gerast á staðnum og tey plássviðurskifti sum vóru tøk. Eisini var málið um innkrevjing av gjaldi fyri testing ikki væl fyrireikað, og skapti ta fyrstu tíðina stóra ørkymlan hjá flogfeløgum og hjá Vága Floghavn, og kravdi nógv tíð at avgreiða fyri.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Svar: Nakrir av lærdómunum vóru hesir:

- Tørvur var á, at tað beinanvegin frá byrjan var eitt greiðari uppgávu- og ábyrgdarbýti millum passeftirlit (Politi), heilsumyndugleikar, tolleftirlit (TAKS), flogfeløgini og Vága Floghavn, í sambandi við komu og fráferð hjá smittaðum ferðafólki
- Beinanvegin tá avgerð varð tikin um testing, áttu myndugleikarnir at avsett neyðuga játtan til eina nøktandi og haldføra loysn, sum kundi nýtast alt árið, heldur enn teltloysnir sum ikki vóru egnaðar til vetrarhálvárið.
- Vága Floghavn átti at verið tikin við uppá ráð í samband við tær avgerðir sum blivu tiknar um kanningar við landamørkini, soleiðis at fyrireikingarnar til praktisku umstøðurnar á kanningarstaðnum vóru meira skipaðar.

- Starvsfólk hjá Vága Floghavn, sum sambært galdandi trygdarkrøvum skulu kanna ferðafólk fysiskt, uttan mun til um tey eru sjúk ella ikki, áttu at fingið sama status sum “front-line” starvsfólk, sum eitt nú sjúkrahússtarvsfólk og onnur. Hesi starvsfólk áttu tí at fingið í boði regluligar ókeypis smittu-kanningar, bæði fyri at fyrbyggja at breiða smittu til onnur starvsfólk og at breiða smittu frá einum ferðafólki til onnur ferðafólk
- Tilmælini um 2 m frástøðu millum fólk merktu, at hvørt fólk skuldi hava 4 m² gólvpláss. Hetta var ógjørlegt at halda, serliga í viðførismóttøkuni, tí við bert einum flogfarið, sum hevur 180 ferðafólk, vildi tað kravt eina viðførismóttøku sum var minst 720 m²
- Skipanir, sum vóru settar í verk fyri at minka mest møguligt um talið av persónum í terminalinum samstundis, tvs. bert at loyva ferðandi inn, at áleggja flogfeløgum at hava longri tíð millum komur og fráferðir, og at royna at stýra flow´inum av ferðafólkum í øllum pørtum av farstøðini, riggaði væl, men kravdi nógva eyka manning.
- Testing inni í Farstøðini riggaði ikki væl, og førði til langar bíðirøðir og at ferðafólk stóðu tætt saman, meðan tey bíðaðu eftir at sleppa út gjøgnum tolleftrilítið og testøkið. Sjálvar kanningarnar gjørdust ofta ein fløskuhálsur, um talið av starvsfólkum, sum gjørdur kanningarnar ikki var nóg stórt.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Svar: Størsta avbjóðingin hjá Vága Floghavn var, at fysisku karmarnir (hølisumstøðurnar) vóru ov trongir til bæði at kunna halda frástøðutilmælini og at skapa umstøður til kanningar inni í farstøðini. Hetta kann neyvan loysast á annan hátt enn við útbyggingum. Neyðugt er tí at hava hetta við í sambandi við ætlanir fyri framtíðar útbyggingar.

Innanhýsis mannagongdirnar riggaðu annars rímliga væl, og krevja bert smærri tillagingar.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Svar: Sí pkt. 1 og 2 í Parti C omanfyri

5. Annað viðkomandi?

Svar: Sí svar til pkt. 11 í Parti A omanfyri

Thetis varð partur av tilbúgvingini í mai 2020. Vit hava avrátt at svara spurningum niðanfyri, eftir at vit vórðu partur av tilbúgvingini. Tó skal sigast, at grundarlagið fyri, at Thetis kundi vera partur av tilbúgvingini, var, at fyrítøkan, ið varð stovnað í 2016, er akkrediterað kanningarstova og hevði dagliga gjørt PCR-kanningar, síðan fyrítøkan varð stovnað.

Partur A: Kreppustýringin í fyrru helvt av 2020.

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til

Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

- 1. Hvat tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19-kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?*

Vit høvdu tól og royndir við PCR-kanningum til at kunna greina Covid-19 virus.

- 2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongd, atferðarstýrandi tiltøkum og øðrum tiltøkum, tá ið kreppan tók seg upp fyrstu ferð?*

Tá vit byrjaðu at gera Covid-19 kanningar, broyttu vit allar mannagongdir á kanningarstovuni. Frammanundan høvdu vit gjørt umhvørvis- og matvørukanningar. Human kanningarøki høvdu við sær, at tað vórðu munandi strangari krøv vegna smittuvanda. Thetis hevði somuleiðis beinleiðis samband við tey, ið skuldu potast við landamarkið, og krøvini til reinføri vóru m.a. at brúka drakt, visir, handskar og munnbind. Vit arbeiddu somuleiðis í skiftivaktum, so heil hold ikki vórðu smittað.

- 3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?*

Fortreytirnar vóru góðar, tí at vit høvdu royndir við hesum kanningum.

- 4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar tóku seg upp?*

Av tí at vit vuku úr fimm starvsfólkum upp á 80 starvsfólk eftir fáar dagar, fingur vit onnur organisatorisk krøv.

- 5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og kanska danskar/útlendskar stovnar og feløg?*

Samstarvið við Heilsumálaráðið, Dátueftirlitið, Landslæknan, Landssjúkrahúsið, Farsóttarnevndina og Coronuráðgevingina.

- 6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?*

Vit høvdu einki samstarv við hesar stovnar frammanundan.

Partur A: Kreppustýringin fyrru hálvu av 2020

Til 1): Onga

Til 2): Næmingar og starvsfólk vórðu send til hús í trýggjar vikur undan páskafrítíðini. Tá byrjað var aftur í skúla, vóru serligar fyriskipanir gjørdar. M.a. skúlin býttur upp í øki, tímatalvan umskipað, flokkar býttir í helvt, eldru næmingarnir finga undirvísing umvegis Teams, fá og somu starvsfólk knýtt at næmingabólkunum og onga/seinni skerda busskoyring.

Til 3): Teir vóru kanska ikki so góðir, men tú verður noyddur at tillaga teg umstøðurnar, og fyriskipa sum best. Skúlin megna í stóran mun at vera fleksibul tá á stendur.

Til 4): M.a. flutningurin av næmingum, tá busskoyringin varð skerd. Trupulleiki við at allir næmingar ikki høvdu møguleika ella førleika at luttaka í netundirvísing.

Tað var í ávísan mun trupult at handfara ymsu reaktónirnar hjá bæði næmingum, avvarandi og starvsfólkum, óttin fyri tí óvissa merktist.

Til 5): Samanumtikið var tað í lagi, men viðhvørt saknaðu vit betri og skjótari kunning frá myndugleikanum.

Til 6): Í lítlan mun, men t.d. settu vit okkum í samband við farsóttarnevndina, tá vit høvdu okkurt ivamál.

Til 7): Tað skapti nakað av kjaki og órógv, men hinvegin eisini nakrar tillagingarmøguleikar.

Til 8): Serliga undirvísingina yvir Teams hildu fleiri ikki vera nóg góða at røkka øllum næmingunum. Tað, at felags tiltøk vóru niðurløgd, var eisini mett sera keðiligt, og at vit noyddust at skerja kreativu fakini. Stúranin um støðuna hjá ávísam næmingum fylti eisini. Tað, sum hinvegin var gott, vóru smærri næmingarbólkar, har tú var tættari hvørjum einstøkum næmingi.

Til 9): Sjálvsagt vóru ymsar meiningar, men tað, sum fylti nógv her, var flutningurin av næmingunum.

Til 10): Fakliga merktist hetta sjálvsagt, og fyri avvarandi hevur hetta helst eisini merkt inntøkumiss, at næmingar (serliga yngri næmingarnir og næmingar við serligum avbjóðingum) ikki kundu vera í skúla, ella bert partvís vera í skúla. Hjá okkum í leiðsluni merktist hetta væl við longum arbeðsdøgum at fyriskipa ymist og umskipa vanligu undirvísingina og at samskifta við ymisk fólk.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Til 1): Tá byrjað var aftur í skúla, vóru serligar fyriskipanir gjørdar. M.a. varð skúlin og skúlagarðurin býttir upp í øki, tímatalvan umskipað, flokkar býttir í helvt, eldru næmingarnir fingtu undirvísing umvegis Teams, fá og somu starvsfólk knýtt at næmingabólkunum og onga - seinni skerda - busskoyring.

Umframt hetta var ikki møguligt hjá flokkum at skifta ímillum hølini, tí vóru fakhølini bert brúkt í einstøkum førum, eisini bókasavnið, kantinan, ítróttarhøllin og felags høllin. Felags tiltøk vóru ikki møgulig, tí var t.d. morgunsangur havdur í hvørjum flokki sær.

Eisini vóru serlig atlit tikin til reinføri, s.s. sprittdunkar í øllum rúmun og wc'ini, borð o.a. vaskað og sprittað mitt í skúladegnum. Í høvuðsheitum var tað húsavørðurin, ið tók sær av hesum, men í flokshølunum vóru tað lærararnir, ið vaskaðu/sprittaðu borðini v.m. mitt í skúladegnum.

Til 2): Vit goymdu ætlanirnar/fyriskipanirnar, ið vit høvdu gjørt, og so tóku vit tær fram aftur og tillagaðu tær nýggju tilmælini.

Til 3): At skilja næmingarnar at inni í skúlanum og eisini í skúlagarðinum, var trupult. Eisini at halda fakliga støðið, tá fakhølini vóru meir og minni stongd, var ein avbjóðing.

Tað, at næmingar og starvsfólk vóru so nógv sjúk og/ella rakt av sóttarhaldi, gjørdi tað eisini trupult at tryggja eina nóg mennandi undirvísing fyri øll.

Til 4): Samanumtikið var tað í lagi, men viðhvørt saknaðu vit greiðari og skjótari kunning frá myndugleikanum.

Til 5): Í veruleikanum gjørdi tað boðini ógreiðari, men gav okkum samstundis móguleika til at gera skilagóðar tillagingar, sum vóru neyðugar og møguligar á okkara skúla.

Til 6): Serliga undirvísingina yvir Teams hildu fleiri ikki vera nóg góða at røkka øllum næmingunum. Tað, at felags tiltøk vóru niðurløgd, var eisini mett sera keðiligt, og at vit noyddust at skerja kreativu fakini. Stúranin um støðuna hjá ávísunum næmingum fylti eisini. Tað, sum hinvegin var gott, vóru smærri næmingarbólkar, har tú var tættari hvørjum einstøkum næmingi.

Ávísar dagar/tíðarskeið mettu fleiri, at skúlin átti at verið stongdur, tá myndugleikarnir annars kravdu skúlan opnan.

Til 7): Nøkulunda sama svar sum til spurning 6. Harafturat vóru foreldur, sum í ávísar dagar lótu teirra barn vera heima, tí tey mettu støðuna í samfelagnum at vera so, at rættast hevði verið, um skúlin var stongdur. Eisini fingtu vit fleiri afturboðanir um busskoyringina. Tað, at bert eitt avmarkað tal av næmingunum kundu koyra við bussunum, var sera trupult, og hjá fleiri ringt at góðtaka.

At næmingarnir vóru býttir í smærri bólkar – ein lærari til færri næmingar – fingtu vit fleiri jaligar afturboðanir um.

Til 8): Tilmælini um sóttarhald og Covid-19 gjørdi, at vikarkvotan ikki rakk. Nógva fráveran hevði við sær, at tímar vórðu umskipaðir, m.a. tvílæraratímar. Avleiðingin av hesum var, at

tímar ætlaðir at lyfta flokkin, og kanska serliga veikaru næmingarnar, ikki vóru møguligir. Eisini var sera trupult at fáa vikarar.

Til 9): Starvsfólkini vóru noydd at laga seg og taka eyka tøk, ikki minst kravdi henda tíðin sera nógv av leiðsluni og umsitingini.

Partur C: Framlítandi

Til 1): Hvussu lættliga og smidliga tað í veruleikanum hevur verið hjá flestu næmingum, foreldrum og lærarum at tillaga seg broytingar, s.s. flokssamansetingar, broyttar tímatalvur, undirvísingarhættir, sundurskiljingar og nýggj krøv av ymsum slag o.a..

Hvussu skjótt skúlamentanin – siðir, skikkir, mannagongdir, atferðarreglar, avtalur, felagsskaparkensla v.m. – kann niðurlagast, og hvussu torført tað er at byggja hetta upp aftur.

Tá ið tað er neyðugt, megna starvsfólk at flyta seg og styrkja munandi um sína fakligu dygd, t.d. innan kt-økið.

Týdningin av góðum samskifti við starvsfólkini, eisini við næmingar og foreldur.

Hvussu broytingarstøður og ótryggleiki eru streingjandi.

Til 2): Týdningin av góðum og tøttum relatiónum, greiðum samskifti og avgerðum, so strongdin verður hildin so langt niðri sum møguligt.

Undirvísingin yvir netið kann ikki setast einsamøll í staðin fyri floksundirvísing á staðnum.

Tað vísir seg at taka drúgva tíð og stríð at fáa siðir og skikkir í rætt lag aftur, sum fór av lagi í korona-tíðarbilinum.

Til 3): Vit fara, tá tørvur er á tí, at hava fyrilestrar og fundir umvegis netið.

Til 4): Vit halda, at UVS átti at havt eina tilbúgving, tá slíkar støður uppstanda sum við Covid-19, so boðini til skúlarnar kunnu koma skjótt og vera greið.

Til 5): Tá ið skúlar koma í slíkar støður, at vikarnýtslan veksur sera nógv, átti UMMR at biðið um eykajáttan at dekkja kostnaðin, so at orkan (t.d. tvílæraraskipan, stuðulstímar, faklig og trivnaðarlig hjálp), ið verður brúkt til at lyfta allan flokkin, ikki verður skerd.

Spurnarblað

Partur A

1. Onga
2. Næmingar voru sendir til hús, tó var neyðansing av næmingum, har foreldrini arbeiddu t.d. innan heilsuverkið
3. Vit høvdu góðar umstøður at tillaga okkum til nýggja veruleikan
- 4.
- 5.
6. Nakað av samstarvið var við staðbundnu læknamiðstøðina
7. Hugsið ikki tað var tann stóri munurin fyri okkara viðkomandi um tað var lóg ella tilmæli. Vit royndu at fylgja teimum tilmælum, ið voru sett út í korti. Har voru nógv óvanlig ting vit skuldu taka støðu til, sum undir vanligum umstøðum vildu falliðuttanfyri okkara arbeiðsøki. Alla ta fyrstu tíðina var ein óvissa um vit nú skiltu tilmælini rætt.
8. Fleiri starvsfólk hildu at tað riggaði illa at smærru næmingar skuldu hava heimaundirvísing, tað var sera ymiskt hvat bleiv gjørt burturúr í ymisku heimunum.
- 9.
10. Næmingarnir fingu ikki optimala undirvísing og lærararnir voru illa til passar av tí.

Partur B

1. Næmingarnir komu í skúla eftir serligari tímatalvu, hon var heldur styttri enn vanliga tímatalvan. Eisini var dagurin hjá næmingunum eitt sindur forskotin, so øll ikki møttu í senn. Ansa var eisini eftir at flokkarnir voru atskildir bæði í tímunum og fríkorterunum. Eisini var skipað fyri at hvør flokkur hevði egna inngongd og hvør sítt wc.
2. Hverja ferð ein nýggj covid-bylgja tók seg upp, var vent aftur til fyrr ásettu avmarkingarnar. Vit hildu nokkso leingi fast í, at flokkarnir voru atskildir.
- 3.
- 4.

5. Hugsið ekki tað var tann stóri munurin fyri okkara viðkomandi um tað var lóg ella tilmæli. Vit royndu at fylgja teimum tilmælum, ið vóru sett út í korti.
6. Ríggaði væl at hava uppdeild fríkorter, næmingarnir trivust væl við tí
- 7.
8. Fleiri sosial tiltøk máttu enn avlýsast, foreldraviðtalur vóru undir skerdum umstøðum, so at siga ongi felagstiltøk, skerdar evnisvikur

Partur C

1. Tað ber til at gera kollveltandi broytingar skjótt, og viljin hjá lærarum at fáa tingini at rigga er einastandandi
2. At vit ikki skulu verða so bangin fyri broytingum, ofta kunnu tær vera til tað betra

Eg eri sett í starv sum fyrstilærari í Sands skúla í okt. 2021, tí fáí eg ikki svara øllum spurningunum. Eg havi tó starvast í sama skúla áðrenn og kenni til onkur viðurskifti. Eg svari so frætt eg kann.

Vinarliga

Lilian Clementsen

Sands skúli

Eysturskúlin

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?
Vit høvdu onga tilbúgving, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
Tað hendu stórar broytingar í mannagongdum og atferðarstýrandi tiltøkum, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð. KT kom nógvið meiri í nýtslu, tí tað var amboðið hjá lærarunum at røkka næmingunum tær fyrstu vikurnar. Eisini broyttist atferðin hjá leiðsluni, tí allir fundir, og teir vóru nógvir í tali, vórðu hildnir gjøgnum Teams. Hetta var eisini tilætlað tilvenjing, tí atferðin hjá ØLLUM lærarum mátti broytast, skuldu vit hava samband við næmingarnar. Fyrstu dagarnar var stórt skeiðsvirksemi fyri at førleikamenna starvsfólk og hjálpa til at flyta virksemi á netið. Vit brúktu 3 dagar at gera okkum klár – at menna førleikar á KT-økinum, og fýra dagar eftir, at skúlin fór í lockdown, hevði leiðslan lagt nýggja tímatalvu frá 4.-10.flokki, og hevði skipað so fyri, at allir lærarar høvdu samband við næmingarnar nakrar ferðir um vikuna.
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
Karmarnir og fortreytirnar vóru til staðar. Allir næmingar frá 4.flokki – 9.flokk og øll starvsfólk skúlans hava persónliga arbeiðsteldu. Avtalað varð fingin í lag millum foreldur/avvarðandi og skúlan um heinting av næmingateldum.
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
Avbjóðingin var at fáa øll starvsfólk og allar næmingar við í skifti frá persónligum sambandi til talgilt samband
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
Samstarvið virkaði hampiliga væl.
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
Lítið og einki

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?
Haldi, at tað riggaði væl í byrjanini. Vit finga nakrar avbjóðingar við at fáa summar næmingar aftur í skúla; serliga næmingar, sum avgjørt burdu komið aftur í skúla, tá ið vit lótu spakuliga uppáftur. Men av tí at tað vóru tilmæli og ikki lógarkrav, so bar ikki so væl til at seta krøv, tí tað vóru foreldrini, ið kanska vóru stýrd av ótta, sum áttu avgerðina, um børnini komu í skúla ella ikki. Hetta gekk tó hampiliga væl við jøvnum og áhaldandi samrøðum.
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar finga tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Vit gjørdur eina óformliga eftirmeting. Niðurstøðan var, at eftir umstøðunum, so riggaði alt virksemi hampiliga væl; tó nevndu fleiri starvsfólk, at tað er ein kunstig støða at sita aftanfyri ein skerm og undirvísa, tí lærari fær ikki fylgt við næmingunum, um teir eru við ella ikki. Eisini var tað ein sálarlig avbjóðing at vera avbyrgdur í skúlanum so leingi.
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar finga tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Afturmeldingarnar hava verið positivar. Foreldur og næmingar halda, at alt var væl skipað. At fáa kunning út um leiðreglur, kunning um tilburðir og testing o.s.fr. Hetta síðsta fór tó eitt sindur av sporum í endanum av koronatilbúgvingini, tí tilburðirnir blivu so nógvir í tali, at boðini um testing gjørdust ov nógv.
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt? 11. Annað viðkomandi?
Avleiðingarnar hava verið bæði positivar og negativar. KT hevur ment seg í skúlanum og tað hava vit tikið við okkum og roynt áhaldandi at halda fast í nøkur góð ting. Sálarliga hava bæði smittan og tiltøk hava negativa ávirkan. Vit hava havt bangin og ørkymlað vaksin og børn. Eisini áhaldandi avbyrgingin var negativ fyri børn og ung, tí tíðin gjørdist so long, og alt tað vanliga sosiala virksemi í skúlanum steðgaði.

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022 Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
Næmingarnir vórðu skipaðir í bólkar á uml. 10. Ein lærari varð settur á hvønn ból. Hvørki næmingar ella lærarar skiftu ból eitt tíðarskeið. Somu næmingabólkar við sama lærara. Eisini varð skúladagurin styttur nakað. Latið var eitt sindur meiri upp eina tíð aftaná bólkastýringina, soleiðis savnaður vit flokkarnar aftur. Lærarar gingu ikki ímillum flokkar, men hetta broyttist eisini við tíðini. Eisini brúktu vit forskotnar møtitiðir og tiskil forskotin fríkorter, so næmingahópurin í fríkorterunum varð avmarkaður.
2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur?

Vit hövdu almennu skúlatilmælini at halda okkum til, og vit hövdu innanhýsis mannagongdir, sum vit brúkt alt eftir, hvussu smittustøðan var.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?
Vit hava ein stóran skúla, so avbjóðingin var at fáa starvsfólkahópin at ganga upp t.d. við forskotnum arbeiðstíðum.
4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði froyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?
Samstarvið virkaði væl horisontalt. Hövdu onkuntíð kensluna av, at samstarvið kundi verið betri vertikalt.
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?
Tað virkaði væl.
6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Sum heild góðar afturmeldingar
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Sum heild góðar afturmeldingar
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
9. Annað viðkomandi?

Partur C: Framlítandi Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
Hvussu væl næmingar trivust og hvussu nógv teir lærdu, tá ið bólkarnir vóru smærri og skúladagurin var styttri enn vant.
Hvussu skjótt starvsfólk megnaðu at skifta sínar arbeiðshættir út, tá ið vit skuldu á netið á undirvísa.
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
Starvsfólk hava broytt arbeiðshættir og rutinur. Lærdómurin er eisini, at skúli er so tætt knýttur at dagligum sambondum. Samvera og nærvera í læraragerninginum er avgerðandi.
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Innanhýsis KT-strategi er ávegis

Brúka av miðfirraðu tímunum at fáa fleiri vaksín inn í yngru flokkarnar.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Stytta skúladagin hjá næmingunum

Lækka um pulstímatalið hjá lærarum, so teir verða meiri savnaðir í einum flokki ella deild.

Spurnablað Partur A:

Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020 Greið frá, hvussu virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring? *Vit hava tilbúgvingarætlan á skúlanum, men onga í samand við farsóttarstýring*

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð? *Fyrst var tað jú "lock-down" fyri skúlarnar, so tá var tað fyrsta vit gjørdu at geva næmingunum undirvísingartilfar við heim. Lærarnir gjørdu tilfarið klárt og so koyrdu vit tað út til børnini og avleveraðu tað heima. Vit (lærarar og næmingar) høvdu ikki roynt onlineundirvísing, so tað máttu vit læra okkum. Byrjanin var trilvandi, men vit lærdu tað so við og við. Vit høvdu eldru flokkarnar online (6. og 7. flokk). Í hinum flokkunum, brúktu vit heimasetningin á heimasíðuni, har lærarin tíðiliga skrivaði hvat skuldi gerast hvønn dag. Lærarnir ringdu eisini heim til næmingarnir fyri at hava samband við teir.*

Tá ið so næmingarnir komu í skúla aftur, kravdi tað nógv av starvsfólkunum við at deila næmingar upp, og finna út av hvat vit kundu gera og ikki, og hvussu vit skuldu skipa okkum t.d. frikortur, fimleikur, handaverk og list, svimjing. Eisini fór nógv tíð til spritting og at læra børnini frástøðu (klistirmerkir í gólvið), handreinføri (myndir hongdar upp við øll vøsk á skúlanum)

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð? *Um hugsa verður um fysisku karmarnar, so hevur okkara skúli allar fortreytir fyri at fylgja tilmælunum sum komu. Tá ið kreppan rakti fyrstu ferð, vóru vit í i støðu at borgarstjórin hjá okkum var sjúkrasystur, so hon kom inn og vegleiddi okkum og tók avgerð um, hvat skuldi keypast inn av sprittstativum, sprittservietum, klisturmerkjum um frástøðu o.s.v. Men, tað sum var sera torført, var at skulu handfara øll tilmælini, og alla tíðina minna okkum (bæði næmingar og starvsfólk) á, hvussu og hvat vit kunnu/mugu/eiga at gera.*

Haldi at hendan tíðin var sera krevjandi fyri okkum øll á skúlanum. Støðan var jú púra ókend, og tað var sera ymiskt, hvussu fólk skiltu tilmælini.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp? *Haldi at tað fór rættilga nógv tíð til at samskipta og kunna, við starvsfólkini, foreldrini, næmingarnar og ymisku avvarandi stovnarnir, ið skúlin er knýttur at. Eisini sovorði sum innkeyp av øllum tíð, ið skuldi til fyri at halda tilmælini t.d. spritt, frástøðurmerki o.s.v. Hvussu við játtan til hetta eyka innkeyp o.s.v. Hvør skal gera hvat o.s.v.*

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg? *Vit samstarva við aðrar stovnar, eitt nú frítíðarskúlan, sertilboð o.a. og hetta samstarv virkaði sum heild væl. Tó stungu av og á ivamál/tulkingarspurningar upp hvussu tilmælini skuldu skiljast og hetta førði við sær nakað av frustratiónum, og kravdi tí eisini eyka samskipti (eyka arbeiði)*

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19? *Vit høvdu í hesum fyrsta partinum av koronufarsóttini, ikki so nógv samstarv við aðrar stovnar ella feløg enn vit plaga at samstarva og samskipta við. Hetta kom meir seinni, greiði frá hesum í parti B.*

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir? *Tað vóru sera ofta ivamál ella tulkingspurningar um, hvussu tilmælini skuldu skiljast og hetta førði við sær nakað av frustratiónum, og kravdi tí eisini eyka samskipti (eyka arbeiði)*

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? *Vit hava ikki gjørt nakra formliga eftirmeting/afturmelding av koronuhandfaringini fram til summarferiuna 2020. Vit hava tó sum starvsfólk tikið mangt prátið, bæði óformelt og meiri formelt á námsfrøðiligum fundum. Prátið byrjaði ofta við at tað var einhvør frustratión ella onkur ivaspurningur um hvussu hetta ella hatta skuldi taklast, og hvussu mann skuldi fyrihalda seg. Men av tí at vit eru ein so lítil skúli við einans 24 næmingum, royndu vit at halda dagligdagin í skúlanum so "vanligan" sum vit kundur, tó við at halda ásettu tilmælini.*

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? *Vit hava fingið afturmelding frá foreldrunum um at vit hava verið góð til at kunna og vegleiða tey, men tey hildu eisini at tað var sera krevjandi at hava børnini í "heimaskúla". Tey vóru øll sera glað tá ið "vanligi" skúladagurin kunid byrja aftur 20.apríl.*

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt? *Sum skúli og vit starvsfólk, hava vit ikki merkt nakra fíggarliga avleiðing. Kommunan, ið varðar av skúlanum, hevði hetta tíðarskeið nakað av eyka útreiðslum í samband við innkeypi av spritti, klisturmerkjum o.ø. (prísurin fór eisini rættiliga nógv upp á øllum hesum úrdráttum (produktum) hetta tíðarskeið.*

Haldi størsta avleiðingin var á tí persónliga økinum, tí farsóttin, førði við sær nógvar nýggjar og ókendar støður, og tað krevur nógv at hvørjum einstøkum.

11. Annað viðkomandi? *Haldi tað var gott at vit fingur kunningartilfar sendandi, bæði sum plakatar at hanga upp og sum smáir filmar og onnur kunningarskriv vit kundu leinkja til á okkara heimasíðu.*

Spurnarblaðið Partur B:

Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022 Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020? *Av tí at vit á okkara skúla eru so fáir næmingar, var tað nokk so skjótt at vitundu hava ein rímliga "vanligan" skúladag, tó var ikki møguligt at gjøgnumføra allar lærugreinir á sama hátt, sum vit høvdu gjørt áðrenn. T.d. var handaverk og list ikki á tímatalvuni tvær vikur í mai, tí so nógvir flokkar eru blandaðir saman, men vit broyttu nakað uppá bólkarnar, so næmingarnir aftur fingudirvísing í kreativu lærugreinunum. Í ítrótti var undirvísingin nógv úti.*

Svimjingin bleiv eisini rakt, tí vit svimja saman við einum øðrum skúla, og skulu koyra við bussi til svimjihøllina saman við hinum skúlanum.

Annars vóru vit nógv úti við næmingunum, og skipaðu fyri nógvum spennandi, t.d. vóru vit í smáum bólkum og høvdu undirvísing í eitt nú gomla Depilsgarðinum, vit vitjaðu nýggja stóra fjósið á Viðareiði, vóru úti á aliringunum hjá Bakkafrost, høvdu ítróttardag, grillaðu o.s.v.

2. Hvussu tillagaðu tit virksemið til afturvendandi covid-bylgjur? *Frá summarferiuni 2020 og fram til desember 2020 var sum so friðarligt og vit vóru ikki rakt av nøkrum koronatilburði í økinum. Tó vóru onkur av okkara afturvendandi tiltøkum sum t.d. jólahald og jólahugnakvöld ikki á skránni vegna korununilmælini í landinum.*

Frá januar 2021 og til síðst í oktober koyrir alt sum so sína vanligu gongd, vit fylgja almennu leiðreglunum og vit minna starvsfólk, næmingar og foreldur um at fylgja tilmælunum um nærsamband við koronusmittu og um at lata seg kanna á 4., 6. og 10. degi.

Men so fyrst í november 2021 verða vit rættiliga hart rakt av korunu smittu í økinum. Tað endar við at Landslækning steingir skúlan 4. november tí smittutrýsti í bygdunum báðum er so høgt. Skúlin er stongdur fram til 15. november. Hetta tíðarskeið fara vit aftur til sama leist sum við "lock-down" í mars 2020, við online-undirvísing og við at fylgja heimasetninginum. (Hetta var lættari at skipa hesuferð, tí nú høvdu vit roynt tað áður). Skúlin letur upp aftur 15. november, men tað er við sera skerdari manning, tí bæði fleiri starvsfólk og næmingar, hava antin korona ella eru sett í sóttarhald. Komin inn í desember er skúlin enn sera har traktur av korunu, og tað merkir undirvísiningina nógv, so vit mugu gera ymiskar tillagingar. Eisini verður RÆTTILIGA nógv tíð brúkt til samskipti við UVS, Landslæknan, Koronuráðgevingina um hvussu og hvat vit skulu gera, og hvussu vit skulu fyrihalda okkum í hesi sera truplu støðu. Eisini fór RÆTTILIGA nógv tíð at geva hesa kunning víðari til foreldrini, og at svara telefonuppringningum frá frustreraðum forleðrum og starvsfólkum. (Skúlin virkaði sum ein koronaráðgeving í hesum tíðarskeiði)

Skúlagongdin heldur áfram at verða nakað ávirkað av korunu tilburðum á skúlanum, og við sóttarhaldi, hetta heldur á nakað inn í desember, heilt til um 10. desember. Tað eydnast tó okkum at gjøgnumføra okkara árliku jólaverkstaðir, men jólahald verður onki. Men vit hugsa kreativt/ella út um boksina, og fáa ein ljóðmann at koma og taka upp sangin "Ein stjørna lýsti á nátt" sum

okkara næmingar hava sungið saman við sanglæranum hjá okkum, Olvheðin Jacobsen. Hetta verður so okkara jólaheilsan til foreldrini.

So er aftur friðarligt nakað inn í januar, men um 20. januar byrja aftur korona tilburðir at verða staðfestir á skúlanum. Og so fer øll myllan í gongd aftur, har vit kunna foreldrini um galdandi tilmælini um kontaktir, sóttarhald, kanningar o.s.v. Aftur her fer RÆTTILIGA nógv tíð til kunning og samskipti, við bæði starvsfólk, foreldur, UVS og aðrar samstarvsolkar sum frítíðarskúla og sertilboð.

Trupla koronustøðan við rættiliga nógvum tilburðum, millum bæði starvsfólk og næmingur heldur á inn í februar. Eg má seta meg í samband við UVS, um tað er ráðiligt at halda skúla. Men vit megna at halda skúla við sera sera skerdari manning. Teir lærarar og næmingar (uppá skift), ið eru eftir á skúlanum, royna sum frægast at halda skúlan koyrandi og skipað fyri øðrvísi undirvísing.

Vit megna at stríðast ígjøgnum hesar vikur, og um hálvan februar er støðan nøkunlunda stabil aftur.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp? *Havi kanska svarað uppá nakað av hesum undir spurning 2. Eg kann leggja afturat, at fyri mítt viðkomandi sum fyrstilærari, má eg siga at henda farsóttin, hevur kravt sera sera nógv av mær, her hugsar eg serliga um tíð, eg havi brúkt rættiliga nógv tíð uppá at seta inn í tilmælini, roynt at fylgt teimum, fingið onnur at skula fylgja teimum, kunna starvsfólk og foreldur, og samskipt rættiliga nógv við øll, ið eru partar av okkara skúlaskipan.*

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg? *Samstarvið vit høvdu við avvarandi stovnar virkaði væl. Til tíðir var tað tó sum um man stóð rættiliga einsamallur.*

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir? *Tó var tað onkuntíð sera frustrerandi at taka avgerðir út frá tilmælunum, tí tað eru ikki øll sum skilja/tulka ella virða tilmælini á sama hátt. Fyri okkara skúla var ein tann torførasta avgerðin vit skuldu taka, tann avgerðin vit tóku mai/juni mánaða 2021, fyrst at avlýsa okkara seturskúla til Íslands, sum so bleiv broyttur til ein túr til Suðuroyar, sum eisini endaði við at vit máttu avlýsa. Hetta tí at tilmælini hetta tíðarskeið, vóru m.a. tað at skúlaflokkar ikki sluppu at ferðast sum teimum ynsktu í egnum landi, tí vit sloppu ikki at brúka SSL. Tað er ongin stuttlig uppgáva at verða tann, ið skal fortelja næmingunum at teirra seturskúli tíverri má avlýsast. Næmingar, ið spentir hava bíða eftir endiliga at sleppa á ein seturskúla, ið teir sjálvir hava brúkt nógv orku uppá at samla inn til. Bæði foreldur og næmingar royndu at tosa okkum til at fara, men vit valdu at fylgja tilmælunum. Seinni frættu børnini gjøgnum Snapp frá næmingum frá øðrum skúlum, at tey hóast tilmæli vóru farin á seturskúla og høvdu brúkt SSL at ferðast við. Í hesum førinum hevði verið betur at tað var meiri knívskorið at tit skulu gera so og so. Tí sum í okkara føri, var óansæð hvørja avgerð vit tóku, so var hon skeiv.*

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? *Vit hava ikki gjørt nakra formliga eftirmeting/afturmelding av koronuhandfaringini fram til summarferiuna 2020. Vit hava tó sum starvsfólk tikið mangt prátið, bæði óformelt og meiri formelt á námsfrøðiligum fundum. Prátið byrjaði ofta við at tað var einhvør frustratióin ella onkur ivasurningur um hvussu hetta ella hatta skuldi taklast, og hvussu mann skuldi fyrihalda seg. Men av tí at vit eru ein so lítil skúli við einans 24 næmingum, royndu vit at halda dagligdagin í skúlanum so "vanligan" sum vit kundur, tó við at halda ásettu tilmælini.*

Haldi at samanumtikið eru vit komin fram til at ein slík støða, sum hendan við koronufarsóttini, hevur víst/lært okkum at tað krevst at man stendur saman og bakkar hvønn annan upp, og hjálpist at. At tað skulu nøkur eyka tøk takast, og at man má tola nógvar broytingar, broytingar í henda frá dag til dag.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? *Vit hava fingið afturmelding frá foreldrunum um at vit hava verið góð til at kunna og vegleiða tey. Og tey hava verið glað fyri at kunna sett seg í samband við okkum um kunning av ymiskum slag í samband við koronufarsóttina.*

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt? *Sum skúli og vit starvsfólk, hava vit ikki merkt nakra fíggarliga avleiðing. Kommunan, ið varðar av skúlanum, hevði hetta tíðarskeið nakað av eyka útreiðslum í samband við innkeypi av spritti, klisturmerkjum o.ø. (prísurin fór eisini rættiliga nógv upp á øllum hesum úrdráttum (produktum) hetta tíðarskeið.*

Haldi størsta avleiðingin var á tí persónliga økinum, tí farsóttin, førði við sær nógvar nýggjar og ókendar støður, og tað krevur nógv at hvørjum einstøkum.

9. Annað viðkomandi?

Partur C:

Framlítandi Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni? *Her kundi nógv verið at tikið fram, men eg haldi at tað er ótrúligt hvussu skjótt flestu fólk megna at umskipa sín dagligdag og tillaga seg tær givnu umstøðurnar → og so handla út frá hesum.*

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum? *Haldi eitt vit lögdu til merkis var, at tað var ótrúliga stórt munur á teimum ressourcusterku og ressourcuveiku heimunum/næmingunum, tá ið heimaskúli og nógv online undirvísing var. Her var tað tíðiligt á okkara skúla, at tey veiku høvdu fingið eitt fakligt afturstig.*

Eitt annað vit lærdu, var at gerða meiri brúk av online undirvísingarskipaninum, t.d. Teams. Hetta er nakað vit hava hildið áfrám at brúka, bæði næmingar og lærarar dáma hetta væl.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk? *Vit hava skift allar næmingateldurnar út í hesum tíðarskeiðnum, og hava lært næmingarnar (allar flokkar) at brúka teldurnar, lært teir at logga á sín brúkara o.s.v. so teir eru betri førir fyri at klára seg á hesum økinum, eisini í fall at ein líknandi støða sum hendan við koronu kemur aftur.*

Haldi eisini vit sum skúli, eru blivin betur til at kunna foreldrini um, hvat gongur fyri seg á skúlanum.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk? *Haldi tað er sera umráðandi at koma við greiðari kunning og leiðreglum til okkum sum arbeiða úti á "markini" og verða tøk við vegleiðing og ráðgeving, tá ið vit hava eitthvørt vit eru í iva um.*

5. Annað viðkomandi?

Havi roynt at svara spurningunum eftir míni bestu sannføring. Haldi tað var torført at svara uppá nakrar av spurningunum, møguliga havi eg misstilt okkurt, um so er eru tit vælkomin at spyrja meg um okkurt er ov ógreitt. Eg havi telefon nr. 253263

Vinarliga

Myrna Lind Jacobsen

Skúlin á Fossánesi

PS : Orsaka stavivillur, havi ikki rættlisið tekstin.

Til Undirvísingarstýrið
Tinghúsvegur 7
100 Tórshavn

Á Giljanesi 11-05-2022

Eftirmeting av covid-19 kreppuhandfaringini í Føroyum frá mars 2020 til februar 2022 skúlanum.

PARTUR A:

1: Skúlin á Giljanesi hevði ongað kreppustýring klára til covid-19 í 2020. Vága Kommuna innkallaði leiðslu skúlans til fundar, og vit fingtu eina kreppustýring, sum Vága Kommuna brúkti í samband við covid 19. Tað var eftir henni vit arbeiddu fyrstu dagarnar.

2: Sí teldupostar

3: Karmarnir hjá leiðsluni á Skúlanum á Giljanesi vóru á eini leið, tí øll í leiðsluni tóku ábyrgd. Leiðslan var til arbeiðis nakrar dagar, eisini vikuskifti og planlegði fyrri at fáa alt at ganga upp.

4: Avbjóðingarnar vóru at fáa eina tímatalvu at ganga upp, har lærarar ikki fluttu seg millum árgangir, og at uppdeila skúlan, bæði inni (skúlastovur, inngongdir og wcini o.l.) og uttanfyri.

5: Skúlin á Giljanesi hevði í hesum tíðarskeiði ikki samband við aðrar stovnar. Men vit høvdu eitt javnt samband við t.d coronalinjuna, Undirvísingarstýrið har vit fingtu vegleiðing.

6: Í stóran mun má sigast, tí coronalinjan var ikki til, áðrenn hetta tíðarskeið. Sambandið við Undirvísingarstýrið var eisini nógv størri hetta tíðarskeiðið.

7: Vit lutraðu eftir myndugleikunum og gjørdi eftir boðunum. Metingin hjá okkum er, at um hetta bleiv stýrt við lóg, so høvdu vit gjørt tað sama, vit høvdu gjørt eftir boðum.

8: Í byrjanini vóru tillagingar gjørdar í skipanum, sum vit høvdu settu í verk. Vit høvdu teams-fundir, har starvsfólk kundu koma við hugskotum og ynskjum. Nøkur av hugskotunum vóru áhugaverd og sett í verk. Leiðslan deildi seg

SKÚLIN Á GILJANESI

sundur, og vit hövdu hvør sína deild at taka okkum av, og vit tosaðu við deildirnar hvørja viku og gjørdur tillagingar.

Aftur meldingarnar vit fingur hetta tíðarskeið tá 1.-4. flokkur kom aftur í skúla vóru positivar. Lærararnir dámdu væl at vera nógv saman við einum árgangi, og teir tillagaðu dagin eftir tørvi. Lærararnir føldu, at teir megnaðu nógv betur at røkka næmingunum og møta teimum, tí Skúlin á Giljanesi nýttu allar avlýstar tímar, sum tvílæraratímar, tiskil vóru fleiri hendur um næmingarnar hetta tíðarskeiðið.

Eitt annað, sum heilt týðuliga sást var, at næmingarnir trivist nógv betur við færri tímum á tímatalvuni, og tímarnir blivu nógv effektivar við, at arbeiðslagi hjá næmingunum gjørdist betri.

9: Vit í skúlanum á Giljanesi ringdu heim til teir næmingar, vit vistu hövdu tað serliga trupult hetta tíðarskeið og vegleiddi sum fragast og bjóðaðu undirvísing í smáum bólkum í skúlanum ella missiónshúsinum. Hetta fingur vit góðar og positivar aftur meldingar um.

10: Skúlin á Giljanesi bleiv uppdeildur. Hvør árgangur hevði egna inngongd, eina fasta stovu, har hvør næmingur hevði eitt fast borð og stól at sita á. Navn varð sett á og røtt frástøða var millum borðini. Á hvørjum borið vóru whitbordtussj, saksur, límstift, telda (alt eftir hvør árgangurin var) og egið penalarhús. WC-ini blivu uppdeild í árgangir og navn sett á. Spritt varð sett allastaðni, sápa og pappírhandklæði sett upp á veggini fyri at kontaktflatan skuldi minka. Lærarar skuldu spritta borð, stólar, handtøk o.a. av eftir hvønn tíma. Tá næmingar komu inn aftur í tíma, skuldu teir vaska og spritta hendur. Vága kommuna brúkti nógvan pening til at fáa sápu-, spritt- og pappírs-haldarar og nýtslan av hesum øktist sera nógv, og tiskil eisini útreiðslurnar. Vága kommuna keypti eisini ein desinficering dampspreiðara.

2

PARTUR B:

1: Sí fylgjuskjal 1,0 1.-5.fl aftur í skúla skema.
Sí fylgjuskjal 1,1 1.-5.fl aftur í skúla dupultlærarar.
Sí fylgjuskjal 2,0 Viðmerkingar til skema
Sí fylgjuskjal 2,1 tá 6.-10.fl aftur í skúla skema.

2: Vit bakkaður eitt stig og nýttu royndirnar og tillagaðu virkseimið. Nógv foreldur vóru bangin og hövdu børnini nógv heima, tí tey vóru ótrygg.

3: Viðhvørt vóru ting í grásonuni, har skúlastjórin mátti taka nakrar avgerðir, sum UVS ikki hevði leiðreglur um. Sum heild riggaði væl og vit gjørdur sum fragast og vónaðu, at UVS bakkaði upp um hesar avgerðir, sum vit ikki kundu bíða eftir og ornaðu sjálvi.

SKÚLIN Á GILJANESI

4: Samstarv við Sernám, BVT o.o. riggaði fínt. Fundir voru ofta yvir netið og tað virkaði væl.

5-6: Tilmælini frá mynduleikunum fungeraðu fínt. Kanska tí, at tilmæli ikki er so knívskarpt sum lóg og lættari at umsita. Sjálvandi voru støður við kjaki, men í stóru myndini var eingin, sum ikki vildi fylgja tilmælunum. ØLL kendu støðuna og royndu tað besta og voru nøgd við skipanina, sum vit settu í verk. Faktist fingur vit nógv rósandi orð frá starvsfólkunum og sjálvandi nýttu vit øll (ikki bara leiðslan) sera nógv tíð og orku uppá at fáa alt at koyra.

7: Foreldrini voru positiv, um alt vit gjørdu. Um okkurt var, tey vildu hava broytt, fingur vit boð, og um hugskotini voru góð, royndu vit sum fragast at finna loysnir.

Samstarvið við skúlabussin var eisini framúr. Skúlabussurin fylgdi tilmælunum bæði við at minka um næmingatalið, frástøðu, ikki blanda árgangir og spritta allan bussin eftir hvørja koyring.

Regluliga var eisini kunna út til starvsfólk og floksheimasíðir um broytingar, hetta hevur uttan iva hjálp til, at frustratiónirnar ikki blivu so stórar. Vit fingur ikki aftur meldingar um ting, sum ikki riggaðu í tí vit planløgdu. Tað var meira foreldur, sum voru frustreraði yvir ikki at megna at hjálpa børnum sínum við skúlatíngum/heimasetningi.

8: Skúlin á Giljanesi bleiv uppdeildur. Hvør árgangur hevði egna inngongd, eina fasta stovu, har hvør næmingur hevði eitt fast borð og stól at sita á. Navn varð sett á og røtt frástøða var millum borðini. Á hvørjum borið voru whitbortussj, saksur, límstift, telda (alt eftir hvør árgangurin var) og egið penalarhús. WC-ini blivu uppdeild í árgangir og navn sett á. Spritt varð sett allastaðni, sápa og pappírhandklæði sett upp á veggina fyri at kontaktflatan skuldi minka. Lærarar skuldu spritta borð, stólar, handtøk o.a. av eftir hvønn tíma. Tá næmingar komu inn aftur í tíma, skuldu teir vaska og spritta hendur. Vága kommuna brúkti nógvan pening til at fáa sápu-, spritt- og pappírs-haldarar og nýtlan av hesum øktist sera nógv, og tiskil eisini útreiðslurnar. Vága kommuna keypti eisini ein desinfecting dampspreiðara.

PARTUR C 1 - 2 - 3 - 4 - 5

Í mars 2020 lukkaði landið stórar partar av virkseminum, eisini fólkaskúlin lat aftur.

Knappliga voru størstu tíðindini dagliga, hvussu nógv fólk eru smittaði við corona. Øll voru vit felags um at verja okkum móti smittuni. Hugsa um teg sjálvan, og hugsa um hini bleiv næstan eitt kamp róp.

SKÚLIN Á GILJANESI

Síðani komu boðini, at 20. apríl 2020 skulu barnagarðar og skúlar spakuliga í gongd aftur. Fyri at tryggja, at fólk kundu fara aftur til arbeiðis, vóru tað barnagarðar og innskúlingin, sum letur upp fyrst.

Hereftir lat skúlin meira upp fyrst í mai og síðani byrjaðu allir flokkar aftur í skúlanum. Tó so var tímatalvan skerd eitt sindur og tiltøk við spritting, øll skulu vera úti í fríkorterinum, og at næmingar og starvsfólk ikki skuldu vera saman í ov stórum samlingum osfr.

Vit kunnu staðfesta, at hesin supertankarin, sum skúlaverkið er, kláraði at steðga og í eini handavending broyttu og umskipaðu undirvísingina til heimaarbeiði við filmsklippum og teams undirvísing á netinum. Øll royndu tað, tey kundu, sum fragast. Øll, bæði lærarar, stuðlar, næmingar og foreldur, vóru í sama báti og royndu at fáa tingini at koyra sum fragast.

Hetta var ein avbjóðandi tíð, men tað gjørði støðuna lættari, at skúlamynduleikin vísti áhuga við at ringja til leiðsluna í skúlanum einaferð um vikuna og spyrja, hvussu gekk. Hetta gjørði at ymisk ivamál blivu loyst og ringa samvitskan bleiv betur, tí her var einki annað at gera, enn at sita heima, at undirvísa mínum børnum og eisini hava net- og telesamband við lærarar og stuðlar.

Meðan skúlin var stongdur, ringdi Skúlin á Giljanesi til eini 40-50 foreldur at spyrja, hvussu gekst. Vit lögdu lag á heima, tí vit vistu, hvørjir næmingar ikki megnaðu at arbeiða sjálvstøðugt ella høvdu tað trupult fakliga. Umleið 30 børn fingi bjóða undirvísing í heilt lítlum bólkum (3-5 næmingar) inni í skúlanum og eisini í missiónshúsinum í Sandavági. Hetta hava vit fingið sera positivar aftur meldingar um.

Skúlin á Giljanesi hevur tveir næmingar við menningartarni. Námsfrøðingarnir fingi til uppgávu at hava samband via “messenger” við hesar næmingar hvønn dag og leggja lag á við skúlatíningunum hjá teimum og annars bara tosa við tey.

KT-øki á skúlunum (og á øðrum stovnum) mentist uttan iva fleiri kilometrar hetta tíðarskeið. Eisini er tað her, mest fokus hevur verið, tá vit eftirmeta og tað, sum hevur fylgt mest í fjølmiðlunum. Í skúlanum á Giljanesi mentu vit okkum eisini nógv innan kt-økið.

Men skúlaverkið hevur eisini gjørt sær royndir á øðrum økjum.

Tá næmingarnir komu aftur í skúla í mai 2020, hevði Skúlin á Giljanesi, eftir áheitan frá Undirvísingarstýrinum, tillaga tímatalvurnar hjá lærarunum og næmingunum. Vit avlýstu fak, sum høvdu felags stovur ella fak, har næmingar frá fleiri flokkum vóru samlaði t.d. heimkunnleiki, smíð, týskt, alis- og evnafrøði. Lærarar í hesum fakum vóru í hesum tíðarskeiðið nýttir sum dubultlærarar, soleiðis at øll lósu tímatalið, tey áttu at lesa.

SKÚLIN Á GILJANESI

Tað, at tímar vóru avlýstir, hevði við sær, at næmingar í framhaldsdeildini høvdu upp til 9 tímar styttri tímatalvu hvørja viku. Hetta var tengt at, hvørji fak næmingarnir høvdu valt.

Í miðdeildini avlystu vit p-fak, svimjing og onkan einkultan tíma fyri at fáa tímatalvuna at ganga upp. Miðdeildin hevði eina tímatalvu, sum var millum 4-6 tímar styttri hvørja viku.

Innskúlingin hevði tímatalið, tey áttu at hava, so her vóru ikki stórvegis broytingar. Tó so hava vit roynt, at somu lærarar eru í inn skúlingini og ikki skifta millum deildirnar á sama hátt sum áður.

Vit í Skúlanum á Giljanesi sóu heilt týðuliga, at næmingar í miðdeild og hádeild trivust betur í skúlanum, tá tímatalvan bleiv stytta. Næmingarnir virkaðu glaðari og lættari. Tey tímdu betur at mæta og arbeið, og fráveran var lítil. Sostætt kunnu vit undirstrika, at møgulleikin, sum Hanna Jensen setti í verk í 2019 við stytta tímatalvuna 2 tímar hvørja viku, var ein røtt avgerð! Vit hava staðfest at tað er ein gongd leið at stytta tímatalvuna enn fleiri tímar. Við hesum seinastu royndunum síggja vit, at trivnaðurin verður betur, tá krøvini til uppmøting minkar, og tá trivnaðurin er betur, blívur innlæringin enn betur.

Vit hava lagt til merkis, at sjúkrafráveran hjá lærarunum minkaði nakað, tí tað vóru fleiri hendur inni í tímunum.

Vit kunnu eisini staðfesta, at tað hevur eina positiva ávirkan á undirvísingina, at allir næmingar eru úti í fríkorterinum og spæla ella røra seg. Tá næmingarnir koma inn aftur í tíma, eru tey meira klár at læra og arbeiða. Korona hevur víst okkum hetta, og er hetta nakað, vit halda fast í.

Vónandi kunnu hesar viðmerkingar verða við til at gera eina neyva eftirmeting av koronatíðini.

Vinarlig heilsan

Annbritt Toftegaard
Skúlastjóri

1.a

Ásbjörg Petersen

	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1 8:00-8:45	lis ÁP	før ÁP	kri FJ kri AE	stø ÁP stø KM	før ÁP før TJ
2 8:45-9:30	lis KM	før TJ	hei BN hei AE	stø KM stø ÁP	før ÁP før BC
3 9:50-10:35	før ÁP	stø KM	før ÁP før TJ	før SN	stø ÁP
4 10:35-11:20	før TJ	stø ÁP	flt ÁP flt TJ	før TJ	stø KM
5 11:50-12:35					
6 12:45-13:30					
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

2.a

Berlys Nordendal

	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1 8:00-8:45	før EF	stø HJ stø MJ stø IW	før EF	før EF	lis BN
2 8:45-9:30	før TJ før IJ	stø BC stø MJ stø IW	før HJ før IJ	før HJ før IJ	lis MJ lis SN
3 9:50-10:35	stø BC stø MJ	før EF før BC	ítr NL ítr PJ	stø IW stø MW	før EF før BC før IJ
4 10:35-11:20	stø IW	før IJ	ítr MJ	stø BC	Sang EF Sang BC Sang IJ
5 11:50-12:35					
6 12:45-13:30					
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

3.a Miriam Weihe

	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1 8:00-8:45	lis EA	stø MW	før MO	lis SAH	kri MW kri KM kri EA
2 8:45-9:30	lis EJ lis MO	stø EA stø KM	før ÁP før KM	lis BN lis MJ	hei MW hei KM hei EA
3 9:50-10:35	stø MW	før MO	stø MW	før EA	dan SAH
4 10:35-11:20	stø EA stø EJ	før EA før MJ	stø EA stø EF	før MO før MJ	dan EA dan MJ
5 11:50-12:35					
6 12:45-13:30					
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

4.a

Maria Nielsen

	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1 8:00-8:45	ens MN	før MS	kri MN	før MS	før MS
2 8:45-9:30	ens IW ens KJ	før NL før MO	kri HE kri RP	før NL før MO	før NL før MO
3 9:50-10:35	ítr NL	lis SA	ntø KM	stø EF	dan MN
4 10:35-11:20	ítr MN ítr PJ	lis HO lis PG	ntø MO ntø BC	stø HO stø RP	dan MO dan HD
5 11:50-12:35		stø EF stø HO	dan MN dan HD		
6 12:45-13:30		stø RP	dan MO		
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

5.a

Per Joensen

	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1 8:00-8:45	dan PJ	før KJ	stø IW	stø IW	før KJ
2 8:45-9:30	dan MJ	før IJ	stø JN	stø JN	før IJ
	dan BN	før EF	stø TA	stø TA	før EF
3 9:50-10:35	før KJ	ens MW	lis PG	ítr NL	lis BN
4 10:35-11:20	før IJ	ens OR	lis TA	ítr PG	lis TA
	før EF	ens BN	lis SA	ítr TA	lis SN
5 11:50-12:35	stø IW stø IN stø TA	ntø PG	dan PJ	søg PI søg MI søg EF	
6 12:45-13:30		ntø KM ntø BC	dan MJ dan BN	kri PI kri MI kri EF	
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

Dupultlærarar fram til sumarfrítíðina

1.fl	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1	x	TJ	x	PG	TJ
2	x	TJ	BC	PG	BC
3	TJ	TJ	PG	x	BC
4	TJ	TJ	PG	TJ	BC
5					
6					
7					
8					

2.fl	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1	x	RP	x	x	NL
2	BC	RP	x	BN/BC	NL
3	NL	PG	RP	BN	x
4	NL	PG	RP	TJ	x
5	IJ			IJ	IJ
6					
7					
8					

3.fl	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1	MO	x	JN	x	KM
2	MO	BN	JN	x	KM
3	EJ	JN	MO	KM	KM
4	EJ	JN	MO	KM	x
5		BN			
6		BN			
7					
8					

4.fl	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1	MJ	MS	MJ	MJ	MJ
2	MJ	MS	MJ	MJ	MJ
3	JN	MJ	x	MJ	x
4	JN	MJ	x	MJ	x
5		x			
6		x			
7					
8					

5.fl	Mánadagur	Týsdagur	Mikudagur	Hósdagur	Fríggjadagur
1	SN	x	KM	HO	x
2	SN	x	KM	HO	x
3	SN	x	KM	SN	SN
4	SN	x	KM	SN	SN
5	TA	x		TA	
6	SN			TA	
7					
8					

Hey

Loksins eru nýggju (og endaligu tímatalvurnar) klárar. Enn einaferð hevur tíðin verið sera avmarkað at leggja tímatalvur. So tit mugu siga frá, um okkurt er. Hesar tímatalvurnar eru galdandi fram til summarferiuna.

Leggið til merkis:

- Alisfrøði, týskt, breytir og p-fak eru avlýst. Hetta stytir skúladagin. Lærarar í hesum lærugreinum eru fluttir yvir á aðrar leiklutir.
- Ítróttur skal gerast uttandurðá, og eingin svimjing er. Tí er ítróttur fluttur til endan av skúladegnum. Um ikki viðrar, fáa flokkarnir frí í ítrótti (men ikki 1-3.flokkur).
- Frikorterini skulu haldast uttandurðá.
- Matarsteðgur og morgunsangur skal vera í skúlastovunum.
- Felagshøli skúlans skulu brúkast í minst møguligan mun.
- Vit hava flutt nógv yvir á dupultlæraraskipan. Um fólk mangla onkran dag, kann gott verða, at eg læni onkran.
- FJ leggur tímatalvurnar á floksheimasíðurnar.
- Vit fylgja upprunaliga garðvaktsskemaðnum. Allar garðvaktir eru úti. Um okkurt er sum ikki riggar, siga tit SAH frá.

Vinarliga

Finnur Joen-Jacobsen, Skúlin á Giljanesi

Tlf. 794426

1.a Ásbjörg Petersen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	lis BN M2	før ÁP M2	kri FJ M2	stø EA M2	før ÁP M2
2 8:45-9:30			hei BN M2		
3 9:50-10:35	før ÁP M2	stø EA M2	før ÁP M2	før ÁP M2	stø EA M2
4 10:35-11:20			flt ÁP M2		
5 11:50-12:35		Sang EA M2	ítr EA M2		
6 12:45-13:30					
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

2.a Berlys Nordendal

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	før EF M3	kri HJ M3	før EF M3	før EF M3	lis BN M3
2 8:45-9:30		stø BC M3			
3 9:50-10:35	stø BC M3	før EF M3	ítr NL ÍTH ítr IJ ÍTH ítr MJ ÍTH	stø BC M3	før EF M3
4 10:35-11:20					Sang EF M3
5 11:50-12:35	hei BC M3	stø BC M3		flt BC M3	stø BC M3
6 12:45-13:30					
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

2.b Ingi Wiberg Joensen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	før IJ M5	stø IW M5	før IJ M5	før IJ M5	lis IJ M5
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	stø IW M5	før IJ M5	ítr NL ÍTH ítr IJ ÍTH ítr MJ ÍTH	stø IW M5	før IJ M5
4 10:35-11:20					Sang IJ M5
5 11:50-12:35	hei BN M5	kri HJ M5		flt IW M5	stø IW M5
6 12:45-13:30					
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

3.a Miriam Weihe

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	lis EA G3	stø MW G3	før MO G3	før MO G3	kri MW G3
2 8:45-9:30					hei MW G3
3 9:50-10:35	stø MW G3	før MO G3	stø MW G3	dan MW G3	lis MJ G3
4 10:35-11:20					
5 11:50-12:35	før MO G3	flt MW G3	itr TA		
6 12:45-13:30	Sang MO G3	dan MW G3	itr NL		
7 13:40-14:25			itr PG		
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

3.b Elin Akselsen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	dan KM G1	stø EA G1	før ÁP G1	før ÁP G1	kri EA G1
2 8:45-9:30					flt EA G1
3 9:50-10:35	stø EA G1	før ÁP G1	stø EA G1	lis EA G1	hei HJ G1
4 10:35-11:20					dan KM G1
5 11:50-12:35	før ÁP G1	lis IJ G1	itr TA		
6 12:45-13:30	Sang ÁP G1		itr NL		
7 13:40-14:25			itr PG		
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

4.a Maria Nielsen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	ens MN 14	dan MN 14	kri MN 14	før MS 14	dan MN 14
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	før MS 14	ntø BC 14	stø EF 14	stø EF 14	før MS 14
4 10:35-11:20					
5 11:50-12:35	itr NL	stø EF 14	ntø BC 14	søg HO 14	
6 12:45-13:30	itr MN				
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

4.b

Ruth á Plógv

	Mandag	Tírsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	stø RP 11	før MO 11	stø RP 11	kri RP 11	før MO 11
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	dan MO 11	ens KJ 11	ntø BC 11	før MO 11	dan MO 11
4 10:35-11:20		søg HO 11			
5 11:50-12:35	ítr NL	stø RP 11		ens KJ 11	
6 12:45-13:30	ítr MN	ntø BC 11			
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

5.a

Per Joensen

	Mandag	Tírsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	dan TS 13	dan TS 13	stø IW 13	før KJ 13	søg JN 13
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	ntø PG 13	ens MW 13	før KJ 13	kri HO 13	stø IW 13
4 10:35-11:20					
5 11:50-12:35	før KJ 13	ítr TA		ens MW 13	ntø PG 13
6 12:45-13:30		ítr MN		stø IW 13	
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

5.b

Elsa Jákupsdóttir

	Mandag	Tírsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	dan ÁP 12	før EF 12	ntø PG 12	stø TA 12	før EF 12
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	før EF 12	stø TA 12	ens BN 12	ntø PG 12	dan ÁP 12
4 10:35-11:20				ens BN 12	
5 11:50-12:35	søg EF 12	ítr TA		søg EF 12	kri EF 12
6 12:45-13:30	stø TA 12	ítr MN		kri EF 12	
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

6.a Natalia Lydersen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	stø NL 17	før KJ 17	stø NL 17	dan EJ 17	før KJ 17
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	ens TA 17	ntø NL 17	ens TA 17	før KJ 17	søg NL 17
4 10:35-11:20					stø NL 17
5 11:50-12:35	dan EJ 17			ntø NL 17	kri BN 17
6 12:45-13:30				ítr TA	
7 13:40-14:25				ítr NL	
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

6.b Marian Kruse Sørense

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	stø MW 16	dan IJ 16	ens MS 16	stø MW 16	før MS 16
2 8:45-9:30	søg MS 16				
3 9:50-10:35	dan IJ 16	ens MS 16	før MS 16	før MS 16	stø MW 16
4 10:35-11:20					
5 11:50-12:35		ntø NL 16		kri MS 16	ntø NL 16
6 12:45-13:30				ítr TA	
7 13:40-14:25				ítr NL	
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

7.a Kristina Jørgensen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	stø JN 21	stø JN 21	før KJ 21	ens JL 21	líf SAH 21
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	før KJ 21	dan BN 21	ens JL 21	Samtíð IJ 21	før KJ 21
4 10:35-11:20			stø JN 21		dan BN 21
5 11:50-12:35	søg MS 21	laf JN 21	kri KJ 21	ítr EA	
6 12:45-13:30				ítr KM	
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

7.b

Tór Ingar Akselsen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	før KJ 22	ens TA 22	laf TA 22	stø IW 22	Samtí IW 22
2 8:45-9:30			ens TA 22		
3 9:50-10:35	dan BN 22	kri SAH 22	stø IW 22	søg TA 22	dan BN 22
4 10:35-11:20		før KJ 22			før KJ 22
5 11:50-12:35	stø IW 22		lív SAH 22	ítr EA	
6 12:45-13:30	lív SAH 22		kri SAH 22	ítr KM	
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

8.a

Eilin Jørgensen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	søg MS 24	dan EJ 24	før EJ 24	ens OR 24	stø HD 24
2 8:45-9:30	lív AT 24	kri HE 24			
3 9:50-10:35	stø HD 24	stø HD 24	Samtíð EJ 24	dan EJ 24	før EJ 24
4 10:35-11:20		laf HE 24			
5 11:50-12:35	ens OR 24	søg MS 24	kri HE 24		
6 12:45-13:30		før EJ 24		ítr HD	
7 13:40-14:25				ítr EJ	
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

8.b

Heidi Dam

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	før EJ 25	stø HD 25	stø HD 25	dan MN 25	før EJ 25
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	ens OR 25	før EJ 25	kri MN 25	stø HD 25	dan MN 25
4 10:35-11:20		Samtíð EJ 25		ens OR 25	
5 11:50-12:35	lív AT 25		søg MS 25		
6 12:45-13:30		søg MS 25	laf JN 25	ítr HD	
7 13:40-14:25				ítr EJ	
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

9.a Sólfríð/Maria

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	ens PG 26	lív PG 26	kri SN 26	før HE 26	ens PG 26
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	dan MN 26	før HE 26	før HE 26	stø TS 26	stø TS 26
4 10:35-11:20		Samtí IW 26			
5 11:50-12:35	ítr JN	stø TS 26	Samtí IW 26	dan MN 26	
6 12:45-13:30	ítr HE	laf EA 26	laf EA 26	søg MN 26	
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

9.b Sólfríð Nattestad

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	Samtí IW 27	før HE 27	før HE 27	laf JN 27	dan SN 27
2 8:45-9:30		kri SN 27			
3 9:50-10:35	stø RP 27	stø RP 27	dan SN 27	før HE 27	ens PG 27
4 10:35-11:20			kri SN 27		
5 11:50-12:35	ítr JN	lív PG 27	stø RP 27	ens PG 27	
6 12:45-13:30	ítr HE		søg IW 27		
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

10.a Hervør Jørgensen

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1 8:00-8:45	før HE G4	stø sørv			ens TA G4
2 8:45-9:30					
3 9:50-10:35	før HE G4	stø sørv			ens TA G4
4 10:35-11:20				Nátt JN sørv	
5 11:50-12:35					
6 12:45-13:30					
7 13:40-14:25					
8 14:30-15:15					

2020 - 2021

Eftirmeting av covid-19 kreppuhandfaringini 2020-2022

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?
 - Onga
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
 - Næmingarnir vóru sendir heim, og lærararnir høvdu samband við næmingarnar fyrst og fremst gjøgnum heimasetningin. Eisini varð flokslærarin biðin um at hava telefoniskt samband við einstaka næmingin.
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
 - Vit høvdu ongar managongdir ella fyrrverandi líknandi støður at halla okkum til, so vit máttu hugsa øðrvísi og nýtt.
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
 - Tað var avbjóðandi at leggja til rættis, tá ið tú ikki kundi vera í sama rúmi. Alt samskipti var umvegis netið, og tað hevði sínar avmarkingar. Tað relationella, sum er rættiliga týðandi í skúlanum, fekk eitt skot fyri bógvin, og lærararnir høvdu avbjóðingar við at røkka øllum næmingunum. Men summir næmingar trivust væl undir hesum karmum.
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
 - Samstarvið virkaði væl, tí vit kendu øll, at vit vóru í sama báti, og vildu gera okkara til at fáa alt at virka.
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
 - Vit høvdu tættari samstarv við Undirvísingarstýrið enn vanligt, men annars haldi eg ikki vit høvdu tættari samstarv við nakran.
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

- Eg haldi, at tað var gott við tilmælum heldur enn lógum. Tilmæli geva tær ein valmøguleika, har tú eisini mást taka ábyrgd av tínum vali. Um tað verður lóggivið, kennir tú ikki á sama hátt meðábyrgd, men kanst goyma teg aftanfyrri lógina.
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
- Undirvísingin í smærri bólkum (uml. 10 næmingar) riggaði væl. Lærararnir høvdu betri samband við einstaka næmingin. Styttri skúladagur riggaði væl. Tað riggaði illa at vera ov leingi frammanfyri einum skíggja hvønn dag. Eisini mistu lærararnir følingina við, hvørt eldru næmingarnir tóku lut í undirvísingini á netinum ella ikki.
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingtu tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
- Í fyrstuni fingtu næmingarnir ov nógv heimaarbeiði. Hetta var ein ov stór uppgáva hjá heimunum. Hjá summum næmingum vóru foreldrini ikki heima, tá ið næmingarnir skuldu til net-undirvísing. Hetta kundi skapa avbjóðingar í summum førum, serliga hjá yngnu næmingunum.
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
- Vit brúktu nakað minni av peningi til handaligu lærugreinarnar og nakað meira til spritt og sápu.
11. Annað viðkomandi?

3

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
 - Alt var sera væl skipað. Tá ið næmingarnir komu í skúla, vóru skipanir gjørdar, so teir skuldu spritta og vaska hendur, fara beinleiðis inn í flokksstovurnar o.s.fr. Eisini vóru tímatalvurnar tillagaðar soleiðis, at so fáir lærarar sum gjørligt vóru um einstaka flokkin. Næmingarnir samlaðust ikki tvørturum flokkar.

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?
 - Vit skipaðu altíð skúladagin eftir teimum tilmælum, vit fingur.
3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?
 - Neyðugt var ofta at umskipa allan skúlan við sera stuttum skotbrái. Hetta kravdi nóg av okkum sum leiðslu, samstundis sum lærararnir vóru ótolnir at fáa at vita, hvussu alt skuldi skipast. Mangan kravdi hetta so mikið nógva orku, at trupult var at hugsavna seg um annað.
4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
 - Okkara samstarv við Undirvísingarástýrið var gott, men til tíðir var ógreitt, hvørji tilmæli vóru galdandi fyri skúlan. Onkuntíð fingur vit leiðreglur frá stýrinum, men tá ið broytingar vóru í almennu tilmælunum, upplivdi eg tað ógreitt, hvussu var við leiðreglunum til skúlarnar.
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?
 - Sum so vóru tilmælini sum lógir fyri okkum, men tilmælir tala meira til okkara ábyrgdarkenslu enn lógir.
6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
 - Tá ið net-undirvísing var í longri tíð, høvdu starvsfólkini truplari við at motivera næmingarnar til undirvísing. Fráveran millum næmingar var vaksandi. Eisini var ein ávísur misstemningur millum starvsfólk, at tey, sum ikki lótu seg koppseta, vóru send í sóttarhald, meðan tey, sum fylgdu tilmælunum máttu taka eitt eyka tak.
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
 - Foreldur vóru sum heild glað fyri, at lærararnir gjørdur sær ómak við net-undirvísing, og vísu forstálsu fyri lærarum, sum ikki høvdu so lætt við tað tøkniliga.
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, figgjarliga ella á annan hátt?
 - Sera lítið.
9. Annað viðkomandi?

Partur C: Framlítandi

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
 - At skúlin er sera broytingarsinnaður, tá ið ástendur, og at næmingarnir ynskja smærri flokkar og styttri skúladag.
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
 - At menniskju eru relationel og næmingarnir ynskja relationelt samband við læraran.
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
 - Vit hava ment okkum við net-undirvísing, at nýta hana meira, enn vit annars høvdu gjørt.
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
 - Veit ikki.
5. Annað viðkomandi?

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Vit høvdu als onga tilbúgving í mun til farsóttarstýring.

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Allir næmingar og starvsfólk skúlans fóru til hús og vóru biðin um at fylgja boðunum frá landslækninum. Næmingarnir finga boð um at taka allar bøkur og annað tilfar heim við. Lærarar góðu næmingum boð um skúling gjøgnum heimasíðu skúlans, og flokslærara ringdu til heimini og spurdu hvussu tað gekk har heima. Leiðslan gav starvsfólkunum boð gjøgnum telduskipanina, umframt at øll starvsfólk blivu ringd upp.

Eftir áleið einari viku byrjaðu vit at brúka Teams, men til framhaldsdeildina. Yngru flokkarnir fyngu framvegis boð um heimasíðu skúlans

Leiðslan skipaði lærarar skúlans í bólkar og savnaðust vit javnan til felags fundir á Teams.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Fortreytirnar vóru hampuligar, tí øll, starvsfólk, foreldur, næmingar og tey vit samstarvaðu við, tóku kreppuna í álvara. Karmarnir at samskipta vóru eisini hampuligir. Allir lærarar hava teldu frá skúlanum, og hóast vit ikki dugdu at brúka Teams áðrenn vit øll vóru send heim, so lærdu vit tað ógvuliga skjótt.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

At skipa undirvísingina á Teams var ein stór avbjóðing.

- Næmingar manglaðu KT-førleikar/útbúnaður við hús. Serliga yngri næmingarnar

- Lærarir manglaðu førleikar innan KT, tó bert í byrjanini.

At boðini um tilmælir komu ógvuliga seint frá UVS.

Hølisviðurskiptini t.d. at halda frástøðu, var ein stór avbjóðing.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Samstarvið við aðrar stovnar riggaði væl. Vit samstarvaðu við frítíðarskúlanum um ansing og við Tvøroyrar kommunu um eyka vasking og innkeyp av m.a. spritti og handsápu.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Vit høvdu aldrin havt samband við Landslæknan ella Farsáttarnevndina áðrenn Covid-19

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Tað hevði onga ávirkan. Starvsfólk, næmingar og foreldur tóku øll væl undir við tilmælunum uttan at tað var lógarkrav.

8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Tað, sum varð sett í verk, riggaði væl og eftir ætlan.

Tað, sum ørkymlaði starvsfólk mest var óvissuna um, hvussu leingi henda støðan helt fram. Og tá ivasurningar stungu seg upp, var tað ógvuliga torført at fáa greitt svar frá UVS og Landslækninum.

9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Hóast óvissan mangan var stór og leiðslan ikki altíð hevði eitt greitt svar, vóru næmingar, starvsfólk og foreldur skiljandi og tolin. Eisini fingi vit sum heild positivar afturmeldingar frá foreldrum og øðrum um, hvussu vit høvdu skipað skúlan í hesu trupæu tíð.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

- Góðskan á undirvingini var ikki eins góð á Teams, serliga gekk hetta útyvir teir veiku næmingarnar.

- Í summum lærugreinum undirvístu vit ikki fult tímatal.

- Relatiónirnar millum lærara og næming og millum næmingarnar viknaðu, hetta hevði avleiðingar fyri trivnaðin.

11. Annað viðkomandi?

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Umframt at allar tímatalvurnar vórðu broyttar hjá lærarum og næmingum, var hetta kunningin, ið for út á heimasíðu skúlans:

Kunning um skúlagongdina komandi vikurnar!

Undirvísingarstýrið hevur boðað frá, at skúlagongdin so smátt skal byrja aftur mánadagin 20. apríl.

Í fyrstu atløgu eru tað 1., 2. og 3. flokkur, ið kunnu koma í skúla. Tað er tó ikki eitt krav, at næmingarnir í hesum flokkum mæta í skúlanum, men foreldrini taka sjálvi avgerð um hetta.

Við tilmælunum frá myndugleikunum í huga hava vit valt at skipa okkum soleiðis:

1. og 2. flokkur skulu mæta í Trongisvágs skúla!

1. flokkur brúkar vestaru hurðina, tá tey mæta og fara.

2. flokkur brúkar trappuinngongdina niðanfryi, tá tey mæta og fara.

3. flokkur skal mæta í Tvøroyrar skúla!

3. flokkur brúkar eystaru hurðina í nýggja skúlagarði, tá tey mæta og fara.

· Lærari tekur ímóti frá kl. 07.50 tá næmingarnir koma í skúlan. Øll vaska hendur, tá tey koma inn, og dentur verður lagdur á, at næmingarnir og starvsfólk regluliga vaska hendur.

· Skúlagongdin hjá 1. – 3. flokki er frá kl. 8.00 til 12.00 hvønn dag.

- Flokkarnir verða býttir upp í smærri bólkar (nærri kunning um hetta kemur seinni). Hesir bólkar hava hvør sína skúlastovu, og frikorterini verða tillagað soleiðis, at frástøða og reinførið verða hildin.
- Skúlabussur koyrir ikki, so foreldur mugu sjálvi skipa ferðing til og frá skúla.
- Tað er ikki loyvt foreldrum at koma inn í skúlan, hvørki tá skúladagurin byrjar, ella tá skúladagurin endar.
- Tað er sera umráðandi, at næmingarnir hava alla útgerð til skúlaarbeiðið við sjálvi. Her verður hugsað um eitt vælútgjørt pennahús við øllum tí vanligu, umframt saksí, límstift og litblýantum. Tað ber tíverri ikki til at lána frá skúla ella floksfeløgum.
- Boðast skal frá til flokslærara (ringja ella skriva boð) í seinasta lagið fríggjadagin 17. apríl kl. 12.00, um barn tygara kemur í skúla mánadagin 20. apríl.
- Um næmingur kemur í skúla seinni enn tá, skulu foreldur boða flokslærara frá tveir dagar áðrenn.
- Teir næmingar, sum ikki koma í skúla, eiga sjálvsagt at gera skúlaarbeiðið heima, við at fylgja tí, sum kemur at standa á vikuætlanini.
- Hava starvsfólk ella næmingar sjúkuveðkenni, eisini mild sjúkuveðkenni, skulu tey ikki møta í skúla. Tað sama er sjálvsagt galdandi, um næmingur ella starsvólk er sett í sóttarhald eftir galdandi mannagongdum.
- Er næmingur í serligum vandabólki, verður mælt til, at tosað verður við lækna, áðrenn avgjørt verður, at barnið kemur í skúla.

4. – 10. flokkur skal ikki møta í skúlanum!

Hinir flokkarnir (4.-10. fl.) fáa framhaldandi fjarundirvísing umvegis telduforrit og samskiptisskipanir, sum lærararnir í einstøku flokkunum nýta. Hendan undirvísing heldur fram til 18. juni 2020, um eingi onnur boð koma frá politisku myndugleikunum.

Flokkarnir fáa eina øðrvísi tímatalvu, og allir næmingar skulu vera klárir at byrja skúladagin klokkan 8.30 allar dagar, um ikki annað er fráboðað frammanundan.

Nú undirvísingin hjá hesum flokkum verður skipað sum fjarundirvísing, er týðningarmikið, at næmingarnir hava so góðar arbeiðsumstøður heima sum gjørligt. Um onkur næmingur ikki hevur eina teldu, ber til at boða flokslæranum frá, so verður ein fyribils loysn funnin á hesum.

Lærararnir, ið eiga at hava flokkin sambært nýggju tímatalvuni, eru sjálvsagt tøkir ta tíðina, og harumframt ber sjálvsagt til at spyrja um ráð og vegleiðing á TEAMS, við telduposti ella øðrum í arbeiðstíðini.

Sum áður boðað frá, verða ongar próvtøkur í 9. og 10. flokki, men ársmet verða givin í staðin fyri próvtøkuúrslit.

Landsroyndirnar í 4. og 6. flokki verða fluttar til í september 2020, men verða fyrri somu næmingum, sum skuldu verið farnir til landsroynd í vár.

Annars verður heitt á øll foreldur og allar næmingar um at fylgja væl við inni á heimasíðu skúlans - serliga inni á teimum ymsu flokssíðunum.

Hendan støðan er nýggj og ein avbjóðing fyri okkum øll. Vónandi spyrja tit, um tit ivast í onkrum.

Við vón um framhaldandi gott samstarv.

Leiðslan

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

Ongi stór tiltøk, so sum morgunsangur, konsertir, jólahald o.a. vóru í skúlanum hesa tíðina. Skúlin varð skipaður í deildir og lærarar skuldu í minstan mun ferðast millum deildirnar. Næmingar í teim ymsu deildunum

skuldu brúka ávísar úthurðar og vera á ávísum stöðum í fríkorterunum. Øll vóru alla tíðina mint á tilmælini um handreinfæri og frástöðu. Flokkarnir blivu ekki blandaðir við aðrar, og lærarar skuldu í minstan mun fara millum flokkar.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Tað var ógvuliga trupult at skipa skúladagin og hava røttu lærarar til røttu lærugreinar. Næmingar, lærarar og foreldur og onnur byrjaðu eisini at troyttast og longdust eftir einum vanligum skúla. Serliga á jólum merktist hetta, tá ikki var loyvt at hava størri og savnandi tiltøk.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði froysskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Samstarvið virkaði stak væl við allar partar, men viðhvørt kundu vit hugsað okkum, at vit fingi greiðari og skjótari boð frá UVS.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Tað hevði onga ávirkan. Starvfólk, næmingar og foreldur tóku øll væl undir við tilmælunum uttan at tað var lógarkrav.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Starvsfólk okkara vóru sum heild skiljandi og tóku undir við tiltøkunum. Men nógvar viðmerkingar vóru um, at ikki øll tilmælini góvu meining. T.d. skuldu næmingar í skúlanum ikki blandast við næmingum úr øðrum flokkum, men seinni um dagin kundu somu børn gott blandast til ítróttavenjingar.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Hóast óvissan mangan var stór, og leiðslan ikki altíð hevði eitt greitt svar, vóru næmingar og foreldur skiljandi og tolin. Eisini fingi vit sum heild positivar afturmeldingar frá foreldrum og øðrum um, hvussu vit skipaðu skúlan.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?

Serliga fyri næmingarnar var tað óhugaligt og ørkymlandi ikki at kunna hittast við næmingum úr øðrum flokkum. Fyri felagsskapin og tað sosiala lívið í skúlanum var tað eitt afturstig, at vit ikki kundu savnast til størri tiltøk so sum morgunsang, konsertir og jólahald.

9. Annað viðkomandi?

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

Tað var hugvekjandi at síggja, hvussu skjótt næmingar og lærarar tillagaðu seg til nýggju og truplu stöðuna. Ómetaliga flott, hvussu skjótt fólk lærdu seg at brúka nýggja tøkni og síggja møguleikar heldur enn forðingar.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Hóast tøkni er góð og neyðug at duga, kann hon á ONGAN hátt koma ístaðin fyri ein góðan lærarar. Realtíðin millum lærara og næming, og ikki minst millum næmingarnar er gull verd og hevur alt at siga fyri góðan trivnað og góða læring.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Sum so fara vit ikki at seta nakað í verk, men sjálvandi goyma vit allar okkara tillagingar og leiðreglur. Vónandi verða vit ikki aftur rakt av eini farsótt, men um so er, er skjótari at broyta skúladagin og tillaga virksemin skúlans.

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Veit ikki hvat skal setast í verk, men greið og týðilig boð, ið koma í góðari tíð, eru gull verd. Mangan sótu vit og bíðaðu eftir boðum frá UVS alla vikuna, men fingi ikki svar fyrr enn seinnafríggjadag. Hetta var ómetaliga ørkymlandi og gav okkum alt ov nógv óneyðugt arbeiði. T.d. var skilagott og lætt at skilja tá sokallaðu ferðsluljósini vóru sett í gildi – tá høvdu vit nakað ítøkiligt at fyrihalda okkum til.

5. Annað viðkomandi?

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Tað, sum kann minna um, er tilbúgvingin ímóti skrubbi (scabies). Hon var innførd fá ár frammanundan, tá toyhandklæði vórðu skift út við pappírshandklæði, spritt varð sett fram/hongt upp ymsastaðni á skúlanum og reingerðin varð økt í mun til at vaska flatir, handtøk o.a. oftari eins og spritta. Hesi viðurskipti vóru týskil arbeidd inn, og lætt var at økja innsatsin eftir tørvinum. Hetta er greiðasta dømi, men okkurt kann vera afturat, sum vit ikki í lýtuni duga at eyðmerkja

2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Fjarundirvísing gjøgnum Teams eins og regluligar netfundir fyri lærarar (sosialt/kunning), næmingar finga áheitan um at eftirmeta fjarundirvísingina, fjarlestrarvegleiðing varð boðin aktivt, fjartænasta frá skúlasálarfrøðingi varð boðin aktivt, seinasti undirvísingardagur varð hildin úti – einans fyri endaflokkum o.a.

3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?

Tøkniliga vóru vit, sum vanligt er, rættiliga væl fyri, so tað var lætt at leggja um. Reglulig innanhýsis skeið í øllum viðkomandi skipanum, og hvussu tær mennast, tryggjaðu okkum ein starvsfólkahóp, sum hevði (og hevur) góðar KT-førleikar frá fyrsta degi. KT-deildin er og var holl í øllum tíðarskeiðnum – bæði viðvíkjandi hardware og software eins og KT-didaktikki. Arbeiðið var sum heild væl sett í gongd, og starvsfólk vóru tøk, hjálpsom og fleksibul. Trygdaráttøk og mannagongdir undir fjarundirvísing vórðu eisini viðgjørð.

Sum heild gekk sera væl við okkara høvuðsvirksemi - undirvísingavirkseminum - eftir umstøðunum. Tær lærugreinir, sum høvdu føroyskar sBøkur (talgildar, interaktivar bøkur) høvdu ein fyrirun.

Talgilt undirvísingartilfar varð ment og vitanardeiling um hetta aktiv.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Tað sosiala aspektið fekk eitt skot fyri bógvin – bæði millum lærarar og næmingar, eins og øll starvsfólk á stovninum. Tiltøk og felagsskapur vórðu hart rakt. Ávirkanin av hesum sæst týðiliga enn millum starvsfólk og næmingar.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?

Vit finga leiðreglur frá Undirvísingarstýrinum, sum vit royndu eftir førirum at umsita í mun til okkara útbúgvingarstig.

Øll okkara Nordplus samstørv vórðu útsett, so nógv mátti takast upp aftur eitt gott ár seinni, og tá vóru ikki allir teir somu lærararnir tøkir til verkætlanina – hvørki hjá okkum ella samstarvsskúlanum. Kvøldsetan um várið varð avlýst, so bakland næminganna misti ein møguleika at halda samband við

skúlan og síggja virksemið hjá okkara næmingum. Eisini varð annað virksemi avlýst, t.d. kunning inni á skúlanum fyri komandi næmingum í juni.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
Vit samskiptu nokk fyrstu ferð við Landslæknan og Koronuráðgevingina
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?
Vit fylgdu tilmælunum og gjørdur lokal tilmæli út frá teimum frá landsstýrinum í ljósinum av okkara virksemi, og tað riggaði væl.
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Vit fingur ongar formligar afturmeldingar frá starvsfólki og millumleiðarum, men viðgjørdur munnliga til regluligar netfundir ymsar avbjóðingar og tillagaðu okkara arbeiði so hvørt, um okkurt skuldi betrast.
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingur tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
Um næmingar kunnu bólkast sum viðskiftafólk, so fingur vit svar upp á eftirmetingarnar, sum vit bóðu næmingar okkara gera av fjarundirvísingini. Næmingarnir lótu væl at, at lærarar dugdu væl at skipa undirvísing gjøgnum Teams, men søgdu greitt, at teimum dámdi ikki fjarundirvísing, hóast lærarar gjørdur eitt gott arbeiði.
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
Vit høvdu ongar inntøkur til skúlakantinuna hesar vikurnar, sum fjarundirvísing var. Tað er tað mest viðkomandi at nevna her. Tá komið varð aftur í skúla, vóru tilboðið og inntøkan eisini skerd restina av skúlaárinum. Starvsfólkini fingur tó sína løn – eins og vaskifólkið – eftir boðum frá myndugleikanum.
11. Annað viðkomandi

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virksemið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
Undirvísingartíðarskeiðið varð longt, og vit skipaðu undirvísing inni á skúlanum soleiðis, at vit ikki vóru so mong í senn (árgangir). Harafturat avmarkaðu vit við ymsum leiðreglum og tillagingum sambandið millum næmingar í ymsu flokkunum (flokseinsemi).
Viðvíkjandi valholdum varð nógv gjørt burtuúr frástøðu og mett um umstøður í hvørjum føri sær.

Kantinan hevði eitt skert tilboð, tí servering og úrval vórðu tillagað umstøðurnar.
Plexiglas varð sett upp við diskinn í skrivstovu og kantinu.
Mannagongdir fyri frástøðu o.a. vórðu gjørdar fyri próvtøkur
Eyka reingerð
Seinasti undirvísingardagur var einans fyri endaflokkar og varð hildin úti við frástøðu
Prógvhandanir vóru floksvís við fáum gestum

2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?

Í skúlaárinum 2020/21 vóru øll tiltøk í heysthálvuni avlýst fram til umleið 1. apríl (foreldrafundur, námsferðir, kvøldsetur, ítróttardagur, temakvøld, seturskúlar, Nordplussamstørv, v.m.) Tó høvdu vit eina kunning um okkara útbúgvingar stutt áðrenn umsóknarfreistina 15. mars 2021.

Vit 'bara' undirvístu, sum onkur tók til.

Flokkarnir vóru sera nógv fyri seg sjálvar, tað vil siga komu ikki saman við øðrum flokkum og heitt varð á næmingar um at hava matpakka við í allarstørsta mun partar av árinum (hetta ávirkaði so aftur søluna hjá kantinuni).

Valholdini vórðu biðin um at hugsa um frástøðu til næmingar frá øðrum stammflokkum.

Frá umleið 1. apríl hildu vit nøkur av teimum útsettu tiltøkunum – við strongum avmarkingum (prógvhandan, ítróttardagur, onkur hendinga seturskúli o.a.), men ikki fyrrenn til byrjan av skúlaárinum 2021/22 komu summi av tiltøkunum í gongd aftur – eisini við avmarkingum. Sama við regluliga virkseminum – alt eftir hvussu tilmælini frá myndugleikunum vóru til hvørja tíð.

Og eftir heystfrítíðina høvdu vit fjarlestur í eina viku og so blandaða undirvísing/hybrid restina av heystinum og vetrinum – fram til 1/3 '22.

Vit høvdu mannagongdir fyri hetta: um hvørji krøv eru til fjarundirvísing og hvussu frávera verður roknað og líknandi.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Hybridundirvísingin var heilt greitt størsta avbjóðingin hjá bæði lærarum og næmingum.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?

Samstarvið virkaði væl eftir umstøðunum við allar partar, men var skert – t.d. sluppu næmingar ikki inn at vitja skúlan, sum tey átti, áðrenn tey skulu søkja miðnám (20/21), men nú gekk tað akkurát við góðum vilja og lagaligheit frá øllum pørtum í endanum av februar/ byrjan av mars 2022.

Vitjanir uttanífrá, sum hava verið í teimum góðu løtunum, hava eisini verið heldur skerdar. Tær hildu uppat, tá ringu tíðarskeiðini vóru.

Skeiðvirksemi og fundir við aðrar stovnar varð - um ikki avlýst - hildið yvir netið við teimum avmarkingum, sum tað hevur við sær, m.a. munandi skerdari netverkan.

Tað sama við virkisvitjanum og stovnsvitjanum, sum eru partur av læringini: tær vórðu truplar at gjøgnumføra vegna umstøðurnar - fleiri fyrirkur tóku ikki móti vitjandi - og vórðu avlýstar heilt í tíðarskeiðum.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Vit fylgdu tilmælunum og gjørdur lokal tilmæli út frá teimum frá landsstýrinum í ljósinum av okkara virksemi, og tað riggaði væl.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
- Vit fingi ongar formligar afturmeldingar frá starvsfólki og millumleiðarum, men viðgjördu regluliga ymsar avbjóðingar á leiðslufundum, lærararráðsfundum, toymisleiðarafundum o.ø. og tillagaðu okkara arbeiði so hvørt eftir tørvi.
- At enda í tíðarskeiðnum við hybrid-undirvísing frættist ofta óformliga frá lærarum, um hvussu illa tey orkaðu hendan formin longur og hvussu undirvísingin varð darvað, og onkur spurningur kom frá álitisfólki um, nær fjarundirvísingin mundi fara at enda.
- Her eigur kanska at verða nevnt, at fleiri sjúkrameldingar komu í hesum tíðarskeiðnum vegna strongd av serligu arbeiðsstøðuni, men eisini av, hvussu átøk raktu familju hjá starvsfólki. Summi starvsfólk liva enn illa av hesum ávum.
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
- Frá næmingum fingi við regluliga óformelt at vita, at tá teir sótu í sóttarhaldi og høvdu rætt til fjarundirvísing, kendu teir ofta, at teir náddu ikki inn til læraran (tað sama kundu lærarar øvut siga, at teir náddu ikki út til næmingin), tá flokkar vóru stórir, og at teir viðhvørt kundu stúra fyri sínum úrslitum av hesum ávum.
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
- Í tann mun, at hetta strævna tíðarskeiðið hevur gjørt nøkur starvsfólk lutvíst óarbeiðsfør, so hevur tað kostað teimum dýrt, at tey mugu velja at arbeiða í einum lægri brøki enn annars og siga uppgávur, teimum annars dámar væl, frá sær.
- Ein flokkur misti pengar í sambandi við at námsferðirnar vórðu avlýstar á heysti 2020. Hesi fingi endurgjald frá landinum.
- Í tann mun próvtøkuvirksemi er og verður minkað, so kann tað raka ráðløgdu ársverkini hjá lærarum og ársverkið árið eftir, so tað eru vit tilvitað um at fylgja við í.
9. Annað viðkomandi
- Tíðarskeiðið hevur havt ógvusliga ávirkan á heilsuna hjá pørtum av starvsfólkahópinum, eins og á fleiri næmingar, sum hava havt ymiskt fysiskt ella sálarligt at dragast við.
- Harafturat kunnu vit staðfesta, at árgangurin 2020, t.e. tey, sum byrjaðu á Miðnámi á Kambsdali í august 2020 eru harðast rakt higartil í mun til flokstrivnað, hugburð til felagstiltøk, hugburð til at møta í skúla og tílíkt. Hetta er løtumetingin hjá okkum, sum varða av næmingunum í løtuni og við teimum royndunum vit hava.

Partur C: Framlítandi

Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvörjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

Tað er vorðið sera greitt fyri øllum næmingum og lærarum, eins og leiðslu, at fysiska nærveran inni á skúlanum er avgerandi týðningarmikil fyri læring og trivnað.

At vit vóru væl fyri fakliga og tøkniliga til at lofta avbjóðingunum, hóast tær vóru sera tungar sálarliga og viðvíkjandi trivnaði.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Eina staðfesting av, hvussu týðningarmikil fysiska nærveran inni á skúlanum er avgerandi týðningarmikil fyri læring og trivnað.

Eina staðfesting av, at vikarskipan á miðnámi kann vera neyðug – hon hevur verið neyðug í fleiri umførum í hesum tíðarskeiði.

3. Hvörjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Vit fara at halda fram við at menna effektiva umsiting av farsóttartiltøkum.

Vit fara at styrkja toymisarbeðið í flokkunum (tvs. læraratoymi)

Vit fara at halda fram við at hava dygdargóð innanhýsis skeið fyri at halda okkara didaktisku førleikum á jour (fakliga og tøkniliga)

Vit fara at styrkja arbeðið við tí sosiala tilknýtinum í m.a. flokkum og millum lærarar

4. Hvörjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Hetta er ikki so lætt hjá okkum at svara uppá

5. Annað viðkomandi

10 mánaðir eftir at fjarundirvísingartíðarskeiðið byrjaði, gjørdu vit eina lokala akkord um fjarundirvísing, tá skúlagongdin annars plagar at vera avlýst vegna veður (tí ferðasambandið er steðgað). Hon varð eftirmett aftaná at hava verið nýtt fimm ferðir, og hon er helst komin fyri at verða.

Miðnám í Suðri

Partur A: Kreppustýringin í fyrru hálvu av 2020

Greið frá, hvussu virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring? Vit høvdu onga tilbúgving.
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð? Vit fingi leiðreglur til fólkháskúlan frá UVS, tillagaðu hesar til Miðnámsskúlan. Vit høvdu fjarundirvísing. Vit høvdu eitt skeið fyri lærararnar ein seinnapart og vístu eisini næmingunum, hvussu teir komu á Teams. Hetta var tórsdag og fríggjadag. Mánadag var øll undirvísing á Teams. Lærarirnir høvdu møguleika at koma á skúlan at arbeiða. Sum dagarnir gingu funnu vit út av, at tað vóru nakrir næmingar, ið høvdu tørv á at koma inn á skúlan at fáa undirvísing. Hesir fingi møguleikan til tess.
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð? Vit vóru ikki fyrireikaði, men øll gjørdi sítt besta og øll loystu uppgávuna. Lærarirnir lögdu nógv fyri at fáa hetta at eydnast væl.
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp? Tað var/er ein avbjóðing ikki at hava beinleiðis samband við næmingarnar (serliga teir veiku næmingarnar).
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg? Tað var ikki nógv samstarv, men samstarvið við UVS og aðrar skúlar virkaði væl.
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir? Okkara geografiska øki var ikki hart rakt, og tí kundu vit tillaga okkara virksemi eftir støðuni í oynni. Eg haldi, at hetta virkaði væl.
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? Vit vóru øll samd um, at í eitt styttri tíðarskeið var fjarundirvísingin góð, men at hon aldrin er líka góð, sum vanlig undirvísing. Hetta tí at relatiórnir hava so stóran týðning bæði fyri innlæringina og trivnaðin.
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt? Dygdin av undirvísingini fall.
11. Annað viðkomandi

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greið frá virkseminum gjögnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

Hvussu skipaðu tit virksemin eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

FHS kom fyrst inn aftur á skúlan. 14. Dagar seinni 3.s og aftaná síðsta skúladag hjá hesum flokkum komu hinir flokkarnir á skúlan at hava undirvísing. Hetta hendi alt eftir boðum frá UVS/UMMR.

Kunningin til lærarar og næmingar eru niðast sum fylgiskjøl (1-4). Kunning var eisini sett upp ymskastaðni á skúlanum. Skermur var settur upp í kantinuni.

2. Hvussu tillagaðu tit virksemin til afturvendandi covid-bylgjur? Virksemin hevur verið alla tíðina. Næmingar og lærarar, ið hava verið í sóttarhaldi hava lutikið umvegis Teams. So viðhvørt hava næmingar sitið í flokshølinum og lærarin undirvíst heimanífrá.

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp? Tað hevur verið ein avbjóðing, at lærarin hevur hevur undirvíst næmingum í flokshølinum og á Teams samstundis.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg? Sum í parti A

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virksemin hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir? Sum í parti A

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? Sama svar sum í 3

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk? Sama svar sum í 3

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt? Undirvísingin hevur verið skerd.

9. Annað viðkomandi

Partur C:

Framlítandi Greið frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni? Hvussu stóra ávirkan relatióinir hava á læringina hjá næmingunum. Bæði relatióin við læraran og millum næmingar. Ikki at hetta er nakað nýtt, men vit sóu hvussu motivatióin hjá bæði næmingum og lærarum ávirkað tá samskiftið yvir longri tíð (vikur) er umvegis ein skerm. Sálarheilsan hjá næmingum var eisini ávirkað (nakrir søgdu hetta).

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum? Vit arbeiða við relatiónum.

Vit vita nú, at fjarundirvísing er ok í styttri tíðarskeið, og at allir lærarar megna fjarundirvísing. Vit brúka tí hendan leistin tá tað er óveður ogvit tí ikki sleppa í skúlan.

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Um skúlagongdin verður ávirka so ógvusliga aftur, at neyðugt er at gera tillagingar í próvtøkur, so hevði verið gott um hetta var avgreitt í góðari tíð.

5. Annað viðkomandi?

Fylgiskjal 1: kunning til lærarar

Praktisk viðurskipti um samveru og reinføri í undirvísing, frá 20. apríl avtalað er:

At Miðnámsskúlin brúkar inngongina niðast, bæði næmingar og lærarar. Undantikið FHS næmingarnar (og evt. lærarar, ið ikki hava 1. blokk við FHS), ið hevur undirvísing í stovu 1(lívfrøði). Tey ganga inn í stovunu gjøgnum hurðina eystureftir(brandhurð).

Tá komi verður á skúlan er týðningarmikið at hendurnar verða vaskaðar ella sprittaðar sum tað fyrsta. Næmingar og lærari skulu vaska hendur, sum minimum, tá 2 tímar eru farnir og annars tá vanlig tilráðing er, áðrenn og eftir mat, eftir wc o.s.fr. Lærari skal skipa fyri hesum í tímunum, og tryggja at øll gera tað. Hetta verður gjørt í stovu 1. OBS. Hondvask er betri enn spritt.

Næmingar og lærari seta seg soleiðis, at fjarstøðan millum hvønn einstakan er so stór sum gjørligt. Hvør einstakur heldur seg til sítt pláss alla tíðina.

Næmingar skulu siga kantínuni frá um bílegging av mati, dagin áðrenn, ella seinast um morgunin kl. 8.15. Kantínan hevur opið sum vanligt, tó ikki við buffet, bert við portiðsmati. Tað ber bert til at gjalda við gjaldskorti. Bert 20 fólk í kantínuni í senn.

Spritt til yvirflatur verður sett inn í øll hølir, og skal/kann nýtast tá flokkar skifta hølir, ella tiltrøngt er at reinsa flatur. Hvør einstakur vaskar og sprittar sína “yvirflatu”. Vaskifólk eru bert seinnapartar í flokshølum. Wc’ir og onnur kontaktpunkt verða vaskaði sprittaði í skúlatíð.

Miðnámsskúlanæmingar nýta bara wc-ini beint við høllina/kantínuna. Tó kunnu næmingar brúka wc í gongini við høllina, um teir hava undirvísing í høllini. Lærarar brúka vanligu starvsfólka wc-ini.

Lærarar mugu sjálvir spritta pultin, knappaborðið, músina, talvupennin og “viskaran” tá hetta er brúkt, soleiðis at tað er reint til tann næsta.

Øll sum kenna seg sjúkan, skulu vera heima og SKULU siga skúlanum frá um tey verða sjúk við nøkrum ið líkist covid-19. Skúlin boðar tá teimum frá, ið hava verið í sambandi við viðkomandi.

Lærarar kunnu enn koma inn á skúlan at fyrireika seg ella at fjarundirvísa, men um tit hava tørv á einum flokshøli ella bólkarúmi, so mugu tit kontakta Karin. Hon heldur skil á hvørji hølir eru tøk. Hetta er neyðugt, tí heilsuskúlin kemur eisini at brúka okkara høli tá tey eru tøk.

Takið atlit, vísið avstand, vaskið hendur og njósið, hostið í ermuna og brúkið annars sunnan fornuft!

Fylgiskjal 2:

FHS - praktisk viðurskipti um samveru og reinfæri í undirvísing, frá 20. apríl og 2 vikur fram fyrirbils - avtalað er:

FHS hefur undirvísing í stovu 1(lívfræði). Næmingar og lærarar ganga inn í stovunu gjøgnum hurðina eystureftir(brandhurð).

Við endan á skúladegnum er sama útgöngd sum inngöngd.

Næmingar og lærari seta seg soleiðis, at fjarstöðan millum hvønn einstakan er so stór sum gjörligt. Hvör einstakur heldur seg til sítt pláss alla tíðina.

Næmingar og lærari vaska hendur, beint tá tey koma í skúla.

Næmingar og lærari skulu vaska hendur, sum minimum, tá 2 tímar eru farnir og annars tá vanlig tilráðing er, áðrenn og eftir mat, eftir wc o.s.fr. Lærari skal skipa fyri hesum í tímunum, og tryggja at øll gera tað. Hetta verður gjørt í stovu 1. **OBS. Hondvask er betri enn spritt.**

Næmingar skulu siga kantinuni frá um bílegging av mati, dagin áðrenn, ella seinast um morgunin kl. 8.15. Kantinan hefur opið sum vanligt, tó ikki við buffet, bert við portiónsmati. Tað ber bert til at gjalda við gjaldskorti. Bert 20 fólk í kantinuni i senn.

Spritt til yvirflatur verður sett inn í øll hølir, og skal/kann nýtast tá flokkar skifta hølir, ella tiltrongt er at reinsa flatur. Hvør einstakur vaskar og sprittar sína “yvirflatu”. Vaskifólk eru bert seinnapartar í flokshølum. Wc’ir verða vaskaði í skúlatíð.

Næmingar nýta wc beint við høllina.

Øll sum kenna seg sjúkan, skulu vera heima og SKULU siga skúlanum frá um tey verða sjúk við nøkrum ið líkist covid-19. Skúlin boðar tá teimum frá, ið hava verið í sambandi við viðkomandi.

Takið atlit, vísið avstand, vaskið hendur og njósið, hostið í ermuna og brúkið annars sunnan fornuft!

Fylgiskjal 3: Kunning lærarar

Halló,

Ja so skulu 3.a og 3.x aftur í skúla í tvær vikur. Vit hava roynt at innrættað stovurnar soleiðis at tað er frá støða ímillum borðini, og við eitt sindur av lagaligheit so skal hetta nokk ganga 😊

Einasta høli har pláss er fyri øllum næmingunum í 3. X er í høllini. Tey skulu hava Føroyskt, Søgu, Religión og Enskt í høllini. Hinar lærugreinarnar kunnu tey hava á 2. Hædd, tí tá eru tey ikki so nógv, og eg hugsí, at tað er gott hjá næmingunum at sleppa úr høllini viðhvørt. Í høllini er ein nýggj uppvrpa (kanón) og ein góð telda. Myndin er so stór, at tey aftastu eiga at síggja tekst og annað tit vísa, men um tað eru nakað, ið ikki er ok, so sigi frá beinanvegin, so tað kann rættast. Eitt whiteboard er eisini í høllinini at skriva á.

3.a skal verða í høli 218. Har er sett nýggj talva upp (ætlanin var, at fólk skuldu koma suður í feb/mars at vísa okkum hvussu han virkar...), men í løtuni virkar touch-funktióin ikki. 3.a skal verða í hesum hølinum, tí tað er tann størsta stovan vit hava, og tann einasta, ið kann rúma 14 næmingum. Um hetta við talvuni er ein trupulleiki mánadagin, so kann 3.a verða í stovu 223, tí nakrir næmingar eru námstúr við landafrøði.

Jón og Tormann eru á skúlanum mánamorgunin klárir at hjálpa um tað er eitthvørt.

Tað er Marita, ið er fyrsti lærari í høllini. Kanst tú skipa fyri, at hvør næmingur fær eitt borð? Hetta borðið skal næmingurin sita við næstu 14 dagarnar. Tú hevur ikki allan flokkin, men Jóna kanst tú so skipa fyri at restin fær eitt pláss í 2. blokki.

Jóna er fyrsti lærari í stovu 218. Kanst tú skipa fyri, at tínir næmingar fáa eitt fast pláss? Dania hevur allan flokkin í 2. Blokki, so kanst tú skipa fyri, at hini fáa eitt fast pláss.

Tá næmingarnir hava valfak, so mugu teir skifta stovu. Ráðini eru, at hvør næmingur sprittar borðið tá hann fer frá borðinum aftur, soleiðis at borðini altíð eru rein tá ein annar næmingur kemur til borðið. Spritt og pappír eru í øllum klassastovunum. Verður hetta tomt, so mugu tit geva Tormann boð.

Lilian, tú hevur eisini 1. Bbukk, og skal verða í stovu 220. Tit mugu øll spritta borðini áðrenn tit fara úr stovuni

Tit lærarar mugu framvegis spritta borð, teldu og talvupennarnar hvørja ferð tit hava verið í eini stovu.

Heilsuskúlin brúkar stovu 219, so tann stovan er ikki tøk í hesum tíðarskeiðnum. Heilsuskúlin hevur eisini tørv á at brúka høllina viðhvørt, men tá er ætlanin, at vit skipa fyri, at vaskifólk koma og vaska borðini, so hetta skulu tit ikki hugsa um uttan tit fáa boð um tað.

Kantin er opið sum vanligt, og strikur eru á gólvnum, ið vísur hvussu frástøðan eigur at verða (2 metrar).

Eg vil eita á tykkum um at minna næmingarnar á at halda frástøðu.

Hetta er aftur ein nýggj støða hjá bæði tykkum og næmingunum, og kemur aftur at krevja tilvenjing. Vit mugu bara taka hetta sum eitt upplivsi. Tað eru allarhelst okkurt, ið skal rættast til, men vónandi kunnu vit øll hjálpast at fáa hetta at rigga. Tað, ið hevur týdning er at næmingarnir fáa ein so góðan enda uppá studentatíðarskeiðið sum til ber.

Eg skal royna at fáa nýggj høli inn í lectio, soleiðis at tit síggja, hvar tit skulu verða.

Um tað er okkurt, ið er óklárt spyrji so endiliga ella um tit hava góð hugskot.....

Fylgiskjal 4: Næmingar 3.s

3.a og 3.x - Praktisk viðurskipti um samveru og reinføri í undirvísing, frá 4 mai og 2 vikur fram.

Vit hava nú gjørt skúlan kláran, soleiðis at tit kunnu møta í skúlanum mánamorgunin 😊
Skúlagongdin verður tó nakað øðrvísi enn vant, og kemur hetta av teimum serligu korona-tilmælunum, ið vit øll skulu fylgja. Tit mugu minnast til og virða tilmælini um frástøðu og reinføri nú tit koma aftur í skúlan.

3.x tit koma at hava heimastovu í høllini. Hetta er einasta høli har vit fáa pláss fyri tykkum øllum nú frástøða skal verða ímillum borðini. Tit koma at hava hesar lærugreinar í høllini : Føroyskt, Søgu, Religión, Enskt og Lívfrøði A. Tað stendur á Lectio, hvørjum hæli tit eru í, so fylgi við inni har. Høllin eitur 030.

3.a tit fáa heimastovu í 218. Hjá tykkum stendur eisini í tímatalvuni í Lectio hvat høli tit eru í.

Tit skulu hava fast pláss í heimastovuni, t.v.s. hvør einstakur heldur seg til sítt pláss alla tíðina. Hetta skal yvirhaldast.

Tá tit hava vallærugreinar, mugu tit oftast í eitt annað høli. Tá tit hava verið í einum øðrum høli enn tykkara heimastovu, so skal borðið, ið tit hava sitið við sprittast. Spritt og pappír er í øllum skúlastovunum, og tit hava ábyrd av at borið, ið tit hava brúkt verður sprittað, soleiðis at tað er reint tá tann næsti skal brúka borðið. Manglar spritt, so skal Tormann hava boð.

Vaskifólk eru bert seinnapartar í flokshølum.

Hondreinføri:

Næmingar og lærari vaska hendur, beint tá tit koma í skúla.

Næmingar og lærari skulu minimum vaska hendur 2. hvønn tíma og annars tá vanlig tilráðing er, áðrenn og eftir mat, eftir wc o.s.fr. **OBS. Hondvask er betri enn spritt.**

Kantinan:

Kantinan hevur opið sum vanligt, tó ikki við buffet, bert við portiónsmati. Næmingar skulu siga kantinuni frá um bílegging av mati, dagin áðrenn, ella seinast um morgunin kl. 8.15. Tað ber bert til at gjalda við gjaldskorti. Bert 20 fólk í kantinuni í senn. Strikur eru á gólvinum, ið vísur hvør frástøðan eigur at verða.

WC:

Miðnámsskúlanæmingar brúka wc-ini við báðar inngongdinar til høllini. Heilsuskúlanæmingar brúka hini. Wc'ir verða vaskaði í skúlatíð.

Spritt til yvirflatur verður sett inn í øll hølir, og skal/kann nýtast tá flokkar skifta hølir, ella tiltrongt er at reinsa flatur. Hvør einstakur vaskar og sprittar sína “yvirflatu”. Vaskifólk eru bert seinnapartar í flokshølum.

Næmingar nýta wc beint við høllina.

Øll sum kenna seg sjúkan, skulu vera heima og SKULU siga skúlanum frá um tey verða sjúk við nøkrum, ið líkist covid-19. Skúlin boðar tá teimum frá, ið hava verið í sambandi við viðkomandi.

Um tað er onkur av tykkum, ið hoyrir til ein av serligu vandabólkunum (tað kann lesast um hesar bólkar á corona.fo), so skalt tú tosa við læknan hjá tær fyrri at vita um tú kanst koma í skúla ella ikki. Um tú ikki kann koma í skúla, so skal tú boða skúlanum frá skjótast møguligt.

Takið atlit til hvønn annan, haldið frástøðu, vaskið hendur, njósið og hostið í ermuna og brúkið annars sunnan fornuft!

Partur A: Koronukreppustýring í fyrru hálfu av 2020

1. Hvørja tilbúgving hevði Glasir frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?

Svar: Onga

2. Hvørji tiltøk setti Glasir í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi- og øðrum tiltøkum, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?

Svar: Tiltøk, ið vóru sett í verk/mannagongdir/atferðarstýrandi tiltøk vóru m.a.:

- Kt gjørdi mannagongdir og vegleiðingar til teamsundirvísing.
- Næmingar finga undirvísing umvegis teams.
- Lestrarvegleiðingin tók sær av næmingum, ið vóru raktir av koronu og tóku sær av sóttarhaldslistanum.
- Húsið var merkt upp í sonur og reglur vóru gjørdar úti á felagsøkinum t.d. einsrætta ferðsla. Spritt varð sett í øll flokshøli og úti í felagsøkjum (m.a. Við inngongdina) Óviðkomandi høvdu ikki atgongd til skúlan.
- Køkurin varð uppmerktur í sonur. Salatbarrin var tikin niður og maturin innpakkaður í verður.
- Kunning varð javnan send til næmingar og starvsfólk, at minnst til at vaska hendur, spritta og annars halda leiðreglur (t.d. at halda seg á tí einu hæddini, saman við síni sosialu “bløðru/boblu”).
- Stór tiltøk vóru avlýst/útsett.

3. Karmar og fortreytir hjá Glasi, at handfara slíka kreppu, tá hon rakti fyrstu ferð?

Svar: Viðvíkjandi kørmum og fortreytum, so var tað sambært landslæknanum ein fyrimunur í mun til smittuspjaðing, at bygningurin var nýggjur/stórur og við so góðari útluftingarskipan.

Onnur fortreyt var at lærarar og næmingar høvdu teldu og atgongd til netið.

Stórsta fortreytin var tó, at øll bæði næmingar og starvsfólk (ikki minst reingerðarfólk), sóu hetta sum eina felags uppgávu, ið skuldu loysast.

- Í mun til sjálva kreppuhandfaringina, so var tað nokk meira bygnaðurin, ið var ein fortreyt fyri kreppuhondteringini. Rektorin samlaði beinanvegin leiðsluhópin og gjørdi saman við teimum eina kreppuætlan (sí punkt 2). Hópurin hittist dagliga fyrstu dagarnar og síðani við jøvnum millumbilum.
- Tøkniligir samskiftispallar gjørdi tað møgult at fáa boð út til næmingar og starvsfólk um mannagongdir o.a.
- Næmingar, ið vóru orðblindir fingið online vegleiðing frá orðblindalærarum.
- Lestrarvegleiðingin og sálarfrøðingurin vóru til taks og virkaðu sum kreppuhjálp.

- “Koronupakkar” við tilfari blivu koyrdir heim til lærlingar, so teir kundu loysa handaligu uppgávnar við hús.
- Verkstøðini bjóðaðu eykaundirvísing har tað bar til (tá lærlingingar komu aftur á skúlan). Við ískoytisundirvísing bar sostatt til hjá lærlingum at koma inn aftur og halda seg dagførdan við fakliga innihaldið.

4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?

Svar: Avbjóðingarnar vóru serliga í mun til umskipan av undirvísing og til próvtøkurnar, tí frástøðan millum næmingarnar skuldi vera stór. Landslæknin segði, at næmingarnir kundu fara upp til próvtøku, men at hetta skuldi gerast í smærri bólum, so tað var eitt putlispæl at fáa alt at ganga upp.

5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, horisontalt? Vertikalt? føroyskar /útlendskar stovnar/feløg?

Svar: Samstarvið við UMMR viðvíkjandi hondteringini av Covid-19 virkaði væl m.a. í mun til próvtøkutíðarskeiðið.

Samstarvið við Landslæknan virkaði eisini væl. Glasir hjálptu landslækninum við flokslistum og boð um sóttarhald, og landslæknin kunnaði støðugt um smittustøðuna á Glasi.

6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?

Svar: Vit høvdu eitt neyvt samstarv við Pál Weihe og koronuráðgevingina.

7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksema hjá Glasir og teimum Glasir varðar av, at landstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?

Svar: Glasir avgjórði tíðliga í gongdini at halda seg til tilmælini hjá Landstýrinum. Í so máta var ikki so stórum munur á um tað var tilmæli ella lógir, men tað gav sjálvandi eina størri ábyrgd, at skula taka støðu til tilmælini.

8. Hvørjar formligar/óformligar afturmeldingar komu frá starvsfólkunum og millumleiðarum um hvat virkaði væl/illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Glasir gjørdi eina skrivliga eftirmeting, sum vísti, at teamsundirvísing virkar í undantaksstøðu.

Tað virkaði eisini væl, at lestrarvegleiðingin tók sær av sóttarhaldslistum v.m. orsaka av Covid-19.

9. Hvørjar formligar/óformligar afturmeldingar fekk Glasir frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Vit finga ikki so nógvar afturmeldingar annað enn eitt generelt forstálsi fyri støðuni. Tað sum næmingarnir eru mest keddur um er, at hava mist 2 ár av sínum sosiala skúlalívið.

10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri Glasir og tey sum Glasir varða av? Fíggjarliga ella á annan hátt?

Svar: Tá Covid-19 bleiv staðfest í Europa og landið "fór niður ferð", vóru námsferðir, sum vóru tilrættaðar og keyptar, avlýstar. (hesar skuldi vera 6 - 13 mars 2020) Hetta hevði stóran fíggjarligan miss fyri teir næmingar og starvsfólk, sum skuldu luttaka. Skúlin fekk eykajáttan, soleiðis at næmingarnir kundu fáa endurgoldið teirra part, sum varð uml 1.400 tkr.

Á Glasir blivu øll starvsfólk og næmingar send heim og tillagingar blivu gjørdar av virksemini, soleiðis at tey flestu, arbeiddu/undirvístu heimanífrá.

Glasir hevur fylgt vegleiðingunum hjá Fíggjarmálaráðinum um lønarviðurskipti starvsfólksins (*vegleiðing um tímalønt í samband við covid-19 støðuna, dagf. 14/04-2020. Og vegleiðing um starvsfólka- og lønarviðurskipti í samband við covid-19, galdandi frá 16.12.2021.*)

Nógv av virkseminum, sum vanliga er á skrá, bleiv í stóran mun flutt ella útsett til seinni.

11. Annað viðkomandi?

Svar: Nei

Partur B: Koronukreppustýring frá sumri 2020 til februar 2022

1. Hvussu skipaði Glasir virksemi eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?

Svar: Dagliga undirvísingin var raðfest. Vitjandi útifrá høvdu avmarkaða atgongd. Størri tiltøk blivu útsett ella tillagaði støðuna. T.d. var próvhandanin hildin 4 ferð í smærri bólkum fyri at forða fyri smittuspjalling.

2. Hvussu tillagaði Glasir virksemi til afturvendandi covid-bylgjur?

Svar: Royndirnar við fyrstu bylgju vórðu nýttar.

- Lestrarvegleiðingin hevði koronulistan um hendi tvs. samskifti við næmingar, ið høvdu tørv á teamsundirvísing, og tók sær av tí praktiska hesum viðvirkjandi.
- Kunning um reinføri og frástøðu

3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?

Svar: Sí part 1 nr. 4.

4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar/feløg bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og útlenskar stovnar og feløg?

Svar: Sí part 1 nr. 5.

5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virksemið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørði tilmæli heldur enn lógir?

Svar: Sí part 1 nr. 7.

6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Sí part 1 nr. 8.

7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?

Svar: Sí part 1 nr. 9.

8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggjarliga ella á annan hátt?

Svar: Fíggjarliga vóru umraðfestingar gjørdar, soleiðis at møguligar sparingar innan summi rakstrarøki, sum t.d. ferðing, bleiv flutt til onnur øki, sum t.d. viðlíkahald, keyp av innbúv og útgerð, sum hevur ligið á láni. Samanumtikið kann sigast at eykakostnaðir hjá Glasi av Covid-19, í mesta mun er eykajáttanin til endurgjald fyri avlýstar námsferðir.

9. Annað viðkomandi?

Svar: Nei

Partur C: Framlítandi

Hvat hevur Glasir lært av Covid-19 kreppuni? Kreppuhondtering í framtíðini. M.a.:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?

Svar: At vit vóru fleksibul og skjót at umskipa arbeiðið.

2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?

Svar: Royndir við krepputilbúgving

3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?

Svar: Brúka royndirnar vit fingi undir Covid tíðarskeiðnum t.d. í mun til:

- møguleikanum fyri teamsfundum/undirvísing
- fyribyrging av smittuspjaðing
- menning av krepputilbúgving

4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?

Svar: Tað er ilt at meta um.

5. Annað viðkomandi?

Svar: Nei

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

EFTIRMETING AV COVID-19 KREPPUHANDFARINGINI Í FØROYUM FRÁ MARS 2020 TIL FEBRUAR 2022

Endamál og arbeiðssetningur

Landsstýrið fer at eftirmeta Covid-19 kreppuna fyrri at tryggja, at skipanir og mannagongdir, sum hava riggað væl, verða varðveittar, og at aðrar verða tillagaðar. Eisini verður hugt at møguligum viðurskiftum og samfelagseginleikum uttanfyri sjálva stýringina, sum hava havt negativa og positiva ávirkan á smittustýringina. Eftirmetingin skal virka sum útgangsstøðið fyrri skynsamari stýring, tá ið líknandi kreppur stinga seg upp í framtíðini.

Mannagongd

Tilfar verður savnað inn frá mest viðkomandi aktørum í sambandi við Covid-19 kreppuna. Hesi svara einum spurnablaði (sí niðanfyri á síðu 3-5) og senda skrivliga svarið til Løgmansskrivstovuna.

Í teimum førum, har viðkomandi luttakari skal hoyra aðrar aktørar, sendir luttakarin víðari til viðkomandi hoyringarpartar. Luttakarin ger sjálvur eina meting av, hvør og hvussu nógvir undirliggjandi stovnar eisini fáa spurnablaðið. Luttakarin sendir síðani svarið hjá sær sjálvum og viðkomandi hoyringarpørtum aftur til Løgmansskrivstovuna.

Luttakararnir í eftirmetingini eru:

- ❖ Landsstýrið (hoyringar frá aðalráðunum)
- ❖ Farsóttarnevndin
- ❖ Landslæknin
- ❖ Kreppuráðið
- ❖ Løgreglan
- ❖ Almannaverkið
- ❖ Apoteksverkið
- ❖ Sjúkrahúsverkið
- ❖ Strandfaraskip Landsins
- ❖ Kringvarpið
- ❖ Fróðskaparsetur Føroya
- ❖ Undirvísingarstýrið (hoyringar frá viðkomandi skúlum)
- ❖ Kommunufelagið (hoyringar frá kommunum, eldraðkinum, dagstovnaðkinum)
- ❖ Fakfelagsráðið (hoyringar frá fakfeløgum)
- ❖ Vinnuhúsið (hoyringar frá vinnugreinafeløgum)

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Spurnablaðið er býtt í triggjar partar:

- A) Kreppustýringin í fyrri hálvu av 2020
- B) Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022
- C) Framlítandi – hvat vit kunnu læra av kreppuni

Vit heita á luttakarar um at svara so gjølliga sum til ber uppá spurningarnar. Vit eru kortini tilvitað um, at tað kann vera ymiskt, hvussu viðkomandi ymisku spurningarnir eru fyri ymiskar stovnar og feløg. Er onkur av spurningunum óviðkomandi, greiði stutt frá, hví so er, og leyp hann so um.

Freistin at lata svar inn er hósdagin 12. mai!

Svarini frá luttakarunum verða bulurin í eftirmetingini. Í endaligu frágreiðingini verður eisini ein samanumtøka og ein samandráttur av, hvussu Føroyar sum heild handfóru kreppuna.

Eftirmetingin verður liðug á sumri 2022.

Sí spurnablaðið á næstu síðum.

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Spurnablað

Partur A: Kreppustýringin í fyrstu hálvu av 2020

Greidd frá, hvussu virksemd hjá tykkum og teimum, tit varða av, broyttist, tá ið Covid-19 fyrstu ferð kom til Føroya, og samfelagið fór niður í ferð. Millum annað:

1. Hvør tilbúgving høvdu tit longu frammanundan Covid-19 kreppuni, sum beinleiðis vendi sær til farsóttarstýring?
2. Hvørji tiltøk vórðu sett í verk, herundir broytingar í mannagongdum, atferðarstýrandi tiltøk og onnur tiltøk, tá ið kreppan rakti fyrstu ferð?
3. Hvussu vóru karmarnir ella fortreytirnar hjá tykkum fyri at handfara eina slíka kreppu, tá ið hon rakti fyrstu ferð?
4. Hvørjar skipanarligar ella aðrar avbjóðingar stungu seg upp?
5. Hvussu virkaði samstarvið við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlenskar stovnar og feløg?
6. Í hvønn mun var talan um samstarv við stovnar ella feløg, sum ikki var til áðrenn Covid-19?
7. Hvussu ávirkaði tað stýring og virksemd hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
8. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
9. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
10. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
11. Annað viðkomandi?

LÖGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Partur B: Stýringin frá sumri 2020 til februar 2022

Greidd frá virkseminum gjøgnum tíðarskeiðið frá sumri 2020 til februar 2022, har samfelagið fleiri ferðir fór upp og niður í ferð. Millum annað:

1. Hvussu skipaðu tit virkseimið eftir at samfelagið spakuliga lat upp aftur í mai-juni 2020?
2. Hvussu tillagaðu tit virkseimið til afturvendandi covid-bylgjur?
3. Hvørjar skipanarligar avbjóðingar stungu seg upp?
4. Hvussu virkaði samstarvið í hesum tíðarskeiðnum við aðrar stovnar og feløg, bæði horisontalt og vertikalt, herundir bæði føroyskar og evt. danskar/útlendskar stovnar og feløg?
5. Hvussu ávirkaði tað í hesum tíðarskeiðnum stýring og virkseimið hjá tykkum og teimum, tit varða av, at landsstýrið gjørdi tilmæli heldur enn lógir?
6. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá tykkara starvsfólki og millumleiðarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
7. Hvørjar formligar ella óformligar afturmeldingar fingi tit frá viðskiftafólki/borgarum um, hvat riggaði væl, og hvat riggaði illa í sambandi við Covid-19 tiltøk?
8. Hvørjar avleiðingar hevði Covid-19 smittan og Covid-19 tiltøk í hesum tíðarskeiði fyri tykkum, og tey, sum tit varða av, fíggarliga ella á annan hátt?
9. Annað viðkomandi?

LØGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Partur C: Framlítandi

Greidd frá hvat tit hava lært av Covid-19 kreppuni, og hvussu hetta kann brúkast í líknandi kreppum í framtíðini. Millum annað:

1. Hvørjar eru mest áhugaverdu ella týðningarmestu eygleiðingarnar, sum tit hava gjørt undir koronakreppuni?
2. Hvønn lærdóm hava tit fingið burtur úr eygleiðingunum?
3. Hvørjar betringar og tillagingar í virkseminum fara tit sjálvi at seta í verk?
4. Hvørjar betringar og tillagingar halda tit at onnur/aðrir stovnar eiga at seta í verk?
5. Annað viðkomandi?

Hava tit spurningar ella viðmerkingar til eftirmetingina, ring ella skriva til:

Rógvi Olavson

Fulltrúi / Adviser

+298 224353

rogvio@tinganes.fo

FØROYA LANDSSTÝRI
The Government of the Faroe Islands

LØGMANSSKRIVSTOVAN

The Prime Minister's Office

Tinganes / FO-100 Tórshavn / Faroe Islands

Office: +298 306000 / lms@lms.fo / www.lms.fo